

T.C.
ORDU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
ÇAĞDAŞ TÜRK LEHÇELERİ BİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KUZEYBATI KIPÇAK GRUBU LEHÇELERİNDE YER ALAN VOKAL
KÖKLÜ KELİMELEİN SINIFLANDIRILMASI

HAZIRLAYAN
YASEMİN GÜLER

AKADEMİK DANIŞMAN
PROF. DR. İSMAİL DOĞAN

ORDU-2017

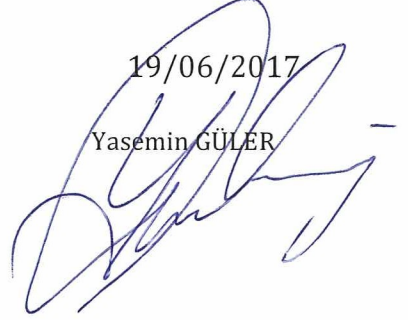
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

ÖĞRENCİ BEYAN METNİ

Yüksek Lisans/Doktora tezi olarak hazırladığım "Kuzeybatı Kıpçak Grubu Lehçelerinde Yer alan Vokal köklü Kelimelerin Sınıflandırılması" adlı çalışmamın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmadan yazdığımı ve yaralandığım kaynakların 'Kaynakça " bölümünde gösterilenlerden farklı olmadığını, belirtilen kaynaklara atıf yapılarak yararlandığımı belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

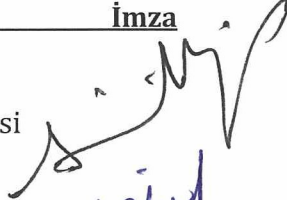
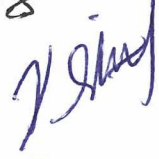

19/06/2017

Yasemin GÜLER

TEZ JÜRİ ONAY SAYFASI

Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün 15530100010 numaralı Yüksek Lisans öğrencisi **Yasemin GÜLER** ilgili yönetmeliklerin belirlediği gerekli tüm şartları yerine getirdikten sonra hazırladığı **Kuzey Batı Kıpçak Grubu Lehçelerinde Yer Alan Vokal Köklü Kelimelerin Sınıflandırılması** başlıklı tezini aşağıda imzaları olan jüri önünde başarı ile sunmuştur. Bu çalışma Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında **Yüksek Lisans** Tezi olarak kabul edilmiştir.

	<u>Ad-Soyad-Üniversite</u>	<u>İmza</u>
Başkan	: Prof. Dr. İsmail DOĞAN Ordu Üniversitesi	
Jüri Üyeleri	: Yard. Doç. Dr. Abdulkadir ÖZTÜRK Ordu Üniversitesi	
	: Yard. Doç. Dr. Erdal AYDOĞMUŞ Ardahan Üniversitesi	

Savunma Tarihi: 19.06.20017

ÖN SÖZ

Türkçe kelime kökleri heceler dikkate alınarak V (vokal); VK(vokal konson): KV (konson vokal) esas olmak üzere bunlardan türemiş yedi hece olarak ele alınır. Ancak, bilinenden bilinmeyene doğru bir metotla ele aldığımızda arkaik dönem Türkçenin anlam oluşturan temel hecelerine baktığımızda V (vokal), KV (konson vokal) kök ailelerinden oluştuğu görülür. VK (vokal konson) oluşan kelime köklerinin de bir temel kök aile oluşturabileceği düşünceleri de bulunmaktadır.

Bu tartışmaları açıklığa kavuşturmak için Türkçenin lehçelerinde kelime başı vokal, kelime başı konson vokal kelime köklerinin bir araya toplayarak kavram alanları çerçevesinde değerlendirip kelime köküne gelen anlam ayırt edici unsurların belirlenmesi gereklidir.

Bizden önce Serap Karademir tarafından Yüksek Lisans tezi olarak çalışılan ‘Oğuz Grubu Türk Lehçelerinde Kelime Başı Vokal Kök Ailelerini dikkate alarak biz de Kıpçak Grubu Türk Lehçelerinde Kelime Başı Kök Vokal Ailelerini tespit etmeye çalıştık.

Bunun için Kıpçak Grubunun temel yazı dillerinden Kazan Tatar Türkçesi, Kırgız Türkçesi, Kazak Türkçesi ve Başkurt Türkçesini esas aldık. Bunun için bu lehçelerin sözlükleri kaynak olarak alınmıştır.

Sözlükler taranarak vokalle başlayanlar sıralanmıştır. Vokaller kendi içlerinde çıkış yerlerine göre değerlendirilip kavram alanları içerisinde sıralanmıştır.

Çalışmamız Giriş, Metin ve değerlendirme yaptığımız Sonuç kısmı ile Kaynakçadan oluşmaktadır.

Bu konuyu tarafıma tevdi eden, kaynakların teminin sağlayıp metot olarak yön gösteren danışmanım Prof. Dr. İsmail Doğan ile çalışmam sırasında yardımlarını esirgemeyen Yard. Doç. Dr. Abdulkadir Öztürk’e burada teşekkür etmek benim için zevkli bir vazifedir. Her zaman yanımda olan , varlıkları en büyük gücüm olan kıymetli aileme de sonsuz teşekkürü bir

borç bilirim.Kelime tespitleri ve değerlendirmeler başta olmak üzere eksik ve yanlışlarımız olacaktır. Bunu okuyucunun çalışmanın özelliğini dikkate alarak anlayışla karşılayacağını umarız.

Çalışmanın, Türklük Bilimi ve Türk âlemine faydalı olması dileğiyle.

Yasemin GÜLER

Ordu

2017

İÇİNDEKİLER	<u>Sayfa</u>
ÖĞRENCİ BEYANI.....	i
ONAY.....	ii
ÖN SÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	v
ÖZET.....	vi
ABSTRACT.....	vii
KISALTMALAR.....	viii
GİRİŞ.....	1
1.BÖLÜM.....	2
1.1. TÜRK DİLİNİN KAYNAĞI SORUNU.....	5
1.2. TÜRKÇENİN BİLİNMEYENLERİ AYDINLATMA ÇABALARI	5
1.3. KÖKLER	7
1.3.1. Vokaller.....	7
1.3.2. Kuzey Batı(Kıpçak) Grubu Vokalleri.....	8
2. BÖLÜM.....	9
2.1. METİN /SÖZLÜK BÖLÜMÜ.....	9
2.1.1. A Vokali İle Başlayan Kök Ailesi.....	9
2.1.2. E Vokali İle Başlayan Kök Ailesi.....	76
2.1.3. I ve İ Vokalleri İle Başlayan Kök Ailesi.....	93
2.1.4. U Vokali İle Başlayan Kök Ailesi.....	127
2.1.5. Ü Vokali İle Başlayan Kök Ailesi.....	158
2.1.6. O Vokali İle Başlayan Kök Ailesi.....	179
2.1.7. Ö Vokali İle Başlayan Kök Ailesi.....	208
SONUÇ.....	234
KAYNAKÇA.....	236
ÖZGEÇMİŞ.....	239

ÖZET
KUZEYBATI KIPÇAK GRUBU LEHÇELERİNDE YER ALAN VOKAL
KÖKLÜ KELİMELERİN SINIFLANDIRILMASI

GÜLER, Yasemin

Yüksek Lisans, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. İsmail DOĞAN

Haziran-2017

Sayfa: 239

Türkçenin vokalle başlayan kelime köklerinin tespiti amacıyla yapılan bu çalışmada Türkiye Türkçesinin içinde bulunduğu Kuzeybatı Kıpçak grubu lehçeleri ölçüt olarak alınmıştır. Bu lehçeler ölçüt alınırken sözlüklerden fişleme yönteminden yararlanılmıştır. Bu grupta yer alan Kazak Türkçesi, Kırgız Türkçesi, Başkurt Türkçesi, Tatar Türkçesinde yer alan vokalle başlayan kelimeler tespit edilerek kavram alanlarına göre sınıflandırılmıştır.

Çalışmada Başkurtça Türkçe Sözlük, Moskova, 1996, Tatarca-Türkçe Sözlük, Kazan-Moskova, 1997, Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Sözlüğü I, Kültür Bakanlığı, Ankara,1991, Koç, Kenan, Kazak Türkçesi-Türkiye Türkçesi Sözlüğü, Almatı, 2012 Taymas Abdullah, Kırgız Sözlüğü I-II, T.D.K Yayınları, 1994 adlı eserlerden yararlanılmış ve tarama yapılmıştır.

Anahtar kelimeler: Vokal köklü kelimeler, Kuzeybatı Kıpçak grubu lehçeleri, kavram alanı, kök ailesi.

ABSTRACT
METHOD AND TECHNIQUES THAT ARE USED IN TEACHING
FOREIGN LANGUAGE ARE ADAPTED TO TEACHING TURKISH

GÜLER, Yasemin

Master's Degree Study, Department of Turkish Philology

Thesis Advisor: Prof. Dr. İsmail Doğan

June-2017

Page: 239

In this study, was aimed to determine the vocal rooted words in Turkish and Nortwest Kipchak groups dialects including in Turkey Turkish was taken as a criterion. In this group, Kazakh, Kirghiz, Bashkir and Tatar Turkish are located. The words beginning vocals were determined and classified according to conceptual field.

In this study, that is benefited and scanned the works by the Bashkir Turkish Dictionary, Tatar Turkish Dictionary, Comparative Turkish Dialects Dictionary, Kazakh Turkish- Turkish Turkic Dictionary, Kyrgyz Dictionary I-II

Key words: Vocals rooted words, Dialects of Nortwest Kipchak Groups , the concept space, root family.

KISALTMALAR VE SİMGELER

a.g.e.	: Adı geçen eser
b.	: Baskı
BTSV	: Başkurt Türkçesi Sözcük Varlığı
C	: Cilt
Kaz. TS	: Kazak Türkçesi Sözlüğü
KİS	: Kazakça - İngilizce Sözlük
Krgz. TS	: Kırgız Türkçesi Sözlüğü
KTLS	: Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Sözlüğü
KTTS	: Kazak Türkçesi –Türkiye Türkçesi
ss.	: Sayfa sayısı
S	: Sayı
TDK	: Türk Dil Kurumu
TS	: Tarama Sözlüğü
TTS	: Tatarca –Türkçe Sözlük

GİRİŞ

Bilinen en eski yazılı eserleri 8. yüzyıla dayanan Türk dili, oldukça geniş bir coğrafyaya yayılmış, çeşitli dillerle etkileşimde bulunmuş, günümüze kadar da edebî bir dil olarak varlığını devam ettirmiştir. Yüzyıllardır aktif bir dil olma özelliğini yitirmeyen Türkçe, bunu Türkün muhteşem dehasıyla oluşturduğu mantıksal ve matematiksel yapıya borçludur.

Türkçenin ortaya çıkış dönemi hakkında bilinmezlikler devam etse de yapılan çalışmalar bulunan ilk yazılı belgelerle Türkçenin tarihinin başlatılamayacağı yönündedir. Bilinenlerin ışığında Ana Altayca olarak adlandırılan karanlık çağdan sonra Türkçe Eski Türkçe, Orta Türkçe, Yeni Türkçe dönemlerini geride bırakarak günümüzde de varlığını devam ettirmektedir.

1. BÖLÜM

1.1. TÜRK DİLİNİN KAYNAĞI SORUNU

Türk Dilinin kaynağı hususunda söylenen kalıp bir cümle vardır ‘Türkçe biçimleri açısından eklemeli dil grubuna, kaynakları açısından Ural Altay dil ailesinin Altay koluna mensuptur’. Bu cümle kuruluna kadar oldukça uzun bir zamanı geçmiş birçok araştırma ve incelemeler de yapılmıştır. Bütün bunlara rağmen bu hüküm cümlesi hala tartışılmaktadır.

Biçim açısından eklemeli diller grubuna girer kısmı genel kabul görmüş olup bugün artık tartışma konusu olmaktan çıkmıştır. Sadece kelime kökleri ve türetmeler konusunda birkaç konu üzerinde zaman zaman fikirler ileri sürülmektedir. Fakat Türk Dilinin kaynağı, mensup olduğu dil ailesi konusu bugün bile karşımıza bir sorun olarak çıkmakta ve tartışmalar yapıp geçmiş teoriler ve yeni teoriler üzerlerinde fikirler ileri sürülmektedir.

- Türkçenin kaynağı tartışmalarında Hint Avrupa dil ailesinin Anadolu’da yaşamış ölü dillerle bağlantısı sebebiyle Türkçe’nin de bu dil ailesiyle birlikte ananlar da olmuştur. Hint Avrupa dil ailesinin Fin-Ugor grubuyla benzerlikleri kelime alış verişleri ölçüsünden hareketle Türkçenin Hint Avrupa dil ailesiyle ilişkilendiren görüşler de geçmişte zaman zaman ileri sürülmüştür. Ancak Hint Avrupa Dil ailesi üzerinde yapılan çalışmalar neredeyse kesinlik kazanmıştır. Yaklaşık üç milyar insanın konuştuğu bu dil ailesi hakkındaki araştırmalar neredeyse 200 yıldır sürmektedir. Bu dil ailesinin köken olarak oluştuğu coğrafya ile Türkçe ilişkilendirilmektedir. Bu ilişkilendirme bugüne değin pek kabul görmemiştir.

- İlk dil hangisidir sorusuna verilecek cevap önemlidir. Bu sorunun cevabı aynı zamanda bu dilin sahibi olan milletin de üstün ırk olması fikrine ışık tutacaktır. Bu soruya cevap aramaları ilk önce Almanların Ay Dil teorisi ile başlamıştır. Alman Ernst Böklen’in 1922’de aydaki değişikliklerin insanlar tarafından ağız şekilleri ile taklit ederek sesler çıkardığı dolayısı ile bütün dünya dillerinin buradaki seslerden türediğini iddia eden ‘Ay Dil

Teorisi'nden hareketle ortaya atılmış olan 'Güneş Dil Teorisi'nde dünya dillerinin atasının Türkçe olduğu düşüncesidir.

1935 baharında, Avusturyalı dilcilerden H. F. Kvergiç', Türkçeyi, S. Freud'un psikanaliz görüşüne göre açıklayan, ses sembolizmine dayanan ve "Türk Dillerindeki Bazı Öğelerin Psikolojisi" adını taşıyan 41 sayfalık yazısını Atatürk'e göndermiştir. Bunların etkisiyle de 1935 güz aylarında "Güneş-Dil Teorisi" ortaya çıkmıştır.

H. F. Kvergiç'in aslında daha önce Almanların Ay Dil Teorisine benzeyen görüşleri üzerine başta H. R. Tankut, İ. Necmi Dilmen vb. kimseler Güneş Dil Teorisini geliştirmeye çalışmışlardır.

Teorinin temeli "AĞ" seslerine dayanmaktadır. Türkçe ve dünya dillerindeki kelimelerin tamamının bu kökten türediği iddia edilmektedir. Aşağıda İbrahim Necmi Dilmen'in teoriyle ilgili görüşleri verilmiştir¹.

O dönem için siyasi bir teori olan bu görüşten daha sonraları vaz geçilip dilin gelişmesi doğal seyrine bırakılmıştır.

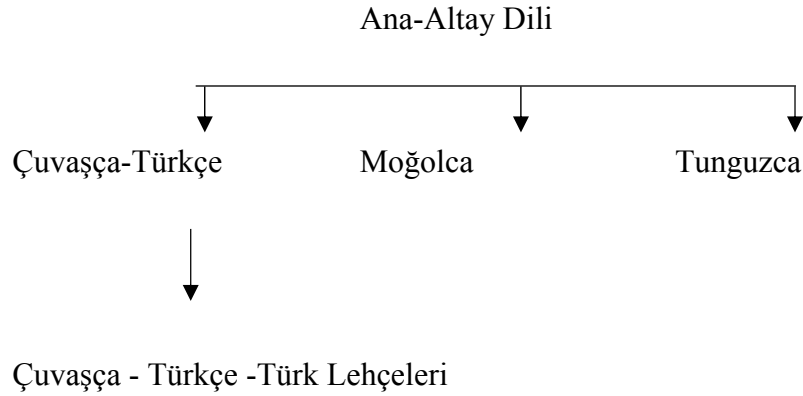
- 18. asrın sonu 19. asrın başlarında İsveçli subay Filipp Tabbert'in (sonradan Philip Johan von Strahlenberg olarak anılacaktır) 1730 yılında yayınladığı *Das Nord-und Ostliche Theil von Europa und Asia* (Asya ve Avrupa'nın kuzey ve Doğu Kıyıları) adlı eseri Ural-Altay teorisinin ortaya çıkması için bir sebep oldu.

Bu teori çerçevesinde öncelikle bir "ilk Türk Dili'nin mevcudiyeti kabul edilmektedir. Sonraları göçler, siyasi şartlar ve yaşayış şartlarının değişmesi, yabancı zümrelerle temas ve ana kitleden uzak düşerek esas kitle ile bağların kesilmesi neticesinde 'lehçelerini' meydana gelmiştir.

N. Poppe'ye göre, önce bir "Ana-Altay" dili mevcuttu; bu ana dilden "İlk Türk", "İlk Moğol" ve "İlk Tunguz" dilleri çıktılar; bu "İlk Türk" dili en geç M.Ö. I. yüzyıla aittir. Aynı âlim Türkçe ile Çuvaşça arasındaki münasebeti şöyle tayin ediyor: Çuvaşça, ilk Türkçeden inkişaf etmiştir; belki "Çuvaşça-Türkçe" bir ilk dil olmuş, bu dil "İlk Moğolca" ile birlikte "Ana-Altay" dilinden çıkmıştır. Çuvaş-Türk dilinin biri Çuvaş, diğeri Türk olarak ayrılması, Poppe'ye göre, Hunların batıya hareketleri zamanında (yani M.S. I.

¹ Kirişçioğlu, Fatih, *Atatürk Dönemine Ait Bazı Belgeler*, Türk Dili, 2001/II,S.600, Aralık 2001, Ankara, S.765-767

yüzyılda) olsa gerektir; bu fikre göre uvaşların, Hunların bir bakiyesi oldukları da kabul edilmektedir. Poppe Türk dili ve ona yakın dilleri şu şema ile gösteriyor²:

Ph. J. von Strahlenberg'ten 100 yıl sonra bu teoriyi Danimarkalı âlim Rasmus Rask geliştirdi. Aynı zamanda R. Rask'tan habersiz Alman Franz Bopp Ural-Altay dillerinin akrabalığı üzerine araştırmalar yaptı. Bopp, bu dillerin akrabalığını tespit etmek için hangi kıstasların olması gerektiğini ortaya koydu.

Ural-Altay dillerinin akrabalığının ispatlandığı kısımda Ramstedt, Rasanen, Menges, Poppe gibi Türkologlar olumlu düşünürlerken, Bang, Németh, Clauson, Doerfer gibi ilim adamları bu diller arasındaki akrabalığa inanmamakta, yakınlık ve benzerliklerin daha çok alıntı kelimelerden, kültür münasebetlerinden oluştuğunu ileri sürmektedirler.

O zamanlardan günümüze kadar 250 yıldan fazla bir zaman geçmiş olmasına rağmen bu teori üzerinde tartışmalar bitmemiştir.

- Türkçenin müstakil bir dil ailesi oluşturduğu teorileri de yeni yeni söylenmeye başlanmıştır³. Bu görüş, Türk Dil Ailesi teorisi olarak yeni bir tasnif yapılması gerektiği üzerinedir. Bu dil ailesinin adının ise Altay Dil Ailesi yerine Büyük Türk Dili Ailesi olmasını teklif eder.

² Kurat, Aktes Nimet, Türk Tarihinin Karanlık Devri, Tarih İncelemeleri Dergisi C.XXVIII ,S.2 2013, 417-428 Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Temmuz, İzmir, 2013, s. 420.

³ Doğan, İsmail, VIII. Milletlerarası Türkoloji Kongresi, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, 30 Eylül 4 Ekim 2013, İstanbul

Büyük Türk Dili Ailesinin akrabalık ölçütlerinin ve tasnif esasları şunlar olmalıdır:

- a. Türkçenin kelime ailesi ve türetilme yolları esas alınmalıdır.
- b. Türkçenin arkaik dönemden günümüze ses değişimleri dikkate alınmalıdır.
- c. Genetik akrabalık dikkate alınmalıdır.
- d. Siyasi, kültürel ve coğrafi birliktelik, yakınlık ölçüsünde etkili olduğu/olabileceği diller göz önünde tutulmalıdır.

Bu teoriye göre öncelikle Türkçe kaynaklı olduğu kesinleşmiş tarihi ve modern lehçeler ele alınarak tasnif edilmelidir. Başta Moğolca⁴, belki Mançu Tunguz, Zaza ve Kıрманç gibi diller de Türkçenin tesiri altında gelişen ‘Karma’ diller olarak bu tasnifte yer almalıdır.

Yine, bu teori içerisinde Maya, Bask, Skan, Sümer, Etrüsk gibi dilleri de yer almalıdır. Dil akrabalığında esas ölçüt ses denklikleri ve bu ses denkliklerinin aynı anlama gelerek o dilin gramatikal özelliğine göre ön ya da son eklerle veya bükümle belirli bir kavram alanı içerisinde yeni kelimeler türetmesidir. Zamirler, sayı adları vb diğer unsurlar ikinci derecede ancak destekleyici olarak düşünülebilir.

Türkçe üzerine yapılan çalışmalar çoğaldıkça Türkçenin kaynağı konusunda da yeni yeni görüşlerin ortaya çıkacağı görülmektedir.

Yapılan tartışmalardan Türkçenin Kaynağı sorununa bugün bile net olarak bir cevap bulunamamıştır. Buna rağmen Ural Altay Dil Ailesi teorisi altında genel değerlendirme ve kabuller yapılmaktadır.

1.2. TÜRKÇENİN BİLİNMEYENLERİNİ AYDINLATMA ÇABALARI

Dilin tanımı yapılırken daima insanlar arasında anlaşmayı sağlayan araç olduğu vurgulanmış, ancak dilin anlam boyutu olan mantık sistemi üzerinde pek durulmamıştır. Türk dilinin hendesî yapısı ve mantık sistemi ile Türk milletinin düşünce tarzı arasındaki münasebet olarak tanımlanan dilin

⁴ Buran, Ahmet, *Karma Diller*, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, S. 13, 2005, ss. 79-87

üçüncü boyutu⁵ üzerinde durmak gerektiği ve Türkçenin teşekkül evresinin araştırılması gerektiği açıktır.

Türkçenin dünya dillerine kaynaklık edip etmediği konusu yeterince aydınlığa kavuşmamış olsa da bilinen ve kabul gören bir gerçek var ki o da Türk dilinin tarih öncesi çağlara dayanan köklü ve büyük bir medeniyet dili olduğu gerçeğidir. Bu gerçeğin gün yüzüne çıkarılabilmesi için Osman Nedim Tuna⁶ Sümer dili ile Türkçe arasındaki benzerlikler üzerinde durmuş, Doğan Aksan⁷ ise Türk dilinin ilk yazılı belgeleri olarak bilinen Orhun ve Yenisey Yazıtları'ndaki dilin semantik incelemesini yapmıştır. Bu çalışmalardan ilki Türk dilinin dünya dilleri içinde en eski yazılı belgelere sahip olduğunu⁸, ikincisi ise Orhun Yazıtlarının dilinin edebi bir dil olması nedeniyle çok daha önceki dönemlerde, yazıldıkları dönemden 1000- 2000 yıl öncesine uzanabileceğini⁹ göstermektedir.

Türkçenin eskiliği üzerine yapılan pek çok çalışmanın yanında özellikle Necmettin Hacıeminoğlu'nun¹⁰ dikkat çektiği, dilin teşekkül aşamasında kelimelerin hangi mantık sistemine göre türetildiği ve köklerin belirlenmesindeki yetersizlikler de üzerinde durulması gereken bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bir kavramın adlandırılması sırasında Türkün hangi mantık sistemini kullandığını anlayabilmek için dildeki üçüncü boyutu incelemek gerekir. Bunun için de sözcüklerin insan beyninde çağrıştırdığı anlamlara bakılarak bunların bir kelime ailesi oluşturup oluşturmadığı incelenmelidir.

⁵ Necmettin Hacıeminoğlu, *Yapı ve Mana Bakımından Türk Dilinde Kelime Aileleri*, Ankara, 1989, s. 24.

⁶ Osman Nedim Tuna, *Sümer ve Türk Dillerinin Tarihi İlgisi İle Türk Dilinin Yaşı Meselesi*, Ankara, 1997, s.26

⁷ Doğan Aksan, *En Eski Türkçenin İzlerinde*, Multilingual Yay., Ankara, 2003, s.75

⁸ Osman Nedim Tuna, a.g.e, s. 65.

⁹ Doğan Aksan, *Lengüistik Verilere Göre Türk Yazı Dilinin Yaşı Konusunda Değerlendirmeler*, TDAY Belleten, Ankara, 1989, s. 323-329.

¹⁰ Necmettin Hacıeminoğlu, *Türk Dilinin Mantık Sistemi ve Kelime Aileleri*, Türk Kültürü Araştırmaları Dergisi C. XXVIII, S. 1-2, TKAE, 1990, ss. 179-196.

Aynı kökten türemiş kelimeler topluluğundan oluşan kelime ailelerini¹¹ tespit etmek Türkçenin mantık sistemini kısmen de olsa ortaya koymak adına yapılması gereken bir çalışmadır.

N. Hacıeminoğlu¹² yaptığı pek çok çalışmada Türk dilinin teşekkülündeki mantık sistemini ortaya koymaya çalışmış, Türkçe'de yer alan köklerin tek heceli biçimlerinin varlığını ortaya koyarak aslında bizde kök olarak kabul edilen bazı yapıların gövde olduğunu örneklerle izah etmiştir. Türkçenin asıl kök ailesini ortaya koymak için yaptığı çalışmalarda genel olarak Eski Türkçe döneminden örnekler vermiştir.

1.3. KÖKLER

Türkçede kelime türetme için kullanılan iki tür kök vardır. Bunlardan biri vokal kökler, diğer ise konson + vokal (KV) köklerdir. Bu çalışmada vokal kökler dikkate alınmıştır.

1.3.1. Vokaller

Bir dilin en küçük birimi olan kökler seslerden oluşur. Bu sesler ağızdan çıkış yerlerine göre gruplandırılır. Türkçede sesler vokal (ünlü) ve konson (ünsüz) olmak üzere iki gruba ayrılır. Teşekkülleri sırasında ses geçidinde hiçbir takıntıya uğramayan, hiçbir engelle karşılaşmayan seslere ünlü(vokal) adı verilir¹³. Arkaik Türkçe döneminden itibaren varlığını sürdüren bu sesler N.A Baskakov'a göre ünlülerin dönemlere göre sesbirimlere ayrılması farklılık göstermektedir. Türkçedeki vokal sistemi tek ünlü yapıdan kelimenin genel tınısını darlık genişlik bakımından ayırt etme belirtilerine göre dar ve geniş olmak üzere iki ünlü ses birime, sonra da zaman içerisinde sekiz ünlü ses birime doğru gelişmiştir¹⁴. Bugün Türkiye Türkçesinde vokal (ünlü) adını verdiğimiz sekiz ses mevcuttur. Ancak bazı lehçelerde de varlığını gördüğümüz farklı sesletimli vokallerin Anadolu ağızlarında da kullanıldığı bir gerçektir.

¹¹Doğan Aksan, *Kavram alanı, Kelime Ailesi İlişkileri ve Türk Yazı Dilinin Eskiliği Üzerine*, TDAY Belleten, Ankara, 1963,ss. 253-262.

¹² Necmettin Hacıeminoğlu, *Yapı ve Mana Bakımından Kelime Aileleri*, Ankara, 1989; *Eski Türkçenin Gramer Yapısı ve Örnek Olarak Fiilden İsim Yapan -I Eki*, Edirne, 1990; *Türk Dilinin Mantık Sistemi ve Kelime Aileleri*, Ankara, 1989.

¹³ İsmail Doğan , *Türk Dili ve Kompozisyon Bilgileri*, Ordu , 2010, s.69

¹⁴ N.A.Baskakov , *Türk Dillerinin Tarihi – Tipolojik Sesbilmi*, (Çev. K.Koç, O.S. Karaca), İstanbul, 2006.

1.3.2. Kuzeybatı(Kıpçak) Grubu Vokalleri

Bugün konuşulan veya XX. asır başından itibaren yazı dili olarak kullanılan Türk Lehçelerini sınıflandırmak üzere, genellikle kabul edilmiş üçlü etnik tasnifte (Oğuz, Karluk, Kıpçak) Kıpçak lehçeleri geniş bir grup teşkil etmektedir. Coğrafi tasnifte Kuzey Batı Türkçesi¹⁵ veya bazen, sadece Batı Türkçesi¹⁶, fakat çoğunlukla da Kuzey Türkçesi¹⁷ şeklinde adlandırılan, bu grup, tarihi ve kavmi adlandırmalarda, hep Kıpçak grubu kabul edilmiştir¹⁸. Tatar Türkçesinde *a, e ,ě, ı, i, u, ü, o, ö*; Başkurt Türkçesinde *a, ä ı, i, u, ü ,ı̃ ,ı̄*; Kırgız Türkçesinde *a,e, ı, i, o, ö, u, ü*; Kazak Türkçesinde *a, ä ,e, ı, i,o, ö, u, ü* bulunan vokallerimiz bunlardır.

¹⁵ Nuri Yüce , *Türkler (Türk Dili)*, C. 12 , Akçağ Yay., Ankara, 1995, s. 517.

¹⁶ Johannes Benzing , *Türk Dillerinin Sınıflandırılması*, 1999, s.3.

¹⁷ Ahmet Temir , *Kuzey Türkçesi* , TDEK., C. II,1999 ,s .216

¹⁸ R.Rahmeti Arat , *Türk Şivelerinin Tasnifi*, Makaleler,C. I 1987.

2. BÖLÜM

2.1. METİN / SÖZLÜK BÖLÜMÜ

2.1.1. Vokali İle Başlayan Kök Ailesi

a (I) Alfabenin ilk harfi. Kalın seslilerin düz ve geniş olanı (Kaz. TS, s. 1, Tat. TS, s.16).

a : Hayret, nida ifade eder. Bu ses arkaik Türkçe'den itibaren kullanılan kelime ailesi oluşturan *a* seslerinin dışındadır. Türkçenin fonetik dizgesinin dışında çıkarılan bu *a* sesi hafif uzundur ve sert değildir.

a I, 1.Taacüp haykırması.2.Taaccüp veya memnuniyetsizlik edasıyla sual. 3.Hemen, derhal. Krgz. TS, s.2

ah-vah : Ah vah etmek. Tat. TS, s.36

ah : Ah. Tat. TS, s.40

ahahayla- : Hah demek, gülmek. Tat. TS, s.36

ahılda- : Ah etmek, ahlamak. Tat. TS, s.40

ahzar : Ah u zar, ağlayıp sızlamak. Tat. TS, s.40

aa : Uzun söylendiğinde hayret, nida, ünlem vb. kavramlarda türetilen kelimelerin sonunda mutlaka bağlantılı bir soru kelimesi de gelir. (aa bu mu? aa öyle mi? aa orada mı?) Bunu soru bildiren hayret, nida sesi olarak adlandırmamız mümkündür. Ayrıca aşağıda örneklerde görüldüğü gibi pişmanlık ünlemi olarak da kullanılır.

a (II) 1.Özlem ve üzüntü belirtisi. 2.Cevap vermek, seslenmek. 3.Sığırları sürerken çıkarılan ses. Kaz. TS s.1

a+b : a hafif uzun söylenir, yanında b sesi ve üzerine gelen ünlü bir hayret, nida , şaşkınlık kelimeleri ile abartılı, büyüklük, irilik ifade eden kelimeler yapar.

- aba I** :1.Amca. 2.İhtiyarlara hitap tarzı Krgz. TS, s.2
- aba II** :1.Hava 2. İklim.. Krgz. TS, s.2
- aba(I)** :Keçeden yapılan yakasız uzun üstlük, aba KTTS, s.11
- abacaday arba** : Koskocaman araba. Kaz. TS, s.1
- abacaday** : Çok büyük, kullanışsız. Kaz. TS, s.1
- abaga çeçek** : Eğrelti otu. Tat. TS, s.16
- abagalık** : Eğrelti otunun bittiği yer. Tat. TS, s.16
- abagasımannar** : Eğreltigiller. Tat. TS, s.16
- abala-** : 1. Köpek havlamak, bağırarak, ürümek 2. Çatmak, yaygara koparmak. 3. Havlayarak atılmak. Kaz. TS, s. 7
- abalak** : Odo oyununda vurulmuş. Krgz. TS, s.3
- abalat-** : Kışkırtmak (köpeği) Krgz. TS, s.3
- abalattır-** : Abalatmak fiilinden. Krgz. TS, s.3
- abalatuu** : Kışkırtma (köpeği) . Krgz. TS, s.3
- abalavı -** : Köpeğin ısrarla havlaması. Kaz. TS, s.7
- abalay** : Havlamak. Kaz. TS, s.7
- abandat-** : Sesi uzatarak konuşmak. Krgz. TS, s.3
- abaq** : Ulu, büyük. Kaz. TS, s.7
- abaqğı** : Büyük sularda balık avlamak için kullanılan ağın alt kısmı. KTTS, s.11
- abaqtı** : Cezaevi Kaz. TS, s.1
- abay** : Dikkat, ihtiyatlı, temkinli. Kaz. TS, s.11
- abay bolıv –** : Dikkatli KTTS, s.11
- abayı** : Kıymetli kumaşın adı; abayı köpçük. Krgz. TS, s.3
- abayla-** : 1. Dikkat etmek, 2. Etrafa göz atmak KTTS, s.11
- abaylağış** : Gözlem gücü yüksek, gözü keskin gözlemci KTTS, s.11
- abaylamastan** : Dikkatsiz şekilde, istemeden Tat. TS, s.16
- abaylat-** : İkaz etmek. Krgz. TS, s.3
- abaylattır-** : İkaz ettirmek, ihtiyatlı olmaya sevk eylemek Krgz. TS, s.4
- abaylau** : 1.Dikkatli olmak. 2.Sezmek. Tat. TS, s.16

abaylay	: Dikkat, uyanıklık KİS, s. 7
abaysız.	: 1.Dikkatsizce, farkında olmadan. 2.Dalgınca, gamsızca KTTS, s11 3. Apansızın. Krgz. TS, s.4
abaysızdıqđı	: Dikkatsizlik, dalgınlık, vurdumduymazlık. KTTS, s.11
abdıra-	: Bir Şeye zamansız ve hazırlıksız yakalanmak, apansız yakalanmak, telaşlanmak, Şaşırmak. KTTS, s.11
abdıra	: Giyim veya araç konulan büyük tahta sandık KTTS, s.11
abdıratuv	: Şaşırtmak. Kaz. TS, s.7
abdırav	: Őaşırmak, ūzılmek, sıkılmak. Kaz. TS, s.7
abına –yığıla	: Yıkıla sendeleye. Tat. TS, s.16
abın-	: Yıkılmak. Tat. TS, s.16
abır – cabır	: Alelacele. Kaz. TS, s. 8
abır – dabır	: Gūrūltū, patırtı, Őamata KTTS, s. 12
abır	: Hızlıca, Çeviklikle. Krgz. TS, s.4
abırak	: Nezaket. Krgz. TS, s.4
abıraktuu	: Nezaketli, mūsamahalı. Krgz. TS, s.4
abısın – acın	: Kardeş, akraba kimselerin hanımları. KTTS, s. 13
abısın	: Gelin, elti Krgz. TS, s.4
abıstay	: Kızlara dini bilgi veren. Tat. TS, s.16
abıŐka	: İhtiyar. Krgz. TS, s.4
abıy	: Ağabey. Tat. TS, s.16
abıyır	: 1.Gūk gūrlerse yere (toprađa) fayda, toprak yeŐerirse davara fayda. 2. Namus, ar. Kaz. TS, s.7

a+p : a sesi yine hafif uzun sūylenir, ūzerine gelen p sesinin sūreksizliđi kavramın anlamını adete keskinleŐtirip hayret ifadesini pekiŐtirir. Tūrkĕede ikilemelerde de p sesinin ilk kelimeye gelerek pekiŐtirme kavramları tūrettiđi bilinmektedir¹⁹. Renk, akrabalık, alet edavat isimleri yapar.

apa : Abla, yakın akraba arasında yaŐı būyūk olan hanım. 2. Őz. Anne. Kaz. TS, s.17

apakay : 1.Abla. 2. Hanım. Tat. TS, s.29

¹⁹ Osman Nedim Tuna, *Tūrkĕenin Sayıca EŐ Heceli İkilemelerinden Sıralama Kaideleri ve Tabii Bir Konson Dizisi, Tūrk Dili AraŐtırmaları Yıllıđı Belleten*, 1982-1983, TDK Yay, Ankara, 1984 ss.163-228.

apakay	: Beyaz, apak: ap- apakay: bembeyaz; Krgz. TS. s. 58
apala-	: “apa” diye çağırmaq ; “anne” . Krgz. TS. s. 58
apalan - topalan	: Alelacele. Kaz. TS, s.17
apap	: Alet; teçhizat. Krgz. TS. s.83
apaq – sapaq	: Akşamüstü, karanlık olmaya başlayan vakit. Kaz. TS, s.17
apara	: Cıvık hamur. Tat. TS, s.30
aparıluv	: Götürülmek Kaz. TS, s.17
apartuv	: Götürmek. Kaz. TS, s.17
aparuv	: Götürmek, bir şeyi götürmek. 2- Göstermek. Kaz. TS, s.17
apıl – qupıl	: Acele acele, hızlı hızlı. Kaz. TS, s.17
apıl – tapıl	: Çocuğun yeni yürümeye başlaması. . Kaz. TS, s.17
apıl, apıl- tapıl	: Aceleyle, telâşla. Krgz. TS. s. 59
apıl-daş-	: Acele etmek, telâş etmek, Krgz. TS. s. 59
apıl-dat-	: Acele ve hırsla yemek Krgz. TS. s. 59
apır – topır	: Karma karışık, intizamsız.
apıranğda-	: Övünmek, farfaralık etmek. Krgz. TS. s. 59
apıray	: Ya! Öyle demek! Diye üzüntü belirtisi. . Kaz. TS, s.17
apırık	: Mübalâğa, farfaralık. Krgz. TS. s. 59
apırıp – çapırıp	: İşi çabuk çabuk yapma. Kaz. TS, s.18
apırt-	: Mübalâğa etmek, yalan söylemek Krgz. TS. s. 59
apıt	: Teessüf, pişmanlık Krgz. TS. s. 59
apiy	: Vay, vah vah, ne oluyoruz! Krgz. TS. s. 59
apkaarı-	: Şaşırmaq, apışıp kalmak Krgz. TS. s. 60
apkıt	: Ayakkabının huş ağacı kabuğundan yapılan ökçe kısmı. Krgz. TS. s. 60
apkiç	: Su taşırken omuzlara konan eğri sırık. Krgz. TS. s. 60
appagım	: Bembeyaz.(Kız- kadın.) Tat. TS, s.30
appak	: Büsbütün ak, bembeyaz. Krgz. TS. s. 60
appaq	: Bembeyaz. Kaz. TS, s.17
apsanğda-	: Hareketlerinde, sakalı, bıyığı uzamış Krgz. TS. s. 60
apsay-	: 1. Sakalı bıyığı uzamış adamın suratına malik olmak; 2. Tüy ve kıl ile kaplanmış olmak. Krgz. TS. s. 60
apsıy-	: Fazla tüylü, kıllı olmak. Krgz. TS. s. 60
apşı	: İmkânın azalması. Kaz. TS, s.17

apşuv	: İmkânı azalmak, bir şeyin kısalması. Kaz. TS, s.17
aptaluq	: Temize çıkmak. Aklanmak. . Kaz. TS, s.11
aptama	: Yıkanmaya mahsus leğen, ibrik , içine alan masa. Krgz. TS. s. 60
aptıgıv	: Hızlı hızlı nefes almak, sinirlenmek. Kaz.TS, s.17
aptıktır-	: Şaşırtmak, korkutmak. Krgz. TS. s. 61
aptıq	: Şaşkınlık, heyecanlılık. . Kaz. TS, s.17
aptıqtıruv	: Hızlı nefes. Aldırmak, heyecanlandırmak. . Kaz. TS, s.17
aptıra-	: Şaşmak, şaşıp kalmak. Tat. TS, s.30
aptıraganlık	: Şaşkınlık. Tat. TS, s.30
aptıraş	: Şaşkınlık. Tat. TS, s.30
aptıraşlı	: Hayret dolu. Tat. TS, s.30
aptıraşta kal-	: Şaşkınlık içinde kalmak. Tat. TS, s.30
aptırat-	: Şaşırtmak. Tat. TS, s.30
aptıraulı	: Şaşkın. Tat. TS, s.30

a+r : Az kullanılan bir yapıdır. a sesi yine hafif uzun söylenir. Üzerine gelen r sesinin sürekliliği kavramının anlamını ve hayret ifadesini pekiştirir. İlgi, mesafe, alet edevat isimleri kurar.

ara – tura	: Bazı bazı, ara sıra, bazen. Kaz. TS, s.18
ara	: Bir şeyin içi. İki şeyin arası ortası, ortasında. Kaz. TS, s.18
ara	: 1. Ara, fasıla; iki nokta arasındaki mesafe; öz, ara, iç ara 2. Münasebetler, ilgiler 3. Zamanından evvel doğmuş; 4. Nişan, hedef Krgz. TS. s. 61.
araa	: Testere. Krgz. TS. s. 62
araacı	: Testereci. Krgz. TS. s. 62
araala-	: Testere ile biçmek. Krgz. TS. s. 62
araan I	: Ağzını geniş açmış Krgz. TS. s. 62
araan II	: Müfreze Krgz. TS. s. 62
araanda-	: Şiddet kastetmek Krgz. TS. s. 62
araandat-	: Şiddetlendirmek. Krgz. TS. s. 62
araba	: Araba; ot araba: lokomotif. Krgz. TS. s. 62
arabakeç	: Arabakeş araba çeken (yük arabacısı). Krgz. TS. s. 62

arabök	: Bir şeyden mahrum olan Krgz. TS. s. 63
aracı	: İki kabile, avul veya ahali zümresi arasında aracılık Krgz. TS. s. 63
aradaş	: Ara düzelten, ara bulucu. Tat. TS, s.30
aradaşçı	: Ara bulucu. Tat. TS, s.30
aradaşçılık	: Ara buluculuk Tat. TS, s.30
aralıkçı	: Kanal, ark kazmakla meşgul olan işçi. Krgz. TS. s.70
aral	: Ada. KTLS, s.4
arala-	: 1. Bir şeyin arasında gezmek Krgz. TS. s. 64 2. Aralamak 3. Savunmak. Tat. TS, s.30
aralas	: Karışık. Kaz. TS, s.18
aralas – ouralas	: Sıkı alakası olan, birbiriyle irtibatı olan. Kaz. TS, s.18
aralasuv	: Birbirine gelip gitmek. Kaz. TS, s.18 Kaz.
aralaş	: 1. Katılmış, girmiş.2.Seyrek. Tat. TS, s.30
aralaş-	: 1.Girişmek, katılmak.2. Karışmak. Tat. TS, s.30
aralaştır-	: Katmak, karıştırmak. Tat. TS, s.30
aralaşu	: Katılma, karışma. Tat. TS, s.30 Tat. TS, s.30
aralaşuçan	: Karışıcı. Tat. TS, s.30
aralav (I) :	1. Bir şeyin arasında dolaşmak Kaz. TS, s.18
aralav(II)	: Testereyle bir şeyi kesmek. Kaz. TS, s.18
aralık	: Aralık. Tat. TS, s.30
aralık-el aralık	: Milletlerarası, beynelmilel, enternasyonal. Krgz. TS. s. 64
aralıq	: İki şeyin arası, vakit, zaman, müddet. Kaz. TS, s.18
aran	: At ve inek ahırındaki her göz. Tat. TS, s.30
aran	: 1.Avı yakalamak için yolun üzerine konulan ucu sivri kazıklar, kapının bir çeşidi. 2. Hayvan ahır. Kaz. TS, s.18
arandatu	: Bir şeye çarptırmak, bir uğursuzluk. Kaz. TS, s.18
arandav	: Bir belaya çarpılmak. Kaz. TS, s.18
arang	: Ancak, hemen; müşkülâtla Krgz. TS. s. 65
arasalmaq	: Eşitlik, iki tarafın eşit ağırlığı. Kaz. TS, s.18
araşa	: Kavga eden iki kişinin arasına girmek. Kaz. TS, s.18
araşalav	: Ayırmak Kaz. TS, s.18
araşan	: Ilıca, tabii hamam, yer altından çıkan sıcak su, kaplıca. Kaz. TS, s.18

araşan	: 1. şifalı memba, sıcak kaynak; 2. Haşlanmış Krgz. TS. s.65
araşanduu	: Şifalı membaları bulunan. Krgz. TS. s. 66
araşaşı	: Araya giren, ayıran. Kaz. TS, s.18
araşdaştır-	: Kavga ettirmek. Krgz. TS. s. 66
araşıt	: Bir efsanevî böceğin adıdır. Krgz. TS. s. 66
arata	: 1. Basamak. 2.Lento, atkı. Tat. TS, s.30
aratala-	: Basamak koymak. Tat. TS, s.31
ara-tire	: Yer yer, seyrek, bazen. Tat. TS, s.31
aray	: Şafak sökme vakti. Kaz. TS, s.18
araylanuv	: Aydınlanmak. Kaz. TS, s.18
araylav	: Aydınlanmaya başlamak. Kaz. TS, s.18
araz	: Arası acık, kus, birisine kırgın olan. Kaz. TS, s.18
araz	: 1. Kavgacılık durumu; 2. Kavgalı olan Krgz. TS. s. 66
arazdastıruv	: Arasını açmak, birbirine küstürmek. Kaz. TS, s.18
arazdasuy	: Küsmek, bozulmak, kavga etmek. Kaz. TS, s.18
arazdaş-	: Kavga etmek. Krgz. TS. s. 66
arazdaşuu	: Kavga, husumet. Krgz. TS. s. 66
arazdık	:1. Ara açılma; kavga. Krgz. TS. s. 66 2. Küskünlük, soğukluk, kırgınlık. Kaz. TS, s.18
arba	: 1. Araba. Kaz. TS, s.18 2. Kağrı. KTLS, s.424
arba-	: Büyü yapmak; sihir yapmak; tazarru. Krgz. TS. s. 66.
arbajı	: 1. Araba yapan kimse. 2. Ufak tefek şeyler satan arabacı, çerçi. Kaz. TS, s.19
arbak	: Ruh, ölünün ruhu Krgz. TS. s. 66
arbakeş	: Arabacı. Kaz. TS, s.18
arbaktant-	: Meth ü sena etmek: göklere çıkarmak. Krgz. TS. s. 66
arbaktuu	: Her işinde muvaffak olan; talihli. Krgz. TS. s. 66
arbalav	: Arabayla taşımak. Kaz. TS, s.18
arbaluv	: Başkasının tesiri altında kalmak. Kaz. TS, s.19
arbandav	: Çok büyük ve uzun olan bir şeyin uygunsuz şekilde hareket etmesi. Kaz. TS, s.19
arbanğda-	: Dimdik dikilerek Krgz. TS. s. 66
arbaş-	: 1. Karşılıklı büyü yapmak; teşhir etmek 2.Kavga etmek Krgz. TS. s. 66

arbav	: Büyü. KTLS, s.8
arbavşı	: Aldatmaya çalışan kimse. Kaz. TS, s.19
arbayt-	: Ürpertmek Krgz. TS. s. 67
arbi-	: Büyümek; çoğalmak Krgz. TS. s. 67
arbin	: Çok; pek çok, ekseriyet, büyük kısım Krgz. TS. s. 67
arbiş	: Büyütme, çoğalma. Krgz. TS. s. 67
arbit-	: Büyütmek; kuvvetlendirmek Krgz. TS. s. 67
arbitül-	: Büyütülmek Krgz. TS. s. 67
arbiyuv	: Yakışksız olan herhangi. Kaz. TS, s.19
arbuu	: Büyütme, arttırma. Krgz. TS. s. 67
arça	: Ardıç ağacı. Krgz. TS. s. 67
arçan	: Küçük ardıç. Tat. TS, s.33
arçı-	: Arıtmak, temizlemek, ayıklamak. Tat. TS, s.33
ardak	: 1. Nazlı; şımarık 2. Şeref; saygı Krgz. TS. s. 68
ardakta-	: İhtiram etmek; saymak; alâkadar olmak Krgz. TS. s. 68
ardaktal-	: Sayılmak, ihtiram edilmek Krgz. TS. s. 68
ardaktoo	: Hürmet etme, sayma; alâka gösterme. Krgz. TS. s. 68
ardan-	: Utanmak; arlanmak; küsmek. Krgz. TS. s. 68
ardant-	: Utandırmak; kepaze etmek. Krgz. TS. s. 68
ardanu	: Utangaçlık; vicdanlılık, vicdan azabı Krgz. TS. s. 68
ardaqtaluv	: Sayılmak, saygı görmek. Kaz. TS, s.19
ardaqtav	: Saymak, değer vermek, hürmet etmek. Kaz. TS, s.19
argamak	: Çok iyi at, binek atı. Tat. TS, s.31
argameci	: Kıldan veya yünden yapılmış ip. Krgz. TS. s. 68
arganlık	: Yorgunluk. Tat. TS, s.31
argasız	: Çaresiz, zarurî; meburî Krgz. TS. s. 69
argasızdan-	: Zorluk, çaresizlik hissetmek. Krgz. TS. s. 69
argasızdık	: Çaresizlik, zaruret, ıztırar. Krgz. TS. s. 69
argı-	: Hızlı koşmak Krgz. TS. s. 69
argı	: Öteki, o yerde. Tat. TS, s.31
argın	: 1. Çin mandasıyla evcil inek melez. Krgz. TS. s. 69
arğı	: Bir şeyin öte tarafı. Kaz. TS, s.19
arğımaq	: Atın en iyi cinsi. Kaz. TS, s.19
arı – beri	: Öteye beriye, oraya buraya. Kaz. TS, s.20

arı	: 1. Ötede, öte yanda yorulmak, bitkin. Krgz. TS. s. 69
arı-	: Yorulmak. Tat. TS, s.33
arı-bire	: Oraya buraya. Tat. TS, s.33
arıganlık	: Yorgunluk. Tat. TS, s.33
arıgay-	: Zayıflamak. Tat. TS, s.33
arık	: Cılız. KTLS, s.98
arık I	: Zayıf; kurulmuş Krgz. TS. s.70
arık II	: Ark, sulama kanalı Krgz. TS. s.70
arıklık	: Zayıflık. Tat. TS, s.33
arıksı-	: Kendini zayıf addetmek; arık gözükmeye çalışmak. Krgz. TS. s.70
arıksınt-	: Arık saymak; zayıflığını yüze vurmak. Krgz. TS. s.70
arıkta-	: Zayıflamak; kurumak Krgz. TS. s.70
arıl-	: Temizlenmek; yakayı kurtarmak. Krgz. TS. s.70
arıla-	: Uzaklaşmak, çekilmek Krgz. TS. s.71
arılata-	: Uzaklaştırmak, öteye atmak. Krgz. TS. s.71
arılda-	: gürüldemek; gürlemek Krgz. TS. s.71
arıltuv	: Alakasını kestirmek, bitirtmek. Kaz. TS, s.21
arıluv	: Arılmak, bitmek, kesilmek, iyileşmek. Kaz. TS, s.21
arım	: İri adım; adım atlama Krgz. TS. s.71
arımda-	: Adımlamak; iri iri adımlarla yürümek. Krgz. TS. s.71
arımsız	: Ağır; çolpa. Krgz. TS. s.71
arın-	: Arınmak. Tat. TS, s.33
arın-	: 1. Yorulmak; 2. Sızlanmak; can sıkılmak; özlemek Krgz. TS. s.71.
arın	: Hız, kapasite, surat. Kaz. TS, s.21
arındav	: Kızmak, sinirlenmek. Kaz. TS, s.21
arındı	: Hızlı. – Kaz. TS, s.21
arındır-	: Arındırmak. Tat. TS, s.33
arınğki	: Argın, yorgun. Krgz. TS. s.71
arırq – turırq	: Arıklamış olan, zayıflamış olan, eti yenmez halde olan eti yenmeyecek kadar zayıf. Kaz. TS, s.20
arırqsınuv	: Zayıf saymak, arife' zannetmek. Kaz. TS, s.20
arırqşa	: Arıkça, zayıfça, biraz zayıf. Kaz. TS, s.20

arıqtatuv	: Arıklatmak, zayıflatmak. Kaz. TS, s.20
arıqtav	: Arıklamak, zayıflamak. Kaz. TS, s.20
arıs	:1. Arabanın bel ağacının üzerinden konan uzun iki ağaç. 2. Eski zamandaki kabile aşiret. Kaz. TS, s.21
arışlan-	: Arslan. Tat. TS, s.33
arıšta	: 1. Genç; sabı; 2. Masum, günahsız Krgz. TS. s.71
arış	: Çavdar. KTLS, s.120
arış	: Adım; adım atlama Krgz. TS. s..72
arıšta-	: İri adımlar atmak Krgz. TS. s.
arıştan	:1. Arslan. 2. Kahraman, cesur. Kaz. TS, s.21
arıt- I	:1. Temizlemek; temizleyip bitirmek 2. Baştan başa dolaşmak; her yerden tetkik etmek; Krgz. TS. s.72
arıt II	: Yormak, bitirmek TS. s.72
arıtan	: Öteden, oradan; o yandan. Krgz. TS. s.72
arka-	: Arka, art taraf, art kısım, geri Krgz. TS. s.73
arka	: 1. Arka, sırt. Tat. TS, s.31 2. Geri. KTLS, s.268
arkadaş	: Arkadaş. Tat. TS, s.31
arkagay	: Çıkık durma; her yana çıkıntılı olma; arkagay müyüz ak bugu folk. : sarkık boynuzlu beyaz geyik. Krgz. TS. s.73
arkala-	: Sırtına almak, sırtlamak; sırtında götürmek. Krgz. TS. s.73
arkalan-	: Arkalanmak. Tat. TS, s.31
arkalandır-	: Arkalandırmak. Tat. TS, s.31
arkalık	: At eyerinde arka kayışı. Tat. TS, s.31
arkan	: kıldan, yünden örülmüş olan, kalın ip. Krgz. TS. s.74
arkanda-	: Arkanla bağlamak Krgz. TS. s.74
arkau	: Argaç. Tat. TS, s.31
arkaulık	: Argaçlık. Tat. TS, s.31
arkay -	: 1. Her yana çıkık durmak 2. Yükselmek, göklere doğru çıkmak Krgz. TS. s.74
arkı	: Öte taraftaki; uzaktaki; ileride Krgz. TS. s.74
arkıl	: Çeşit çeşit; türlü; mütenevvi. Krgz. TS. s.75
arkılı(I)	: Enine, çapraz, aykırı. Tat. TS, s.31
arkılı(II)	: Çaprazlama, aykırı olarak. Tat. TS, s.32
arkın	: Yavaş. Tat. TS, s.23

arkınla-	: Yavaşlamak. Tat. TS, s.23
arkıra -	: Gürlemek, gürlüdemek; çağlayarak akmak. Krgz. TS. s.75
arkırı torkora	: Çapraz. KTLS, s.116
arkıroo	: Gümbürtü, gürlleme; gürlleyerek akış. Krgz. TS. s.75
arktı	: Arkadaki. Tat. TS, s.32
arlan	: Kurdun, itin, tilkinin, erkeği. Kaz. TS, s.19
arlanuv	: Ar saymak, utanmak, sıkılmak. Kaz. TS, s.19
arman (I)	: Arzu, maksat, emel. Kaz. TS, s.19
arman (II)	: Uzak, öteye Kaz. TS, s.19
arman	: Kutsal rüya; nail olunmamış Krgz. TS. s.75
armanda	: Pişman, kaygılı, arzusu yerine gelmeden. Kaz. TS, s.19
armandan -	: Tatmin edilmeme hissini ifade eylemek. Krgz. TS. s.75
armanduu	: Arzularında tatmin edilmeyen ve buna acıyan kimse Krgz. TS. s.75
armansız	: İsteddiği olan, her arzusu yerine gelmiş olan, kaygısız. Kaz. TS, s.19
armas-talmas	: Hiç yorulmayan kimse. Tat. TS, s.32
armıy-talmıy	: Hiç yorulmadan. Tat. TS, s.32
arna -	: Tahsis etmek; ithaf eylemek. TS. s.75
arnal -	: Tahsis edilmek Krgz. TS. s.75
arnaluv	: Ayrılmış olmak, birisine mahsus olmak. Kaz. TS, s.20
arnav	: Ayırmak, birisi için saklamak. Kaz. TS, s.20
arnavlı	: Özel, şahsa mahsus. Kaz. TS, s.20
arpa	: Arpa (hububat Krgz. TS. s.75, Kaz. TS, s.20, KTLS, s.26
arpakan	: Başağı yulaf başağına benzeyen t zararlı ot.Krgz. TS. s.75
arpal	: Çok yorulmak, savrulmak, israf edilmek Krgz. TS. s.76
arpalis	: Tartışma, mücadele, çekişme. Kaz. TS, s.20
arpalistruv	: Harekete getirmek, mücadele ettirmek. Kaz. TS, s.20
arpalış -	: 1. Telaş etmek; uğraşmak; çabalamak 2. Kucaklaşarak sarmaş dolaş olmak. Krgz. TS. s.76
arpatisuv	: Tartışmak, mücadele etmek, çekişmek. Kaz. TS, s.20
arqa	: Adamın arkası, bir şeyin arkası. 2. Bir şeyin geri tarafı. Kaz. TS, s.19
arqalanuv	: Birisine dayanmak, güvenmek, aralamak. Kaz. TS, s.19

arqalav	: 1. Bir şeyi sırtına alarak taşımak. 2. Mesuliyeti üzerine almak Kaz. TS, s.19
arqalıq	:1. Evin, ahırın çatısının düşmemesi için konulan kalın ağaç. 2. Dağın tepeleri. Kaz. TS, s.19
arqan	: İp, halat. Kaz. TS, s.19
arqandav	: Uzun iple atı ayağından bağlamak. Kaz. TS, s.19
arqar	: Büyük boynuzlu, koyun soyundan , hayvan. Kaz. TS, s.19
arqıratuv	: Bağdırtmak Kaz. TS, s.19
arqırav	: 1. Bağdırtmak, yüksek ses çıkarmak, kişnemek. 2. Suyun ses çıkararak akması. Kaz. TS, s.19
ars	: Köpek gibi aniden havlamak. Kaz. TS, s.20
arsak	: Çıkıntılı; arsak taş: çıkık duran taş, Krgz. TS. s.76
arsaktal -	: Sivri uçlarıyla çıkık durmak; Krgz. TS. s.76
arsaktuu	: Sivri uçları çıkık duran; arsaktuu too: tepeleri taşlı olan dağ. Krgz. TS. s.76
arsalandav	: Sevinç belirtisini bildirmek. Kaz. TS, s.20
arsalanuv	: Etin kemikten ayrılmasını sağlamak. Bir şey yırtılmak, dilim dilim olmak. Kaz. TS, s.20
arsarsı -	: Şüphe, kararsızlık içinde bulunmak.Krgz. TS. s.76
arsay -	: Sivri ucayla çekip durmak. Krgz. TS. s.76
arsı –	: Sıkılmak, utanmak. Krgz. TS. s.76
arsılda -	: Gümbürdemek. Krgz. TS. s.77
arsıldasuv	: Köpeğin birbirine havlaması; insanların birbiriyle ağız kavgası yapması. Kaz. TS, s.20
arsıldatuv	: Havlatmak, birisine sözle hücum ettirmek. Kaz. TS, s.20
arsıldav	: Havlamak. Kaz. TS, s.20
arsıy -	: Ağızını açarak dişlerini göstermek, sırtmak. Krgz. TS. s.77
arstan	: Arslan Krgz. TS. s.77
arşıluv	: Arığın temizlenmiş olması, kabuğunun çıkartılmış olması. Kaz. TS, s.20
arşıtuv	: Temizletmek. Kaz. TS, s.20
art -	: 1. Fazla olmak 2. Yükletmek Krgz. TS. s.77
art-	: Artmak. Tat. TS, s.32
art	: Bir şeyin yüzünün arka tarafı, arkası, sonu. Kaz. TS, s.20

art I	: Dağ geçidi. Krgz. TS. s.77
art II	: Art kısım, arka taraf; artınan: peşinden
artık	: Daha fazla; daha iyi; arta kalan, ziyade Krgz. TS. s.78
artık	: 1. Fazla, çok gereksiz. 2. Aşkın, fazla. Tat. TS, s.32
artıkbaş	: Fazla; lüzumundan fazla; arta kalan. Krgz. TS. s.78
artıkça	: Ayrıca; bilhassa. Krgz. TS. s.78
artıkçılık	: 1. Fazlalık, fevkaladelik 2. Üstünlük Krgz. TS. s.78
artık-portık	: Gereksiz. Tat. TS, s.32
artıksın-	: Gereksiz görmek. Tat. TS, s.32
artil -	: 1. Arta kalmak; ziyade olmak 2. Yükletilmiş olmak Krgz. TS. s.78.
artiluv	: Fazlalaşmak, çoğalmak. Kaz. TS, s.20
artım	: Artış, artma, çoğalma. Tat. TS, s.32
artında	: Arkasında. Tat. TS, s.32
artındı	: Arta kalan, artık. Krgz. TS. s.78
artınşa	: Arkasından, izine göre, ardınca. Kaz. TS, s.20
artıq	: Fazla. Kaz. TS, s.20
artısuv	: Yüklerin yüklenmesine yardım etmek. Kaz. TS, s.20
artış	: Ardıç. Tat. TS, s.32
arttağı	: Sondaki. Tat. TS, s.32
arttağı	: Çağdışı. KTLS, s.110
arttalık	: Geri kalmışlık. Tat. TS, s.32
arttır-	: Arttırmak. Tat. TS, s.32
arttırıl -	: Büyütülmek; çoğaltılmak, arttırılmak. Krgz. TS. s.79
arttırıv	: Abartmak. KTLS, s.2
aru	: Arı, saf, temiz, sağlıklı. Tat. TS, s.32
aruga	: Bayramlık. Tat. TS, s.32
arulan-	: Temizlenmek. Tat. TS, s.32
aruluk	: Bayramlık, temizlik. Tat. TS, s.32
aru-talu	: Yorgunluk. Tat. TS, s.32
aruv (I)	: Sevimli, güzel. Kaz. TS, s.20
aruv (II)	: Zayıflamak, hafiflemek, halsizleşmek. Kaz. TS, s.20
aruvana	: Devenin en irisi. Kaz. TS, s.20

aruvaq	:1. Ruh, ölen kimsenin ruhu. 2. Halkın ar namusu manasına da gelir. Kaz. TS, s.20
aruvaqtanuv	: Kuvvetlenmek, güçlenmek. Kaz. TS, s.20
aruvlav	: Hürmet etmek, saygı göstermek. Kaz. TS, s.20
aryak	: Nehir, yol için öbür yaka. Tat. TS, s.33

a+s : Kazak ve Kırgız Türkçelerindeki ortak Türkçedeki **Ç > Ş > S** ve **Ş > S** değişimleri a vokali üzerine gelmeleri Oğuz grubundaki yemek, yakınlık, öteye geçmek kavramlarında isimler kurar burada kullanıldıkları sesler esas alınmıştır.

as	: Aş, yemek. Kaz. TS, s.21
as – suv	: Yemek, umumi yemek Kaz. TS, s.21
as	: Aç. KTLS, s.2
as küz	: Açgözlü. KTLS, s.4
asatqızuv	: Aşatmak. Kaz. TS, s.21
asattıruv	: Birisine eliyle yemek yedirtmek. Kaz. TS, s.21
asatuv	: Birisine eliyle yemek yedirmek. Kaz. TS, s.21
asbazşı	: Aşçıbaşı. Kaz. TS, s.21 Kaz. TS, s.21
ashana	: Aşhane. Kaz. TS, s.21
ası	: Acı. KTLS, s.4
asığıs	: Acele. Kaz. TS, s.21
asığıstıq	: Acillik. Kaz. TS, s.21
asığıv	: Acıkmak. KTLS, s.4
asık	: Açık. KTLS, s.4
asıklau	: Açıklamak. KTLS, s.4
asılđa	: Doğrusunda. Tat. TS, s.34
asıldıq	: Kıymetliler, özellik, iyilik. . Kaz. TS, s.22
asılış -	: Birbirine asılmak; birbirini itmek. Krgz. TS. s.81
asılma	: Asılma, asma. Tat. TS, s.34
asılıt -	: Astırmak; sarkıtmaya zorlamak. Krgz. TS. s.82
asılıv	: Asılmak. . Kaz. TS, s.22
asınuv	: Takınmak. . Kaz. TS, s.22
asıp – sasuv	: Şaşırmak, acele etmek. . Kaz. TS, s.22

- asıp – tasuv** : Aşıp, taşmak, çoğalmak, bollaşmak. . Kaz. TS, s.22
- asıqtıruv** : Acele ettirmek. Kaz. TS, s.22
- asır -** : Koşmak, gurultu yapmak, oynamak. Kaz. TS, s.22
- asıra -** : Terbiye etmek; beslemek; yedirmek,yetiştirmek. Krgz. TS. s.82
- asıral -** : Terbiye edilmek; beslenmek. Krgz. TS. s.82
- asırandı** : Terbiye altında bulunan; evlatlık. Krgz. TS. s.82
- aşırandı** :1.Yabani olmayan, alışık. 2. Evlatlık, besleme, başkasının çocuğunu evlat edinmek. . Kaz. TS, s.22
- asırap aldı** : (Birisinin çocuğunu) evlatlığa almak. . Kaz. TS, s.22
- asıratuv** : Baktırmak, yardım ettirmek. . Kaz. TS, s.22
- asırav** : Beslemek, insana veya hayvana bakmak. . Kaz. TS, s.22,
- asıv** : Açmak. KTLS, s.4
- asıv** : Keşfetmek. KTLS, s.472
- asıy** : Beş yaşındaki sığır. Krgz. TS. s.82
- aska** : Yanaşılmaz, yüksek, kayalık dağ; aska taş: yükselen kaya. Krgz. TS. s.82
- askala -** : Kaya çıkıntısı Krgz. TS. s.82
- askalan -** : Göklere doğru yükselen dağ Krgz. TS. s.82
- askalauu** : Kayalık. Krgz. TS. s.83
- askı** : Alttaki. Tat. TS, s.33
- askıs** : Açar, anahtar KTLS, s.4
- aslam** : Faiz. Tat. TS, s.33
- aslamçı** : Faizci, tefeci. Tat. TS, s.33
- ashk** : Altlık. Tat. TS, s.33
- ash-öslê** : Altı üstlü. Tat. TS, s.33
- asma** : Takı. Tat. TS, s.33
- asmalı** : Takılı. Tat. TS, s.33
- asman** : Büyüdükten sonra iğdiş edilmiş olan öküz. Krgz. TS. s.83
- aspa** : Suçlu asılan darağacı. Kaz. TS, s.21
- aspalı** : Asılacak olan, idamlık kimse. Kaz. TS, s.21
- asqabaq** : Balkabağı. Kaz. TS, s.21
- asqan** : Büyük, pek yüksek, pek ileri. Kaz. TS, s.21

asqaq	: 1. Mağrur, kendini beğenmiş. 2. Yüksek. Kaz. TS, s.21
asqaqtıq	: Mağrurluk, bencillik. Kaz. TS, s.21
asqar	: Çok yüksek, zirve. Kaz. TS, s.21
asqazan	: Mide. Kaz. TS, s.21
asqındıruv	: Büyütmek, bir meseleyi fazla büyütmek. Kaz. TS, s.21
asqınuv	: 1. Hastalığın ilerlemesi. 2. Fazlaya kaçmak.. Kaz. TS, s.21
asra-	: Besleyip bakmak, büyütmek Tat. TS, s.33
asrau	: Kadın hizmetçi. Tat. TS, s.33
asrav	: Korumak. KTLS, s.502
assızık	: Alt çizgi. Tat. TS, s.33
assızıkla-	: Alta çizgi çekmek, vurgulamak. Tat. TS, s.33
ast	: Alt. KTLS, s.16
asta	: Altta. Tat. TS, s.33
astagi	: Alttaki. Tat. TS, s.33
astam	: Fazla; daha Krgz. TS. s.84
astan	: Alttan. Tat. TS, s.33
astan kisiv	: Fesat KTLS, s.242
Astana	: Hükûmet, merkez, başşehir, payitaht. Kaz. TS, s.21
astı	: Cehennem. KTLS, s.96
astırt	: Alt, aşağı taraf.. Kaz. TS, s.21
astırtan	: Gizliden gizliye Krgz. TS. s.85
astırtın	: Gizli olarak, gizlice, örtülü. Tat. TS, s.34
astırtın	: İçin için. KTLS, s.366
astırtınlık	: Gizlilik. Tat. TS, s.34
astıruv	: Astırmak. Kaz. TS, s.21.
astlıq	: Din yolundan sapmak, asilik. . Kaz. TS, s.22.
asuv (I)	: Dağ- geçidi, bel. 2. Devir, aşama. Kaz. TS, s.21
asuv (II)	: Yemek pişirmek, yemek hazırlamak, asmak. Kaz. TS, s.21
asuv (III)	: Aşmak, dağı, geçidi geçmek. Kaz. TS, s.21
asuyılı	: 1. Asılı. 2. Geçitli, Kaz. TS, s.21

a+ş : Yemek, bir tarafa geçmek aşmak, ayrılmak, kavramlarında kelimeler kuarar. Porta Türkçedeki ç sesinin Kıpçak grubunda bazı lehçelerde ç > ş olması aslında a+ç kelime köküyle ilgilidir. Burada kullanıldığı biçimiyle alınmıştır.

- aş** : Aç,-karnı aç, yemek yememiş. Kaz. TS, s.25
- aş – II** : Bir şeyin üzerinden geçmek; aşmak; aşuu aş - , yahut bel aş - : dağ geçidini geçmek; işke aş - : meydana gelmek; işe yaramak; işke aşpayt dep eseptelet: hükümsüz sayılıyor; turmuşka aş - : hayatta tatabik edilmek, ameli bir şekil almak; aşıp – taşıp tögülüp ketti: taşarak saçıldı (döküldü) ; kün aşkan sayın: gittikçe daha fazla; gün geçtikçe; önörü aşkan: hüneri gayet uz, usta; aşkan mitaam: dolandırıcıların elebaşısı; aşıp tüş - : üstün gelmek; andan aşıp tüşkön bay cok: onun üzerine zengin yoktur. Krgz. TS. s.85
- aş-** : 1.Aşmak.2.Yükselmek.3.Gerçekleşmek. Tat. TS, s.37
- aş** : Aç. KTLS, s.4
- aş** : 1. Gıda; aş tart - : yemek sunmak, yemeği sofraya 2.Yemiş, mahsul (yalnız bazı bitkiler hakkında); 3 . Ölüyü anmak üzere verilen ziyafet, yoğ aşı: 3. Pilav; aş demde- : pilav pişirmek. Krgz. TS. s.85
- aş kösi** : Besin. KTLS, s.62
- aş** : Yemek. Tat. TS, s.37
- aşa -** : Tatmak; yemek; içmek. Krgz. TS. s.85
- aşa** : Bir kökten ayrı çıkan iki ağaç, çatal. Kaz. TS, s.25
- aşa sığır** : Aşmak. KTLS, s.32
- aşa tuyaq** : Ayrı tırnak, (koyun, keçi gibi hayvanlarda.) Kaz. TS, s.25
- aşa-** : Yemek. Tat. TS, s.37
- aşadan-aşa** : Doğrudan doğruya. Tat. TS, s.37
- aşa-êç-** : Yemek, içmek. Tat. TS, s.37
- aşahı kiliv** : İştah. KTLS, s.408
- aşalanuv** : İkiye ayrılmak, çatallaşmak. Kaz. TS, s.25
- aşaluçan** : Kolay aşınan. Tat. TS, s.37
- aşam** : Bir defada ağza konulması mümkün olan yiyecek miktarı, lokma. Krgz. TS. s.85

aşamay	: Çocuğun ilk ata binmeye başladığı zaman kullandığı eğer Kaz. TS, s.25
aşamaylı	: Arkası, kalçası kalın. Kaz. TS, s.25
aşamlık	: Yemek. Tat. TS, s.37
aşamsak	: Obur. Tat. TS, s.37
aşan	: Arık, zayıf. Kaz. TS, s.25
aşandav	: Arıklamak, zayıflamak. Kaz. TS, s.25
aşarçı	: Aşara iştirak eden (bk . Aşar) , emekçi. Krgz. TS. s.86
aş-arıq	: Aç ve zayıf. Kaz. TS, s.25
aşarşılıq	: Kıtlık. Kaz. TS, s.25
aşat-	: Yemek yedirmek, geçindirmek. Tat. TS, s.37
aşatki	: Maya (deri için) . Krgz. TS. s.86
aşatuçı	: Geçindirici. Tat. TS, s.37
aşauçı	: Yiyici, boğaz. Tat. TS, s.37
aş-calanaş	: Aç ve çıplak. Kaz. TS, s.25
aşçı	: Aşçı. Tat. TS, s.38
aşhane	: Aşhane, yemekhane, lokanta. Tat. TS, s.38
aşı	: Acı. Kaz. TS, s.25
aşıdıctık	: Acele, tezlik, iveklik, müstaceliyet. Krgz. TS. s.86
aşıga-aşıga	: Acele- acele. Tat. TS, s.38
aşıgiç	: Aceleli, acil. Tat. TS, s.38
aşıgiç	: Çabuk, müstacelen, acele, müstacel, tezlik. Krgz. TS. s.86
aşıgiç yardım	: İlk yardım. Tat. TS, s.38
aşıgiçlik	: Acelecilik. Tat. TS, s.38
aşıgiçta -	: Acele etmek, tez davranmak. Krgz. TS. s.86
aşıgiçtuu	: Müstacel, gergin zaman. Krgz. TS. s.86
aşığıraç	: Açık, aşikâr, daha acık, biraz daha aydın. Kaz. TS, s.25
aşığıs	: İvedi. KTLS, s.412
aşığuv	: Acıkmak, karnı acıkmak, Kaz. TS, s.25
aşık	: Fazla olan, fazla gelen, üstün gelen; Krgz. TS. s.86
aşık-	: Acele etmek. Tat. TS, s.38
aşıkmaçlık	: Acele, iveklik. Krgz. TS. s.87
aşık-poşık	: Çok acele, apar topar. Tat. TS, s.38
aşıktır -	: Acele ettirmek. Krgz. TS. s.87, Tat. TS, s.38

aşıktırğaç	: Çabuklandırıcı. Tat. TS, s.38
aşındıruv	: Bıktırmak, usandırmak, aşındırmak. Kaz. TS, s.25
aşınuv	: Bıkmak, usanmak, sinirlenmek, kızmak. Kaz. TS, s.25
aşıp kit-	: Haddinden aşırı olmak Tat. TS, s.38
aşıqtıq	: Açıklık, kapalı bir kimse Kaz. TS, s.25
aşır –	: 1.Büyütmek; mübalağa etmek; geçirmek. 2. Oğlak çekişme müsabakasına iştirak eden atlı hakkında. Krgz. TS. s.87
aşır-	: Aşırmak, yükseltmek, gerçekleştirmek. Tat. TS, s.38
aşıra	: Fazlaya gitmek, bol keseden atmak. . Kaz. TS, s.22
aşırgandık	: Mübalağa. Krgz. TS. s.87
aşırış	: Büyütme, mübalağa etme. Krgz. TS. s.88
aşırkanuv	: Ekşi tatmak. Kaz. TS, s.25
aşırkı	: Uzaktaki. Yabancı, akraba olmayan. Krgz. TS. s.88
aşırqantuv	: Ekşi bir şeyi tattırmak. Kaz. TS, s.25
aşıtuv	: Ekşitmek. Kaz. TS, s.25
aşkanak -	: 1. Aşevi, mutfak. 2.Lokanta, yemek odası. 3.Keçe evin kapıdan sağ tarafta çit ile örtülen yeri. Krgz. TS. s.88
aşkayaq	: Budanmış ağaç; ağaç budama işi. BTSV, s.112
aşkazan	: Mide. Tat. TS, s.37
aşkın-	: Eşkinmek, acele etmek. Tat. TS, s.37
aşkındır-	: Eşkindirmek, acele ettirmek. Tat. TS, s.37
aşkınuçan	: Aceleci. Tat. TS, s.37
aşkorok	: Öğle yemeği paydosu. Krgz. TS. s.88
aşkoz	: Aç göz. Kaz. TS, s.25
aşkozdik	: Açgözlülük. Kaz. TS, s.25
aşla-	: Gübrelemek, gübre vermek. Tat. TS, s.38
aşlama	: Gübre. Tat. TS, s.38
aşlan	: Adımlarını aça aça gururlanarak yürümek. Kaz. TS, s.15
aşlav	: Aşı. KTLS, s.32
aşlık	: Aşlık, tahıl, ekin. Tat. TS, s.38
aşlı-sulı	: Bol yemekli kimse. Tat. TS, s.38
aşm -	: Üstün gelmek, fazla olmak, ziyade olmak, fevkalade. Krgz. TS. s.87

aşpa	: Çekmece. Kaz. TS, s.25
aşpa-calap	: Aç, zayıf, yokluktaki kimse, fakir. Kaz. TS, s.25
aşqaraqtanuv	: Oburlanmak. Kaz. TS, s.25
aşqaraqtıq	: Oburluk. Kaz. TS, s.25
aşqı	: Maya, ekmek mayası vs. Kaz. TS, s.25
aşqıltım	: Acımtırak. Kaz. TS, s.25
aşqıltımdav	: Biraz acımtırak. Kaz. TS, s.25
aşqıs	: Anahtar. Kaz. TS, s.25
aşqızuv	: Açtırmak. Kaz. TS, s.25
aş-su	: Aş, su, yeme içme. Tat. TS, s.38
aşta -	: Takmak, kulp takmak, geçirmek. Krgz. TS. s.89
aştama	: Takma, eklemeli. Krgz. TS. s.89
aştaş	: Sofradaş . Krgz. TS. s.89
aştık	: Hububat veren bitkiler. Krgz. TS. s.89
aştıkçı	: Kışlaklarda asıl sahibi bulunmadığı zaman ekinleri sulayan ve buna mukabil ekilen hububat miktarında mahsulden hisse alan kimse. Krgz. TS. s.89
aştıq	: Açlık. Kaz. TS, s.25
aştıruv	: Açtırmak. Kaz. TS, s.25
aşuu	: Geçit. Krgz. TS. s.89
aşuun	: Geçen, fazla, daha fazla. Krgz. TS. s.89
aşuv (I)	: Açmak. 2. Sinirlenmek. Kaz. TS, s.25
aşuv şaqırdı	: Sinirlendi Kaz. TS, s.25
aşuv(II)	: Bir şeyin tadının ekşimesi, ekşimesi Kaz. TS, s.25
aşuvlandırı	: Sinirlendirmek, kızdırmak Kaz. TS, s.25
aşuvlanşaq	: Sinirli, kızgın. Kaz. TS, s.25
aşuvlanşaqtıq	: Sinirlilik, kızgınlık Kaz. TS, s.25
aşuvlanuv	: Sinirlenmek, kızmak Kaz. TS, s.25, Kaz. TS, s.25
aşyaulık	: Sofra örtüsü. Tat. TS, s.38

a1 : *al* köklü kelimelerin türetildiği bu ses, normal uzunlukta, art damak, kalın düz bir sestir. Uzaklaşma, yakınlaşma, yukarı, aşağı, ayrılma, sınırlandırılmış

gibi temel kavramlar çerçevesinde üzerine gelen anlam ayırt edici ünsüzlerle isim ve fiil kökleri oluşturur.

al-	: Almak. Tat. TS, s.25
al (II)	: Acık kızıl. Kaz. TS, s.11
al	: Al, kırmızı KTLS, s.12
al I	: ileri, ön taraf. Krgz. TS. s. 27
al II	: O, şu (genitif: anın: onun) Krgz. TS. s. 27
al- IV	: 1.Almak. 2.Koca. Krgz. TS. s. 27
ala - cuiaq	: Şaşırmak, şaşıarak etrafına bakınmak. Kaz. TS, s.12
ala	: 1.Benekli, alaca.2. Doru benekli, kartal Krgz. TS. s. 27, Kaz. TS, s.12
ala avız	: Birliksiz. Kaz. TS, s.12
ala-kolalı	: Alaca bulacalı. Tat. TS, s.25
ala qıym-	: İstikrarsız, hafif. Kaz. TS s.12
alaa	: Baldırın dış tarafındaki ince ve uzun kemik Krgz. TS. s. 29
alaagan	: Çok alan, çok almaya tehlik gösteren. Krgz. TS. s. 29
alaaguu	: Bir nevi yabani orman güvercini. Krgz. TS. s. 31
alaamat	: Çok güç olan, ıstıraplı şey, tabiatın getirdiği felaket, şiddetli kar tipi. 2.Alamet, ayırıcı vasıf. Krgz. TS. s. 29
alaamattık	: Tabiatın doğurduğu , sebebi belli olamaz.Krgz. TS. s. 29
alabacaqtanuv	: Yakışsız olmak, alaca-bulaca olmak, Kaz. TS, s.12
alabay	: 1.Ala köpek.2. Hırsız. Tat. TS, s.25
alabota	: Kökünden sabun tozu yapılan bir ot adı. Kaz. TS, s.12
alabuga	: Tatlı su levreği. Tat. TS, s.25, Krgz. TS. s. 30
alabuta	: Kara pazı. Tat. TS, s.25
alaça	: 1. Bir çeşit yollu pamuklu kumaş. 2. Bir at donu ismi. Krgz. TS. s. 30
alaçık	: Alaçık, çadır. Tat. TS, s.25
alaçık	: Küçük keçe ev, obacık, kulübe, salaş. Krgz. TS. s. 30
alaganat	: Bir kuş adıdır. Krgz. TS. s. 30
alagar	: Büyük, dışarı fırlamış (gözler hakkında) Krgz. TS. s. 30
alagay	:Patlak gözlü. Krgz. TS. s. 30
alagaylık	: Patlak gözlülük. Krgz. TS. s. 30

alagevim	: Sabahın alacası. Kaz. TS, s.12
alagobe	: Sabahleyin, tan yeri belli olmaya başlayan. Kaz. TS, s.12
alagulik	: Sineğin bir türü. Kaz. TS, s.12
alağanşıq	: Kar borası durarak yavaşladığı an. Kaz. TS, s.12.
alağızuv	: Meraklanmak, merak içinde olmak, huzursuz olmak. Kaz. TS, s.12
alak	: Dışarı fırlamış, çıkık (gözler hakkında).Krgz. TS. s. 31
alakan	: Avuç. Krgz. TS. s. 31
alakanda-	: Avuçlamak Krgz. TS. s. 31
alakayır	: Kar kasırgası, kar çevrıntisi. Krgz. TS. s. 31
alakçı	: 1.Aldatıcı.2. Bu dünya. Krgz. TS. s. 31
alakçıla-	: Bir işi başkalarından gizlice yapmak. 2. İrisini üstün tutarak, müsavatsızlıkla muamele etmek. Krgz. TS. s. 31
ala-kola	: Alaca bulaca. Tat. TS, s.25
alaksı-	: 1.Rahatsızlanmak, fikren pek fazla meşgul olmak. 2. Bakınmak. Krgz. TS. s. 31
alaksıt-	: Birsinin dikkatini başka tarafa çevirmek, oyalamak. Krgz. TS. s. 31
alakta-	: Bakınmak, korkarak etrafa bakınmak, Krgz. TS. s. 31
alala-	: Alacalanmak, beneklerle örtülmek Krgz. TS. s. 32
alalanuv	: Alacalanmak, çeşitli renklere bürünmek. Kaz. TS, s.12
alalav	: Herkese bir başka türlü davranmak, ayırmak, ayırt etmek. Kaz. TS, s.12
alalı	: Alacalı, türlü türlü renkte. Kaz. TS, s.12
alalık	:1.Alacalık,müsavatsızlık, müsavidir.2.Nifak (bozgunculuk) ihtilaf, darmadağınıklık. Krgz. TS. s. 32
alalıq	: 1. Anlaşmazlık, birliksizlik. 2. Ayrıcalık - Yabancılık. Kaz. TS, s.12
alamaylı	: Kalçası yağlı, tombul kalçalı. Kaz. TS, s.12
alamı	: Alaca, tek renkli olmayan, beyaz benekleri bulunan. Krgz. TS. s. 33
alamış	: Allı yeşilli her türlü renkle bezenmiş kimse. Kaz. TS, s.12
alamıştanuv	: Bir şeyin dış tarafının renkle boyanması. Kaz. TS, s.12
alamıştav	: Çeşitli renkte boyamak. Kaz. TS, s.12

alam-salam	: Eski ve kötü her şey. Tat. TS, s.25
alan - bulan	: Belirsiz. Kaz. TS, s.12
alan	: Orman alanı. Tat. TS, s.25
alan(I)	: Alan, meydan. 2. Umumiyetle koyunlarda bulunan bir nevi hastalık adı. Kaz. TS, s.12
alan(II)	: Merak içinde bulunmak. Kaz. TS, s.12
alandatuv	: Bir şeye meraklandırmak, aklını çelmek, dikkatini bölmek, dikkatini dağıtmak. Kaz. TS, s.12
alandav	: Meraklanmak, bir şeye dikkat edememek. Kaz. TS, s.12
alanğ	: Büyük gözlü. Krgz. TS. s. 33
alanğasar	: İşin sonunu düşünmeden hareket eden kimse, ak Kaz. TS, s.12, Akılı pek yerinde olmayan kimse. Kaz. TS, s.12
alanğasarlanuv	: Delilik etmek. Kaz. TS, s.12
alanğda-	: Bakınmak, korkarak, gözlerini açmak. Krgz. TS. s. 33
alanğgasar	: Çabuk intikal edemeyen, aptalımsı, hafif. Krgz. TS. s. 33
alansız	: Huzur içinde, meraksız, tam dikkatli. Kaz. TS, s.12
alaokpe	: Hayvanların akciğer hastalığı. Kaz. TS, s.12
alap I	: Ufak doğranmış kuru ot, arpa ve kepek hayvan yemi. Krgz. TS. s. 33
alap II	: Alap-şalap. Krgz. TS. s. 33
alap	: Ova, muhit, geniş alan. Kaz. TS, s.12
alapat	: 1. Civar, etraf. 2, Şan-şeref, nam, itibar. Kaz. TS, s.12
alapattı	: Kahırlı, tehlikeli. Kaz. TS, s.12
alapes	: İnsan derisi üzerinde benekli, cilt hastalığı. Kaz. TS, s.12
alapta-	: 1. Sahillerinden taşarcasına yükselmek (taşan ırmak hakkında) ; 2. mec. Kibirilenmek. Krgz. TS. s. 33
alaptı	: Şümüllü, etraflıca. Kaz. TS, s.12
alaqan	: Avuç içi, kamçının sapı ile başının arası. Kaz. TS, s.12
alaqanday	: Avucunun içi kadar. Kaz. TS, s.12
alaqay	: Sevinç belirtisi. Kaz. TS, s.12
alaqocaiq	: Düz olmayan, alaca bulaca. Kaz. TS, s.12
alaqocalaqtanuv	: Alacalanmak Kaz. TS, s.12
alaqtatuv	: Şaşırtmak, şaşkın şaşkın etrafa baktırmak. Kaz. TS, s.12
alaqtav	: Ne yapacağını bilemeden etrafa bakmak. Kaz. TS, s.12

alar	: Emece suretiyle yapılan iş Krgz. TS. s.86
alar	: Onlar. Tat. TS, s.25
alarça	: Onlarca, onlara göre. Tat. TS, s.25
alartuv	: Gözünü sertçe büyütür bakmak. Kaz. TS, s.12
alas – qapas	: Acele ederek şaşırmaq. Kaz. TS, s.13
alas	: Ardıç dumanıyla tütsüleme Krgz. TS. s. 33
alasa boyılı	: Kısa boylu büyük gözlü bayan. Kaz. TS, s.10
alasa I	: Alçak, alaşa boyu, kısa boylu. Krgz. TS. s. 33
alasa II	: Birisinden alacak Krgz. TS. s. 33
alasıpran	: Sıkışık, karma karışık Kaz. TS, s.13
alasırtuv	: Kısaltmak. Kaz. TS, s.13
alasıruv	: Kısalmak. Kaz. TS, s.13
alası – beresi	: Alacak - verecek. Kaz. TS, s.13
alasıq	: Gecekondu. KTLS, s.260
alasıruv	: Can havliyle koşmak, mücadele etmek. Kaz. TS, s.13
alaş	: 1.Kazak, Kırgız ve Tatarların eskiden ortaklaşa kullandıkları ad. 2. Memleket, millet. 3. Yabancı. Kaz. TS, s.13
alaşa	: Çeşitli renkte yünden dokunan kilim. Kaz. TS, s.13
alaşa	: Güzel, sevimli Krgz. TS. s. 34
alaşa	: İğdiş, edilmiş at. Tat. TS, s.25
alaşabır	: Alaca-bulaca. Kaz. TS, s.13
alaşorda	: Kazakistan'ın Türkistan şehrinde 1917-1919 yıllarında kurulan milli hükümetin adı. Kaz. TS, s.13
alaştı-	: 1.Diye bağırmaq, alaş, cidale davet haykırışı olarak. 2. Ecnebi gibi hareket etmek, yabancı, ecnebi olmak. Krgz. TS. s. 34
alatuba	: Kumru. KTLS, s.514
alav – calav	: 1. Yanmak, göynümek. 2. İçi yanmak. Kaz. TS, s.13
alav	: Alev. Kaz. TS, s.13
alavday	: Alev gibi. Kaz. TS, s.13
alavlanuv	: Alevlenmek, alev almak. Kaz. TS, s.13
alay – duley	: Karma karışık, intizamsız. Kaz. TS, s.12

alay-	:1. Korka korka bakınma. 2. Feri kaçmak, cansızlaşmak (gözler hakkında) Krgz. TS. s. 34
alayda	: Oysa. Kaz. TS, s.12
alaysa	: Öyleyse. Tat. TS, s.25
alba - culba	: Yırtık (elbise) lime lime Kaz. TS, s.13
albars	: Deri hastalıklarını tedavi etmek için kullanılan bir zehir. Krgz. TS. s. 35
albastı	: Albastı. Kaz. TS, s.13 Kötü ruh. Tat. TS, s.25
albay-	: Sarkmak Krgz. TS. s. 35
albir-	: Nur saçmak, parlamak, kızarmak. Krgz. TS. s. 35
albıra-	: Sallanmak Krgz. TS. s. 35
albirav	: Kızarmak, (yüz) yanıp kızarmak. Kaz. TS, s.13
albırluu	: Pembe, al yanaklı. Krgz. TS. s. 35
albirttıq	: Heyecanlılık, dikkatsizlik. Kaz. TS, s.13
alıksı	: Uzak, uzaktaki. Krgz. TS. s. 43
alım – berim	: Alışveriş. Kaz. TS, s.15
alım – culım	: Yırtık-pırtık olan elbise. Kaz. TS, s.15
alım – salıq	: Resmi makamlar tarafından alınacak para ve kesinti. Kaz. TS, s.15
alımsaq	: Başkasından alınması gereken alacak. Kaz. TS, s.15
alın-	: Alınmak. Tat. TS, s.28
alınma	: Alıntı. KTLS, s.16
alınmalı	: Sökülebilir, takma. Tat. TS, s.28
alıp – uruv	: Kaldırarak yere bırakıvermek, yıkmak. Kaz. TS, s.15
alıp – uşuv	: Kalbin aniden çarpması, heyecanlanmak Kaz. TS, s.15
alıp	: Yiğit, çok büyük, çok iri, Kaz. TS, s.15
alıp barıv	: Götürmek. KTLS, s.284
alıpsatar	: Bir şeyi alıp satan. Kaz. TS, s.15
alka	: Küheylan. KTLS, s.526
alka	: Küpe. KTLS, s.530
alkak	: 1.Çocuk beşiğinin her iki yanındaki kavisler. 2.Çenber. Krgz. TS. s. 45
alkıl-da-	: Şiddetle, gayretle ileri atılmak, . Krgz. TS. s. 45
alkıl-dat-	: İleri atılanı durdurmak Krgz. TS. s. 45

alkım	: Gırtlak, boğaz, nazik. 2.Dağ eteği. Krgz. TS. s. 45
alkın-	: Nefes tutulmak, ateşlenmek, kızmak ileri atılmak, saldırmak, gayretle hücum etmek, taşkınlık etmek, ileriye hareket etmek için özenmek. Krgz. TS. s. 46
alkı-salkı	: Tembel, ikircimle. Allahsızlık. Tat. TS, s.26
alkış	: 1.Hayır, dua.2.Selâmlama Krgz. TS. s. 46
allı-artlı	: Önlü arkalı, birbiri ardınca. Tat. TS, s.27
alma – kezek	: Sırayla, birinciden sonuncuya kadar. Kaz. TS, s.14
alma	: Elma. Kaz. TS, s.14
almaçuar	: Elma çilleri gibi benekli at. Tat. TS, s.27
almagaç	: Elma ağacı. Tat. TS, s.27
almalav	: Değişerek, sırayla durmak, nöbetleşe. Kaz. TS, s.14
almaş	: 1. Alışveriş, değiş tokuş.2.Posta, vardiya. Tat. TS, s.27
almaşınıv	: Darbe. KTLS, s.148
alp	: Aşırı uzun ve iri boylu mefhum insan. Krgz. TS. s. 47
alpamsada	: Çok iri, çok büyük, Kaz. TS, s.15
alpan-tilpen	: Paytak paytak, badi badi. Tat. TS, s.27
alpar	: Alper, kahraman. Tat. TS, s.27
alpavit	: 1. Çok büyük yiğit, kahraman. 2.Büyük toprak sahibi. Kaz. TS, s.15
alpavit	: Derebeyi, toprak beyi. Tat. TS, s.27
alpeşte-	: Birisiyle fazla meşgul olma Krgz. TS. s. 47
alpeyle-	: Yaranmak için uğraşmak Krgz. TS. s. 47
alpis	: Altmış. Kaz. TS, s.15
alpisınşı	: Altmışıncı. Kaz. TS, s.15
alqap	: Ova, düzlük. Kaz. TS, s.14
alqaptanuv	: Ovaya, düzlüğe dönüşmek. Kaz. TS, s.14
alqav	: Kollamak, yardım etmek, övmek. Kaz. TS, s.14
alqudı	: Yıkanmış olan sabunun parçası, kirtik. Kaz. TS, s.14
alqıldav	: Boşalmak, serbest durmak bal gelmek. Kaz. TS, s.14
alqım	: Boğaz, boynun ön tarafı. Kaz. TS, s.14
alqımdatuv	: Birisinin boğazını sıktırmak. Kaz. TS, s.14
alqınuv	: Nefes almak. Kaz. TS, s.14
alqızıl	: Al kızıl, kıpkırmızı Kaz. TS, s.14

alsında-	: Bitmek Krgz. TS. s. 43
alsıra-	: Takatten düşmek. Krgz. TS. s. 47
alsırat-	: Takatten düşürmek Krgz. TS. s. 47
alsu	: Pembe. Tat. TS, s.27
alsulan-	: Pembeleşmek. Tat. TS, s.27
alsulandır-	: Pembeleştirmek. Tat. TS, s.27
alşa	: Erik ağacı, erik. Kaz. TS, s.15
alşandav	: İki ayağının arasını genişleterek gururlanarak yürümek. Kaz. TS, s.15
alşaq	: Uzak, ırak. Kaz. TS, s.15
alşaqtıq	: Genişlik, uzaklık. Kaz. TS, s.15
alşart	: Ön şart. Tat. TS, s.28
alşaytuv	: Genişletmek. Kaz. TS, s.15
alşayuv	: Genişlemek, aralarındaki mesafe açılmak Kaz. TS, s.15
altatar	: Yabancı. Tat. TS, s.27
altau	: Altısı birden. Tat. TS, s.27
altav	: Üleştirme, sayı adı, altışar, altı tane. Kaz. TS, s.15
Altay	: Bir nevi tilki. Krgz. TS. s. 48
altıgana	: Sarı akasya (çalı). Krgz. TS. s. 48
altılı	: Altılı. Tat. TS, s.27
altmış	: Altmış. Krgz. TS. s. 48
altın	: Altın, Kaz. TS, s.15
altıncı	: Altıncı. Krgz. TS. s. 48
altıncı	: Kuyumcu. Tat. TS, s.28
altınğa	: Yıldız. KTLS, s.958
altınsaman	: Altın gibi, altın renkli. Tat. TS, s.28
altınşı	: Altıncı. Kaz. TS, s.15
altımdatuv	: Altınlatmak. Kaz. TS, s.15
altmışlap	: Altmışa yakın Tat. TS, s.27
altören	: Pullukta önde duran bıçak. Tat. TS, s.28
aluv	: Almak. Kaz. TS, s.15
aluvan	: Çeşitli. Kaz. TS, s.15
alyapkiç	: İşçi elbisesi, önlük. Tat. TS, s.28

al+ç > al+ş : *al* üzerine gelen ç sesi ile bir nesnenin ikiye ayrılması birbirinden uzaklaşma, mesafeleşme kavramı veren kelimeler yapar. *al* kelime ailesi kökü kavram *alanı* içerisinde kelimeler türetir. Ayrıca ç > ş değişmesi sebebiyle farklı görülen ancak asli unsurunun ç olması sebebiyle burada gösterdiğimiz aş gibi kelimeler de aynı kavram alanı içinde türemiştir.

- alcagay** : Büyük ağızlı. Krgz. TS. s. 36
- alcangda-** : 1. Durmadan söylemek, gevezelik etmek. 2. Nazlanmak, hırçınlık etmek. Krgz. TS. s. 36
- alcastruv** : Şaşırtmak, doğru yoldan saptırmak. Kaz. TS, s.14
- alcı-** 1.Yanılmak, yönelmekte hata etmek. 2. Bunamak. 3. Saçma sapan şeyler söylemek. Krgz. TS. s. 36
- alcı-** : Halden düşmek. Tat. TS, s.28
- alcıt-** : Halden düşürmek. Tat. TS, s.28
- alcuv** : Bunamak. Kaz. TS, s.14
- alça** : Erik. Tat. TS, s.28
- alçak** : Söz dinleyen, uysal Krgz. TS. s. 36
- alçay-** : Ürpermek, apışmak Krgz. TS. s. 36
- alçı** : Aşık kemiğinin dış kısmının karşıtı olan. Krgz. TS. s. 37
- alısın** : Çayır biçildikten sonra yeniden biten ot. Krgz. TS. s. 43
- alıспақ** : Tek teke tutarak çekişme, güreşme, güreş. Kaz. TS, s.15
- alısta-** : Uzaklaşma, yadırgamak Krgz. TS. s. 43
- alıstat-** : Uzaklaştırmak, uzağa atmak. Krgz. TS. s. 43
- alıstav** : Uzaklaşmak. 2. Aradaki bağın kopmaya yüz tutması. Kaz. TS, s.1
- alıstık** : Uzaklık. Krgz. TS. s. 43
- alıсуv** : Güreşmek, çekişmek. 2. Dayanmak, tahammül etmek. Kaz. TS, s.15
- alış – beris** : Alacak-verecek. Kaz. TS, s.15
- alış – culıs** : Çekişme, birbirini tutarak çekme. Kaz. TS, s.15

alış-	: 1. Değişirmek. 2. Güreşmek. Tat. TS, s.28
alış	: Çok uzak. Tat. TS, s.28
alış I	: Yana çıkarılan kanal, büyük ark. Krgz. TS. s. 43
alış II	: Alış, karşılıklı mübadele. Krgz. TS. s. 44
alış- III	: Birbirinden almak; hep beraber almak, ot.Krgz. TS. s. 44
alışm-	: Değiştirilmek. Tat. TS, s.28
alışman	: Aralarında ticarî münasebetlerde bulun. Krgz. TS. s. 44
alıştır-	: 1.Birbirine tutuşturmak.2.Karıştırmak, yoğurmak, birbirine karıştırmak, katmak; değiştirmek, birini alıp ötekini koymak, çeşitlendirmek Krgz. TS. s. 44

a1+d > (a1+y) (a1+z) : **a1** üzerine gelen kelime kökündeki *d* sesleri Türkçe 'de umumiyetle **t > d** ye geçiş şeklinde bulunmaktadır. Eski Türkçe *d* Oğuz grubunda **y** olmuştur. Bu sebepten burada **a+y** biçimleri de aynı başlık altında gösterilmiştir. Eski Türkçe **d** sesi Oğuz grubunda **y** olmakla birlikte, aynı sesin Oğuz grubunda **d >z** kullanımları da bulunmaktadır. Anlam birliği içerisinde **a+z** türevleri de bu başlık altında ele alınmıştır. Kıpçak grubunda bu ses genellikle muhafaza edilmektedir.

alda – calda	: Şayet. Kaz. TS, s.13
alda	: Önde, gelecekte, istikbalde. Kaz. TS, s.13
aldagiç	: Aldatıcı. Krgz. TS. s. 38
aldağı	: Gelecek yıl. KTLS, s.262, Önümüzdeki, gelecekteki. Kaz. TS, s.13
aldak	: Yalan, hile Allahsızlık. Tat. TS, s.26.
aldakçı	: Allahsızlık. Tat. TS, s.26
aldakçılık	: Yalancı, hilekâr. Allahsızlık. Tat. TS, s.26
aldaki	: Mevcut olan, şimdiki hal Krgz. TS. s. 38
aldala-	: Aldatmak. Allahsızlık. Tat. TS, s.26
aldam	: Aldatış. Krgz. TS. s. 38
aldan-	: Aldanmak. Allahsızlık. Tat. TS, s.26
aldan I	: Önden. Krgz. TS. s. 38
aldan- II	: Adanmak, aldatılmış olmak. Krgz. TS. s. 38

aldarak	: Bir parça önde. Krgz. TS. s. 38
aldaspan	: Eski zamandaki ok atma yarışı. Kaz. TS, s.13
aldasta-	: Kıvrانmak Krgz. TS. s. 38
aldaş-	: Birbirini aldatmak. Krgz. TS. s. 38
aldey	: Ninni Krgz. TS. s. 39
Aldeylen	: Ninni söylemek. Krgz. TS. s. 39
aldı – aldına	: Kendi başına, ayrı ayrı, intizamsız. Kaz. TS, s.14
aldı – artı	: Baş-sonu, önü-arkası. Kaz. TS, s.14
aldın artın	: Gözü kapalı. KTLS, s.286
aldır-	: Almaya müsaade etmek. Krgz. TS. s. 39
aldıra-	: 1.Şaşalamak, apışmak. 2.Kuvvetten düşmek, gevşetmek Krgz. TS. s. 40
aldıyar	: Eski zamanlarda Han, korkmayan. Kaz. TS, s.13
alduu	1. Kuvvetli, kudretli .2.Zengin, hali vakti yerinde olan. Krgz. TS. s. 40
algaçkı	: Birinci, baştaki Krgz. TS. s. 41

a1+ g7 (ğ,g,k,ķh,n,η) : Yükselmek, devrilmek, yuvarlanmak, uzaklaşmak, dönmek kavramları veren kelimeler türetir. Bunların arasında dâhil etmek kavramı içerisinde düşündüğümüz **al-** fiili ile idrak karşılığında **anla-** fiilini de dâhil edebiliriz. **a1** sesi üzerine gelen **g7 (ğ,g,k,ķh,n,η)** ünsüzleri **k > ķ** değişimi altında kullanılan kelimeleri de aynı kavram birliği içerisinde ele alıyoruz. Kelime kökünde ve içinde **g>v** ses değişimleri olan kelimeleri de bu grup içerisinde göstereceğiz. Anlam farkı olmadan **a** kelime kökü ailesinin verdiği anlam çerçevesinde türetilmiş, sadece ses değişimine uğramış olan bu kelimeler Türkçede kullanılmaktadır. Bir şeyle bağlantılı ama mesafe farkı bulunan, açı farkı bulunan örümcek ağındaki ağ, peyik ağındaki ağ, ya da organ adı olan ağız ve bunlardan türetilmiş kelimeler de tarafımızca **a** kelime ailesi kökü içerisinde düşünülmüştür ve bu başlık altında verilmiştir. Bu **a** kelime ailesi kökü içerisinde yine mesafe bildiren taraf, yön, işaret zamirleri de yer almaktadır. Ayrıca iki vokal arasında **g** sesinin eriyerek düşmesi sebebiyle (**VgV > VV**) **aa** şeklinde oluşan diftonglu şekiller ile **VgV de kelime** kökeni asli unsur olarak düşünülmüş, **yine**

VgV > VvV değişiklikleri de aynı kavram alanı içerisinde olması sebebiyle bu başlık altında verilmiştir.

a1+ğ/> a1+v : Bir şeyin ucu, başlangıcı, ağzı.

algala-	: İleri hareket etmek. Krgz. TS. s. 41
algansı-	: Kanmış, almış imiş gibi gözükmeKrgz. TS. s. 41
algar-	: 1.İlerlemek, gelişmek. 2.Allahsızlık. Tat. TS, s.26
algıç	: Söz dinleyen. Krgz. TS. s. 41
algılaş-	: Kapışmak, dövüşmek, vuruşmak. Krgz. TS. s. 42
algılık	: Almaya değer. Krgz. TS. s. 42
algır	: İyi kapan, yakalayan Krgz. TS. s. 42
aliv	: Almak. KTLS, s.10

a2 : a2 : Köklü kelimelerin türetildiği bu ses örnekler dikkate alındığında normalden uzun olup, art damak, kalın , düz bir sestir. **a1** kök aile sesinden daha uzun çıkan bu sese uzun a sesi de diyebiliriz. Arkaik Türkçeden itibaren ilk oluşan ses ailesidir düşüncesindeyiz. Avusturyalı dilbilimci Herman Kvergiç ‘in Güneş Dil Teorisi’ne asıl kök ²⁰ olarak da gösterdiği bu ses, Türkçede bir kelime ailesi köküdür. Abla, ana, ata aga, gibi **akrabalık adları**, al, ak, ala, gibi **renk adları**, at, arslan, ayı gibi **hayvan isimleri** ağır, azı, ay, aş gibi kavramları ifade eden kelimeler türetir.

a2+ç (c-ç) : Eski Türkçe kelime kökündeki ç sesinin **a2** kök vokali üzerine gelerek tokluk zıddı olan **açlık** ve buna bağlı **acıkmak**, **acı** gibi kavramlar ile bunların kavram alanı çerçevesinde kelimeler yapar. Ayrıca ç > ş değişmesi ile de benzer kavramlı kelimeler bulunmaktadır. Bu değişmede asli unsurun ç olması sebebiyle burada alınmıştır.

aca	: Büyük Krgz. TS, s.5
acagan	: Şimşek. Tat. TS, s.39
acıkıyık	: Dik kafalı, vurdumduymaz. Krgz. TS, s. 7
acıkız	: Hünsa (hermaphrodite). Krgz. TS, s. 7

²⁰ Kvergiç Hermann, *La Psychologie de Quelques éléments des Langues Turques* (Türk Dillerindeki Bazı Unsurların Psikolojisi) , Basılmamış Yayın, Güneş Dil Teorisi Raporları, TDK, <http://tdkkitaplik.org.tr/gdtraporu.asp>

acılda-	: 1. Hiddetle homurdanmak; 2. Söverek üzerine atılmak, sövmek, sesle, açık ve çabuk söylemek. Krgz. TS, s. 7
acıldaş-	: Sövüşmek, çekişmek Krgz. TS, s. 7
acım	: Yaş ilerledikçe insan yüzünde beliren çizgi. Kaz. TS, s. 4
acımdanuv	: Yüzün yaş ilerledikçe çizgilerle dolması. Kaz. TS, s. 4
acıralgısız	: Ayrılmaz, koparılmaz Krgz. TS, s. 7
acırasuv	: Alakayı kesmek. 2. Boşanmak, ayrılmak. Kaz. TS, s. 4
acırat-	: 1. Ayırmak; ayrı düşürmek.2. Mahrum et.Krgz. TS, s. 8
acırayısu	: Birbirine sert bakışmak. Kaz. TS, s. 4
acırayuv	: Sinirlenmek, sinirli olarak bakmak. Kaz. TS, s. 4
acıırıq	: Kumlu yerlerde çıkan, atların çok sevdiği bir ot çeşidi Kaz. TS, s. 4
acuva	: Dalga geçmek, alay, istihza, şaka. Kaz. TS, s. 4
acuvallav	: Birisiyle dalga geçmek, gırgıra almak. Kaz. TS, s. 4
acuvaşıl	: Dalgacı. Kaz. TS, s. 4
aç	: Aç KTLS, s.4, Tat. TS, s.36
aç-	: Açmak. Tat. TS, s.37
aç I	: 1. Aç. 2. Açık (renk hakkında) Krgz. TS, s. 8
aç II	: Aç bedel, kimsenin yaşamadığı, dağ geçidi. Krgz. TS, s. 8
aç III	: Açmak, kilitlenmiş şeyi açmak..Krgz. TS, s. 8
aç köz	: Aç göz. KTLS, s.4
açakey	: Bir nesnenin çatallaştığı yer, ikiye ayrılmış. Krgz. TS, s. 8
açarçılık	: Açlık, açlık çağı. Krgz. TS, s. 9
açı	: 1.Ekşimek 2. Ağrı hissetmek. Krgz. TS, s. 9
açı	: Acı. Tat. TS, s.37
açık-	: Acıkmak. Tat. TS, s.37
açık	: Açık. Krgz. TS, s. 9
açıktan-açık	: Açıktan açığa. Tat. TS, s.37
açıktı	: Maya. Krgz. TS, s.10 Krgz. TS, s.10
açıktık	: Açıklık, zeka, açık görme. Krgz. TS, s. 9
açıl-	: 1. Açılmak, bir şeyin kapağı alınmak. 2. Meydana çıkmak Krgz. TS, s. 9, Tat. TS, s.37
açılınğkı	: Hafifçe açılmış. Krgz. TS, s. 9
açılmalı	: Açılacak. Tat. TS, s.37

açındır-	: Acındırmak. Tat. TS, s.37
açırgan-	: Acı acı yakılmak. Tat. TS, s.37
açış	: Açış, keşif. Tat. TS, s.37
açış-	: Üzücü, yakıcı ağrı hissetmek. Krgz. TS, s.10
açıştır-	: Yakıcı Krgz. TS, s.10
açıt-	: Acıtmak. Tat. TS, s.37
açkarak	: Obur, doymaz. Krgz. TS, s.10
açkaraktık	: Oburluk, hırs. Krgz. TS, s.11
açkıç	: Anahtar, açar. KTLS, s.4
açkıl	: Ekşimtirak, ekşi tadı veren Krgz. TS, s.11
açmacı	: Aşçı, çeşneci. Krgz. TS. s.88
açtıık	: Açlık. Krgz. TS, s.11
açu	: Anahtar ağzı. Tat. TS, s.37
açulan-	: Kızmak, hiddetlenmek, öfkelenmek. Tat. TS, s.37
açutaş	: Şap. Tat. TS, s.37
aç-yalangaç	: Aç –açık, açık çıplak. Tat. TS, s.37

a2 + d (a2+y/) : Eski Türkçe kelime kökündeki **d/** sesinin değişmeden kaldığı kelimelerin yanında **d/ > y/** değişimleriyle benzer kavramlar çerçevesinde kelimeler türetir.

ada	: Bomboş Kaz. TS, s.9
ada	: Uç, nihayet. Krgz. TS, s.12
adım	: 1. Adım, 2. Hareket. Kaz. TS, s.9
adımda-	: Adımlamak. Krgz. TS, s. 14
adımdatuv	: Adım atmak. Kaz. TS, s.9
adımdav	: 1. İleriye adım 2. Yavaş yere basmak. Kaz. TS, s.10
adımla-	: Adımlamak. Tat. TS, s.20
adır - budı	: Düz değil, eğri -büğrü. Kaz. TS, s.4
adır	: Dağdan küçük, tepeden büyük yükseltir. KTTS, s.18. Krgz. TS, s. 15
adıra	: Mahrum kal anlamında beddua. KTTS, s.18
adırandav	: Sükse yapmak, tehditte bulunmak. KTTS, s.19

adıranğda-	: 1.Cesaret taslamak. 2.Şen, neşeli, heyecanlı olmak. Krgz. TS, s. 15
adıraq	: Ölçüden fazla büyük göz. Kaz. TS, s.4
adıraspam	: Halk arasında hastalığa iyi geldiği söylenen bir ot adı. Kaz. TS, s.10
adıraspan	: Üzerlik KTTS, s.19
adıraşman	: Yabani sedef otu. Krgz. TS, s. 15
adıray-	: Gözünü fal taşı gibi açmak. Krgz. TS, s. 15
adırayuv	: 1. Gözünü büyüterek sinirli şekilde bakmak 2. Bir şeyin birden bire göze çarpması Kaz. TS, s.10
adırgı	: Çulha gergisi. . Krgz. TS, s. 15
adırlan-	: Tepelenmek, tümseklenmek. . Krgz. TS, s. 15
adırluu	: Tepemsi, tümsekli. Krgz. TS, s. 15
adırmak	: Sırt. Krgz. TS, s. 15
adırna	: Yayın ok konularak çekilen kayışı. KTTS, s.19
adlar	: Çok yalancı, pek hilekar. Allahsızlık. Tat. TS, s.26
adlaş-	: Çok aldatmak. Allahsızlık. Tat. TS, s.26

a2+g5 (ğ , k, ŋ ,h, y) : Eski Türkçe kelime kökündeki g5 sesinin kalın sıradan k, nazal ŋ sesiyle alternans kullanımı, iki vokal arasında ya da bir vokal yanında k > h dönüşümü ile g sesinin akıcı y sesine dönüştüğü bilinmektedir. a2 sesinin üzerine g5 anlam ayırt edici ünsüzü ve alternans kullanımları ile ak renk adı, aga akrabalık, büyüklük kavramı veren adlar, ağı ve ağır (zehir, ağırlık) vb, kelimeler türetmiştir.

aga	: Ağabey. Tat. TS, s.19
aga I	: Büyük erkek kardeş. Krgz. TS, s. 16
aga II	: Al Krgz. TS, s. 16
agaç avız	: Kaba sözlü kimse. Tat. TS, s.19
agaç bakası	: Ağaç uru. Tat. TS, s.19
agaçlan-	: Sertleşmek. Tat. TS, s.19
agaçsıman	: Görünüşü Ağaca benzeyen.
ağala	: Karaağaçta yetişen sert beyaz bir yemiş. Tat. TS, s.19
agar	: Akar. Tat. TS, s.19

agar I	: Agar altın, ak gümüş. Krgz. TS, s. 16
agar- II	: Ağarmak, yıldırım, ağarıp Krgz. TS, s. 16
agara	: Davul, darbuka. Krgz. TS, s. 16
agarıngkı	: Beyazımsı, ağarmak, hafifçe parlamak. Krgz. TS, s. 16
agart-	: Ağartmak, aklık haline erdirmek. Krgz. TS, s. 16
agartuu	: 1. Ağartma. 2. Maarif. Krgz. TS, s.17
agaruu	: Ağarma. Krgz. TS, s.17
agatay	: Birader, biradercik.. Krgz. TS, s.17
agatayla-	: Ağa diye çağırma .Krgz. TS, s.17
agay	: Ağabey. Tat. TS, s.19
agay- ênê	: Ağabey- Kardeş. Tat. TS, s.19
agayınçıl	: Hısım ve akrabalarına hürmet eden. Krgz. TS, s.17
agayındık	: Hısım, akrabalık münasebetleri, akrabalık duygusu. Krgz. TS, s.17
agayınduu	: Akrabaları bulunan. . Krgz. TS, s.17
agıl-	: Sel, kalabalık, kütle halinde yürümek. Krgz. TS, s.17
agılga	: Set, kalkan. Krgz. TS, s.17
agılğala-	: 1.İzini takibetmek. 2. Herhangi bir işi gizlice yapmak. Krgz. TS, s.17
agılış	: Sel, kalabalık, kütle halinde yürüyüş. Krgz. TS, s.17
agıntı	: Akıntı. Tat. TS, s.20
agiş	: Akış. Tat. TS, s.20
agit-	: Bırakmak. Krgz. TS, s. 18
agız-	: Akıtmak, aksın diye suya bırakmak. Krgz. TS, s. 18
agızdır-	: Yüzdürmek. Krgz. TS, s. 18
agızış-	: Ağızdan. Krgz. TS, s. 18
agu	: Zehir. Tat. TS, s.20
agu utı	: Panzehir otu. Tat. TS, s.20
agula-	: Zehirlenmek. Tat. TS, s.20
agulağç	: Zehirleyici. Tat. TS, s.20
agulaucı	: Zehirleyici kimse. Tat. TS, s.20
agulu	: Zehirli. Tat. TS, s.20
agululuk	: Zehirlilik. Tat. TS, s.20
agusız	: Zehirsiz. Tat. TS, s.20

ağa	: Dayı. KTLS, s.152
ağa	: 1. Ağabey. 2. Yaşca büyük er kişi. 3. Yol gösterici, akıllı. Kaz. TS, s. 8
ağaç	: Ağaç. Tat. TS, s.19
ağaçlık	: Ağaçlık. Tat. TS, s.19
ağaçsıl	: Ağaç gibi. Tat. TS, s.19
ağalık	: Büyük biradere has olan evsaf veya Krgz. TS, s. 16
ağalık	: Büyüklük, idarecilik. Kaz. TS, s.8
ağarandav	: Göze beyazımsı olarak görünmek. Kaz. TS, s.8
ağarır	: Ağarmak. KTLS, s.8
ağaruv	: 1. Ağarmak. 2. Tan yerinin ağarması. 3. Saç beyazlanmaya başlamak. 4. Göze ak düşüp görmez olmak. 5. Uğramış olduğu iftiradan kurtulmak, temize çıkmak. Kaz. TS, s.8
ağas	: Ağaç. KTLS, s.8
ağas korşav	: Kasnak. KTLS, s.448
ağaş	: 1. Ağaç 2. Kereste. KTTS, s. 17
ağaşşı	: Ağaçla uğraşan kimse. 2. Marangoz. Kaz. TS, s, 9
ağay	: Ağabey, amca. KTLS, s.8
ağayın	: Akraba, kardeş kimseler. Kaz. TS, s.8.
ağayın tuvıs	: Akraba. KTLS, s.10
ağayındı	: Kardeş, akraba kimseler KTTS, s.16
ağayınşınıq	: Kardeşlik, akrabalık yakınlık.. KTTS, s.8
ağıl – tegil	: Bol, çok, fazlasıyla KTTS, s. 17
ağıltuv	: Kapalı duran duyu boşaltmak, insan ve hayvan topluluğunu birden hareket ettirmek. Kaz. TS, s.9
ağıluv	: Birinin ardından devamlı gitmek, bir tarafa doğru gitmek. Kaz. TS, s.9
ağın	: Suyun akması, akıntı. KTTS, s.17
ağındav	: Hızla gitmek. Kaz TS, s. 9
ağış, (I.)	: Suyun akması. KTTS, s.17
ağış, (II.)	: Ağustos. Kaz. TS, s.9
ağıt-	: 1.Çözmek, gevşetmek, 2. Bir metni durmaksızın okumak. KTTS, s.17
ağıtuv	: Çözmek, gevşetmek. Kaz. TS, s.9

ağıv	: Akmak. KTLS, s.10
ağızdırıv	: (Suyu) akıtmak. Kaz. TS, s.9
ağızuv	: 1. Dökmek, damlatmak, suyu bir şeyin içine dökmek. 2. Suyun bir şeyi götürmesi. 3. Çok hızlı gitmek. Kaz. TS, s.9
ağnar	: Dağlar arasındaki çukur yer, ırmak kenarlarındaki dik yar. Kaz. TS, s.16
ağuv	: 1. Akmak, sızmak. 2. Hızla gitmek, çok çabuk yürümek. 3. Gözün kör olması. Kaz. TS, s. 9
ağzam	: Büyük, değerli, saygılı. Kaz. TS, s.9
ağzın	: 1. Azgın, ahlaksız. 2. Değişen yoldan sapan. Kaz. TS, s.5
ak	: Ak. KTLS, s.10
ak-	: Akmak. Tat. TS, s.23
ak I,	: 1.Beyaz, ak 2. Temiz, namuslu. 3. Masum, suçsuz. 4. Süt, süt mahsulleri 5. Yumurta akı. 6. Aktar, sis. Krgz. TS, s. 18
ak II	: Ok. Krgz. TS, s. 18
ak şırşı	: Köknar. KTLS, s.506
ak(I)	: Ak, beyaz. Tat. TS, s.23
ak(II)	: 1. Gözün ak kısmı. 2. Göz lekesi. Tat. TS, s.23
akakta-	: 1. Dilini çıkararak sık sık solumak. 2. Takatten düşmek, bitkin bir halde bulunmak Krgz. TS, s. 19
akalakçın	: Çin'de Kırgızlar arasındaki bir memur. Krgz. TS, s. 19
akay	: Gözleri fal taşı gibi açılmak. Tat. TS, s.23
akay küz	: Patlak göz. Tat. TS, s.23
akayt-	: Gözleri fal taşı gibi açmak. Tat. TS, s.23
aķbaş	: Elma, elma ağacı.
akbur	: Tebeşir. Tat. TS, s.23
akburlan-	: Tebeşirlenmek, kireçlenmek. Tat. TS, s.23
akburlı	: Tebeşirli, kireçli. Tat. TS, s.23
akbüz	: 1.Ak bez, pamuklu bez.2. Ak kır. Tat. TS, s.23
akça I	: 1.Sikke, para. 2.Maliye, akça bölümü. Krgz. TS, s.20
akça II	: Beyazımtırak, oldukça.. Krgz. TS, s.20
akçalan-	: Para almak. Tat. TS, s.24
akçalata	: Akçalay. Krgz. TS, s.20
akçalata	: Para ile ödeme. Tat. TS, s.24

akçalay	: Para ile nakden. Krgz. TS, s.20
akçalı	: Paralı. Tat. TS, s.24
akçalık	: Açlık kıtlık. Krgz. TS, s.10
akçarlak	: Martı, ak martı. Tat. TS, s.24
akçasız	: Akçesiz, parasız. Tat. TS, s.24
akçasızdık	: Parasızlık. Krgz. TS, s.20
akçı	: Kendisinin veya başkasının suçunu inkar eden adam. Krgz. TS, s.20
akçılan-	: Kendisini haklı çıkarmaya çalışmak, suçunu inkâr etmek Krgz. TS, s.20
akçıldoo	: Beyazımsı, akçıl. Krgz. TS, s.20
ake	: 1.Baba. (Bazı bölgelerde) 2.Amca. Krgz. TS, s.20
akhak	: Aksak. KTLS, s.10
akhakal	: Aksakal. KTLS, s.10
akhau	: Aksamak. KTLS, s.12
akhöyak	: Asil. KTLS, s.28
akhöyahlık	: Asalet. KTLS, s.28
akın	: 1.Suyun getirdiği herhangi bir nesne. 2.Yüzdürülen şey. Krgz. TS, s.22
akın	: Şair, halk şairi. Krgz. TS, s.22
akındık	: 1. Şairlik istidadı. 2. Şairlik mesleği. Krgz. TS, s.22
akır-	: Bağırarak. Tat. TS, s.25
akır	: Yemlik, yem teknesi. Krgz. TS, s.22
akıranğda-	: Fırlamak Krgz. TS, s.22
akıray-	: Etrafa bakınmak.. Krgz. TS, s.22
akırek	: Göğüsün köprücük kemiği yanındaki kısmı. Krgz. TS, s.22
akırın	: Yavaş. Krgz. TS, s.23
akırın-	: Sebepsiz bağırarak. Tat. TS, s.25
akırında-	: Yürüyüşü yavaşlatmak. Krgz. TS, s.23
akırındat-	: Yavaşlatmak Krgz. TS, s.23
akırındatuu	: Yavaşlatma, ağır yürümeye icbar etme. Krgz. TS, s.23
akırındık	: Ağırlık, yavaş davranma Krgz. TS, s.23
akırınuçan	: Bağırarak. Tat. TS, s.25
akırış-	: Bağırarak. Tat. TS, s.25

akırkı	: Son, ahır, nihai Krgz. TS, s.23
akırt-	: Bağdırtmak. Tat. TS, s.25
akırtıp	: Bağıra bağıra. Tat. TS, s.25
akış	: Kırılma, kırıma. Krgz. TS, s.23
akıştan-	: İşve yapmak, kırıtmak, cilve yaparak çığlık koparmak. Krgz. TS, s.23
akıştuu	: Cilveli, kırıtkan kadın. Krgz. TS, s.23
akıy I	: Kızların bahse girişmesi. Krgz. TS, s.23
akıy- II	: Muayyen bir noktaya bakmak, gözünü almadan bakmak Krgz. TS, s.23
akıylaş-	: Çekişmek, sövüşmek, birbirini terzil etmeye çalışmak. Krgz. TS, s. 24
akkoş	: Kuğu. KTLS, s.512, Tat. TS, s.23
akkoyrık	: Ak kuş. Tat. TS, s.23
akkuu	: Kuğu (kuş) Krgz. TS, s. 24
akkübelek	: Akkelebek. Tat. TS, s.23
akla-	: Aklamak, beraat etmek. Tat. TS, s.23
aklar	: Beyaz Ordu. Tat. TS, s.23
aklav	: Aklamak. KTLS, s.10
aklı-karalı	: Aklı karalı, siyah beyaz. Tat. TS, s.23
aklın	: 1. Suyun en hızlı akan yeri. 2. Elektrik akımı. Allahsızlık. Tat. TS, s.26
akma	: Akıcı. Krgz. TS, s. 24
akmaçılık	: Akıcılık Krgz. TS, s. 24
akmala-	: Gözetlemek, göz kulak olmak, takip etmek, Krgz. TS, s. 24
akmalık	: Akıcılık, sıvışkanlık. Krgz. TS, s. 24
akman-tokman	: 1.Şubat- mart dönemi.2. İlbahar fırtınaları. Tat. T S, s.23
akmuyın	: Ak koyun. Tat. TS, s.23
akrınay-	: Yavaşlanmak. Tat. TS, s.23
akrınlap	: Yavaşlayarak. Tat. TS, s.23
akrınlap kına	: Yavaşça. Tat. TS, s.23
akrınlık	: Yavaşlık. Tat. TS, s.23
aksa-	: Aksamak, topallamak. Krgz. TS. s. 25

aksa yıyiv	: Kumbara. KTLS, s.514
aksak tutsak	: Sakat. Tat. TS, s.24
aksaktık	: Topallık. Krgz. TS. s. 25
aksanğda-	: Hafifçe aksamak. Krgz. TS. s. 25
aksaray	: Saray, hükümdar konağı. Krgz. TS. s. 25
aksarı	: Tüylü ayaklı bir nevi küçük baykuş, Krgz. TS. s. 25
aksat-	: Aksamayı mucip olmak, topal yapmak. Krgz. TS. s. 25
aksıl	: Akçıl. Tat. TS, s.24
aksıllan-	: Akçılınmak. Tat. TS, s.24
aksırgak	: Ak sarmaşık. Tat. TS, s.24
aksöyek	: Soylu. Tat. TS, s.24
akşak	: Öğütülmüş pirinç, pirinç yarması.
akşar	: Badana, kireç. Tat. TS, s.24
akşarla-	: Badanalamak, kireçlemek. Tat. TS, s.24
akşarlı	: 1.Badanalı, kireçli. 2. Çok boyanmış kadın. Tat. TS, s.24
akta I	: Eyerin aktası Krgz. TS. s. 25
akta II	: İğdiş edilmiş at. Krgz. TS. s. 25
akta III	: 1.Ağartmak.2.Kabahatsiz bulmak, kabahatsiz çıkarmak. Krgz. TS. s. 26
aktal-	: 1. Ağartılmak 2.Beraat kazanmak Krgz. TS. s. 26
aktamır	: Ayrık otu. Tat. TS, s.24
aqtamır	: Çim, ayrık otu. BTSV, s.88
aktan-	: 1.Ağarmak, 2. Beraat etmek. Krgz. TS. s. 26
aktar-	: Aktırmak, karıştırmak. Tat. TS, s.24
aktık I	: Beyazlık, aklık. Krgz. TS. s. 26
aktık II	: Suçsuzluk, haklılık. Krgz. TS. s. 26
aktık III	: Son. Krgz. TS. s. 26
aktırğa	: Eğer kaşının yan kısımları. Krgz. TS. s. 26
aktüş	: Ak dös. Tat. TS, s.24
akun	: Öten kuş. Krgz. TS. s. 27
akunduk	: Akındık. Krgz. TS. s. 27
aq (I)	: Ak, beyaz. Kaz. TS, s.10
aq (II)	: Hayvan sütünden yapılan yiyecekler. Kaz. TS, s.10
aq koz	: Cahil. Kaz. TS, s.10

aq qar	: Beyaz kar. Kaz. TS, s.10
aq(III)	: İnsanın gözünde peyda olan hastalık. Kaz. TS, s.10
aqav	: Eksiklik, kabahat, yapılan bir şeyin eksikliği, bir şeyin çizilmesi, kirlenmesi. Kaz. TS, s.10
aqbas (I)	: Umumiyyətlə attə görünən hastalık çeşidi. Kaz. TS, s.10
aqbozat	: Demirkazık yıldızına yakın en parlak yıldız. Kaz. TS, s.10
aqcem	: Suyun içinde fazla kalarak halsizleşmiş, pörsümüş nesne. Kaz. TS, s.10
aqın	: Şair, ozan. Kaz. TS, s.11
aqındıq	: Şairlik, ozanlık. . Kaz. TS, s.11
aqınşa	: Şair gibi.. Kaz. TS, s.11
aqır (II)	: Sonunda, nihayetinde. Kaz. TS, s.11
aqırandav	: Bağırmaq, sert sert konuşmaq. . Kaz. TS, s.11
aqırğı	: Sonuncu, sondaki, sonraki. . Kaz. TS, s.11
aqırın	: Yavaş. . Kaz. TS, s.11
aqıruv	: Bağırmaq, yüksek sesle azarlamak. . Kaz. TS, s.11
aqısız	: Karşılıksız, parasız. Kaz. TS, s.11
aqiyiq	: Kartalın iyi cinsi. Kaz. TS, s.10
aqpan	: Ocaq ayının eski adı. Kaz. TS, s.10
aqqala	: Çocukların oynamak için elleriyle kardan yapmış oldukları oyuncak. Kaz. TS, s.10
aqqula	: Boşuna, faydasız. Kaz. TS, s.10
aqquv	: Kuğu kuşu. Kaz. TS, s.10
aqsandav	: Aksamak. Kaz. TS, s.11
aqsaq	: Aksak. . Kaz. TS, s.11
aqsaqal	: Yaşlı, ihtiyar, kabilenin ileri gelen ve sözü dinlenen şahsiyeti, yaşı büyük kimse, saygı değer kimse. Kaz. TS, s.11
aqsatuv	: Aksatmaq. . Kaz. TS, s.11
aqsav	: Topallamak, aksamak. 2. işin geri kalması, aksaması. Kaz. TS, s.11
aqselev	: Susuz yerde çıkan dikenli beyaz ot. . Kaz. TS, s.11
aqsırav	: Canı süt içmeyi istemek Kaz. TS, s.11
aqsiyuv	: Adamın veya canavarın dişinin görünmesi. Kaz. TS, s.11

aqsuyek	: Gençlerin oynadığı bir oyun. . Kaz. TS, s.11
aqşa	: Para. Kaz. TS, s.11
aqşıl	: Beyazımsı. . Kaz. TS, s.11
aqtandaq	: Tam ak olmayan, ak ile pembe karışımı renk. 2. Gece karanlığı azalarak sabah olmaya başlayan vakit. 3. Umumiyetle çocukların başında olan yara. . Kaz. TS, s.11
aqtarıluv	: Dökülmek, boşaltılmak. . Kaz. TS, s.11
aqtaruv	: Bir şeyin içini, arasını açarak aramak, bakmak. 2. Bir şeyi birden dökmek. 3. Bir şeyi tetkik etmek. 4. içindeki bütün sırrını söylemek. . Kaz. TS, s.11
aqtatuv	: Birisi tarafından temize çıkarılması.Kaz. TS, s.11
aqtav	: 1. Suçtan temize çıkarmak, suçsuz olduğunu ispat etmek. 2. Evi beyaza boyamak. 3. mahsulü kabuğundan çıkarmak. 4. Beklediğini, umduğunu vermek. . Kaz. TS, s.11
aqtiq(II)	: En sonuncu. . Kaz. TS, s.11
aqtiyin	: Derisi kıymetli küçük, beyaz kemirgenler cinsinden bir hayvan. . Kaz. TS, s.11
au	: Av. Tat. TS, s.36
au-	: Düşmek, çökmek, yıkılmak. Tat. TS, s.36
auçı	: Avcı. Tat. TS, s.36
audar-	: Yıkmak, yığmak. Tat. TS, s.36
audarmalı	: Yük yıkmaya yararlı. Tat. TS, s.36
audoritiye	: 1. Sınıf, salon, dersane. 2.Dinleyici. Tat. T S, s.36
aula-	: Avlamak. Tat. TS, s.36
aulak	: Gizli yer. Tat. TS, s.36
aulak tıkrık	: Sakin sokak. Tat. TS, s.36
aulakta	: Gizlice. Tat. TS, s.36
aulsız	: Parasız pulsuz. . Kaz. TS, s.11
aumakay	: Her söze inanan. Tat. TS, s.36
aumakaylan-	: Her söze inanmak, inanılır olmak. Tat. TS, s.36
aumakaylık	: Her söze inanmak. Tat. TS, s.36
auna-	: Dalgalanmak, yıkılmak. Tat. TS, s.36
aunakla-	: Gemi için çalkalanmak. Tat. TS, s.36

aunat- : Ağnatmak. Tat. TS, s.36

a2+n : Anne, temel, merkez, av, yabaniilik kavramlarında ve bunlara bağlı isimler yapar.

- an** : Av, avlanmaya yarayan hayvan. Kaz. TS, s.16
- ana** : Anne. Kaz. TS, s.16
- anaçı** : Ebe, kabile Krgz. TS. s. 50
- anadavdan** : Uzaktan, o kadar mesafeden. Kaz. TS, s.16
- anakay** : Ana yerine geçen. Tat. TS, s.28
- analarça** : Analar gibi. Tat. TS, s.28
- analı-balalı** : Analı, çocuklu. Tat. TS, s.28
- analığ** : Annelik. Kaz. TS, s.16
- analık** : 1. Analık.2.Rahim. Tat. TS, s.28
- analı-kızlı** : Analı, kızlı. Tat. TS, s.28
- analı-ullı** : Analı, oğullu. Tat. TS, s.28
- anar** : Nar. Kaz. TS, s.16, Tat. TS, s.28
- anasız** : Anasız. Tat. TS, s.28
- anav** : Şu. Kaz. TS, s.16
- anav – mınav** : Onu-bunu. Kaz. TS, s.16
- ança** : O kadar, işte bu kadar, oldukça çok Krgz. TS. s. 51
- ançeyin** : Şöyle böyle; düpedüz Krgz. TS. s. 51
- anda** : Orada. Kaz. TS, s.16, Krgz. TS. s. 51
- anda - sanda** : Bazı-bazı, ara sıra. Kaz. TS, s.16
- andagaylav** : Etraftan toplanarak bir şeyin etrafını çevirmek. Kaz. TS, s.16
- andagı** : Oradaki. Krgz. TS. s. 51
- andan** : 1. Ondan, oradan. 2. Ondan dolayı, sonra, ondan sonra. Krgz. TS. s. 51
- andativ** : İzah etmek, düşündürmek.. Kaz. TS, s.16
- andavsızda** : Birden, aniden. Kaz. TS, s.16
- Anday** : O gibi, bu gibi, böyle, öyle Krgz. TS. s. 51
- andayeki** : İşte eğer, işte bakalım Krgz. TS. s. 52

andelek	: Çabuk yetişen bir çeşit Krgz. TS. s. 52
andıktan	: Onun için, o sebepten, şunun tesiriyle. Krgz. TS. s. 52
andıtuv	: Takip ettirmek. Kaz. TS, s.16
andıy	: Onun gibi. Tat. TS, s.28
andız	: Dağlık yerde çıkan yapraklı bitki Kaz. TS, s.16
andızda-	: At üstünde alabildiğine koşmak. Krgz. TS. s. 52
andızdav	: Çoğalarak etraftan yürümek. Kaz. TS, s.16
anduv	: Takdir etmek. Kaz. TS, s.16
ang	: Anlayış, düşünüş, bilinç, şuur. Tat. TS, s.39
ang- bëlêmlê	: Eğitimli tahsilli. Tat. TS, s.39
anga	: Ona. Tat. TS, s.39
anggıra	: Ahmak, aptal. Tat. TS, s.39
anggıralan-	: Aklını kaybetmek. Tat. TS, s.39
anggıralıktan	: Şuursuzluktan. Tat. TS, s.39
anggıryt-	: Aklını kaybettirmek. Tat. TS, s.39
anggralık	: Şuursuzluk. Tat. TS, s.39
angış-	: Vaziyeti anlamak. Tat. TS, s.40
angkau(I)	: Dalgın, dikkatsiz, özensiz. Tat. TS, s.39
angkau(II)	: Ağız arkası, damak. Tat. TS, s.39
angkı-	: Çok kokmak. Tat. TS, s.39
angla-	: Anlamak. Tat. TS, s.40
anglarlık	: Anlaşılabilirlik. Tat. TS, s.40
anglaş-	: Anlaşmak. Tat. TS, s.40
anglat-	: Anlatmak. Tat. TS, s.40
anglayışlı	: Anlayışlı. Tat. TS, s.40
anglayışsız	: Anlayışsız. Tat. TS, s.40
anglı	: Düşünceli, şuurlu. Tat. TS, s.40
angsız	: Düşüncesiz. Tat. TS, s.40
angsızdan	: Ansızın, birdenbire. Tat. TS, s.40
anğ I	: Çukur, sel yeri, selin açtığı yol. Krgz. TS. s. 52
anğ II	: Yabani hayvan, şikâr Krgz. TS. s. 52
anğ III	: Fikir, şuur Krgz. TS. s. 52.
anğal	: Dikkatsiz, saf. Kaz. TS, s.16
anğartuv	: Hatırlatmak, bildirmek. Kaz. TS, s.16

- anğaruv** : Sezmek, farkına varmak, bilmek. Kaz. TS, s.16
- anğçı** : Avcı. Krgz. TS. s. 52
- anğçılık** : Avcılık. Krgz. TS. s. 52
- anğda-** : Anlama, fehmetmek Krgz. TS. s. 52
- anğdı-** : Beklemek, tarassut etmek. Krgz. TS. s. 52
- anğgek** : Kazılmış çukur, selin kazdığı yol, suyun eştiği kıyı.
- anğgeme** : 1. muhasebe, hikâye, yeni haberler; 2. geçmiş zamanlar (olup bitenler) hakkında anlatma Krgz. TS. s. 53
- anğgemeçil** : Neşeli hikâyeler anlatmayı seven. Krgz. TS. s. 53
- anğgemele-** : Hikâye söylemek, anlatmak. Krgz. TS. s. 53
- anğgemeleş-** : Öteden beriden konuşmak, lâf atmak. Krgz. TS. s. 53
- anğgiça** : Ona kadar, o sırada, o esnada Krgz. TS. s. 53
- anğgir- tunğgur** : Eğri büğrü. Krgz. TS. s. 53
- anğilda-** : 1. Ulumak 2. açık konuşan Krgz. TS. s. 54
- anğildaak** : Geveze, boşboğaz. Krgz. TS. s. 54
- anğır-** : Tereddüt ve kararsızlık içinde kalmak Krgz. TS. s. 54
- anğıranğda-** : 1. Kendisinin hareketlerinde, burun delikleri geniş olan kimseye benzemek; 2. Kudurmuşçasına, söverek atılmak. Krgz. TS. s. 54
- anğıray-** : Ardına kadar açılmak, açık kalmak
- anğız I** : Tarla, sürülmekte olan toprak Krgz. TS. s. 54
- anğız II** : Gönül okşayıcı şeyler Krgz. TS. s. 54
- anğkay- I** : Biteviye, baştanbaşa. Krgz. TS. s. 55
- anğkay- II** : Geniş açılmak, açık kalmak. Krgz. TS. s. 55
- anğkı-** : Çıkmak, yayılmak Krgz. TS. s. 55
- anğkılda-** : İnemek Krgz. TS. s. 55
- anğkıt-** : Çıkarmak, yaymak Krgz. TS. s. 55
- anğkıy-** : İnsanlardan boş kalmak, tenhalaşmak. Krgz. TS. s. 55
- anğkildek** : Bir çocuk oyununun adıdır. Krgz. TS. s. 55
- anğkişte-** : Hırslanmak, sinirli sinirli konuşmak. Krgz. TS. s. 55
- anğrit** : Tahkik olunmamış şayialar, lâkırdılar, dedikodular. Krgz. TS. s. 54
- anğsa-** : 1.Susamak, susamaktan bitap düşmek. 2. Can atmak, şiddetle arzu etmek.

anğsız	: Şuursuz, inkişaf etmemiş, cahil. Krgz. TS. s. 56
anğsızdık	: Gelişim eksikliği (akıl cihetinden) ; şuursuzluk; cehalet. Krgz. TS. s. 56
anğsay-	: İhtiyarlıktan dişsiz kalmak Krgz TS. s. 56
anğtar-	: Tersine çevirmek Krgz. TS. s. 56
anğtara	: Tersine, içini dışına getirmek Krgz. TS. s. 56
anık	: 1. Tam kesin olarak, belli. 2. Hazır. Tat. TS, s.29
anık	: Aşikâr, şüphesiz, hakikî Krgz. TS. s. 56
anıkla-	: 1. Belirlemek. 2. Hazırlamak. Tat. TS, s.29
anıklagıç	: Belirtici. Tat. TS, s.29
anıkta-	: Noktası noktasına aydınlatmak, tespit etmek Krgz. TS. s. 56
anırav	: 1. Ağlamak, bağırarak 2. Rüzgârın sertçe esmesi. 3. Boş kalmak, sahipsiz kalmak. . Kaz. TS, s.17
anırayuv	: Boş kalmak, kimsesiz kalmak. Kaz. TS, s.17
anı	: Bir işin, herhangi bir şeyin gidişini. Kaz. TS, s.17
anızaq	: Sıcak, sıcak rüzgâr. Kaz. TS, s.17
anıjaşiv	: Anlaşmak. KTLS, s.22
anıjav	: Anlamak. KTLS, s.22
anıarı	: Sonra, daha da üstelik. Tat. TS, s.29
anıqav	: Her denilene inanan, saf. Kaz. TS, s.16
anıqavltq	: Saflık. Kaz. TS, s.16
anıqavsuv	: Kendisini saf gibi göstermek. Kaz. TS, s.16
anıqıldağ	: İçinde sır saklamayan, gönüllü kimse. Kaz. TS, s.16
anıquv	: Bir şeyin kokusu çıkmak. Kaz. TS, s.16
anıra	: Aptal. KTLS, s.22
anırqıtıq	: Aydınlık, belirlilik. Kaz. TS, s.16
anısat	: Kolay. Tat. TS, s.29
anısatlaştır-	: Kolaylaştırmak. Tat. TS, s.29
anısatlık	: Kolaylık. Tat. TS, s.29
anı	: Ant, yemin Kaz. TS, s.16, Krgz. TS. s. 57
anıtala-	: Başkalarının omuzları üzerinden bakarak, arkadan sıkıştırmak, kalabalığın üzerinden bakarak ileriye sokulmak. Krgz. TS. s. 57

antalav : Bir şeyin etrafında toplanmak, çevirmek. Kaz. TS, s.16
añ : Hayvan. KTLS, s.328

a2+t : Ata, baba isimleri ile hayvan adı olan **at** ismini yapar. **a 2+t** kelime ailesi kökünün kavram alanı içerisinde olan bu kelimeler ile bunlardan türetilmiş kelimeler.

at- : Atmak Fırlatmak Tat. TS, s.34. Krgz. TS. s.90
at (I) : At, kısırlaştırılmış erkek beygir. 2. Binilen veya arabaya çekilen bütün beygirler. Kaz. TS, s.22
at (II) : Ad, nam, şeref, unvan, isim. Kaz. TS, s.22
at I : 1. İri ve güzel at. 2. Taarruza geçmek;
at II : 1. Ad. 2. Şöhret. Krgz. TS. s.90
ata- : Ad vermek, isim vermek. Tat. TS, s.34
ata – III : Adıyla söylemek. Krgz. TS. s.90
ata : 1. Baba. 2. Karı kocanın kayın babası. 3. Babaların babası. 4. İhtiyar dede. Kaz. TS, s.22
ata –babalar : Ecdat. KTLS, s.200
ata-ana : Ana baba. Tat. TS, s.34
ataandaş – : Birbirine atmak. .Krgz. TS. s.90
ataganat : Eyvah! , vah – vah! ; vay, eğer! ; ne yazık! Krgz. TS. s.91
atak : 1. Şöhret 2. Ünvan. Krgz. TS. s.91
ataka : Baskın. KTLS, s.5, Tat. TS, s.34
Atakay : Üvey baba, babalık. Tat. TS, s.34
atake : Babacık, beybaba. Krgz. TS. s.91
ataklı : Şanlı, meşhur, şöhretli. Tat. TS, s.34
atakruuçı : Başaran Krgz. TS. s.94
atakun : Adlı şanlı, maruf, namdar, mümtaz. Krgz. TS. s.91
atal – : Adlanmak, tesmiye edilmek. Krgz. TS. s.91
atalan- : Döllenmek. Tat. TS, s.34 Tat. TS, s.34
atalas : Ataları bir, kardeş, akraba. . Kaz. TS, s.22
atalgı : Kıvrık yüzlü baltacık (eğer ustasının aygıtıdır) . Krgz. TS. s.92
atalgı : Matkap. Tat. TS, s.34

atalı	: Örnek, terbiyeli. Kaz. TS, s.22
atalık	: Babalık. Tat. TS, s.34
atama	: Tanıtma, lakap, unvan. Tat. TS, s.34
ataman	: Çete başı, takım başı. Tat. TS, s.35, Lider, yönetici. BTVS, s.2904
atameken	: Anayurt. KTLS, s.20
atan	: Düşmana karşı hücumu çağırmak, yardıma çağırmak, tehlike olduğunu belirtmek. Kaz. TS, s.23
atarman	: Nişancı Krgz. TS. s.92
atasız	: Babasız. Tat. TS, s.35
atastıruv	: Söz kesmek, sözlü duruma gelmek, iki genci nişanlamak. . Kaz. TS, s.22
atatan	: Atların kıştan semiz çıkanları. Kaz. TS, s.13
atbalta	: Ucu hilale benzeyen balta. Krgz. TS. s.102
atbaqıl	: Aşık atarak oynanan oyunun çeşidi. . Kaz. TS, s.22
atbarduu	: Korku veren, korkunç. Krgz. TS. s.102
atbegi	: Atlardan anlayan kimse. Kaz. TS, s.22
atcalman	: Farenin bir çeşidi. Kaz. TS, s.23
atçan	: Ata binen; süvari, atlı. Krgz. TS. s.93
atdorba	: Ata yem yedirilen torba. . Kaz. TS, s.23
atı-çabı	: Kötü şöhret. Tat. TS, s.36
atıl -	: 1. Atılmış olmak. 2. Ateş edilmiş olmak. 3. Silahla. 4.Sıçrayıp kalkmak Krgz. TS. s.93
atım	: 1.Fırlatış. 2.Ateş etme Krgz. TS. s.95
atındır	: Sallamak. Tat. TS, s.35
atırıl -	: 1.Doludizgin koşmak. 2.Atılmak. Krgz. TS. s.93
atıs	: Savaş. Kaz. TS, s.23
atısuv	: Birbirine düşman olmak. Kaz. TS, s.23
atış – II	: Hep beraber ateş etmek; atış yarışı yapmak karşılıklı atışmak Krgz. TS. s.93
atış I	: Ateş etme, atış müsabakası. Krgz. TS. s.93
atıştır -	: Atış müsabakası yaptırmak; birbiri üzerine ateş etmeye zorlamak. Krgz. TS. s.93
atız	: Elle sulanan ekin ekilen yerin bir tarafı Kaz. TS, s.23

atkana	: At ahır; aran. Krgz. TS. s.93
atkar –	: 1. Ata bindirmek 2. Yollamak 3. Başarmak, icra eylemek. Krgz. TS. s.94
atkarıl -	: Başarılmaq; icra edilmek. Krgz. TS. s.94
atkaruu	: Başarma Krgz. TS. s.94
atkazangan	: Ad kazanmış, şöhret bulmuş. Tat. TS, s.35
atkı – II	: 1. Tırmalamak. 2. Kapmak 3. Hırpalamak. Krgz. TS. s.94
atkı	: Atkı, kemik oyununda atılan uzun sopa. Tat. TS, s.35
atkı I	: Av kuşunun midesini yıkamak için kullanılan borucuk. Krgz. TS. s.94
atkıç	: İyi nişancı. Krgz. TS. s.94
atkıç	: Mancınık. Tat. TS, s.35
atkıla -	: Bir parça ateş etmek, atmak. Krgz. TS. s.94
atla-	: Atlamak, adımlamak. Tat. TS, s.35
atlam	: Geniş adım. Tat. TS, s.35
atlama	: Çatının omurga ağacı. Tat. TS, s.35
atlan-	: Atlanmak, ata binmek. Tat. TS, s.35
atlaviç	: Süt karıştırmak için kullanılan su. Tat. TS, s.35
atlıgıp tor-	: Çok istekli olmak. Tat. TS, s.35
atqaruv	: Kendisine verilen işi yerine getirmek. . Kaz. TS, s.23
atqav	: Dokumada yanlamasına kullanılan, ip. 2. Sistem, usul. Kaz. TS, s.19
atqonaq	: Bir nevi yabani bitkinin adı. . Kaz. TS, s.23
atqos	: Birisinin yanındaki atına bakacak olan yardımcısı, seyis. . Kaz. TS, s.23
atqulaq	: Bir nevi ot çeşidinin ismi. . Kaz. TS, s.23
atsoqtı	: At üstünde çok yol gitmekten dolayı hâsıl olan yorgunluk. Kaz. TS, s.23
atşabar	: Ulak, haberci. Kaz. TS, s.23
attanı	: Hareket, bir şeye başlamak. Kaz. TS, s.23
attır -	: 1. Atmaya müsaade etmek, zorlamak; 2. Ateş ettirmek Krgz. TS. s.96

a+v : Daha çok Eski Türkçe kelime başı b/ > /v ya da vokal yanında v, Gv > VvV değişimi şeklinde kurulmuştur. Eski Türkçe’ de a+b ya da a+g sesleriyle kurulan ve o kavram alanları içerisinde türetilen kelimelerdir.

- av – cay** : Durum, Vaziyet. Kaz. TS, s.24
- av (I)** : Balık tutacak ağ. 2. Engel. Kaz. TS, s.23
- av(III)** : Çağırılma esnasında verilen cevap. Kaz. TS, s.23
- av(II)** : Şalvarın, pantolonun ağı. Kaz. TS, s.23
- ava** : Aba II . Krgz. TS. s.96
- avçılık** : Avcılık. Tat. TS, s.36
- avdarıспақ** : At üzerindeki iki kişinin birbirini at üzerinden düşürmeye çalışması. Kaz. TS, s.23
- avdarıstıruv** : Karıştırmak. Kaz. TS, s.23
- avdarma** : Arabada yük boşaltma aleti. Tat. TS, s.36
- avdarma** : Tercüme, bir dilden diğer bir dile çevirme. Kaz. TS, s.23
- avdaruv** : Bir şeyin altını üstüne getirmek, çevirmek, devirmek Kaz. TS, s.23
- avğızuv** : Göç ettirmek. Kaz. TS, s.23
- avhaқ** : Titrek kavak. BTVS, s.112
- avhav** : Sığırı çağırma usulü. Kaz. TS, s.24
- avıl** : Köy. KTLS, s.510, Tat. TS, s.19
- avıl-aymaq** : Bir civarda, yakın oturan kimseler. Kaz. TS, s.24
- avıldas** : Evi bir köyde olan kimse, aynı köyden olan kimse. Kaz. TS, s.24
- avılnay** : Carlık Rusya zamanındaki köy idarecilerinin ismi. Kaz. TS, s.24
- avılşılav** : Koyu dolaşmak. Kaz. TS, s.24
- avıq-avıq** : Nadir olarak, bazı bazı, bazen. Kaz. TS, s.24
- avır** : Ağır. KTLS, s.8
- avır avırayıp tor-**: Uykulu olmak. Tat. TS, s.19
- avırayt-** : Ağır kılmak. Tat. TS, s.19
- avırğış** : Çabuk hastalanan kimse Kaz. TS, s.24
- avır-** : Hastalanmak. Tat. TS, s.19
- avırlatuv** : Ağırlatmak, zorlatmak. Kaz. TS, s.24
- avırlı** : Hamile. Tat. TS, s.19, KTLS, s.308

avırlık	: Ağırlık. Tat. TS, s.19, Kaz. TS, s.25
avırlık it-	: Ağırlık etmek. Tat. TS, s.19
avırsın-	: Ağır hesap etmek. Tat. TS, s.19
avırsınu	: Ağır duyma hali. Tat. TS, s.19
avırsınuv	: Bir şeyi ayıp saymak, ağırına gitmek. Kaz. TS, s.25
avırtpalıq	: Zorluk, eziyet, müşkülât. Kaz. TS, s.25
avırttır-	: Ağrıtmak. Tat. TS, s.19
avırtu	: Ağrı. Tat. TS, s.19
avırtuv	: Acıtmak. KTLS, s.14
avıru	: Hasta. Tat. TS, s.19
avıruçan	: Sık sık hastalanan kimse. Tat. TS, s.19
avıruılı	: Hastalıklı. Tat. TS, s.19
avıruv	: Hastalanmak. Kaz. TS, s.25
avıspalı	: Vardiyalı, değişmeli, nöbetleşe Kaz. TS, s.25
avıstırıluv	: Değiştirilmek. Kaz. TS, s.25
avıs-tuyıs	: Alış veriş Kaz. TS, s.25
avısuv	: Değişmek. Kaz. TS, s.25
avış	: Eğim. Tat. TS, s.19
avış-	: Eğmek. Tat. TS, s.19
avışlık	: Eğimli. Tat. TS, s.19
avışma	: Eğri. Tat. TS, s.19
avıştır-	: Eğriltmek. Tat. TS, s.19
avıttıqıc	: Devamlı değişen kimse, bir kararda durmayan kimse Kaz. TS, s.25
avıttuv	: Sallanmak, doğru yoldan sapmak Kaz. TS, s.25
avıtr-	: Ağrı olmak. Tat. TS, s.19
avız	: Ağız. KTLS, s.8
avızdanuv	: Bebek veya yeni doğmuş hayvan yavrusu emmeye alışmak, emmeye başlamak- Kaz. TS, s.24
avızdıq	: Binilen atın ağzına konulan demir, gem. Kaz. TS, s.24
avızdıqtaluv	: Yola getirilmek, akil ve terbiye verilmek. Kaz. TS, s.24
avızdıqtav	: Atın ağzına gem takmak, gemlemek, bir şeyi yasaklamak. Kaz. TS, s.24 Kaz. TS, s.24
avızlık	: Ağızlık. Tat. TS, s.18

avızlıkla-	: Gem vurmak. Tat. TS, s.19
avızşa	: Mülhaza, izahat, sözlü açıklama, şifahi olarak anlatmak. Kaz. TS, s.24
avla	: Evin etrafı, kamyş veya duvarla çevrili. Kaz. TS, s.24
avlağıraç	: Biraz uzak, ırak. Kaz. TS, s.24
avlak	: Issız. KTLS, s.358
avlak	: 1. Uzak. 2. Yaklaşma. 3. Uzak, alakası yokKaz. TS, s.24
avlav	: Ah. ah demek, ahlamak. Kaz. TS, s.26
avlav	: Avlamak. Kaz. TS, s.24
avmalı	: Değişen, yüzen, sabit olmayan. Kaz. TS, s.24
avmaq	: Genişlik. Kaz. TS, s.24
avmaqsız	: Dar, küçük. Kaz. TS, s.24
avmaqıtı	: Büyük, geniş. Kaz. TS, s.24
avnatuv	: Yattığı yerinden döndürmek, kıpırdatmak. Kaz. TS, s.24
avnav	: Yerinde doğru yatmamak, bir sağına, bir soluna dönmek. Kaz. TS, s.24
avsar	: Cesur, delimsi. Kaz. TS, s.24
avsarıq	: Delilik, serserilik. Kaz. TS, s.24
avsıl	: Sığır ve koyunun ağzından su akması, hasta. Kaz. TS, s.24
avşı	: Ağ yapan balıkçı. Kaz. TS, s.24
avşılıq	: Balıkçılık yapan kimse. Kaz. TS, s

a2+y : Eski Türkçe kelime kökü palatal d/ > y/ olarak gelişim göstermiştir. İki temel kavramda kelime yapar. Birincisi ay / **ayt-** ‘‘Söylemek’’ anlamında fiildir, ikincisi **ay, gökyüzü** cismi kavram alanlarında kelimelerdir.

ay	: Sözüün sonunda kullanılan ek Kaz. TS, s.6.
ay	: Ay Tat. TS, s.22
ay (I.)	: Ay, kamer. Kaz. TS, s.6, KTLS, s.40
ay (II.)	: Ay, senenin on ikide biri, ay (30 günlük müddet.) Kaz. TS, s.6.
ay (III.)	: Eyvah, Üzüntü belirtisi. Kaz. TS, s.6., KTLS, s.232
aya	: Kuytu, geniş, yüksek, Kaz. TS, s.25

aya -	: Merhamet etmek, acımak Krgz. TS. s.98
aya	: 1. El ayağı.2.Yün tarağı. Tat. TS, s.38
aya-	: Merhamet etmek, acımak, korkutmak. Tat. TS, s.38
ayabandık	: 1. Hayvan vasfı; 2. Hayvanlık. Krgz. TS. s.102
ayagüre	: Ayaküstü. Tat. TS, s.38
ayak	: Ayak, bacak. KTLS, s.2, Tat. TS, s.38
ayak I	: 1. Ayak, bacağıın aşağı kısmı; kırk 2.Son, netice; ayağında, sonunda, nihayet; Krgz. TS. s.98
ayak II	: Fincan, çanak. Mutfak ve yemek odası Krgz. TS. s.98
ayak kıyımı	: Ayakkabı. KTLS, s.40
ayakçı	: Kırmızı çanaklara dökerek, misafirlere sunan kimse. Saki, şerbettar . Krgz. TS. s.99
ayakçu	: Çorap yerine ayağa dolanan kumaş parçası. Tat. TS, s.39
ayakda -	: Yavaşlama, Krgz. TS. s.100
ayakı	: Sonraki, son. Krgz. TS. s.99
ayaklan-	: Harekete geçmek. Tat. TS, s.39
ayaklarzı	: Bağdaş. KTLS, s.42
ayaklı	: Ayaklı. Tat. TS, s.39
ayak-sayak	: Seyrek. Tat. TS, s.39
ayaksız	: 1.Ayağı olmayan. 2.Sonsuz. 3.Eser bırakmaksızın Krgz. TS. s.99
ayaksız-kulsız	: Eلسiz ayaksız kalmak. Tat. TS, s.39
ayakta-	:1. Bitmek sonuna yaklaşmak. 2. Bitirmek, kes. 3. Ayakları yere değıdirmek bindirmek Krgz. TS. s.99
ayaktaş	: Sınırdaş Krgz. TS. s.99
ayaktat -	: Bitirmek; bitirmek üzere bulunmak, sonuna kadar erdirmek Krgz. TS. s.99
ayaktoo	: Bitirme; bitirmek üzere bulunma, sona erdirme, Krgz. TS. s.99
ayaktuu	: 1. İnsan. 2. Sonu olan. 3. Hayvan. 4. Kavi yürüyüşlü (at hakkında) . Krgz. TS. s.99
ayal – I	: Yavaşlama Krgz. TS. s.100
ayal – II	: 1. Kadın. 2. Karı (zevce) . Krgz. TS. s.100
ayal Etuv	: İstirahat etmek, nefes almak, Kaz. TS, s.26

ayalav	: Bir şeyi özel olarak korumak, sevmek Kaz. TS, s.26.
ayaldat -	: Durdurmak, bekletmek. Krgz. TS. s.100
ayaldatuv	: Bekletmek, oyalandırmak. Kaz. TS, s.26
ayaldav	: Oyalanmak, biraz durmak. Kaz. TS, s.26
ayaldık	: Kadın hassaları ve evsafı, kadın hareketleri Krgz. TS. s.100
ayaldoo	: Yavaşlama, gecikme. Krgz. TS. s.100
ayandav	: Yavaşça yürümek. Kaz. TS, s.26
ayanğ I	: 1. Ağır yürüme (at yürüyüşü). 2. Ayal I. Krgz. TS. s.100
ayanğda -	: Ağır yürümek, yavaş gitmek. Krgz. TS. s.100
ayanğdoo	: Ağır hareket, yavaş hareket. Krgz. TS. s.100
ayanğduu	: İyi yürüyüşlü (at hakkında) . Krgz. TS. s.100
ayanıç	: Merhamet, acıma . Krgz. TS. s.100
ayanıç	: Üzüntü, esef. Tat. TS, s.39
ayanıçlı	: Üzüntülü Tat. TS, s.39
ayanıötuu	: Acıklı, merhamet uyandıran; Krgz. TS. s.101
ayanuv	: Bir kimse kendisini bir şeye tamamıyla vermemek, kendisini korumak, yorulmamaya çalışmak. Kaz. TS, s.26
ayaq (I)	: Ayak. Kaz. TS, s.25
ayaq (II)	: Ağaçtan yapılan bardak, tabak, Kaz. TS, s.25
ayaqqı	: Sonuncu, nihayetteki. Kaz. TS, s.25
ayaqsız	: Ayaksız, ayağı yok. 2. Bir şeyin neticesiz kalması. Kaz. TS, s.25
ayaqsuv	: Neticesiz kalmak. Kaz. TS, s.25
ayaq-Tabaq	: Yemek konacak nesne, tabak, bardak vs. İçin Kaz. TS, s.25
ayaqталuv	: Sonuna gelmek, bitmek. Kaz. TS, s.26
ayaqtandıruv	: Yürümeye alışmasını sağlamak, yürümeyi öğrenmesini beklemek. Kaz. TS, s.26
ayaqtanuv	: Yürümeye alışmak Kaz. TS, s.26
ayaqtatuv	: Sonunu getirmek, biti Kaz. TS, s.26rmek.
ayaqtav	: Bitirmek. Kaz. TS, s.26
ayav	: Birisine acımak. 2. Bir şeyi birisine vermeye kıyamamak. Kaz. TS, s.26

ayavhız	: Gaddar. KTLS, s.254
ayavlı	: Sevgili, saygılı, kıymetli. Kaz. TS, s.26
ayavsız	: Gereksiz, lüzumsuz, kıymetsiz. Kaz. TS, s.26
ayaz	: Açık, bulutsuz, ayaz. Tat. TS, s.38, Kaz. TS, s.25, KTLS, s.40
ayaz I	: 1.Temiz, şeffaf, açık, ayaz kök, temiz, açık gök. 2.Ayaz TS. s.102
ayaz II	: Eğri, bükülmüş. Krgz. TS. s.102
ayazlan-	: Ayazlanmak. Tat. TS, s.38
aybalık	: Ay balık. Tat. TS, s.22
aybalta	: Uzun saplı balta gibi, eski zaman savaş silahı. Kaz.TS, s.6.
ayçık	: Hilal şeklinde olan nakış; aycığı altın tuu: nakışları altından olan sancak. Krgz. TS. s.102
ayçıkta -	: Hilal şeklinde olan nakışlarla kaplamak. Krgz. TS. s.102
ayçıktuu	: Hilal şeklinde olan nakışlarla bezenmiş. Krgz. TS. s.102
ayçılık	: Aylık müddet bir aylık mesafe. Krgz. TS. s.102
ayda -	: Sürmek, kovmak. Krgz. TS. s.102
aydala	: Bağırarak (ayda – ayda! diye) Krgz. TS. s.103
aydala	: İnsansız, insan bulunmayan sahra, bozkır, ova. Kaz. TS, s.6.
aydaluuçu	: 1. Kovmaya, kovalanmaya mahkûm. 2. Sürülmesi lazım olan toprak.
aydama	: 1. Ekilmiş 2. Suni Krgz. TS. s.103
aydar	: 1. Çocuğun tam tepesinin üzerindeki uzun saç. 2. Bazı kuşların tepesindeki tüyü. 3. Belli olması için konulan işaret. Kaz. TS, s.6.
aydar	: Çocuğun ensesindeki saçlar, perçem; örgü Krgz. TS. s.103
aydarım	: Hafif rüzgâr. Krgz. TS. s.103
aydarluu	: Ensesinde saçları olan, perçemli. Krgz. TS. s.104
aydasuv	: Sürmekte olana yardım etmek. Kaz. TS, s.6.
aydattıruv	: Sürdürmek. Kaz. TS, s.6.
aydatuv	: Sürdürmek. Kaz. TS, s.6.
aydav (I.)	: Davarı sürmek. Kaz. TS, s.6.
aydav (II.)	: Sürgün etmek. Kaz. TS, s.6.

ayday	: Ay gibi. Kaz. TS, s.6.
ayday	: Ufacık. Kaz. TS, s.25
aydaykel	: İşini bırakıp dolaşan. Krgz. TS. s.104
aydın	: Güç kuvvet, heybet, acık belirli. 2.Parlak, aydın. Krgz. TS. s.104
aydındı	: Heybetli, güçlü. Kaz. TS, s.6.
aydıng	: 1. Ay ışığı. 2. Azamet. Krgz. TS. s.104
aydıngduu	: Azametli, şevketli. Krgz. TS. s.104
aydınuv	: Çekinmek, korkmak, cesaret edememek. Kaz. TS, s.6.
aydoo	: 1. Kovma, vatan dışına çıkarma. 2. Kovalama. 3.Toprak sürme. Krgz. TS. s.104
aye	: Taaccüp haykırması. Krgz. TS. s.104
aygap	: Kin, intikamcılık. Krgz. TS. s.104
aygır	: 1. Damızlık at 2. sarı aygır: sarıasma (kuş). Krgz. TS. s.105, Tat.
aygırak	: Genç aygırcık. Krgz. TS. s.105
aygış -	: Kavga sırasında aşırı taşkınlık etmek, Krgz. TS. s.105
aygine	: Aynen, açıkça. Krgz. TS. s.105
ayginelen -	: Aydınlatmak, tavazzuh etmek. Krgz. TS. s.105
aygolek	: Çocukların ve gençlerin oynadığı bir oyunun adı. Kaz. TS, s.6.
ayğabaq	: Eskiden tuğun direğine bağlanan ay şeklindeki demir Kaz. TS, s.6.
ayğaq	: Şahit, delil, ispat. Kaz. TS, s.6.
ayğaylatuv	: Yüksek sesle bağirtmak; Kaz. TS, s.6.
ayğır	: Damızlık erkek at. Kaz. TS, s.6.
ayğız	: Çizgi, karma, karışık çizgiler, leke. Kaz. TS, s.6.
ayğızdaluv	: Çizgilenmek, bir şeye leke sürülmek. Kaz. TS, s.6.
ayğızdav	: Çizmek, kirlletmek Kaz. TS, s.6.
ayhar	: Korkunç görünüş, korku vermek. Krgz. TS. s.102
ayhayla-	: Ay hay demek. Tat. TS, s.22
ayıduu	: Hastalıktan iyileşme. Krgz. TS. s.105
ayığuv	: 1. Dağılmak, açılmak, 2. Hastalıktan iyileşmek. 3. Bir şeyden kurtulmak. Kaz. TS, s.9.

ayık -	: Hastalıktan iyileşmek , sıhhat düzelmek.. Krgz. TS. s.105
ayık karaş	: Ayık görüş. Tat. TS, s.21
ayıklık	: Ayıklık. Tat. TS, s.21
ayıktır -	: Tedavi ederek iyileştirmek, şifa vermek Krgz. TS. s.105
ayıl	: Avul (obalar yığınağı).Krgz. TS. s.105
ayıl	: Kayışlarda toka. Tat. TS, s.21
ayılbas	: Kolan tokası. Kaz. TS, s.10
ayılçı	:1.İkram edilmek maksadıyla yabancı avullarda dolaşmasını seven. 2.Tembel. Krgz. TS. s.105
ayılçıla -	: İkram edilmek ümidiyle yabancı avullarda dolaşmak; ayıldı ayılçılap: köy köy dolaşarak. Krgz. TS. s.105
ayıldeş	: Aynı köyden olan, avuldeş . Krgz. TS. s.106
ayıldeşlik	: Aynı köye mensup olanlar arasındaki münasebetler Krgz. TS. s.106
ayır –	: 1. İkiye ayırmak, ayrı düşürmek, parçalamak. 2. Ayırt etmek. 3. Zorla almak, çekip almak. Krgz. TS. s.107
ayır (I.)	: Harman ve ot toplandığı zaman kullanılan uzun saplı çatal Kaz. TS, s.10
ayır-	: Ayırmak. Tat. TS, s.21
ayır (II.)	: Çift. Kaz. TS, s.10
ayırata	: Ayrıca. Tat. TS, s.21
ayırbas	: Değiştirmek, bir şeyi vererek yerine başka bir şey almak. Kaz. TS, s.10
ayırbastaluv	: Değiştirilmek. Kaz. TS, s.10
ayırbastav	: Bir şeyi ikincisiyle değiştirmek, bir şey vererek yerine başka bir şey almak. Kaz. TS, s.10
ayırbaşta -	: Mübadele etmek, trampa etmek. Krgz. TS. s.107
ayırça	: Yapraklardaki her dilim. Tat. TS, s.21
ayırçalı	: Dilimli. Tat. TS, s.21
ayırğıç	: Ayırıcı, ayıran. Krgz. TS. s.107
ayırğıç(I)	: Belirtici. Tat. TS, s.21
ayırğıç(II)	: Ayırıcı. Tat. TS, s.21
ayırğısız	: Ayırmak mümkün değil. Tat. TS, s.21; Hiç farksız, çok benzer. Kaz. TS, s.10

ayırıl-	: Ayrılmak. Tat. TS, s.21
ayırılış-	: Boşanmak. Tat. TS, s.21
ayırım	: Ayrı. KTLS, s.44; Değişik. KTLS, s.154
ayıriv	: Vurgulamak. KTLS, s.950
ayıriv	: Ayırmak. KTLS, s.42
ayırlav	: Otu ve benzeri şeyleri uzun saplı çatala atmak. Kaz. TS, s.10
ayırma	: Fark, mübayanet. Krgz. TS. s.107
ayırma	: Ayırma, bir şeyin benzerlerinden farkı. Kaz. TS, s.10
ayırma	: Ayrım. Tat. TS, s.21
ayırmaç	: Çocuk eğeri . Krgz. TS. s.107
ayırmaçık	: Açık seçik. Tat. TS, s.21
ayırmaçılık	: Temayüz, hususiyet. Krgz. TS. s.107
ayırmaçtuu	: Çocuk eyeriyle eğerlermiş; ayırmaçtuu tay: çocuk eyeriyle eyerlemiş tay. Krgz. TS. s.107
ayırmak	: Boşamak. KTLS, s.76
ayırmalı	: Farklı. Tat. TS, s.21
ayırmasız	: Farksız. Tat. TS, s.21
ayıрмаşılıq	: Fark, özellik, değişiklik. Kaz. TS, s.10
ayırt -	: İkiye ayırmak. Krgz. TS. s.107
ayırt-	: Ayrılmaya mecbur etmek. Tat. TS, s.21
ayıruça	: Ayrıca. Tat. TS, s.21
ayıruv	: 1. Kavga edeni ayırmak. 2. Bölmek, iki adamın arasını açmak, ayırmak. Kaz. TS, s.10
ayiv	: Ayı. KTLS, s.42
ayıvtaban	: Boğan otu. BTVS, s.88
ayız	: Memnun olmak, istediği bir şeyin olması Kaz. TS, s.9
ayka-	: 1. Kılıç sallamak. 2. Karıştırarak aramak. Tat. TS, s.22
aykal-	: Salınmak, sallanmak. Tat. TS, s.22
aykaldır-	: Salındırmak. Tat. TS, s.22
aykalış – II	: Karşılıklı, sarmaşmak Krgz. TS. s.107
aykalış I	: 1. Sarmaşma, girift olma. 2. Birleşme Krgz. TS. s.107
aykaş –	: 1. Çapraşık koyulmuş olmak, birbirine geçmek. 2. Kavuşmak. Krgz. TS. s.108

aykay	: Şiddetli, velveleli ses (çağırma). Krgz. TS. s.108
aykayla -	: Şiddetli ve velvele koparırcasına bağırarak, imdada çağırarak. Krgz. TS. s.108
aykın	: Açık, müşahhas. Krgz. TS. s.108
aykından -	: Aydınlanmak, nurlanmak. Krgz. TS. s.108
aykır -	: Haykırmak, bağırarak, nare atmak. Krgz. TS. s.108
aykırık	: Haykırış, bağırma; aykırıksal - : bağırarak, nara atmak. Krgz. TS. s.108
ayköl	: 1. Destan kahramanının müspet sıfatlarından biri (başlıca Manas'ın) 2. Birbirine karşı nefret, husumet izhar etmek; dövüşmeye girişmek. Krgz. TS. s.108
aykür	: Alçı. Krgz. TS. s.108
aylan -	: 1. Dönmek, deveran etmek, dolaşmak. 2. Dönmek (değişmek) Krgz. TS. s.109
aylana	: 1.Etraf, civar (yöre). 2.Muhit. Krgz. TS. s.109
aylandır -	: 1. Döndürmek, çevirmek, döndürtmek. 2. Dolaşarak gitmek, kuşatmak. 3. Değiştirmek (tahvil etmek). Krgz. TS. s.110
aylandıruu	: 1.Döndürme. 2.Tahvil etme. Krgz. TS. s.110
aylanış -	: 1. Hep beraber dönmek. 2.Gecikmek. Krgz. TS. s.110
aylanma	: Dönen, tekerrür eden Krgz. TS. s.110
aylanpa	: Su çevrintisi (girdap). Krgz. TS. s.110
aylant -	: 1.Döndürmek; çevirmek. 2.Kuşatmak. Krgz. TS. s.110
aylantma	: Döndürme. Krgz. TS. s.110
aylantuu	: 1. Döndürüm, devir. 2.Tahavvül, değişim. Krgz. TS. s.110
aylap	: Bir veya bir kaç ay boyu. Kaz. TS, s.7, Tat. TS, s.22
aylas	: Aynı ayda doğum yapacak kadınlar. Kaz. TS, s.7
aylasız	: Çevik olmayan. 2.Pek. Krgz. TS. s.110
aylaş	: Aynı devrede gebe kalan kadınlar Krgz. TS. s.110
aylı	: Aylı. Tat. TS, s.22
aylık	: 1. bir aylık müddet; aylık azık: bir aylık erzak; 2. aylıkla çalışan; bir aylık maaş, aylık. Krgz. TS. s.110, Kaz. TS, s.7
ayma -	: Atıştırmak, oburca yemek. Krgz. TS. s.111

aymak	: 1. Vilayet. 2. Mekân, vatan 3. Etraf, çevre, civar. Kaz. TS, s.7, 4. Memleket, ülke, arazi 5.Halk, soy. Krgz. TS. s.111
aymaktık	: Ülkeye mensup. Krgz. TS. s.111
aymala -	: Ağızla kapmak Krgz. TS. s.111
aymalasuv	: Öpüşmek, kucaklaşmak, koklaşmak. Kaz. TS, s.7
aymalav	: Öpmek, kucaklamak, koklamak. Kaz. TS, s.7
ayman	: Obur ve tahammülü (at hakkında) . Krgz. TS. s.111
aymaqtıq	: Vilayetlik. - Kaz. TS, s.7
aymavıt	: Eski zamanda savaşçıların giydiği demirden yapılmış Kaz. TS, s.7
aymılış-	: Rastlaşmamak, buluşmamak. Tat. TS, s.22
aynak II	: Kalpaktaki süs. Krgz. TS. s.111
aynakoz	: Balıkların bir türü Kaz. TS, s.8
aynala	: 1. Etraf, civar, çevre. 2.Bir şeyin kenarı. Kaz. TS, s.8
aynalaqtav	: Civarından, etrafından uzak gidememek. Kaz. TS, s.8
aynalaştaqtav	: Uzaklara gidemeden, civarda dolaşmak. Kaz. TS, s.8
aynaldırıluv	: (Birisinden) döndürülmek. Kaz. TS, s.8
aynaldıruv	: 1. Elinden tutarak döndürmek. Bir şeyi döndürmek. 2. Bir şeyin altını üstüne, içini, dışına çevir 3. Bir şeyle meşgul olmak. 4. Bir şeyi, bir işi başka işe çevirmek. Kaz. TS, s.8
aynalım	: 1. Bir dolaşma suresinde kaybedilen vakit. 2.Ticaret malının donumu. 3. Ciro. Kaz. TS, s.8
aynalis	: Gidilecek istikametten ters yönde olan (yol), yakın olmayan, direk olmayan, dolambaçlı yol. Kaz. TS, s.8
aynalisuv	: Bir şeyle uğraşmak, meşgul olmak. Kaz. TS, s.8
aynalma (II)	: Dönüş, köşe, dönemeç, dirsek. Kaz. TS, s.8
aynalsoq	: Bir çeşit oyunun adı.2. Kapıyı kapatan surgü Kaz. TS, s.8
aynalsoqtav	: Uzaklara gidememek, civarda dolaşmak. Kaz. TS, s.8
aynaltuv	: Döndürmek. Kaz. TS, s.8
aynaluv(I)	: Belirli bir şeyin etrafını dolaşmak. 2. Bir durumdan İkinciye geçmek. 3. Tekerleğin dönmesi, duraklamak, gecikmek, yolundan kalmak. Kaz. TS, s.8
aynaluv(II)	: Sevmek, beğenmek. Kaz. TS, s.8

- aynamla (I)** : 1. Hayvanı hep bir tarafa döndüren hayvan hastalığı. Kaz. TS, s.8
- aynı -** : Sözüden vazgeçmek, caymak, rücu, Krgz. TS. s.111
- aynı-** : 1. Ayılmak.2. Alkolü bitirmek. Tat. TS, s.22
- aynıgılış** : Sözüde durmayan, devamlı karar değiştiren kimse, tutarsız kimse. Kaz. TS, s.8
- aynık** : 1.İçki içmeyen. 2. Alkolü biten. Tat. TS, s.22
- aynımal** : Tadı bozulan. Kaz. TS, s.8
- aynımalı** : Tutarsız, hafif, renksiz, devamlı değişen. Kaz. TS, s.8
- aynınav** : 1. Sözüde duran, değişmeyen, vadesine sağlam. 2. Bir şeyin bir şeyi tam benzemesi. Kaz. TS, s.8
- ayning-ayında** : Her ay. Tat. TS, s.22
- aynıt -** : Sapıtmak (doğru yoldan şaşırtmak), caydırmak. Krgz. TS. s.111
- aynıt-** : 1.Ayıtmak.2. Alkolü bitirmek. Tat. TS, s.22
- aynıtkiç** : 1. Ayıltıcı.2. Alkolü bitirmek. Tat. TS, s.22
- aynıtpav** : Değiştirmemek, tam olduğu gibi bırakmak. Kaz. TS, s.8
- aynıtırıv** : Kararından caydırmak, vaz geçirmek. Kaz. TS, s.8
- aynıv** : Ayılmak. KTLS, s.42
- ayoo** : Acıma. Krgz. TS. s.111
- ayooluu** : Kendisine karşı ayrıca dikkatle muamele Krgz. TS. s.112
- ayoosuz** : Merhametsiz, amansız Krgz. TS. s.112
- ayoosuzduk** : Merhametsizlik, amansız davranmak. Krgz. TS. s.112
- aypap – caypap** : Yok etmek, tamamlamak, hemen bitirmek. Kaz. TS, s.9
- aypooč** : Kefene sarmak. TS. s.112
- ayqalatuv** : Yaklaştırmak, kucaklaştırmak. Kaz. TS, s.7
- ayqalav** : Kucaklamak, okşamak, koklamak. Kaz. TS, s.7
- ayqas** : 1. Mücadele savaş. 2. Çizginin birbiriyle kesişmesi. Kaz. TS, s.7
- ayqastıruv** : Çaprazlamak. Kaz. TS, s.7
- ayqasuv** : 1. Kucaklaşmak, yaklaşmak. 2. Kavga etmek, harp etmek, karşı gelmek. 3. Güçlü olup olmadığını anlamak için birbirini yoklamak. Kaz. TS, s.7
- ayqay (I.)** : İnsanın iç duygusunu belirten ses. Kaz. TS, s.6.

ayqay (II.)	: Nara, haykırma, bağırma, normal konuşmadan daha yüksek ses. Kaz. TS, s.6.
ayqay	: Karma-karışık ses, gürültü. Kaz. TS, s.7
ayqaylasuv	: Karşılıklı bağrışmak. Kaz. TS, s.7
ayqaylatuv	: Bağirtmak, yüksek sesle konuşturmak. Kaz. TS, s.7
ayqaylav	: 1. Normal konuşmadan yüksek sesle konuşmak, bağırmaq. 2. Parolayı yüksek sesle söylemek. 3. Herhangi bir taşıtın yüksek ses çıkarması. Kaz. TS, s.7
ayqaysız	: Gürültüsüz, sessiz. Kaz. TS, s.7
ayqay-uyqay	: Karma-karışık ses, gürültü. Kaz. TS, s.7
ayqın	: Açık, belirli, malum. Kaz. TS, s.7
ayqındaluv	: Açıklamak, belirlenmek, malum olmak. Kaz. TS, s.7
ayqındanuv	: Delil, ispatlamak, gerçeği bulmak. Kaz. TS, s.7
ayqındavış	: Açıklayıcı cümle. Kaz. TS, s.7.
ayqındıq	: Aydınlik, ispatlık, açıklık. Kaz. TS, s.7
ayqıra	: Çapraz, uzunlamasına değil çaprazlamasına. Kaz. TS, s.7
ayqıştav	: Karma-karışık. Kaz. TS, s.7
ayqış-uyqış	: Bir şeyin ikinci bir şeyle çaprazlama kesişmesi. 2. Bir şeyin yüzünü karma-karışık çizmek, karma-karışık yürümek. Kaz. TS, s.7
ayran	: Ayran. (Kaz. TS, s.9, KTLS, s.44)
ayran I	: Taaccüp eden, hayrette Krgz. TS. s.112
ayran II	: Ayran (hafifçe su katılan yoğurt) Krgz. TS. s.112
ayrandık	: Ayranlık, ayran için hazırlanan şey. Krgz. TS. s.112
ayravıq	: Uzun yapraklılar ailesinden tüylü süpürge başlı uzun yapraklı bitki, domuz otu. BTVS, s.88
ayravıq	: Uzun yapraklılar ailesinden tüylü süpürge başlı uzun yapraklı bitki, domuz otu. BTVS, s.88
ayrı	: İkiye ayrılan, çatal Krgz. TS. s.112
ayrık	: Bölüm, bölme, yarık ikiye ayrılmış, yırtık. 2. Dağlardaki çukur. Krgz. TS. s.113
ayrıl - s.113	: İkiye ayrılmak, bölünmek, birbirinden ayrı Krgz. TS. s.113
ayrılıq	: Ayrılmaz, ayrı düşmez. Krgz. TS. s.113

ayrılısv	: İki tarafın birbirinden ayrılması. Kaz. TS, s.9
ayrılış II	: Ayrılmak Krgz. TS. s.113
ayrılmış	: Belirtilen. Tat. TS, s.21
ayrılıuçu	: İkiye ayrılan, ayrı düşebilen. 2. Mevsuf. Krgz. TS. s.113
ayrılıv	1. Ayrılmak, bölünmek.2.Bir şeyi kayıp etmek. Kaz. TS, s.9
ayırım	: Ayrı, ayrı duran bir şeye has olan. Krgz. TS. s.113
ayrıqşa	: Bilhassa, ayrıca. Kaz. TS, s.9
ayrunçu	: 1.İkiye ayıran. 2. Gram. Krgz. TS. s.113
ayruu	: İkiye ayırma. Krgz. TS. s.113
aysız	: Aysız, karanlık. Kaz. TS, s.9
ayşılıq	: Bir aylık vakit. Kaz. TS, s.9
ayt' (II)	: Köpeklere verilen emir. Kaz. TS, s.9
ayt- II	: Demek, söylemek, tekrar söylemek.Krgz. TS. s.114
aytak	: Bağırma (sürü beklereken). Krgz. TS. s.114
aytaqır	: Yağmur yağdığı zaman su biriken yer, ay gibi tamtakır. Kaz. TS, s.9
aytım	: Söylenen. Krgz. TS. s.114
aytımduu	: Ahenkli, söylenişi hoş. Krgz. TS. s.114
aytıv	: 1.İki adam arasında veya iki grup arasında karşılıklı söylenen ağıt, şiir. 2. Siyasi, ilmi meselelerle ilgili tartışma. Kaz. TS, s.9
aytısv	: Bir grup ile ikinci grup veya iki şahıs arasında karşılıklı fikir bildirme. 2. Münakaşa etmek. 3.Birbirinden temelli ayrılmak. Kaz. TS, s.9
aytış I	: 1. Söyleyiş. 2. Takılma, münakaşa 3. Bahse girişme Krgz. TS. s.115
aytıştır-	: Birini ötekine kışkırtmak. Krgz. TS. s.115
aytışuu	: 1. Dayatışma, kavga. 2. Bahse girişme. Krgz. TS. s.115
aytoru	: Sözüün kısası, umumiyetle. Krgz. TS. s.115
aytqizuv	: Söyletmek. Kaz. TS, s.9
aytta-	: Bayram etmek, bayram kutlamak Krgz. TS. s.115
ayttav	: Bayram günlerini kutlamak, tebrik etmek, bayramlaşmak. Kaz. TS, s.9
ayttıq	: 1. Bayramlık. 2. Söyledik. Kaz. TS, s.9

ayttıq kıymı	: Bayramlık elbise. Kaz. TS, s.9
aytuvlı	: Meşhur, belli, saygılı, değerli. Kaz. TS, s.9
ayu	: Ayı. Tat. TS, s.38
ayuçı	: Ayıcı. Tat. TS, s.38
ayukaç	: Ayı yavrusu. Tat. TS, s.38
ayukolak	: Ayıkulağı bitkisi. Tat. TS, s.38
ayva	: Ayva. Tat. TS, s.22
ay-vay	: Ay vay. Tat. TS, s.22

a + z : Azlık bildiren kavramlar ile Eski Türkçe kelime kökü palatal d/ > z/ dönüşümü kaynaklı ayrılmak, uzaklaşmak kavramı çerçevesinde kelimeler kurar.

az - azdap	: Azar azar, azaltarak. Kaz. TS, s. 4
az – kem	: Biraz, Kaz. TS, s.5
az	: Az, çok olmayan. Kaz. TS, s. 4, Tat. TS, s.21
az-	: Azmak, yoldan çıkmak Tat. TS, s.21
az I	: Az, az miktar, bir parça. Krgz. TS. s.116
az- II	: Yolu şaşırarak, dalâlete düşmek. Krgz. TS. s.116
az- III	: 1.Zayıflamak, kurmak. 2.Fakir düşmek. Krgz. TS. s.116
azau	: Azı. Tat. TS, s.22
azay-	: Azalmak, eksilmek. Krgz. TS. s.117
azayttıruv	: Bir şeyi azalttırmak. Kaz. TS, s. 4
azayt-	: Azaltmak. Krgz. TS. s.117, Tat. TS, s.21, Kaz. TS,s. 4
azaytıl-	: Azaltılmak. Krgz. TS. s.117, Kaz. TS, s. 4
azaytıv	: Kısmak. KTLS, s.480
azaytuu	: Azaltma. Krgz. TS. s.118
azayuv	: Azalmak, eksilmek. Kaz. TS, s. 5
azban	: Kısırlaştırılmış olan erkek hayvan. Kaz. TS, s.5
azbar	: Geniş hayvan ahır. Kaz. TS, s.5
azbaray	: İçin sebebinden. Krgz. TS. s.118
azcılık	: Azcılık. Tat. TS, s.22, Azınlık. KTLS, s.40
azda-	: Azar azar, tedricî surette. Krgz. TS. s.118
azdap	: Dikkatle, azar azar, birazcık. . Kaz. TS, s.5

azdek	: Candan sevilen, taparcasına sevilen. Krgz. TS. s.118
azdekte-	: Sevgi ile eğilmek, taparcasına sevmek. Krgz. TS. s.118
azdı – köpti	: Az, çok, biraz. Kaz. TS, s.5
azdık	: Azlık, kifayetsizlik. Krgz. TS. s.118
azdıq	: Eksiklik, fakirlik. Kaz. TS, s.5
azdır-	: Azdırmak. Tat. TS, s.22, Kaz. TS, s.5
azgana	: Biraz, cüz'i, bir parçacık. Krgz. TS. s.118
azgansı-	: Yolunu şaşırılmış olmak, sapıtmak. Krgz. TS. s.118
azgın	: Azgın. Tat. TS, s.22
azgın	: Yolunu şaşırın. Krgz. TS. s.118
azgınlık	: Azgınlık. Tat. TS, s.22
azgır-	: Baştan çıkarmak, kandırmak. Krgz. TS. s.118
azgırğıç	: Baştan çıkararak, kandıran, dalâlete düşüren, tahrik eden. Krgz. TS. s.118
azgırğıçtıq	: Kışkırtıcılık. Krgz. TS. s.118
azgırıl-	: Baştan çıkarılma, kandırılmak. Krgz. TS. s.118
azgırma	: Kışkırtıcı, kandırıcı. Krgz. TS. s.118
azğana	: Azıcık, biraz. Kaz. TS, s. 4 Kaz. TS, s. 5
azğantay	: Biraz, pek fazla değil. Kaz. TS, s. 5
azğındav	: 1. Zayıflamak, halsiz hale düşmek. 2. Bozulmak, yanlış. Kaz. TS, s.5
azğındıq	: İkiyüzlülük, bozgunculuk, insanlıktan yoksun Kaz. TS, s.5
azğırğış	: Aldatıcı, yolu şaşırıcı, bozguncu. Kaz. TS, s.5
azğırıluv	: Birisi tarafından caydırılmak, doğru yoldan saptırılmak. Kaz. TS, s.5
azğıruv	: Caydırmak, doğru yoldan saptırmak. Kaz. TS, s.5
azık	: Azık. KTLS, s.40, Tat. TS, s.22, Krgz. TS. s.119
azık- tölêk	: Azık yemek. Tat. TS, s.22
azık	: 1. Yiyecek, erzak rızık 2. Hayvan yemi.
azıklan-	: Azıklanmak. Tat. TS, s.22
azıklata	: Azık olarak. Tat. TS, s.22
azıklık	: Azıklık. Tat. TS, s.22
azıksız	: Yiyeceği, erzakı olmayan, azıksız. Krgz. TS. s.119
azıksızlık	: Azıksızlık. Tat. TS, s.22

azıktamır	: Azık kök. Tat. TS, s.22
azıktan-	: Rızıklanmak, beslenmek, erzakla mücehhez olmak. Krgz. TS. s.119
azım	: Adım. KTLS, s.6
azımlau	: Adımlamak. KTLS, s.6
azına	: Kayığın üzerine konan, insan oturacak tahta. Kaz. TS, s.6
azına-	: Sık sık ve yüksek sesle kişnemek. Krgz. TS. s.119
azınatuv	: Ulutmak, bağırtmak. Kaz. TS, s.6
azınav	: Kişnemek, hayvanların ağlaması.Kaz. TS, s.6
azından-	: Hazırlanmak, vakti zamanında hazır. Krgz. TS. s.119
azındır-	: Azaltmak Tat. TS, s.22
azıñkı	: Son derece arıklamış olan, sararıp solmuş. Krgz. TS. s.119
azıp – tozuvr	: Perişan halde olmak, halsizleşmek. Kaz. TS, s.6
azıq	: 1. Yiyecek, gıda, yemek. 2. Ot, yem, hayvan yiyeceği. Kaz. TS, s.5
azıq – tulik	: Gıda olacak şeyler. Kaz. TS, s.5
azıqtandıruv	: Gıda aldırmaq, yemek yedirmek. . Kaz. TS, s.5
azıqtanuv	: Yemek yemek, gıda almak. Kaz. TS, s.5
azıraq	: Azıcık, biraz az. Kaz. TS, s.6.
azırqanuv	: Azımsanmaq, pek memnun olmamak. . Kaz. TS, s.6
azlap	: Az olarak. Tat. TS, s.21
azlık	: Azlık. Tat. TS, s.22
azman	: Melez. KTLS, s.574
az-maz	: Biraz. Tat. TS, s.22
azoo	: Vahşi binilmemiş. Krgz. TS. s.120
azoolok	: Azıcık. Krgz. TS. s.120
azsın-	: Az saymaq. Tat. TS, s.22
azsın-	: Bir nesneyi az, kifayetsiz saymaq, azımsamak. Krgz. TS. s.120
azşılıq	: Çoğunluk olmayan, azınlık. Kaz. TS, s.5
azuulu	: Azılı, azı dişine malik olan, yüksek dağ. Krgz. TS. s.120
azuv	: Zayıflamak, halsiz olmak. 2. Doğru yoldan çıkmak. Kaz. TS, s.5

- azuv** : 1. Azı dişi, 2. Erkek yilkının, devenin kürek dişi ile tilki dişi arasındaki uzun tek dişi. .Kaz. TS, s.5, Krgz. TS. s.120
- azuvlı** : 1. Yırtıcı hayvanlar. 2. Güçlü kuvvetli. Krgz. TS. s.120

2.1.2. E Vokali İle Başlayan Kök Ailesi

e : Ortak Türkçede tabiat taklidi olan bu ses bir kök ailesi oluşturmaz. Türkçenin fonetik dizgesi dışında çıkarılan bu *e* sesi hafif uzun, vurguludur. Görülen bir olay ya da durum karşısında gayri ihtiyari çıkarılan bu ses uzun söylendiğinde ee diftong şeklindedir. Bu ses *b, c, d, f, h, y, ş, t* ünsüzlerinin başına gelerek hayret, nida, gösterme ve belirtme gibi ifadelerin karşılanmasını sağlar. Kıpçak Türkçesinde de aynı durumdadır.

e (I)	: Lakin. TTS, s.456
e I	: Yahut Krgz. TS, s.503
e II	: hey! Bana bak-; ah! Ay! Krgz. TS, s.503
e(II)	: e ünlemi. TTS, s.456
ebeü	: Ey, ünlemi. TTS, s.456
ee III	: 1. Memnuniyetsizlik ve can sıkıntısı ifade eden nida. 2. Mânayi kuvvetlendirmek için kullanılan nida. Krgz. TS, s.506
eh	: Sevinç veya üzüntü bildiren ünlem. KTTS, s.163
eh!	: ah! vah! Krgz. TS, s.509
ehe	: Memnuniyet ifadesi KTTS, s.163
ehe	: He, sahi mi? TTS, s.463
eü	: Ey cevap ülemi. TTS, s.463

e : Açık e olarak da adlandırılan bu ses, Eski Türkçenin Arkaik devrelerinden itibaren kullanılan **a** foneminin ince sıradan söylenişidir. **e** ünlüsüne **b** (>v/f/p/y/m);d/ (y/c/ç/t);K5 (ğ,k,g,g,η); l;m;n;r;;s;ş;z sesleri alarak, yakınlık, bitişiklik, eğiklik, ezmek, eziyet çekmek, ve organ adları ile bunların kavram alanları çerçevesinde kelimeler türetir.

e sesi kelime ailesi kavram alanı içerisinde anlam ayırt edici öğelerle üretilen kelime örnekleri aşağıda alfabetik sıra ile verilmiştir. Bu sıralamada esas aldığımız **e** kelime aileis kökü kavamı çerçevesinde türetilmiş olmalarıdır. Kelimenin aslında kök ünsüzünün **b/ /d/ K5, l, m, n, r, s, ş, z** ünsüzleri bulunmaktadır. Ancak verdiğimiz listede bu ünsüzlerin ses değişimleri de ayırt

edilmeden aynı anda sıralamada verilmiştir. Yani **ede, eye, eze ve eke, ege, eğe vb,** şekillerinde olduğu gibi.

ebek	: Ebe tutmaca oyunu. TTS, s.456
ebek-çebek	: Avuçlarını birbirine vurmak. TTS, s.456
ebêkey	: 1. Erkeğin kaynanası.2. Yaşlı kadına hitap . TTS, s.456
ebeklê	: Ebe tutma oyununda vurma. TTS, s.456
ebekle-	: Ebeye vurma oyunu. TTS, s.456
ebelek	: 1. Çakarken, çivi tepesinin altına konulan astar. 2. Perçin çivisi. Krgz. TS, s.503 3. Kumlu yerde, çöl, ovada bulunan bitkinin bir türü. Kaz. TS, s.72, 4. Zayıf yaratılışlı, naif, hisli. TTS, s.456
ebelek	: Deve elması, çakırdikeni. 2. Hafif delişen. KTTS s,151
ebelektev	: Tez-tez hareket etmek, yerinde durmamak, oradan oraya koşmak. Kaz. TS, s.72
ebelektev	: Tez-tez hareket etmek, yerinde durmamak, oradan oraya koşmak. Kaz. TS, s.72
ebêrçên	: Küçük orman güvercini. TTS, s.456
ebet	: Tarlada yenilen öğle yemeği. TTS, s.456
ebey	: Büyükanne, nine, ebe KTTS s, 151
ebi	: 1. Ebe. 2.Yaşlı kadın 3. Büyük anne. TTS, s.456
ebi-babay	: Atalar, cetler. TTS, s.456
ebil debil	: Gözyaşları sel olup deli gibi ağlamak. KTTS, s.151
ebilêk	: Ebelik. TTS, s.456
ece I	: Büyük kız kardeş, abla. 2.Yaşça genç olan karıya nispeten yaşça büyük olan karı (zevce). Krgz. TS, s.504
ece sindi	: Bacı. KTLS, s.42
ecegey	: Kurutulmuş peynir. Kaz. TS, s.73
eçê	: Ekşi. TTS, s.462
eçê-	: Ekşimek. TTS, s.463
eçêgen	: Ekşimiş, bozulmuş, bayatlamış. TTS, s.463
eçêlêk	: 1. Ekşilik.2. Tuzlu yer. TTS, s.463
eçêlêk	: Ekşilik, tuzlu yer. TTS, s.463
eçêt-	: Acıtmak, mayalamak. TTS, s.463

eçêtkê	: Maya. TTS, s.463
eçki	: Keçi. Krgz. TS, s.505
eçkir-	: Hıçkırmak, acı acı sesler çıkarmak. Krgz. TS, s.505
eçöö	: Kaç Krgz. TS, s.505
ede	: Yavaş, sâkin Krgz. TS, s.505
edik	: Çizme. KTTS, s.163
edirekey	: Kabarık ve hafifçe kıvrılmış olan burun kanatlarına malik olan. Krgz. TS, s.505
ee I	: 1. sahip; ee bol-sahip çıkmak; tehnikağa ee bol-: tekniğe hâkim olmak; 2. Tanrı; 3. gram Krgz. TS, s.506
ee II	: Hiçbir tesir altında kalmadan Krgz. TS, s.506
eek	: 1. Çene; ak eek: aksakallı; ihtiyar dibinde; 2. Alt dudak Krgz. TS, s.506
eele-	: Sahip olmak; işgal etmek; benimsemek Krgz. TS, s.506
eelen-	: Şiddetle arzu etmek, kesin karar vermek, engellere bakmaksızın yerine getirmeye çabalamak; göz komak, göze kestirmek. Krgz. TS, s.506
eelik-	: Heyecana gelmek; coşmak, kızmak. Krgz. TS, s.507
eelikme	: Çabuk heyecana gelen. Krgz. TS, s.507.
een	: Issız, gayri meskûn; تنها; öksüz Krgz. TS, s.507
eenbaşlık	: Kendi bildiği ile resen iş görmeklik, keyfi muamele. Krgz. TS, s.507
eendet-	: Tek başına bırakmak, تنها bir yere. Krgz. TS, s.507
eer	: Eyer; nambaş (nan+baş) yahut dambaş (dan+baş) eer: (geniş kaşlı) Kırgız eyeri Krgz. TS, s.507
eerçi-	: Birinin peşinden gitmek; takip eylemek Krgz. TS, s.507
eerçik	: Küçük eyer Krgz. TS, s.507
eerçiş-	: Dizi halinde birbirini takip eylemek. Krgz. TS, s.508
eerçişüü	: Biri-birinin peşinden gitmek. Krgz. TS, s.508
eerçit	: Kendinin peşinden götürmek; takip etmeye icbar etmek. Krgz. TS, s.508
eerde-	: Eğerlemek. Krgz. TS, s.508
eergül	: Mil, menteşe. Krgz. TS, s.508
eesiz	: Sahipsiz Krgz. TS, s.508

eesizdik	: 1.Sahipsizlik.2.Şahsiyetsizlik. Krgz. TS, s.508
egcey-tegcey	: Her şeyi, bütün teferruatını. KTTS, s.152
egde	: Yaşı gelmiş, buyumuş, orta yaşlı. KTTS, s.151
egdele-	: İhtiyarlamak, yaşlanmak, kocamış KTTS s. 151
egdelev	: İhtiyar, yaşlıca KTTS, s. 151
ege	: 1. Egelemek; demiri bilemek; demiri demirle sürüştürmek. 2. Ekleme. Krgz. TS, s.508
egequyriq	: Tarla faresi KTTS. s. 151
eger I	: Eer. Krgz. TS, s.508
eges	: İddia, munakaşa, anlaşmazlık. KİS, s.61
egessiz	: Kavgasız, çekişmesiz, tartışmasız KTTS, s. 151
egestirtuv	: Munakaşa ettirtmek, iddialaştırtmak. Kaz. TS, s.72
egeş- II	: Sürtülmek, kavga etmek, münazaa etmek, ihtilaf durumunda bulunmak. Krgz. TS, s.508
egev	: Eğlenmiş. Kaz. TS, s.72
egev(I)	: Ege. Kaz. TS, s.152
egev(II)	: Egelemek. KİS, s.62
egey	: Sevimsiz, yalancı, yağcı. Kaz. TS, s.72
egil tegil	: 1. Gözyaşları sel olup akmak. 2. Bol, çok KTTS, s. 152
egiltuv	: Çok acındırarak ağlatmak Kaz. TS, s..73
egiluv (I.)	: Çok üzümlere ağlamak. KİS, s.62
egin	: 1.Taneli ekinler.2. Hububat. Krgz. TS, s.509
egindik	: Ekinlik, tarla. Krgz. TS, s.509
eginşi	: Çiftçi. KTLS, s.132
eginşilik	: Ekincilik. Kaz. TS, s.73
egis	: Tahıl, tohum atılan, ekilen yer. Kaz. TS, s.73
egiz I	: İkiz; çifte; çift. Krgz. TS, s.509
egiz II	: Yüksek, yüce. Krgz. TS, s.509
egizdet-	: İkiz doğurmak KTTS, s. 152
egizdev	: İnsanın veya hayvanın ikiz doğurması. KTTS, s. 152
egizdey	: İkiz gibi KTTS, s.152
egizdik	: İkizlik KTTS, s. 152
egjey-tegjej	: Detay, ayrıntı, teferruat KTTS, S.152
egl	: İkiz. Kaz. TS, s.73

eguv	: Ekmek, serpmek. 2. İnsana veya hayvana aşı yapmak. KTTS, s.152
eguvli	: Ekili, dikilmiş. KTTS, s.152
egüü	: Serpme (hububatı), ekme. Krgz. TS, s.509
egüüsüz	: Ekimsiz. Krgz. TS, s.509
eğın	: Ekin. Kaz. TS, s.73
eğındık	: Ekmek için ayrılan yer. Kaz. TS, s.73
eğiştık	: Ekin ekilecek, ekin için hazırlanan yer. KİS, s.63
eıkındetuv	: Serbestleştirmek, hürriyet vermek. KTTS, s.159
ek-	: 1. Ekmek, dikmek. 2. İşlemek. Krgz. TS, s.509
ekçe-	: Çırpamak, elemek, seçmek. Krgz. TS, s.509
ekçelt-	: Kımıldatmak, dalgalandırmak. Krgz. TS, s.509
ekelek	: Meşe palamudu. TTS, s.459
ekem-tökem	: Sümüklü böcek, salyangoz. TTS, s.459
ekert-	: Hatırlatmak Krgz. TS, s.536
ekev	: İki ayrı, iki tane. KTLS, s.39
ekevara	: İki kişi arasında, ikisinin. KTTS, s.153
ekevlev	: İki taraftan, KTTS, s.153
eki	: 1.İkisinden biri, 2. En iyisi, ileri gelen Krgz. TS, s.510
eki	: Sayı adı KTTS, s.154
ekilen-	:1.Nazlanmak. 2.Çıtkırıldım olmak. Krgz. TS, s.510
ekilentüü	: Mübalağa, lüzumundan fazla büyütme. Krgz. TS, s.510
ekilenuv	: Daha da artmak, ciftleşmek. KİS, s.64
ekiltık	: Hesap esnasında ikinin yerini tutan Krgz. TS, s.510
ekinci	: İkinci. Krgz. TS, s.510
ekinçiley	: Saniyen, ikinci olarak. Krgz. TS, s.510
ekiqabat	: İki kat, yuklu, gebe. KTTS, s.154
ekıtalay	: Biraz zor, belirsiz, tehlikeli, şüpheli. KTTS, s.154
ekiudayı	: Henüz kati değil, malum değil, şüpheli. KTTS, s.154
ekiuştı	: Şüpheli, belirsiz, kati değil. KİS, s.64
ekkızuu	: Aşı yaptırtmak. KTTS, s.153
ekpe	: Aşı. KTLS. s. 30
ekpın	: Hız, çabukluk.
ekpındetuv	: Hızlandırmak, hızını arttırmak. KTTS, s.154

ekpindev	: Hızlanmak, daha suratlenmek, daha çabuk.. KTLS. s. 30
ekpindi	: Hızlı, suratli, kapasiteli KTLS. s. 30
ekrên	: Yavaş, sakin. TTS, s.459
ekrênev-	: Yavaşlaşmak, sakinleşmek. TTS, s.459
ekrênevt-	: Yavaşlaştırmak, sakinleştirmek. TTS, s.459
ekrênlêk	: Yavaşlık, sakinlik. TTS, s.459
ekrênlep	: Yavaş yavaş, sakin sakin. TTS, s.459
eksen aman	: sağ salim, esen KTTS, s.160
ekşeluv	: Seçime tabi tutulmak. KTTS, s.154
ekşev	: Seçmek, hangisinin iyi veya kötü olduğuna bakılarak ayırmak, gruplarına, kalitesine göre bölmek. KİS, s.64
ektiruv	: Aşı yaptırmak. KTTS, s.154
el	: Halk, millet, yurt. 2. Memleket, doğmuş olduğu memleket, vatan. KTTS, s.154
elbirev	: Duygulanmak, hoşuna gitmek. KİS, s.65, Kaz. TS,77
elcê-mölcê	: Hayal meyal. TTS, s.460
elciretuv	: Duygulandırmak, hüzne kapılmasına sebep olmak. Kaz. ETS, s.51
el-curt	: Millet-vatan. Kaz. TS, s.77
elçi	: 1.Sefir, elçi, haberci. 2. Kendi kabilesini, kendi soyunu-sopunu seven. 3. Halkçı. Krgz. TS, s.511
elçile-	: Başkalarını taklit etmek, başkaları gibi. Krgz. TS, s.511
elçilik	:1. Kabile kuruluşuna, nizamına bağlılık; 2. Sefir, elçi vazifesi. Krgz. TS, s.511
elde-	: 1. Sakin hal. 2. Sakin ahaliden gibi kabul etmek. 3. Halk arasında yaşamak Krgz. TS, s.511
eldesuv	: Barışmak, anlaşmak. KTTS, s.154
eldeş I	: Soydaş; yurttaş. Krgz. TS, s.512
eldeş II	: 1. barışmak; uzlaşmak; 2. Oyun esnasında kura çekmek. Krgz. TS, s.512
eldeştir-	: Barıştırmak; uzlaştırmak. Krgz. TS, s.512
eldik	: Halka ait olan özellik KİS, s.65

ele-	: 1. Farkına varmak, dikkat etmek. Krgz. TS, s.513; 2. Çikit oyunu sırasında küçük değneği büyük değnekle vurup defetmek. Krgz. TS, s.513
eleçek	: Evli kadının sarığı Krgz. TS, s.513
elegizuv	: Korkmak, tehlikeli sanmak, tiksilmek. KTTS, s.154
elek	: Un, darı, toprak gibi şeyi elemeye gerekli nesne. KİS, s.65
elekçê	: İftiracı. TTS, s.460
eleleş-	: Sık sık iftira etmek. TTS, s.460
elen-alan	: Tan yeri yeni ağarmaya başladığı zaman. KTTS, s.154
elendesuv	: Meraklanmak, tehlikeli sanmak. KTTS, s.154
elendev	: Merak etmek, kuşkulananmak, endişelenmek. Kaz. TS
elenğ	: Dikkat Krgz. TS, s.514
elenğde-	: Bakınmak; başını süratla çevirerek, Krgz. TS, s.514
elep	: Heyecanlanmak, sabırsızlıkla beklemek. Krgz. TS, s.514
eles	: Bulanık, görünür-görünmez, hayal gibi. Kaz. ETS,s.51
elestev	: Göz önünden hayal olarak geçmesi, bulanık, pek belli olmamak, açık olarak görememek. Kaz.ETS, s.75
elev	: Hatırlamak, saymak, değer vermek. Kaz. TS,s76
elev	: Un, kum gibi şeyleri elemek. Kaz. ETS,s.51
eleviş	: Elek. Kaz. ETS, s.51
elevli	: Belli, sayılı. Kaz. TS,s76
elevretuv	: Heyecanlandırmak, coşturmak, kudurtmak. Kaz. TS, s.76
elevrev	: Heyecanlanmak, coşmak, ölçsüz hareket. KTTS, s.155
elevsiz	: Gereksiz gelmeyecek, dikkatsizlikte. Kaz. ETS, s.51
elgezer	: Elek. KTTS, s.154
elgozek	: 1. Herkesin dediğini yapan, elinden iş gelen, hareketli kimse. 2. Çabuk, çevik kimse. KTTS, s.154
eliguv	: Bir şeye heveslenmek, bir şeyin peşine düşmek. KİS, s.66
elik	: Ceylan, gazal KTTS, s. 156, Karaca. Krgz. TS, s.515
elikme	: Hırs. Krgz. TS, s.516
elirme	: Çok övünen, çok konuşarak atıp tutan kimse. KTTS
elirtuv	: Kudurtmak, övündürmek KİS, s.66, Kaz. TS, s.77
elkin I	: Tek; eşi olmayan; bakiye kalan. Krgz. TS, s.516
elkin II	: Heyecana tutulmuş. Krgz. TS, s.516

elkindik	: Yalnızlık. Krgz. TS, s.516
elpek	: 1. Hamarat çevik; atik; elpek cigit: çevik, atik delikanlı; atınan elpek tüşüp: atından çeviklikle inerek; 2. İtaatli, söz dinliyen, lutufkâr, hatır şinas; mülâyim. Krgz. TS, s.517
elpenğde-	: Hizmet etmek maksadı ile telâş etmek. Krgz. TS, s.517
elpildev	: Çocuk gibi hareket eden, yerinde duramaz. Kaz. TS, s.77
elpi-selpi	: Düz değil, eğri-büğü tarafları var. Kaz. TS,s.77
elsiz	: Hiç kimsenin yaşamadığı, boş yer. KİS,s.66
elşi	: Elçi. Kaz. TS , s.77
elte	: Gölün kışın donmayan yeri. BTSV,s.20
eltenğde-	: Başını döndürerek, korkarak bakınmak. Krgz. TS, s.517
eltiri	: Bir kaç haftalık kuzunun derisi. Kaz. TS, s.76
eltuv	: Zehirlenmek, başı dönmek. KTTS, s.155
eluv	: Elli. KTTS, s.155
eluvbası	: Ellibaşı, elli kişinin veya elli evin idarecisi olan kimse. KİS, s.66
eluvinşi	: Sayı adı, ellinci KTTS, s.155
elü	: Erik. TTS, s.460
em	: Em, İlaç. Kaz.TS, s.77
em-	: Emmek (emziği, memeyi), kısır. Krgz. TS, s.517
emçek	: Meme (kadın memesi). Krgz. TS, s.517
emçektes	: Sütkardeşler. Krgz. TS, s.517
emçi	: 1. tabip; emçi - domçu tabip; 2. çocukları tedavi eden üfürükçü kadın. Krgz. TS, s.517
emçil	: Sahte tababete mütemayil. Krgz. TS, s.517
emdeluv	: Almak, ilaçlanmak. Kaz.TS, s77
emdetuv	: Birisi tarafından, tedavi edilmek. Kaz. TS, s77
emdev	: Tedavi etmek, em vermek. KTTS, s.155
emdigi	: 1.Şimdiki. 2. İlerideki, gelecekteki. Krgz. TS, s.518
eme	: Kocakarı. Krgz. TS, s.518
emekçil	: Emeksever; çalışkan. Krgz. TS, s.519
emeksuv	: Ümitlenmek KTTS, s.155
emelle-	: Elle yapmak, düzeltmek. TTS, s.460
emen	: Meşe ağacı, çok budaklı ağaç KTTS, s.155

emerek	: Ev eşyası. Krgz. TS, s.518
emesuv	: Arzulamak, özlemek. KİS, s.70
emgek	: 1. İmik. Bıngıldak, yeni doğan çocukların kafasının yumuşak olan yeri; 2. emek Krgz. TS, s.518
emgekçi	: Emekçi; çalışan. Krgz. TS, s.519
emgekte-	: Emeklemek; dört ayak yürümek. Krgz. TS, s.519
emgekteş-	: Emekdaş; iş ortağı Krgz. TS, s.519
emireriuu	: İmrenmek. KTTS, s.156
emiriluv	: Ağız tarafını içeriye doğru kıvrırmak. KİS, s.70
emiz-	: Çocuğu meme ile, beslemek emzirmek. Krgz. TS, s.520
emizdik	: Emzik. Krgz. TS, s.520
emiziktev	: Dolmak, ağzına kadar dolu olmak. Kaz. TS, s.79
empendev	: Çabuk yurumek, eğilerek ileriye hareket etmek. KİS, s.70
emşektes	: Bir anneden bir meme emmiş kimse. KTTS, s.156
emşing	: Sızlanma Krgz. TS, s.520
emşingde-	: Ağlamsamak, sızlanmak. Krgz. TS, s.520
emuv	: Emmek. Kaz. TS, s.79
en	: Ana, anne. Krgz. TS, s.522
en (I)	: Damga, işaret. KTTS, s.156 Hayvanların kulaklarına yapılan damga. Krgz. TS, s.521
en (II)	: Erkeklerin yumurtalığı. KTTS, s.156 Başlıca, ufak hayvanlarda hayâlar, yumurtalar. Krgz. TS, s.521
en (III)	: Bir şeyin eni, genişliği. KTTS, s.156
en (IV)	: Bol, çok. Kaz. ETS, s.63
en I	: Genişlik. Krgz. TS, s.520
en III	: Hastalık, Sıraca. Krgz. TS, s.521
encarma	: Bir buçuk en. KTTS, s.156
ençêk	: Enik, yavru, yırtıcı hayvan yavrusu. TTS, s.460
ençêklen-	: Köpek gibi davranmak. TTS, s.460
ençi	: Mirastan hisse, verilmesi lazım olan pay. Krgz. TS, s.521
ençikte-	: Herkesin hakkını ayırmak. Krgz. TS, s.521
ençile -	: Birisinin hissesini ayırmak, birine tahsis eylemek
endekey	: Serbestçe, düşüncesizce kaygısızca. Krgz. TS, s.521
endes	: Aynı kabileyeye mensup olanlar Kaz. ETS, s.65

endev	: Eninden bir yere sığmak. KİS, s.80
endey	: Kesilmemiş, dikilmemiş kumaş. Kaz.ETS, s.65
endigi	: Gelecek, öteki, sıradaki. KTTS, s.156
endik	: 1. Boş saha; 2. Issızlık; gayri meskûn olmaklık; tenhalık; 3. Öksüzlük. Krgz. TS, s.507
endire –	: 1.Gevşemek, hoş bir rehavet duymak 2. Şaşırarak, şaşalamak Krgz. TS, s.522
endiruv	: Girdirmek, sokmak. KİS, s.80
énér	: Gurup vakti,alacakaranlık zaman. BTVS,s.21
engêrek	: Yılan zehrini tedavi eden bir cins ot. TTS, s.460
engezerdey	: Büyük, yüksek. KTTS, s.156
enggeme	: Sohbet. TTS, s.463
engizuv	: Girdirmek. KTTS, s.156
engçeger	: Kamburu çıkmış olan; kamburlaşmış olan. Krgz. TS, s.523
enggezer	: Kocaman; büyük. Krgz. TS, s.523
engğire	: Bağırarak; hıçkırmak. Krgz. TS, s.523
engİL -	: Eğilmek. Krgz. TS, s.524
engİLçek	: Yosun cinsiden bir nebattır. Krgz. TS, s.524
engİrekey	: Burun kanatları kabarık olan adam Krgz. TS, s.524
engİrenğde-	: 1. Burun kanatlarını kabartmak; 2. Hiddetle bir şeyin üzerine atılmak. Krgz. TS, s.524
engİş I	: 1.Yokuş, iniş. 2. Atlıların yarışı. 3. Dörtmala koşan at üzerinden yerde yatan parayı elle almaktan ibaret olan bir nevi yiğitlik. Krgz. TS, s.524
engİşte	: Dağ yamacı boyunca inmek Krgz. TS, s.524
engİke	: Dağ koyununun aşığı. Krgz. TS, s.524
engİkey –	: Bükülmek, eğilmek. Krgz. TS, s.525
engİkilde -	: Acele ederek koşmak. Krgz. TS, s.525
engİküü	: İniş meyil, yamaç. Krgz. TS, s.525
engİse II	: 1. Yarı, yarım. 2. Kapının üst süvesi. Krgz. TS, s.525
engİse –III	: Şiddetle arzu etmek. Krgz. TS, s.525
engİse I	: Kuvvet, derman, hayat enerjisi. Krgz. TS, s.525
engİset -	: Şiddetli arzu uyandırmak, hoş bir şeyi hatırlatmak ve onu daha bir kere tatmak arzusu uyandırmak. Krgz. TS, s.525

- enğşer –** : Eksiltmek, ziyana uğratmak. Krgz. TS, s.525
- enğşey -** : Kuvvetten düşmek. Krgz. TS, s.525
- enğter –** : Çevirmek, yana doğru devirmek. Krgz. TS, s.525
- enke** : 1. Ana. 2. Yavrulu hayvan. TTS, s.460
- enkek** : Hep eğilerek yürüyen kimse. KTTS, s.157
- enkelektev** : Hürmet ederek, iltifat ederek yerinden kalkmak, baş eğerek hareketlerde bulunmak. KİS, s.84
- enkendev** : Eğilerek, başını öne doğru eğerek yürümek. KTTS, s.157
- enkeyinki** : Eğik. KTTS, s.157
- enkeyisuv** : Hep birden eğilmek. Kaz.TS, s.101
- enkeyuv** : 1. Eğilmek, başını eğmek. 2. günün batmaya başlaması, 3. Düşmek. KTTS, s.157
- enkildev** : İçini çekerek ağlamak. KTTS, s.158
- enkuv-enkuv** : Eğri - büğrü, yüksek- alçak, çukurlu, tepeli yer. KİS, s.84
- enresuv** : Ağlaşmak, üzüntü duymak. KTTS, s.157
- enretu** : Ağlatmak. KTTS, s.158
- enrev** : Bağırarak, ağlamak. Kaz. ETS,s76
- ense** : Ense. Kaz. TS, s152
- enselik** : Kaş ile alın arası. Kaz. ETS, s.76
- enseriluv** : Azaltılmak, bir tarafına çekilmek, devrilmek. KTTS,s.157
- ensev** : Bir şeyi arzulamak, özlemek. KİS, s.76
- ensiz** : Dar, ensiz. Krgz. TS, s.526
- ensiz:** : 1. Eni dar. 2. İşareti, olmayan hayvan. Kaz.ETS, s.67
- ensrev** : Azaltmak, bir tarafına çekmek, çevirmek. Kaz. ETS, s.76
- enuv** : Girmek, yerleşmek KTTS, s.156
- ep** : Ustaca, akıllıca, beceriklice, maharet, Krgz. TS, s.526
- epcildik** : Beceriklilik, ustalık, çeviklik, atiklik. Krgz. TS, s.526
- epçi** : Kadınlar kısmı (haremlik). Krgz. TS, s.526
- epengde-** : Çevik ve seri hareket' er yapmak Krgz. TS, s526
- epên-töpên** : Ağnayararak, tepinerek. TTS, s.460
- epey I** : Küçük bir kuşun adıdır. Krgz. TS, s.526
- epilde-** : Kıvrınmak; yaltaklanmak. Krgz. TS, s.527
- epsiz** : 1. Rahat olmayan; 2 Çevik olmayan. Beceriksiz, mahir olmayan; 3. Pek; gayet 4. Hesapsız. Krgz. TS, s.527

eptekey	: Usta, çevik, becerikli. Krgz. TS, s.528
eptemelik	: Baştan savma. Krgz. TS, s.528
eptüüşün	: Becerikli ve açığız görünmeye çalışmak. Krgz. TS, s.528
er – toqım	: Eğer takımı. KTTS, s.159
er	: 1.Koca; erkek 2.Kahraman, yiğit; er. Krgz. TS, s.528
er eşekte	: Biraz daha büyük, biraz daha büyümuş, olgunlaşmış kimseler. Kaz. TS, s.110
erbe	: Saman. TTS, s.461
erbelék	: Samanlık. TTS, s.460
erbey-	: Göze görünür olmak. Krgz. TS, s.529
erdemsi-	: Erkeklik, cesaret taslamak. Krgz. TS, s.529
erden-	: 1. Erkeklik göstermek; 2. Erkeklik çağına ulaşmak. Krgz. TS, s.529
erdenele-	: Düzenli yığmak. TTS, s.461
erdik	: Erkeklik; mertlik; bahadırlık. Krgz. TS, s.529
eregisuv	: İnatlaşmak, tartışmak, münakaşa etmek. KTTS, s.158
eregiş -	: Münazaa etmek; çekişmek; rekabet etmek. Krgz. TS, s.529
erek	: Ayrı, özgü KTTS, s.158
erêkmen	: Geniş yapraklı. TTS, s.461
erekşe	: Başlıca, özel. KTTS, s.158
erekşelik	: Özellikle, başkaca. KTTS, s.158
erêmk	: Pelin otu. TTS, s.461
eren	: Eşsiz, bilhassa, ozellikle. KTTS, s.159
erendik	: Yiğitlikik, mertlik, kahramanlık. Krgz. TS, s.530
ererke-	: 1. Hoşlanarak, zevk alarak bakmak; hoşlanmak; rehavet duymak. 2. Aşırı gücenme (iğbirar) hissetmek. Krgz. TS, s.530
ereşe	: Erginlik, olgunluk yaşı. Krgz. TS, s.530
ereşek	: Büyümüş, yaşı gelmiş, akli başına gelmiş. Kaz.TS, s.109
ergi -	: Atlamak, zıplamak Krgz. TS, s.530
ergilçek	: Keçe evin kafes şeklindeki kapısı. Krgz. TS, s.530
ergizuv	: Takip ettirmek, peşinden gitmesini sağlamak. KTTS, s.158
eri-	: 1. Erimek, izabe edilmek; 2. Ağlamaktan. Krgz. TS, s.530
eriguv	: Boşluktan, işi olmamaktan canı sıkılmak. KTTS, s.159

erikti	: Serbest, bağımlı değil, yapabilir. KTTS, s.159
erin I	: Dudak. Krgz. TS, s.530
erin- II	: Tembellik etmek; üşenmek. Krgz. TS, s.530
erinçek	: Üşengen. Krgz. TS, s.530
erindik, (I.)	: Dudağın yuvarlanarak çıkardığı ses. KTTS, s.159
erindik, (II.)	: Atın ağzını, alt çenesini bağlayarak çekmek. KTTS, s.159
erineş-	: Koşmak, yelmek; dörtmal gitmek. Krgz. TS, s.531
erit -	: Eritmek; izabe etmek Krgz. TS, s.531
eritindi	: Eriyen, sıvı haline gelen şey. KTTS, s.160
erk	: İrade; hürriyet. Krgz. TS, s.531
erke	: Şımarık; nazlı alışmış. Krgz. TS, s.531
erkek	: 1. erkek (hayvan); 2. erkek. Krgz. TS, s.531
erkek	: Kumlu yerde arpaya benzeyen beyaz bitki. KTTS, s.159
erkeksi-	: Bir işi erkeğe taklit ederek yapmak. Krgz. TS, s.531
erkele-	: 1.Okşamak. 2.Umut bağlamak. Krgz. TS, s.532
erkelesuv	: Birbirine naz etmek. KTTS, s.159
erkelev	: Sevmek KTTS, s.159
érkém	: Su birikintisi. BTSV,s.21
erkeş	: Yükseklik; yer (tepe). Krgz. TS, s.532
erkey-	: Dikili durmak; öne çıkık durmak. Krgz. TS, s.532
erkimsi-	: Kendini her şeyi muktedir saymak. Krgz. TS, s.532
erkin	: 1. Boş, serbest, her nasılsa. 2.Vurdumduymaz, rahatlığı seven KTTS, s.159, Krgz. TS, s.532
erkinçilik	: Hürriyet, serbestlik. Krgz. TS, s.532
erlê-birlê	: Oraya buraya. TTS, s.461
erlenuv	: Cesaretlenmek, ciğerlenmek. Kaz. TS, s.112
erlep taşla-	: Donatmak, azarlamak. TTS, s.461
erleş	: Karşılıklı sitem etmek. TTS, s.461
erli-baylı	: Karı koca, evli kimse. Kaz. TS, s.112
erlik	: Bahadırılık; yiğitlik; yüreklilik. Krgz. TS, s.532
erme	: Errme çöl: ıssız çöl; erme taş: ıssız kaya. Krgz. TS, s.532
ermek	: Kalın yün iplerden yapılmış yün örgü. TTS, s.461
ermek	: Eğlence, vakit gecirmek için bahane KTTS, s.159
ermeksiz	: Eğlencelerden mahrum; canı sıkılan. . Krgz. TS, s.533

ermen	: Pelin (bitki); kızıl ermen: kırmızıpelin. . Krgz. TS, s.533
ermev	: Yaklaşmamak, uzak durmak Kaz. ETS, s.87
ernê-	: Çok ağrımak, sızlamak. TTS, s.461
ernektev	: Ağzına kadar dolmak. Kaz. ETS, s.87
ernêt-	: Çok ağrıtmak, sızlatmak. TTS, s.461
ersınar	: Küçük bir kuşun adıdır. . Krgz. TS, s.533
ersi-	: Bahadırılık , kendini bahadır saymak; Krgz. TS, s.533
ersi	: Yakışksız, yersiz. KTTS, s.159
ersilik	: Yakışksızlık, yersizlik. KTTS, s.159
ersin -	: 1. Birisini koca saymak ve koca gibi muamelede bulunmak; 2. Kahraman, bahadır gibi gözükmeye çalışmak. . Krgz. TS, s.533
ersiz	: Sahipsiz. Krgz. TS, s.508 (esiz , Krgz. TS, s.508)
erşik	: Arabaya koşulan hayvanın üzerine konulan; ufak semercik. KTTS, s.159
erte	: 1. Erken. 2. Vakit, zaman, geçmiş zaman. Kaz. TS, s.112
ertelen-	: Çabuklaşmak. Krgz. TS, s.533
ertelev	: Gitmek, varmak, almak istemek bir şeyi yapmak, yerine getirmek istemek. Kaz.TS, s.100
erten	: Yarın, gelecek gün. Kaz.TS, s.112
ertteluv	: Eğrlenmek, eğerin atın üzerine konulması. KTTS, s.159
eruv	: Uzak yere göçerken, arada bir kaç gün mola vererek dinlenmek. Kaz.TS, s.120
es	: Hafıza; akıl; şuur Krgz. TS, s.534
esek	: Eşek KTTS, s.160
eselan	: Yarım akıllı. KTTS, s.160
eşelek	: Ahmak; budala. Krgz. TS, s.535
eselektik	: Aptallık, hamakat Krgz. TS, s.535
esendeş-	: Selamlaşmak; karşılıklı hal hatır sorma. Krgz. TS, s.535
esengiretuv	: Yormak, halsiz bırakmak. KTTS, s.160
esengirev	: Çıldırmaq. KTLS,s.128
esenggire	: Kuvvetten düşmek; gevşemek. sölpümek. Krgz. TS, s.535
esévtaş	: Şap. BTSV,s.68
esik	: Eşik, kapı. KTTS, s.162

esiluv	: Eşmek, örmek. KTTS, s.162
esir-	: 1. Sarhoş olmak; 2. Taşkınlık etmek. Krgz. TS, s.536
esirik	: Övünen, hep kendinden bahseden, KTTS, s.163
esirt-	: Sarhoş etmek; mest etmek. Krgz. TS, s.536
esiz	: Bakımsız, sahipsiz. KİS, s.88
eskek	: Kayığı yüzdürmek için kullanılan kürek. KTTS, s.161
eskektev	: Rüzgârın esmesi KTTS, s.161
esker-	: Hatırlamak, Krgz. TS, s.536
eskertiş	: Anıt. KTLS, s.20
eskertkiç	: 1. Hatırlama işareti; 2. Anıt, abide. Krgz. TS, s.536
eskertuv	: Hatırlatmak. KTTS, s.161
eski	: Akıllı, şuurlu, mantıklı KTTS, s.162
eski	: Eski. Krgz. TS, s.536
eskiçil	: 1. Eski devir, eski hayat taraftarı; 2. Muhafazakârlık. Krgz. TS, s.537
eskilev	: Eskimiş, eskimek. KTTS, s.161
eskilik	: Eski zamandaki, geçen zamandaki. KTTS, s.161
eskirt -	: Eskitmek. Krgz. TS, s.537
eskirüü	: Aşınmak. KTLS, s.30
eskişilik	: Eskiye tutma, muhafazakârlık etme. KTTS, s.161
espe	: Rüzgârlı kum, devamlı esen ruzgar. KTTS, s.162
esse	: Deneme. KTLS, s.160
essızdıq	: Akılsızlık, terbiyesizlik, görgüsüzlük. KTTS, s.162
essiz	: Şuurunu kaybeden, şuursuz kimse. KTTS, s.162
estelik	: Anı. KTLS,s.20
estiguv	: Nefes nefese gelmek, soluk almak. KTTS, s.156
estiluv	: Duyulmak. KTTS, s.162
estirtuv	: Duyurmak, bildirmek. KTTS, s.162
estiyar	: Büyük, büyük olan kimse, akıllı giren kimse. KTTS, s.162
estuv	: Dinlemek, bilmek KTTS, s.162
estüülük	: Anlayışlılık; akıllılık. Krgz. TS, s.537
esuv I	: İpi elle örmek. KTTS, s.162
esuv II	: Rüzgârın esmesi. KTTS, s.162
esuvav	: Akılsız, şuursuz, bilgisiz. KTTS, s.162

esuvastıq	: Akılsızlık, bilgisizlik, şuarsuzluk. KTTS, s.162
eş - II	: 1. Örmek; bükme; cip eş-: iplik, ip bükme; 2. yırtmak; yarmalamak. Krgz. TS, s.537
eş I	: Dayangaç; yardım, muzaheret; umut. Krgz. TS, s.537
eşe	: Yayla, plato. BTSV,s.20
eşek 1	: Eşek. Krgz. TS, s.537
eşey-	: 1. Kulakların sarkması 2. Bitap düşmek. Krgz. TS, s.538
eşik 1	: Kapı ağızı; kapı, kapak. Krgz. TS, s.538
eşikteş	: Kapı komşusu. Krgz. TS, s.538
eşmek	: Meme. Kaz. TS, s.79
eşten-	: Umut bağlamak. Krgz. TS, s.539
eştir	: Ördürmek, büktürmek. Krgz. TS, s.539
et 1	: Kas, insanın kaba eti. KTTS, s.163
etbet	: Yüzüstü Kaz. ETS, s.87
etek	: Etek. Krgz. TS, s.539
etekte-	: 1. Eteğine tutunmak: 2. Takılmak; sırnaşıklık etmek; ısrarla rica etmek onun peşini bırakmamak 3. Dağ eteğine yerleşmek. Krgz. TS, s.53
etév	: Öyleyse. BTSV,s.2221
eteyuv	: Semirmek, kilo almak. Kaz.ETS s,87
etikşi	: Çizme. KTTS
etme	: Tasma; kamçı. BTSV,s.2221
etpetinen	: Ön tarafından, önünden. KTTS, s.163
etpettev	: Yüz üstü yatmak. Kaz. ETS, s.87
ette -	: Deriyi etten temizlemek Krgz. TS, s.540
etuv	: Etmek, yapmak. KTTS, s.163
evele-	: Hamurdan ekmek yuvarlamak. TTS, s.456
evên	: Ekin demetlerini kurutmak için yapılan dam. TTS, s.456
evênlêk	: 1. Ekin kurutmak için yapılan baraka.2.Beş bin demetlik ekin demeti ölçü birimi. TTS, s.456
evêr	: Evirmek, değiştirmek, çevirmek. TTS, s.456
evér	: Omuz başı. BTSV, s.2222
evêrel-	: Evrilmek, şekli değişmek, çevrilmek. TTS, s.456
evêrêldêr	: Çevirtmek, değiştirmek. TTS, s.456

evérelédérév	: Çevirtmek, döndürmek. BTSV, s.2222
evérmek	: Dikkat çekici görüntü, manzara. BTSV,s.20
evêrne	: 1. Kelep yapma aleti. 2. Örümcek aleti. TTS, s.456
evêrnêle	: Ağı olan örümcek. TTS, s.456
evéslék	: Ekin yığmak için yapılan sundurma, çardak BTSV, s.2222
evêş-tüvêş	: Alışveriş yapma. TTS, s.456
evhelev	: Yoğurmak, ezmek, ezerek yumuşatmak. BTSV,s.2221
evre	: Orman içindeki açık alan, ağaçsız yer. BTSV, s.2222
evzey	: Orman. BTSV,s.21
eyle-	: Eylemek, kılmak. TTS, s.458
eylen-	: Dönmek, çevrilmek. TTS, s.458
eylen-beylen	: Çocukların el ele tutuşup oynadığı oyun. TTS, s.458
eylendêr	: Döndürmek. TTS, s.458
eylene	: 1. Etraf, 2. Daire, çevre. TTS, s.458
eylenêç	: Yan ve uzun yol. TTS, s.458
eyleneli	: Çevresinden, etrafından. TTS, s.458
eylenêş	: Bir defa dönme. TTS, s.458
eylenêştegê	: Kullanıştaki. TTS, s.458
eylene-tire	: Tabii, çevre, yöre. TTS, s.458
eylenme(I)	: Dönme, dolaşma, kıvrım. TTS, s.458
eylenme(II)	: Deyimleşme. TTS, s.458
eylen-tulgan	: Bir yerde dolaşmak, volta atmak. TTS, s.458
eylenülê	: Dönerli. TTS, s.458
eyren	: Ayran. TTS, s.458
eyt-	: Söylemek, konuşmak. TTS, s.458
eytêl-	: Söylenilmek, ifade edilmek, konuşulmak. TTS, s.458
eytém	: Atasözü, deyim. BTSV, s.2224
eytémsek	: Atasözü, deyim. BTSV, s.2224
eytêp bir-	: İfade etmek. TTS, s.458
eytêp-bêtêr	: Tamamen ifade etmek TTS, s.458.
eytêp-yazdır-	: Dikte ettirmek. TTS, s.458
eytêrlêk	: Söylemeye değer. TTS, s.459
eyteş	: Karşılıklı söz atışmak. TTS, s.459
eytkençe	: Söyledikçe, konuştukça. TTS, s.459

eytmêşli	: Söylediği gibi. TTS, s.459
eytmiçe	: Önceden söylemeden. TTS, s.459
eyttêr(I)	: Kızdan söz almak. TTS, s.459
ez -	: 1. Ezmek; sıkmak; 2. Zulmetmek. Krgz. TS, s.540
ez	: Az. TTS, s.457
ezi	: 1. Dalgın; etrafta olup bitenlerle a1kadar olmayan; uyuşuk bir halde bulunan; 2. Sağır. Krgz. TS, s.540
ezbe	: Çenebaz. KTLS, s.124
ezgi	: Hayırsever, iyi niyetli, kötülük düşünmeyen. KİS, s.64
ezgiiev	: Bir şeyi imha etmek, ayakaltına alarak ezmek. KİS, s.64
ezgiik	: Hayır severlik, geniş gönüllülük..KİS, s,64
ezilgen	: Malum, zulüm görmüş. Krgz. TS, s.541
eziluvşi	: Ezilen, somurulen kimse. KTTS, s.153
ezme	: Boş sözler söyleyen. Krgz. TS, s.541
ezuv	: 1. Ezmek, sömürmek, birisinin emeğinden faydalanmak. 2. Koyu ve sert bir şeyi sıvıya donuşturmak. 3. Ezmek, imha etmek, eziyet etmek. 4. Boş söz söylemek, ehemmiyetsiz bir şeyler anlatmak. KTTS, s.153
ezuv I	: Ağzın iki tarafı KTTS, s.153
ezuvlev	: 1. Atın Ağzındaki gem vasıtasıyla bir tarafı çekilmesi. 2. Kendi dediğini yapmak, lafı kabul etmemek. KTTS, s.153
ezuvşilik	: Sömürücülük, eziyet edicilik. KTTS, s.153
ezüü	: Tazyik, zulüm, zulmetme. Krgz. TS, s.541

2.1.3. I ve İ Vokali ile Başlayan Kök Aileleri

I sesi Arkaik Türkçede bulunduğu anlaşılan Eski Türkçe aşamasından itibaren ı~i alternans vokal olarak hem kalın hem de ince sıradan kullanılan bir sestir. Kelime ailesi oluşturan ses, ı~i ayrışması öncesi dar düz olarak çıkan ancak tam art damak ne de tam ön damak sesine kayan bir sestir. bu ses Eski Türkçe döneminden itibaren ayrışmaya başlar. Bu ayrışma süreci, DLT tıl~til, tiş~tış, ış~iş örneklerinde olduğu gibi, önce alternans vokal olarak kullanılmasıyla daha sonra da lehçelerdeki gelişime göre ayrılmasıyla günümüze kadar gelmiştir.

Özellikle #ı sesi henüz tam gelişmediğinden, zayıf bir ses, gelişme sürecinde bir ses olması sebebiyle **ısıcak > sıcak, ısıtma > sitma, ılıca > lice, ısırğa > sırğa** örneklerinde olduğu gibi düştüğü görülür. Bazen de bu sesin gelişme sürecinde olması sebebiyle zayıflığını gidermek, sesin düşmesini ölmek için #ı sesinin önünde bir ünsüz türemesini görmek de mümkündür.

I sesinin bu özelliğini belirttikten sonra aslında **ı** ve **i** ile başlayan kelimeleri ortak bir listede vermek gerekliliği açıktır. Fakat bu ses her ne kadar ayrı bir kelime ailesi oluşturmaya da günümüzde artık art ve ön damakta şekillenen ayrı bir ses olarak kabul edilmektedir. Bu sebeple **ı** ve **i** seslerini **I** arkaik sesin alt başlığı altında ele aldık.

ı sesi: Hayret, nida, gösterme bildiren sestir. Bu ses kelime ailesi oluşturan temel ses değildir. **ı** sesi üzerine **b, k, l, n gibi** ünsüzleri alarak belirtme, pekiştirme, nida, hayret, ifade eden kelimeler yapar. Bu ses içerisinde **a > ı** değişmesi de görülür. Burada kelimeler alfabetik sıra ile verilmiştir.

ı sesi: Arkaik Türkçede **ı** sesi olarak kelime ailesi kökü olan bu sesin yukarıda da bahsettiğimiz gibi henüz ayrışması yani art ve ön damak sesi olarak gelişmesi tamamlanmış değildir. Ancak günümüzde artık art damak düz dar sesi olarak kullanılan **ı** sesi kelime ailesi kökü oluşturmaya başlamıştır. **Islaklık, nem, sıklık, daralma, kıstırma, uzaklık, sıcaklık** kavramları ve bu kavram çerçevesinde kelimeler türetir. Bugün için sayısı az da olsa gelişmekte olan bir ses olduğu açıkça görülmektedir.

ı sesi asli **I** sesinden geldiği gibi aşağıda gösterdiğimiz ses değişikliklerinden de gelmektedir.

- **a>ı sesi:** Aslında a vokali olan bu ses zaman içerisinde a>ı değişmesi şekliyle Türkçede yer bulmuştur. Ancak kelime ailesi kökü olarak **a** maddesinde ele aldığımız sestir.
- **u>ı:** Kelime başında **u** sesi olarak Eski Türkçeden itibaren bulunan bu ses zamanla bazı etkilerle daralarak **ı** sesi şeklinde kullanılmaktadır. Bu **ı** sesi kelime ailesi kökü oluşturan bir **ı** sesi değildir. Ancak günümüzde kelime hazinesi içerisinde **ı** sesi sıralamasında gösterildiğinden burada ele almayı uygun gördük.
- **#k>ø>ı:** Kelime başında aslen k sesinin düşmesi sonucu kelime kökü vokali olarak bulunan **ı** sesi, burada asli kelime başı vokali değildir.

Ancak ses düşmesi sonucu da olsa günümüzde **ı** sesi sıralamasında bulunması sebebiyle burada ele aldık. Bu **ı** sesi de kelime ailesi oluşturan bir kök vokal değildir. Örnekleri aşağıdaki gibidir.

- **#y>ø>ı:** Kelime başında asli **y** sesinin düşmesi sonucu kelime kökü vokali olarak bulunan **ı** sesi asli kelime başı vokali değildir. Ancak ses düşmesi sonucu da olsa günümüzde **ı** sesi sıralamasında bulunması sebebiyle burada ele aldık. Örnekleri aşağıdaki gibidir:

Kıpçak Türkçesinin günümüzdeki ana temsilcisi olan kazak, Kırgız, tatar ve Başkurt Türkçelerindeki kelime başında kullanılan **ı** seslerini alfabetik olarak sıralayıp aşağıda kullandıkları anlamlarını da vererek sıraladık.

ıbilji-	: Yavaş çalışmak. KTTS, s.765
ıbir	: Fısıltı, yavaşça konuma, fısıldaşma. Krgz. TS, s.548
ıbir-çıbir	: Küçük işler ve şeyler. TTS, s.422
ıbir-çıbirli	: Ufak tefek olma hali. TTS, s.422
ıbir-jibir	: Ağır, yavaş hareket. KTTS, s.765
ıbirı	: Gelişigüzel, düzensiz. KTTS, s.765
ıbir-sıbir	: Dedikodu, söylenti. KTTS, s.765
ıçkın-	: 1. Kopmak, çıkmak.2.Kaçmak, uzaklaşmak. TTS, s.424
ıçkın-	: İkinmek. Kendini zorlamak, kırmak Krgz. TS, s.548
ıçkınçaak	: Bir işi ıkınarak, zorlayarak yapan kimse. Krgz. TS, s.548
ıçkındır-	:Kayış çözmek. TTS, s.424
ıçkınğıs	: Baştan savulmaz şey Krgz. TS, s.548
ıçkırlık	: 1. Uçkur yapmaya yarayan malzeme, uçkurluk; 2. bir zehirli bitkinin adıdır. Krgz. TS, s.548
ıdıra-	: 1. Dağılmak, parçalanmak. 2. Seyrelmek, seyrekleşmek. 3. Yırtılmak, sökülme. KTTS, s.765
ıdırıs(I)	: Şaşı olmak. KTTS, s.765
ıdırıs(II)	: Değişik kumaş parçalarını bir araya getirerek dikilen yorgan. KTTS, s.765
ıdis	: Kap. KTTS, s.765

- ıgı-zıgı** : Zırlama, yaygara. TTS, s.422
- ıgı-zıgılı** : Yaygaralı. TTS, s.422
- ıgı-zıgısız** : Yaygarasız. TTS, s.422
- ığayday** : Çıta gibi uzun, sırık gibi. KTTS, s.770
- ığay-sığay** : Seçilmiş, en iyisi. KTTS, s.765
- ığı-jıgı** : Kalabalık. KTTS, s.765
- ıgın- şıgınsız** : Masrafsız, gidersiz. KTTS, s.765
- ığır** : Bıktırıcı, sıkıcı. KTTS, s.765
- ığır-** : Ezmek; sıkıştırmak. Krgz. TS, s.548
- ığırıl-** : Ezilmek; sıkıştırılmak Krgz. TS, s.548
- ığıs-** : 1. Kaymak, yer değiştirmek. 2. Çekinmek. KTTS, s.765
- ığısta** : Rüzgâr, dalga. KTTS, s.765
- ığıştır-** : Sıkıştırmak, kaydırmak. KTTS, s.765
- ıhılda-** : Ihıldamak. TTS, s.424
- ıhım** : Hım ünlemi. TTS, s.425
- ıjgır** : Rüzgâr. TTS, s.422
- ıjğır buran** : Fırtına. KTLS, s.244
- ıjıl-da-** : Vızıldamak. TTS, s.422
- ıjlama-** : Kaygı çekmemek, ırgalamamak. TTS, s.422
- ık-** : Rüzgârdan kaçınmak için onun estiği tarafa gitmek Krgz. TS, s.548
- ık I** : 1. Sağlam; dayanıklı. 2. Besleyici. Krgz. TS, s.548
- ıkçam** : 1. Çevik, atik. 2. Ilık, ılıkılık. Krgz. TS, s.549
- ıkçamda-** : Kuvvetlenmek, kızını almak. Krgz. TS, s.549
- ıkçamdıık** : Sürat; çeviklik, atiklik. Krgz. TS, s.549
- ıkçıl** : Çevik, atik. Krgz. TS, s.549
- ıkıbal** : 1. İtibar 2. Saygı 3. Talih, ikbal talihsiz, şanssız. Krgz. TS, s.549
- ıkıbalduu** : 1. İtibarlı, otoritesi olan; 2. Muhterem 3. Talihli Krgz. TS, s.549
- ık II** : 1. Rüzgârın geçemediği kuytu yer; ince, rahat, sakın, yer; rahat muhit 2. elverişli haller, elverişli fırsat. Krgz. TS, s.548
- ıkıl-da -** : Hıçkırığa benzeyen bir ses çıkarmak Krgz. TS, s.549

ıkım	: Maharet; çeviklik, atiklik Krgz. TS, s.550
ıki-mıkı	: İkliya mıklıya. TTS, s.422
ıkıs	: Ani surette bir yana fırlamak. Krgz. TS, s.550
ıkısta-	: İleri atılmaya; yeltenmek; hazır bulunmak Krgz. TS, s.550
ıklas	: Dikkat; özen. Krgz. TS, s.550
ıkmık	: İk mık etmek. TTS, s.422
ıksımhız	: Derbeder. KTLS, s.164
ıksıra -	: Gevşemek. Krgz. TS, s.550
ıksız	: Uygunsuz; mantıksız; yersiz gayrı makul. Krgz. TS, s.550
ıkşa -	: Tıka basa Krgz. TS, s.550
ıkşal-	: 1. Tıka basa doldurulmak; (mes. Çuval hakkında) 2. kakhaha ile gülmek. Krgz. TS, s.550
ıkşiy-	: Argın yorgun gözlerini yarı yumarak büzölmek. Krgz. TS, s.550
ıkta-	: 1. Rüzgârdan sığınacak bir kuytu yer aramak; fena havadan saklanmak 2. Şaşalamak; başkasının kendisinden üstünlüğünü kabul etmek. Krgz. TS, s.551
ıktaş-	: 1. Birbirine sımsıkı dayanarak; birbirinin arkasına saklanarak; 2. birbirine uyararak, intibak ederek. Krgz. TS, s.551
ıktaşuun	: Birbirine uyma: intibak etme. Krgz. TS, s.551
ıktımat	: Kıyafeti düzgün. TTS, s.422
ıktıt-	: Hıçkırık tutmak. Krgz. TS, s.551
ıktoo	: Rüzgârdan korunmuş olan mahal; rüzgârdan ve fena havadan korunacak yer; kuytu yer. Krgz. TS, s.552
ıktuu	: 1. Rahat, müsait, elverişli 2. Nezaketli. Krgz. TS, s.552
ıktuusu-	: Kendini uygun ve muvafık saymak. Krgz. TS, s.552
ıl	: Gözdeki beyaz, leke. Krgz. TS, s.552
ılaa	: Atları rahatsız eden sineğin adı. Krgz. TS, s.552
ılaala-	: 1. (at hakkında); sinekleri kovmak için başını sallamak; 2. tembel ve ağır gitmek; yürümek. Krgz. TS, s.552
ılabbay	: Emrediniz! ; ne buyuruluyor Krgz. TS, s.552
ılak	: Oğlak. KTLS, s.656
ılanğ	: 1. Hayvan salgını; 2. Felâket. Krgz. TS, s.553

- ılanğda-** : Salgın hastalığa çarpmak Krgz. TS, s.553
- ılay** : Bataklık yer; sazlık. BTSV, s.25
- ılay** : Bulanık; cıvık Krgz. TS, s.553
- ılayla-** : Bulandırılmak. Krgz. TS, s.553
- ılaylan-** : Bulanmak. Krgz. TS, s.553
- ılayluu** : Bulanık (su hakkında). Krgz. TS, s.553
- ılazım** : 1. Lâzım; zarurî; 2. Kadın pantolonu. Krgz. TS, s.553
- ılcır** : 1. Muhatı madde; 2. Sümüklüböcek. Krgz. TS, s.553
- ılcırat-** : İrin akmasına sebep olmak. Krgz. TS, s.554
- ıldam** : Çabuk Krgz. TS, s.554
- ıldamda-** : Çabuklaştırmak. Krgz. TS, s.554
- ıldamdan-** : Sürati çoğaltmak; çabuklaştırmak. Krgz. TS, s.554
- ıldamdanlı-** : Çabuklaştırılmak. Krgz. TS, s.554
- ıldamdık** : Sür 'at; çabukluk Krgz. TS, s.554
- ıldıratıp bötöröp:** Delmek. KTLS, s.158
- ıldıykı** : Alttaki. Krgz. TS, s.554
- ıldıyla-** : Aşağı inmek; alçalmak. Krgz. TS, s.554
- ıldıytan** : Aşağıdan attan. Krgz. TS, s.554
- ıldiy** : Bayır, inişli yer. KTTS, s.767
- ılgıra-** : İrin akmak Krgz. TS, s.553
- ılğa-** : Seçmek; (iyisini) ayırmak; tefrik etmek. Krgz. TS, s.554
- ılğadatqış** : Nemlendirici. KTTS, s.767
- ılğasız** : Nemsiz, kuru. KTTS, s.767
- ılğıy** : Baştanbaşa Krgz. TS, s.554
- ılğiy** : 1.Daima, sürekli, her zaman. 2. Hep, tüm. KTTS, s.767
- ılğoo** : Seçme; çeşitleme (tasnif) Krgz. TS, s.554
- ılım** : (Birini yahut bir şeyi) hoş görme Krgz. TS, s.554
- ılımdaş-** : (Herhangi birine) görüşmek, düşüp kalkmak. Krgz. TS, s.554
- ılımta-** : Himaye, birisini kayırma Krgz. TS, s.555
- ılıs** : Çam iğnesi. TTS, s.422
- ılıslı** : İğneli. TTS, s.422
- ılıslı urman** : İğne yapraklılar ormanı. TTS, s.422
- ım I** : Nem; nemli mahal; rutubet Krgz. TS, s.555

- ım II** : İşaret, mimik KTTS, s.768 (minik) işaret Krgz. TS, s.555
- ımda-** : İşaret etmek, mimiklerle konuşmak. KTTS, s.768
- ımdas-jımdas** : İçli, dışlı, senli- benli, kafadar. KTTS, s.768
- ımdaş- I** : İşaretlerle anlaşmak; karşılıklı göz kırpmak. Krgz. TS, s.555
- ımdaş- II** : Nemlenmek. Krgz. TS, s.555
- ımduu** : Yaş; nemli. Krgz. TS, s.555
- ımhın** : Ümit, umut. BTSV, s.224
- ımı-jımı** : Kurnazlık, hilekârlık. KTTS, s.768
- ımık-** : Hafifçe nemlenmek. Krgz. TS, s.555
- ımır** : Vücut için karıncalanma, gözleri için kamaşma Krgz. TS, s.556
- ımıra** : Anlaşma, uzlaşma KTTS, s.768
- ımırasız** : Anlaşmaya razı olmayan. KTTS, s.768
- ımıraşıl** : Uzlaşma taraftarı. KTTS, s.768
- ımırkay-** : Pembe, soluk pembe, hafif kırmızı, erguvani Krgz. TS, s.556
- ımırt** : Akşam vakti. KTTS, s.768, alaca karanlık Krgz. TS, s.556
- ımla-** : İma etmek. TTS, s.422
- ımlaş-** : İşaretleşmek. TTS, s.422
- ımlı** : İşaretli. TTS, s.422
- ımlık** : Ünlem. TTS, s.422
- ımsakçı** : Kırkayak. Krgz. TS, s.556
- ımsın-** : İştahlanmak. TTS, s.422
- ımsındır-** : İştahlandırmak. TTS, s.422
- ımsındırğıç** : İştahlandırıcı. TTS, s.423
- ımsız** : İşaretsiz, mimiksiz. KTTS, s.768
- ımşı-** : 1. Suda yumuşamak; hafifçe terk emek 3. Ağır ve nahoş bir haleti ruhiyede bulunmak. Krgz. TS, s.556
- ımşıy-** : Gevşek, solmuş olmak (insan hakkında). Krgz. TS, s.556
- ımak** : 1. temiz, halis; inak kıymız. Karışksız kıymız; 2. yakın dost; inağım: yakın dostum. Krgz. TS, s.556
- ımtık** : Yakın dostluk; samimiyet. Krgz. TS, s.556

- mal-** : 1. Memnun ve mesrur olmak; sevinmek; 2. İnanmak. Krgz. TS, s.556
- man-** : İnanmak. Krgz. TS, s.556
- mandır-** : İlandırmak; temin etmek. Krgz. TS, s.556
- ındı** : Gayet kara; aşırı siyah, kap kara. Krgz. TS, s.557
- ımdın** : Niyet, gaye, asıl maksat. KTTS, s.768
- ındır** : Harman yeri. TTS, s.423
- ındırçı** : 1. Harmancı. 2. Harman hırsız. 3. Harmanda yemeye düşkün. TTS, s.423
- ımdoo** : Tohumundan faydalı yağ çıkan. Krgz. TS, s.557
- ıngaylı** : Uygun. KTLS, s.922
- ıngıraş** : İnilti. TTS, s.425
- ıngırçak** : At arabasını oklarını kolona bağlamaya yarar küçük eğercik. TTS, s.425
- ıngır-şıngır:** İnim inim, zar zar. TTS, s.425
- ıngıraş-** : İnlemek.
- ıngaal-** : İnğa- ınğa diye bağırarak Krgz. TS, s.557
- ıngıday** : 1. Uygun hareket; ustalık; 2. Müsait haller; elverişli. Krgz. TS, s.557
- ıngğayla-** : Yoluna koymak; kolaylaştırmak. Krgz. TS, s.557
- ıngğaylandır-** : Kolaylaştırmak; uydurmak. Krgz. TS, s.557
- ıngğaylaş-** : Hep beraber intibak etmek; hazırlanmak. Krgz. TS, s.557
- ıngğaylat-** : Uydurmak; kolaylaştırmak. Krgz. TS, s.557
- ıngğayluu** : Rahat; maksada uygun; muhitin şartlarına uygun. Krgz. TS, s.557
- ıngğıran-** : Yavaşça inlemek. Krgz. TS, s.557
- ıngıran-** : İyi anlaşılacak tarzda konuşmak; ağız içinde bir şey gevelemek. Krgz. TS, s.557
- ıngırçak** : 1. Yük eyeri; öküz semeri 2. mec. Kötü at. Krgz. TS, s.558
- ıngırçaktuu** : Üzerine yük yahut öküz semeri vurulmuş olan. Krgz. TS, s.558
- ıngırsı-** : 1. Ağır ağır sızlanmak ıkınarak; 2. Gevşemek; sölpülemek, kurumuş sahra; 3. meyus ve mahzun dolaşmak Krgz. TS, s.558

- ıngk-** : Pek çok olmak Krgz. TS, s.558
- ıngşaylan-** : Tahkik ve tetkik edilmek; söz ıngşaylanıp Krgz. TS, s.558
- ımtzar** : 1. Bekleyerek ve umutla bakan 2. Gergin bir durumda bekleme. Krgz. TS, s.559
- ımlatuu** : Pek fazla hevesi olan; ihtiraslı; alâka ve teşebbüs gösteren. Krgz. TS, s.559
- ımta** : Çalışkanlık, gayret, özen; bir işe şevkle atılış; heves; teşebbüs Krgz. TS, s.558
- ımtala** : Midesini pek fazla dolduran ve ağırlıktan inleyen adamın Krgz. TS, s.559
- ımtalı** : Hevesli, istekli. KTTS, s.768
- ımtasız** : İsteksiz, arzusuz. KTTS, s.768
- ımtık-** : Ağır solumak; nefes darlığından müzdarip olmak
- ımtılış** : Eğilim. KTLS, s.204
- ımtamak** : İttifak; birlik; fikirlerde uyuşmak. Krgz. TS, s.559
- ımtmaksızlık** : İttifaksız; vefasızlık; fikir ihtilâfi. Krgz. TS, s.559
- ımtmaktaş-** : Uyuşmak; anlaşmak; ittifak akt etmek. Krgz. TS, s.559
- ımtaktuu** : İttifaklı; fevk içinde yaşayan. Krgz. TS, s.559
- ımtamaq** : İttifak, beraberlik. KTTS, s.769
- ımtamaqsıl** : İttifakçı, birlik yanlısı. KTTS, s.769
- ımtımsız** : Birlik anlayışından yoksun. KTTS, s.769
- ımtımqtas** : Dayanışmalı, birlik içinde olan. KTTS, s.769
- ımtımqtı** : Birlik ve beraberlik içinde olan. KTTS, s.769
- ımtıqtıq** : İhtiras, arzu, isteme. KTTS, s.769
- ıngıl** : İnilti, inleme sesi. KTTS, s.769
- ıngay** : Her zaman, daima, hep. KTTS, s.769
- ıngaylı** : Uygun, elverişli, müsait. KTTS, s.769
- ıngaysız** : Elverişsiz, uygunsuz. KTTS, s.769
- ıngaysızdan-** : Mahcup olmak, utanmak. KTTS, s.769
- ıngaysızdav** : Biraz uygun. Rahatsız. KTTS, s.769
- ıngıl** : Mırıltı, terennüm. KTTS, s.769
- ıngıl-sıngıl** : Sızlama, inleme. KTTS, s.769
- ıpça** : Bir kumaş adıdır. Krgz. TS, s.559
- ıpılas** : 1. Pis; pasaklı; 2. Mundar, habis. Krgz. TS, s.559

ıplastık	: 1. Pislik; pasaklılık; 2. Mundarlık Krgz. TS, s.559
ıpılda-	: Acele veya çevik hareket etmek; bir işi ivedilikle yahut çeviklikle yapmak; Krgz. TS, s.559
ıpım	: Baştanbaşa Krgz. TS, s.560
ıp-ıqşam	: Derli, toplu. KTTS, s.769
ıpırsıt-	: kirletmek; pisletmek. Krgz. TS, s.560
ıp-ıstıq	: Sımsıcak. KTTS, s.770
ıqı	: Eşeği yürütmek için söylenen söz. KTTS, s.767
ıqılas	: 1.İyi niyet, samimiyet. 2.Gayret, çaba, dikkat.KTTS, s.767
ıqılassız	: İlgisiz, gönülsüz, isteksiz. KTTS, s.767
ıqılım	: Yabancı el, yâd. KTTS, s.767
ıqpal	: Etki, tesir. KTTS, s.766
ıqpaldı	: Tesirli, etkili. KTTS, s.766
ıqşam	: 1. Düzenli, derli toplu. 2. Büyük olmayan, küçük. KTTS, s.767
ıqta-	: Korunmak, sığınmak. KTTS, s.766
ıqtasın	: Barınak, korunak. KTTS, s.766
ıqtasındı	: Korunaklı kuytu. KTTS, s.766
ıqtasınsız	: Barınsız. KTTS, s.766
ıqtav	: Barınılına bilir, korunaklı. KTTS, s.767
ır	: Şarkı, şiir; kahraman destanı; ırlar cıynağı: şiirler mecmuası. Krgz. TS, s.560
ıraak	: Uzak, ırak; uzakta; uzakta bulunan yer Krgz. TS, s.560
ıraakçıl	: Koşu atı hakkında uzak mesafeye koşabilen. Krgz. TS, s.560
ıraakı	: Uzaktaki; uzak Krgz. TS, s.560
ıraaksın-	: Kendisi için uzak saymak. Krgz. TS, s.560
ıraaksınt-	: Kendisinden uzaklaştırmak. Krgz. TS, s.560
ıraaktık	: Uzaklık. Krgz. TS, s.560
ırağ	: Çengel. KTLS, s.124
ıranğ	: 1. Renk 2. Yeşil ot yeşil otlarla kaplanmış. Krgz. TS, s.561
ıraşkı	: Yağmurla karışık yağın kar. BTSV, s.25
ırba-	: Büyümek (yara hakkında) Krgz. TS, s.563
ırbañ	: Yerli yersiz gülme, sırtıma. KTTS, s.770

- ırbanğda-** : Alaya almak, istihza etmek, istihzalı dil kullanmak. Krgz. TS, s.563
- ırbanda** : Dişlerini göstererek, şaşkınlık, kurnazlık ve alaylı şekilde gülmek. KTTS, s.770
- ırboo** : Katmerleşme, karışık bir hale gelme, ağırlaşma (sırıtarak) gülümseme: tebessüm. Krgz. TS, s.563
- ırcay-** : Sırıtmak
- ırcığıy** : Sırıtan. Krgz. TS, s.563
- ırcınğda-** : Sırıtmak. Krgz. TS, s.563
- ırçı** : 1. Meddah; kahraman destanı söyleyen şarkıcı: hanende; 2. Şair. Krgz. TS, s.563
- ırçılık** : Şarkıcılık; hanendelik. Krgz. TS, s.563
- ırda-** : Şarkı söylemek. Krgz. TS, s.563
- ırdal-** : Şarkı söylemek. Krgz. TS, s.563
- ırgak** : Kanca. TTS, s.423
- ırgaklı** : Kancalı. TTS, s.423
- ırgı-** : Zıplamak. TTS, s.423
- ırgıl-** : İleri atılmak. TTS, s.423
- ırgıl** : Şişman insanların gülerken çıkardığı ses. KTTS, s.771
- ırgıl-da-** : Kıkırdamak, kıkır kıkır gülmek. KTTS, s.771
- ırgılış** : Saldırı. TTS, s.423
- ırgım** : Yükseltme, fırlatma. TTS, s.423
- ırgıtıkç** : Zıplatan, fırlatıcı alet. TTS, s.423
- ırgıtuçı** : Fırlatıcı kimse. TTS, s.423
- ırgıtü** : Atmak. KTLS, s.32
- ırğa-** : 1. Harekete getirmek; kımıldatmak; sarsmak; silmek 2. Hareket etmek; kımıldamak Krgz. TS, s.563
- ırğal-** : Sallanmak; kımıldamak. Krgz. TS, s.564
- ırğalt-** : Kımıldamak; sallamak; dalgalandırmak. Krgz. TS, s.564
- ırğan-** : ağır ağır sallanmak. Krgz. TS, s.564
- ırğaq** : Ritim, tempo, sallanma. KTTS, s.770
- ırğaqsız** : Ritimsiz, temposuz. KTTS, s.770
- ırğaqtı** : Ritimli, ahenkli. KTTS, s.770
- ırğay** : Kızılçık ağacı. KTTS, s.770

ırđı-	: Sıçramak, atlamak Krgz. TS, s.564
ırđılçınđ	: Şüphe, tereddüt, fikirlerde ikilik Krgz. TS, s.564
ırđım	: Atlama, sıçrayış Krgz. TS, s.564
ırđıšta-	: Sinirlenerek, asabileşerek yerinde zıplamak. Krgz. TS, s.564
ırđıt-	: Atmak, fırlatmak. Krgz. TS, s.564
ırđıtıl-	: Atılmak, fırlatılmak. Krgz. TS, s.564
ırđıv	: Hoplamak. KTLS, s.346
ırık	: Kuyu, çukur. BTSV, s.25
ırık-şırık	: İşveli cilveli. TTS, s.423
ırıl	: Hırıltı. KTTS, s.771
ırıl-da-	: Hırıldamak. KTTS, s.771, TTS, s.423
ırıl-da-	: Hırlamak, hırıldışamak. KTTS, s.771
ırım	: Batıl inanç. Büyü. KTTS, s.771, TTS, s.423
ırım	: Kuyu, çukur. BTSV, s.25
ırım	: Alâmetlere, fallara inanma Krgz. TS, s.564
ırımçı	: Büyücü. TTS, s.423
ırımçıl	: Büyüye düşkün. TTS, s.423
ırımçılık	: Büyücülük. TTS, s.423
ırında-	: 1. Alâmetlere ve fallara inanmak; 2. Herhangi bir nesneyi talih denemek için almak. Krgz. TS, s.565
ırımduu	: Hoş; sevimli insan Krgz. TS, s.565
ırımla-	: Büyülemek. TTS, s.423
ırımsız	: Töresiz. KTTS, s.771
ırım-şırım	: Her türlü büyücü. TTS, s.423
ırıp-yırıp	: Yararak. TTS, s.423
ırıv	: Boy sosyolojide kuşak nesil. KTLS, s.76, KTLS, s.522
ırjayt-	: 1. Diş göstertmek.2. Güldüğünde diş etleri görülen kimse. TTS, s.423
ırıl-	: Hırlamak. TTS, s.423
ırılı-mırılı	: Hırlı mırılı. TTS, s.423
ırmau	: Ahşap içine yapılan köşeli oluk. TTS, s.423
ırmaula-	: Oluk açmak. TTS, s.423
ırmav	: Kuyu, çukur. BTSV, s.26

ır-mır	: Hır gür. TTS, s.423
ırsıl	: Hırıltı, fosurtu. KTTS, s.771
ırsılda-	: Nefes tıkanmak Krgz. TS, s.566
ırsılda-	: Soluk, soluğa kalmak. KTTS, s.771
ırsiy-	: 1. Sırıtmak. 2. Göze çarpmak. KTTS, s.771
ırşı-	: Sıçramak, atlamak, fırlamak. KTTS, s.771
ıru	: 1. Soy, nesil.2.Doğurganlık. TTS, s.423
ırudaş	: Soydaş. TTS, s.423
ırug	: Aşiret. TTS, s.423
ırugdaş	: Aynı aşirete mensup kimselerden her biri. TTS, s.423
ıruglık	: Aşiretlik. TTS, s.423
ıs	: Duman karası, is. BTSV, s.26, TTS, s.423
ısı I	: Sıcaklık, sıcak hava; kurutucu rüzgârlı hava Krgz. TS, s.566
ısı- II	: Isınmak; adamakıllı kızmak Krgz. TS, s.566
ısıx	: Çiğ tanesi, çiğ. BTSV, s.26
ışık	: 1. Sıcak 2. Sevimli; hoş; cana yakın 3. İsilik 4. Siville kabarcık. Krgz. TS, s.566
ışıkçan	: Sık sık ateşi yükselen kimse. Krgz. TS, s.566
ışıkçılık	: 1. İlklık; sıcaklık; 2. Sevgi, muhabbet. Krgz. TS, s.567
ışıkta-	: Hareketi olmak (hasta hakkında.), ateşi artmak. Krgz. TS, s.567
ısil-	: Bir işe alışmak, ustalaşmak. KTTS, s.772
ısil	: Rüzgar uğultusu. KTTS, s.772
ısılda-	: Tıslamak. TTS, s.424
ısilik	: 1. Sıcak; şiddetli yaz sıcağı; 2. Isıtan yiyecek yahut içecek Krgz. TS, s.567
ısın-	: Isınmak. Krgz. TS, s.567
ısınlap	: Gerçekten. KTLS, s.266
ısır-	: İtmek, itelemek. KTTS, s.772
ışış-	: Birbirleriyle aşkî münasebetlerde bulunmak. Krgz. TS, s.567
ısıt-	: Isıtmak. Krgz. TS, s.567
ısıtuu	: Isıtma. Krgz. TS, s.567 Krgz. TS, s.567

ısıy	: Çiğ. KTLS, s.132
ısla-	: İşlemek. TTS, s.423
ıslan-	: İşlenmek. TTS, s.424
ıslangan	: İşlenmiş füme. TTS, s.424
ıslap kakla-	: İşleyip kurutmak, tütsülemek. TTS, s.424
ıslı	: İslı. TTS, s.424
ısqı	: Gümüşü parlatmak için kullanılan alet. KTTS, s.771
ısqırt	: 1.Şaklatmak. 2. Atıp tutmak, palavra atmak. KTTS, s.772
ıssı	: Tütsüleyen, tütsü yapan. KTTS, s.772
ısta-	: Tütsülemek, tütsü yapmak. KTTS, s.772
ıstavlı	: Güneşte kurutulmuş, tütsülenmiş. KTTS, s.772
ıstıq	: Vücut ısısı, hararet. KTTS, s.772
ıstıqtav	: 1.Biraz sıcak. 2. Daha değerli, daha kıymetli. KTTS, s.772
ıstıqtay	: Sıcak olarak. KTTS, s.772
ış	: 1. Tütsüleme tahsis edilen şey. 2. Deri ve deriden mamûl kap kacak gibi tütsülenen şey 3. İsin bıraktığı sarı iz. Krgz. TS, s.568
ısan-	: İnanmak, güvenmek. TTS, s.424
ışandır-	: İnanırmak, güvendirmek. TTS, s.424
ışandırğıç	: İnanırmacı. TTS, s.424
ışanğın	: Emin. KTLS, s.214
ışanıç	: İnanç. TTS, s.424
ışanıçlı	: İnanılır, güvenilir. TTS, s.424
ışanıçlılık	: Güvenirlilik. TTS, s.424
ışanıçsız	: Güvensiz. TTS, s.424
ışanıçsızlık	: Güvensizlik. TTS, s.424
ışanıp	: İnanarak, güvenerek. TTS, s.424
ışanırlık	: İnanırlık, güvenirlilik. TTS, s.424
ışanııs	: İtimat. KTLS, s.410
ışanıu	: 1. İnanma, güvenme. 2. Hurafe. TTS, s.424
ışanıuçın	: Çabuk inanan, safdil. TTS, s.424
ışanıuçanlılık	: Saf dillilik. TTS, s.424
ışanıuçılılık	: Hurafecilik. TTS, s.424
ışanıulı	: İnançlı, güvenli. TTS, s.424

ışara	: Jest. KTLS, s.416
ışık	: 1. Rüzgardan korunmuş. 2. Siper, set. TTS, s.425
ışık	: Sığınak, yağmur ve rüzgar almayan yer. BTSV, s.26
ışıkla-	: Siper ve set ile korumaya almak. TTS, s.425
ışıklagıç	: Koruyucu nesne, siper, set. TTS, s.425
ışıklama	: Hususi koruma siperi. TTS, s.425
ışıklan-	: Sipere sığınmak. TTS, s.425
ışıklık	: Siperli yer. TTS, s.425
ışıl-da-	: İşildamak. TTS, s.425
ışıncaak	: 1. Boyuna yatıp duran, uykucu 2. müteredit; cesaretsiz. Krgz. TS, s.569
ışıncaaktık	: Tereddüt; cesaretsizlik. Krgz. TS, s.569
ışkı- II	: Sürmek; sürtmek Krgz. TS, s.569
ışkı	: Rende. TTS, s.424
ışkı-	: Sürtmek. TTS, s.425
ışkıl-	: Sürtülmek. TTS, s.425
ışkıla-	: Rendelemek. TTS, s.424
ışkılauçı	: Rendeci. TTS, s.425
ışkılı	: 1. Sürtünme. 2. Sürtme. TTS, s.425
ışkın-	: Sürtünmek. TTS, s.425
ışkın	: Ravend kökü; ışkıday bolğon cigit: turp gibi (kanlı canlı) delikanlı. Krgz. TS, s.569
ışkır-	: Islık çalmak, ışkırmak Krgz. TS, s.569
ışkırık	: Islık. Krgz. TS, s.569
ışkırıkçı	: Islık çalan; ıslıkçı. Krgz. TS, s.569
ışna	: Ormandan açılma tarla. TTS, s.425
ışqın-	: Bütün gücünü vermek. KTTS, s.773
ışqınıs	: Var gücünü kullanarak yapılan hareket. KTTS, s.773
ışqır	: Uçkur. KTTS, s.773
ışta-	: Tütsülemek Krgz. TS, s.570
ıştal-	: Tütsülemek; islenmek. Krgz. TS, s.570
ıştan	: İç donu. TTS, s.425, Uzun paçalı don. KTTS, s.773, Kadın pantolonu; donu Krgz. TS, s.570
ıştansız	: Donsuz, donu olmayan. KTTS, s.773

- ıstansızlan-** : Aşırı cömert olmak. TTS, s.425
- ıstık** : Tütsüleme yeri, deriyi tütsülemek için kullanılan yer Krgz. TS, s.570
- ıstır** : Ayak dolağı. TTS, s.425
- ıstuu** : İslî, islenmiş; tütsülenmiş Krgz. TS, s.570
- ıtqı-** : Fırlamak. KTTS, s.772
- ıtqıla-** : Art arda fırlamak, fişkirmek. KTTS, s.773
- ıvıv** : Çitilemek. KTLS, s.134
- ıy** : Ağlama sesi Krgz. TS, s.570
- ıya!** : Evet! Benim! (karşı seslenme). Krgz. TS, s.570
- ıybaa** : Hayâ, utangaçlık, tevazu Krgz. TS, s.570
- ıyçı** : 1. Sağucu kadın; 2. Ağlayık. Krgz. TS, s.570
- ıyğar-** : Göstermek (namzeti), evvelden tahsis etmek Krgz. TS, s.570
- ıyık** : Kutsal, mukaddes; uğurlu, talih getiren Krgz. TS, s.571
- ıyıktaş-** : Birbirine sokularak sıkışmak Krgz. TS, s.571
- ıyın-** : İkinmek; kendini zorlamak Krgz. TS, s.571
- ıyka-** : Rahat oturmamak tek durmamak. Krgz. TS, s.571
- ıyki** : Uyuşmazlık ihtilâf; kavga Krgz. TS, s.571
- ıyla-** : Ağlamak Krgz. TS, s.571
- ıylaak** : 1. Çok ağlayan, 2. İçi su ile dolu olan kabarcık Krgz. TS, s.571
- ıylaakta-** : Ciltte, ensede kabarcık, nasır peyda olmak. Krgz. TS, s.571
- ıylakta-** : Bir işi istemiyerek yapmak Krgz. TS, s.571
- ıylamsıra-** : Ağlamak üzere bulunmak. Krgz. TS, s.571
- ıylat-** : Ağlatmak. Krgz. TS, s.571
- ıyloo** : Ağlama. Krgz. TS, s.572
- ıza- kek** : Öç, kin. KTTS, s.765
- ızala-** : Kışkırtmak; kızdırmak. Krgz. TS, s.572
- ızalan-** : Gücenmek; küsmek Krgz. TS, s.572
- ızaluu** : Küsmüş; gücenmiş. Krgz. TS, s.572
- ızan** : 1. Sürülmüş bir sıra toprak. 2. Saban ile çizilen sınır. TTS, s.422

ızandaş	: Sınırdaş. TTS, s.422
ızanla-	: Sınır çekmek. TTS, s.422
ızgış-	: Ağız kavgası yapmak. TTS, s.422
ızgış-cencal	: Kavga TTS, s.422
ızgışçı	: Kavgacı. TTS, s.422
ızgışlı	: Kavgalı, gürültülü. TTS, s.422
ızgış-talaş	: Kavga, dalaşma. TTS, s.422
ızgıştır-	: Ağız dalaşı ettirmek. TTS, s.422
ızgıştırucu	: Ortalık kızıştıracı. TTS, s.422
ızğaar	: 1. İliğe işleyen soğuk, ayaz; 2. Rüzgâr Krgz. TS, s.572
ızğaarduu	: Ayaz; don Krgz. TS, s.573
ızğaarla-	: Fena suretle tahkir etmek; azarlamak. Krgz. TS, s.573
ızğı-	: Hızla dönmek; acı ses çıkararak dönmek Krgz. TS, s.573
ızı	: Gürültü, gürültü- patırtı, şamata yaygara Krgz. TS, s.573
ızıl	: Vızıltı. KTTS, s.766
ızıl-da-	: Acı acı sesler çıkarmak. Krgz. TS, s.573
ızıl-daq	: Vızıldayan, vızlayan. KTTS, s.766
ızıl-da-	: Vızıldamak KTTS, s.766
ızınğ	: Islık. Krgz. TS, s.573
ızınğduu	: Islık çalan Krgz. TS, s.573
ızınğdı	: Vızıltılı. KTTS, s.766
ızırın-	: Hiddetle üzerine atılmak; yumruklarla saldırmak Krgz. TS, s.573

i vokali : Kelime başı **i** sesi arkaik **I** sesinden ayrılma olarak karşımıza çıkar **i** kelime başı kök ailesi kelimeler aynı zamanda art damak **ı** sesi kelime kök ailesi olanlarla aynı kavram alanı içerisinde bulunmaktadır.

Kelime başı **i** sesi olarak Kıpçak grubunda **e > i**, **ü > i** değişimleri sonucunda da kullanılmaktadır. Aşağıda bu değişiklikleri ayırt etmeksizin alfabetik sıra ile verilmiştir.

i(I)	: Ey! Tat. TS, s.101
i-(III)	: Eğmek, bükme. Tat. TS, s.101

i (II:)	: 1. Deriyi işleme Kaz. TS
i(II)	: İyi. Tat. TS, s.101
ibrası	: Eğrelti otu. BTSV, s.93
ieleksez	: İyiliksiz, hayırsız. Tat. TS, s.101
igeç	: Kız yeğen. Tat. TS, s.102
igêlek	: 1. İkizlerden biri. 2.İkizler burcu. Tat. TS, s.101
igêlêklê	: İyilik, hayır. Tat. TS, s.101
igêlêklen-	: Yararlanmak. Tat. TS, s.101
igên	: Ekin. Tat. TS, s.101
igênçê	: Ekinci. Tat. TS, s.101
igênçêlêk	: Ekincilik. Tat. TS, s.101
igênle	: Ekinli. Tat. TS, s.101
igênlêk	: Ekinlik. Tat. TS, s.101
igênlete	: Ekin olarak. Tat. TS, s.101
igên-taru	: Her türlü ekin. Tat. TS, s.101
igerçê	: Hamur artığından yapılan ekmek. Tat. TS, s.102
igeü	: Ege. Tat. TS, s.102
igeüle-	: Egelemek. Tat. TS, s.102
igeülê	: Ekili. Tat. TS, s.102
igêz	: İkiz. Tat. TS, s.101
igêzler	: İkizler. Tat. TS, s.101
igin	: Ekin. KTLS, s.206
iginsi	: Çiftçi. KTLS, s.132
iginsilik	: Ziraat. KTLS, s.1018
igülêk	: Ekilmiş, sürülmüş tarla. Tat. TS, s.102
igäv	: Törpü. KTLS, s.202
igîlik	: İyilik. KTLS, s.326
ik-	: Ekmek. Tat. TS, s.103
ikêkanatlılar	: İki kanatlılar. Tat. TS, s.104
ikêle-	: İki defa arttırmak. Tat. TS, s.104
ikêlê	: İkili, düşük not. Tat. TS, s.104
ikêlen-	: Şüphelenmek. Tat. TS, s.104
ikêlenüçen	: Kararsız kimse. Tat. TS, s.104
ikêlenüçenlêk	: Kararsızlık. Tat. TS, s.104

ikêlete	: İki kat fazlaya. Tat. TS, s.104
iken	: İken. Tat. TS, s.104
ikênçe	: İkinci, değişik. Tat. TS, s.104
ikênçêl	: İkinci derecede, ikincil. Tat. TS, s.104
ikênçêlen-	: Değişmek. Tat. TS, s.104
ikênçêley	: İki defa. Tat. TS, s.104
ikênçêsê	: İkincisi. Tat. TS, s.104
ikê-öç	: İki, üç. Tat. TS, s.104
ikêşer	: İkişer. Tat. TS, s.104
ikêşerlê	: İkişerli. Tat. TS, s.104
ikêşerlep	: İkişer ikişer olarak. Tat. TS, s.104
ikêtêllêlêk	: İki dillilik. Tat. TS, s.104
ikeü	: İki tane, ikisi birden. Tat. TS, s.104
ikeülep	: İkişer birden olarak. Tat. TS, s.104
ikêyözlêlêk	: İkiyüzlülük. Tat. TS, s.104
ikêyözlêlen-	: İkiyüzlü olmak. Tat. TS, s.104
iki	: İki. KTLS, s.376
ikindi	: İkinci. KTLS, s.376
ikinsilây	: Mükerrer. KTLS, s.620
ikişär	: İkişer. KTLS, s.376
ikmek	: Ekmek. Tat. TS, s.104
ikmeklê	: Ekmekli. Tat. TS, s.104
ikmeklete	: Ekmek olarak. Tat. TS, s.104
ikmäk	: Ekmek. KTLS, s.206
ikän	: İken. KTLS, s.376
ikö	: İki. Tat. TS, s.103
iköyêzlêk	: İki yüzlük. Tat. TS, s.104
iksêk-çiksêz	: Hudutsuz, sınırsız. Tat. TS, s.104
il(I)	: İl, devlet, memleket. Tat. TS, s.105
il(II)	: Arı topluluğu. Tat. TS, s.105
il-ana	: Vatan ana. Tat. TS, s.105
ilau	: Hüngür hüngür ağlama. Tat. TS, s.105
ilavla-	: Hüngür hüngür ağlamak. Tat. TS, s.105
ilbasar	: Baskıncı, talancı. Tat. TS, s.105

ilbasarlarça	: Baskıncılar gibi. Tat. TS, s.105
ilbasarlık	: Baskıncılık. Tat. TS, s.105
il-cir	: Vatan. Tat. TS, s.106
ilçê	: Elçi. Tat. TS, s.106
ilçêlêk	: Elçilik. Tat. TS, s.106
ildeş	: Vatandaş. Tat. TS, s.105
ile- (I)	: Elemek. Tat. TS, s.106
ile (II)	: Tabaklamak. Tat. TS, s.106
ilek (I)	: Elek. Tat. TS, s.106
ileklep-çileklep	: Bardaktan boşanırcasına. Tat. TS, s.106
ilemte	: 1. Elek üstü.2. Seçilmemiş. Tat. TS, s.106
iler-	: Bağıra bağıra ağlamak. Tat. TS, s.105
ilgezek	: Açık sözlü, munis. Tat. TS, s.105
ilgezeklê	: Açık sözlülük, munislik. Tat. TS, s.105
ilgezeklen-	: Açık sözlü olmak, munis olmak. Tat. TS, s.105
ilgizer	: Seyyah, gezici, turist. Tat. TS, s.105
ilgizâr	: Gezgin. KTLS, s.270
ilikkigi	: Mazi. KTLS, s.568
ilirik	: Uyurgezer. KTLS, s.922
iläk	: Elek. KTLS, s.210
il-kön	: El gün, halk, yaşayış. Tat. TS, s.105
il-küz	: El, göz, dünya. Tat. TS, s.105
ille (I)	: Elli. Tat. TS, s.105
ille (II)	: Ellilik. Tat. TS, s.105
illêlep	: Elliye yakın. Tat. TS, s.105
illênçê	: Ellinci. Tat. TS, s.105
illêşer	: Ellişer. Tat. TS, s.105
illi	: Elli. KTLS, s.210
ilsêz-yortsız	: Vatansız. Tat. TS, s.105
ilsi	: Büyülelçi KTLS, s.90
ilsöyer	: Vatanperver. Tat. TS, s.105
ilsöyerlêk	: Vatanperverlik. Tat. TS, s.105
il-su	: Bütün halk. Tat. TS, s.105
ilt-	: Götürmek, iletmek. Tat. TS, s.105

il-yort	: Vatan. Tat. TS, s.105
im	: Em, ilaç. Tat. TS, s.106
im-	: Emmek. Tat. TS, s.106
imbir	: Zencefil. BTSV, s.93
imbir	: Zencefil. Tat. TS, s.107
imçê	: Emci, halk hekimi. Tat. TS, s.107
imçek	: Meme ucu. Tat. TS, s.107
imçekteş	: Sütkardeşi. Tat. TS, s.107
imçêlêk	: Emcilik. Tat. TS, s.107
imen-	: Görüntü ve sesinden çok korkmak. Tat. TS, s.108
imen	: Meşe ağacı. Tat. TS, s.107
imenêç	: Korkunç. Tat. TS, s.108
imenlêk	: Meşelik yer, meşe ormanı. BTSV, s.27
imenser	: Küçük meşelik. Tat. TS, s.108
imêş- mimêş	: Rivayet. Tat. TS, s.107
imêş	: Sanki adeta, güya. Tat. TS, s.107
imêşter	: Güya ki. Tat. TS, s.107
imêz-	: Emzirmek. Tat. TS, s.107
imêzlek	: Emzik. Tat. TS, s.107
imêzüçê	: 1. Memeli. 2. Emzikli. Tat. TS, s.107
imgêç	: Vantuz. Tat. TS, s.107
imgêçlê	: Vantuzlu Tat. TS, s.107
imgek (I)	: Sakat. Tat. TS, s.107
imgek (II)	: Bakıma muhtaç kimse, sıkıntılı. Tat. TS, s.107
imgen-	: Yaralanmak, sakatlanmak. Tat. TS, s.107
imget-	: Yaralamak, sakatlamak. Tat. TS, s.107
imi	: Meme. Tat. TS, s.107
imiziv	: Emzirmek. KTLS, s.216
imizlik	: Emzik. KTLS, s.216
imän	: Meşe. KTLS, s.584
im-tom	: Kocakarı ilacı. Tat. TS, s.107
inä	: Diken. KTLS, s.170
inan-	: İnanmak. Tat. TS, s.108
inbaş	: Omuz. Tat. TS, s.118

inde	: 1. Şimdi. 2. Bundan sonra. Tat. TS, s.108
indâşiv	: Hitaben. KTLS, s.342
ine (I)	: İğne. Tat. TS, s.109
ine (II)	: Ana, anne. Tat. TS, s.109
inêç	: Gömlek astarı. Tat. TS, s.108
inel-	: İnlemek, yalvarmak. Tat. TS, s.109
inelülê	: Yalvarmalı. Tat. TS, s.109
inêş	: Çay, küçük dere. Tat. TS, s.108, BTSV, s.27
ing(I)	: 1. En, genişlik. 2. İki omuz arası. 3. Bir çeşit yer ölçümü. Tat. TS, s.117
ing (II)	: En, çok. Tat. TS, s.118
ingdêr-	: İndirmek. Tat. TS, s.118
inggen	: İnmiş. Tat. TS, s.118
ingkêl	: Biraz çökük yer. Tat. TS, s.118
ingle-	: Enini almak. Tat. TS, s.118
inglê	: Enli. Tat. TS, s.118
inglêk	: 1.Enlik.2.En kumaş. Tat. TS, s.118
inglep-buylap	: Enine boyuna alarak. Tat. TS, s.118
ingre-	: İnlemek, inildemek. Tat. TS, s.118
ingreü	: İnleme Tat. TS, s.118.
ingse	: Ense. Tat. TS, s.118
iniş çay	: Akarsuyun akması. KTLS, s.120
injir	: İncir ağacı. BTSV, s.113
iñkêl	: Eğik, meyilli olan yer. BTSV, s.27
iñkêvlêk	: Eğik, meyilli olan yer. BTSV, s.27
inkü	: Çökme Tat. TS, s.118.
inkülêk	: Çöküntü yer. Tat. TS, s.118
innêk (I)	: Allık, pembelik. Tat. TS, s.108
innêk (II)	: Sırıklardan yapılma kapı. Tat. TS, s.108
inse	: Çökek, çukurluk, ingin yer. BTSV, s.27
iñ	: En, genişlik. KTLS, s.216
ip	: Uygun hal. Tat. TS, s.109
ipi	: Ekmek. Tat. TS, s.109
ipilêk	: Ekmeklik. Tat. TS, s.109

ipkén	: Aşağı doğru eğimli toprak, arazi. BTSV, s.27
iple-	: Uygunlaştırmak. Tat. TS, s.110
iplêlêk	: Uyumluluk. Tat. TS, s.109
iplen-	: Uygunlaşmak. Tat. TS, s.110
iplep	: Uyumlu şekilde. Tat. TS, s.110
ipleş-	: Uygunlaşmak. Tat. TS, s.110
ipsêz	: 1. Uyumsuz.2. Beceriksiz. Tat. TS, s.110
ipteş	: 1. Yoldaş, arkadaş.2. Eş. Tat. TS, s.110
ipteşlê	: 1. Arkadaşlı.2. Eşli. Tat. TS, s.110
ipteşlêk	: Yoldaşlık, arkadaşlık. Tat. TS, s.110
ipteşlerçe	: Arkadaş gibi, arkadaşça. Tat. TS, s.110
iptâş	: Hanım, eş. KTLS, s.308
ir	: 1. Koca, eş. 2. Er, erkek. Tat. TS, s.110, KTLS, s.490
ir-at	: Erler. Tat. TS, s.110
irbezé	: Geniş yapraklı, süpürge gibi çiçekleri olan. BTSV, s.93
irde	: Evli kadın. Tat. TS, s.110
irdem	: Erdem. Tat. TS, s.110
irdeüke	: Erkek gibi kadın. Tat. TS, s.110
irêgü	: Bıkma. Tat. TS, s.110
irêk	: 1. Serbestlik, hürriyet, özgürlük. 2. Erk, kudret. Tat. TS, s.110
irêklê	: 1. Serbest, hür, özgür. 2. Erkli, kudretli. Tat. TS, s.110
irêklêlêk	: Hür olma, serbestlik. Tat. TS, s.110
irêksêz	: Hürriyetsiz, kendi iradesi dışında. Tat. TS, s.110
irêksêzden	: İstemeyerek. Tat. TS, s.110
irêksêzle-	: Zorlamak, hürriyetsiz bırakmak. Tat. TS, s.110
irêksêzlek	: Hürriyetsizlik, güçsüzlük. Tat. TS, s.110
irêksêzlep	: Zorlayarak. Tat. TS, s.110
irên	: Dudak. Tat. TS, s.110
irên-	: Tembellik göstermek, erinmek, üşenmek. Tat. TS, s.110
irênçek	: Eringen, tembel, üşengeç. Tat. TS, s.110
irêndêrgêç	: Bıktırıcı. Tat. TS, s.110
irênlê	: Dudağı büyük. Tat. TS, s.110
irênleç	: Dudağı büyük hayvan. Tat. TS, s.110

irênleşü	: Dudak sesi haline gelme. Tat. TS, s.110
irêş-	: Erişmek, ulaşmak. Tat. TS, s.110
irêşêlmeslêk	: Erişilmezlik Tat. TS, s.110.
irêşêrlêk	: Erişirlik. Tat. TS, s.110
irêştêr- (I)	: Eriştirmek. Tat. TS, s.111
irêştêr- (II)	: Kızdırarak zevklenmek, eğlenmek. Tat. TS, s.111
ireven	: Geniş yapraklı, uzun dallı, süpürge gibi çiçekleri olan karabuğdaylar familyasından uzun yıllar canlı kalabilen bitki. BTSV, s.93
irey-	: Kibirleşmek, büyümek. Tat. TS, s.112
iri	: İri. KTLS, s.396
irikli	: İhtiyari. KTLS, s.374
irimsik	: Peynir. KTLS, s.704
iris	: 1. Süsen.2. Bir çeşit şekerleme. Tat. TS, s.111
irişiv	: Mazhar olmak. KTLS, s.566
iritmä	: Harç. KTLS, s.312
iriv	: Erimek. KTLS, s.220
irkä	: Haşarı. KTLS, s.318
irkek	: Erkek hayvan. Tat. TS, s.111
irkelê	: Gönül okşayıcı tatlı. Tat. TS, s.111
irkele-	: Okşamak, sevmek. Tat. TS, s.111
irkelêk	: Şımarıklık. Tat. TS, s.111
irkelen-	: Şıarmak. Tat. TS, s.111
irkeleülê	: Okşayıcı, tatlı. Tat. TS, s.111
irkem	: Sevgilim, canım. Tat. TS, s.111
irkên	: Ferah, geniş, açık, rahat. Tat. TS, s.111
irkênçêlêk	: 1. Ferahlık, hürlük. 2. Varlıklı olma. Tat. TS, s.111
irkênle	: Kendisini ferah hissetmek. Tat. TS, s.111
irkênlêk	: Ferahlık, genişlik, açıklık. Tat. TS, s.111
irkênlep	: Ferahlık. Tat. TS, s.111
irlê	: Erli, eşli. Tat. TS, s.111
irlê- hatınlı	: Karı koca. Tat. TS, s.111
irlêk	: Erlik. Tat. TS, s.111
irlerçe	: Erkek gibi. Tat. TS, s.111

irmäk	: Eğlence. KTLS, s.204
irneü	: Çömlek dudağı. Tat. TS, s.111
irsek	: Erkeğe düşkün kadın. Tat. TS, s.111
irseklêk	: Erkeğe düşkünlük. Tat. TS, s.111
irtä	: Kuşluk vakti. KTLS, s.522
irtamır	: Çok köklü su bitkisi. Tat. TS, s.111
irte	: 1. Sabah. 2. Erken. 3.Vaktinden önce. Tat. TS, s.111
irte	: Sabah. BTSV, s.27
irteçêl	: Erken kalkmaya alışkın. Tat. TS, s.112
irtege	: Yarın. Tat. TS, s.111
irtegeden	: Yarından itibaren. Tat. TS, s.111
irtegelê-bügênlê	: Bugün yarın Tat. TS, s.111.
irtegesê	: Gelecek gün. Tat. TS, s.111
irtegesên	: 1. Yarın. 2. Sabah. Tat. TS, s.111
irte-kiç	: Akşam sabah. Tat. TS, s.111
irtelê- kiçlê	: Sabah akşam. Tat. TS, s.112
irtele-	: Sabah erken kalkmak. Tat. TS, s.112
irtelêk	: Sabah görüşmesi. Tat. TS, s.111
irtelerên	: Sabah vakitlerinde. Tat. TS, s.112
irtên	: Sabah vaktinde. Tat. TS, s.112
irtençek	: Erken vakit ile. Tat. TS, s.112
irtengê	: Sabahki, öğleden önceki. Tat. TS, s.112
irtengeçe	: Sabaha kadar. Tat. TS, s.112
irtengêlêk	: Kahvaltı. Tat. TS, s.112
irtensağ	: Sabah. BTSV, s.27
irtängi aş	: Kahvaltı. KTLS, s.426
irtük	: Çok erken. Tat. TS, s.112
ir-ulak	: Erkekler. Tat. TS, s.112
is-	: Esmek. Tat. TS, s.112
is	: İç. KTLS, s.364
is katıv	: Kabız. KTLS, s.418
is	: Kursak. KTLS, s.518
is	: Zihin. KTLS, s.1016
is (I)	: Koku Tat. TS, s.112

is (II)	: Zihin, akıl, hafıza. Tat. TS, s.112
isen	: Sağ, esen. Tat. TS, s.114
isengêre –	: Sersemleşmek. Tat. TS, s.114
isengêret-	: Sersemletmek. Tat. TS, s.114
isen-imin	: Emin esen. Tat. TS, s.114
isenlêk	: Sağlık. Tat. TS, s.114 Tat. TS, s.114
isenlêk-savlık	: Esenlik, sağlık. Tat. TS, s.114
isen-sav	: Esen sağ. Tat. TS, s.114
iser	: Deli Tat. TS, s.114.
isêr-	: Sarhoş olmak. Tat. TS, s.113
isêrêk	: Sarhoş esrik. Tat. TS, s.113
isêrêklêk	: Sarhoşluk, esriklik. Tat. TS, s.113
isêrtkêç	: Alkollü içki. Tat. TS, s.113
iskê	: Eski. Tat. TS, s.113
iskê- moskıçı	: Hurdacı. Tat. TS, s.113
iskêçê	: 1. Hurdacı. 2. Tutucu. Tat. TS, s.113
iskêden	: Eskiden. Tat. TS, s.113
iskêlêk	: Eskilik, bakiye. Tat. TS, s.113
iskêr-	: Eskimek. Tat. TS, s.113
iskêrgen	: Eskimiş. Tat. TS, s.113
iskerme	: Açıklama. Tat. TS, s.113
iskermegende	: Ansızın. Tat. TS, s.113
iskermesten	: Birden bire, ansızın. Tat. TS, s.113
iskert-	: Hatırlatmak. Tat. TS, s.113
iskertü	: Hatırlatma. Tat. TS, s.113
iskertülê	: Hatırlamalı. Tat. TS, s.113
iski	: Dâhili. KTLS, s.142
iski mosko	: Çul. KTLS, s.138
iskidä	: Külâh. KTLS, s.528
iskirgân	: Harap. KTLS, s.310
iskân	: İçkili. KTLS, s.366
iskâri	: İçeri. KTLS, s.364
iskârtiv	: İhtar. KTLS, s.372
iskäv	: Koklamak. KTLS, s.492

islen-	: Kokmak, kokuşmak. Tat. TS, s.113
isli ülân	: Keklik. KTLS, s.462
islikli kişi	: İş adamı. KTLS, s.404
isnen-	: Hafiyelik yapmak. Tat. TS, s.113
isnet-	: Esnetmek. Tat. TS, s.113
isnäv	: Esnemek. KTLS, s.224
isperek	: Bir tür yabancı ot. Tat. TS, s.113
isrêkbaş	: Sarhoş, ayyaş. Tat. TS, s.113
isârlık	: Cilve. KTLS, s.100
issêz (I)	: Kokusuz. Tat. TS, s.113
issêz (II)	: Hatırsız, akılsız. Tat. TS, s.114
istelêk	: Hatıra. Tat. TS, s.114
istelêklê	: Tesirli hatırda kalmış. Tat. TS, s.114
istêrik	: İsterik hastalığına müptela. Tat. TS, s.114
istêriklik	: İsterikli. Tat. TS, s.114
istêriye	: İsteri. Tat. TS, s.114
istâlik	: Hediye, hatıra. KTLS, s.320
iş	: Eş, çift, kendisi gibi. Tat. TS, s.116
iş- (I)	: Örmek, bürümek. Tat. TS, s.116
iş-(II)	: Kürek çekmek. Tat. TS, s.116
iş	: Eşit. KTLS, s.226
işê	: Kendisi gibi eşi. Tat. TS, s.116
işek	: Bağırsak. KTLS, s.44
işek	: Eşek. Tat. TS, s.116
işêk	: Kapı, ev kapısı. Tat. TS, s.116
işeklêk	: Eşeklik. Tat. TS, s.117
işêklê-türlê	: Aşağı yukarı. Tat. TS, s.116
işêl- (I)	: Eşilerek akarak düşmek. Tat. TS, s.116
işêl- (II)	: Örülme, bükülme. Tat. TS, s.116
işelme	: Yıkılarak inmiş toprak, çökmüş toprak. BTSV, s.27
işêlü	: Eşilme, alttan kazılıp çukurlaşma. Tat. TS, s.116
işêm	: Örülmüş, bükülmüş kısım. Tat. TS, s.116
işêt-	: İşitmek, duymak. Tat. TS, s.116
işêtêl-	: Duyulmak. Tat. TS, s.116

işêtelêr- işêtelmes:	Duyulur duyulmaz. Tat. TS, s.116
işêteş	: İşıtiş, duyuş. Tat. TS, s.116
işêtmemêş	: İşıtmez gibi davranan kimse. Tat. TS, s.116
işetü	: İşıtme, duyma. Tat. TS, s.116
işey-	: Çoğalmak. Tat. TS, s.116
işeyt-	: Çoğaltmak.
işik	: Kapı. KTLS, s.434
işik	: Pervaz. KTLS, s.702
işilgân urın	: Göçük. KTLS, s.278
işitiv	: Duymak. KTLS, s.192
işiv	: Burmak. KTLS, s.86
işäk	: Merkez. KTLS, s.580
işkêç	: Kürek, pervane. Tat. TS, s.116
işkegayaklı	: Kürek ayaklı hayvan. Tat. TS, s.116
işkek	: Gemi küreği. Tat. TS, s.116
işkekçê	: Kürekçi. Tat. TS, s.116
işkeklê	: Kürekli, gemide. Tat. TS, s.116
işken	: Burmalı, bükümlü. Tat. TS, s.116
işki	: Dâhili KTLS, s.142
işlê	: Çift, eşli çok. Tat. TS, s.116
işlen-	: Çiftleşmek, eşlenmek. Tat. TS, s.116
işlâv	: Çalışmak. KTLS, s.114
işme	: Örme. Tat. TS, s.116
işsên	: Eş saymak. Tat. TS, s.116
işsêz	: Eşsiz. Tat. TS, s.116
işsi	: Emekçi. KTLS, s.212
işsân	: Hamarat. KTLS, s.306
iştaşlav	: İş bırakma, grev. KTLS, s.288
iştân kasıv	: İşten kaytarmak. KTLS, s.460
işü	: Kürek çekme. Tat. TS, s.117
it	: Et. Tat. TS, s.114
it-	: Etmek. Tat. TS, s.114
itçê	: Etçi, kasap. Tat. TS, s.115
itêk	: Çizme. Tat. TS, s.115

itek	: Etek. Tat. TS, s.115
itêkçê	: Çizmeci. Tat. TS, s.115
itên-	: Edinmek. Tat. TS, s.115
itiksi	: Kunduracı. KTLS, s.516
itiv	: İtmek. KTLS, s.410
itäk	: Etek. KTLS, s.226
itlê	: Etli. Tat. TS, s.115
itleç	: Çok etli. Tat. TS, s.115
itsêz	: Etsiz. Tat. TS, s.115
itsi	: Kasap. KTLS, s.446
iya	: 1. Evet, 2. Ne... Ne de, ya...3. Peki, tamam olur KTTS s. 241
iyba	: 1.Edep, hayâ 2. İltifat, saygı, hürmet KTTS, s. 241
iybalılıq	: Terbiyelilik, kibarlık, edeplilik KTTS, .241
iydiruv	: Eğdirmek Kaz. TS, s.118
iyè	: 1. Sahip. 2. Malik.3.Özne, ruh. Tat. TS, s.117
iyè	: Çene. KTTS
iyê	: Evet. Tat. TS, s.102
iyè	: Sahip KTTS
iyek	: Çene. Tat. TS, s.117
iyel-	: Eğilmek. Tat. TS, s.102
iyelê	:1. Sahipli. 2. Özenli, ruhlu. Tat. TS, s.117
iyêle-	: Terbiye etmek. Tat. TS, s.102
iyelêk	: İyelik. Tat. TS, s.117
iyelen-	: 1.Sahiplenmek. Tat. TS, s.117
iyelenuv	: Bir şeye sahip olmak, sahip çıkmak. KİS
iyelenuvşı	: Bir şeyi mülk edinen, bir şeye sahip çıkan kimse, KTTS
iyeleş-	: Alışmak. Tat. TS, s.117
iyeleştêr-	: Ele alıştırmak. Tat. TS, s.117
iyelik	: Sahiplik, patronluk. Kaz. TS, s.118
iyer	: Eyer. Tat. TS, s.117
iyer-	: İzlemek. Tat. TS, s.117
iyerçên	: 1. Dul kadının ilk eşinden olma kendi çocuğu. 2. İzleyici, uydu. 3. Uydu. Tat. TS, s.117

iyerçênlê	: Çocuklu dul kadın. Tat. TS, s.117
iyerlê	: Eyerli. Tat. TS, s.117
iyerle-	: Eyerlemek. Tat. TS, s.117
iyerme	: Art arda gelen birbirini izleyen. Tat. TS, s.117
iyert-	: İzletmek. Tat. TS, s.117
iyertüçê	: Sıralayıcı. Tat. TS, s.117
iyertülê	: Sıralı. Tat. TS, s.117
iyerü	: İzleme. Tat. TS, s.117
iyerüçê	: Öykünmeci. Tat. TS, s.117
iyesêz	: 1. Sahipsiz. 2. Öznesiz cümle. Tat. TS, s.117
iyesêzlêk	: Sahipsizlik. Tat. TS, s.117
iyger -	: 1. Belli bir işin yöntemlerine vakıf olmak, becermek, kavramak, 2. Hayata geçirmek, uygulamak KTTS s. 241
iygerim	: Bir işi bütün ayrıntılarıyla bilme, hâkim olma KTTS s. 241
iygeruv	: Bir şeyi becermek, Kaz. TS, s.241
İygi	: 1. Açık gönüllü, iyi niyetli. 2. Kıymetli, merhametli, Kaz. TS.s,125
iygili	: Faydalı. KTTS, s. 241
iygilik	: İnsanlığa faydalı şeyler Kaz. TS. s.118
iyıqatı	: 1. Omuzlu. 2. Büyük, güçlü Kaz. TS, s.121
iyik	: 1. Omuzdan itibaren parmak uçlarına kadar olan kısım. 2. Dağın yamacı
iyildiruv	: Eğilmesini sağlamak, Kaz. TS, s.122
iyiluv	: 1. Bir şeyin eğilmesi, eğilmesi. 2. Baş eğmek, küçülme, eğilmek Kaz. TS, s.122
iyin	: 1. Nehrin kıvrılarak aktığı yer, 2. Kıvrım. 3. İşin yola girmesi Kaz. TS, s.122
iyinağac	: Bakraç Kaz. TS, s.122
iyindev	: 1. Suda yüzen kimsenin hareketleri. 2. Çanak ve kapta duran sıvının kabın yüzüne çıkması, Kaz. TS, s.122
iyindi	: 1. Sağılan hayvanın son sütü, biraz koyu sütü, 2. Tıka basa dolu. Kaz. TS, s.122
iyir	: Eğri, düz değil Kaz. TS, s.122

- iyiriltuv** : Bir yere toplanmasını, yığılmasını sağlamak, Kaz. TS, s.122
- iyiriluv** : 1. Bir yere toplanmak. 2. Bir yerde durmayı devamlı dönmek. Kaz. TS, s.122
- iyirtuv** : Eğirtmek. Kaz. TS, s.122
- iyiruv** : 1. Eğirmek, ip eğirmek, 2. Âşık kemiğini sallayıp atmak. 3. Bir yere toplamak, yığmak. 4. Atışmada lafla yenmek, Kaz. TS, s.122
- iyis** : Koku Kaz. TS, s.122
- iyiskelev** : Koklamak Kaz. TS, s.122
- iyisketuv** : Koklatmak Kaz. TS, s.122
- iyiskev** : Koklamak, Kaz. TS, s.122
- iyismay** : Güzel kokulu yağ. Kaz. TS, s.122
- iyissuv** : Güzel kokulu su, kolonya Kaz. TS, s.122
- iyişşii** : Kokudan iyi anlayan. Kaz. TS, s.122
- iyistenuv** : Kokmak, bozulmaya başlamak. Kaz. TS, s.122
- iyjektenuv** : Bir şeyin buruşuk olması, Kaz. TS, s.118
- iyäk** : Çene. KTLS, s.124
- iykem** : Elverişli, yatkın, usta. KTTS
- iykemdeluv** : Bir şeyin gidişatına göre hareket etmek, ona ayak uydurmaya çalışmak, Kaz. TS, s.118
- iykemdev** : Ayarlamak, bir şeye göre hazırlamak, kullanışlı hale getirmek. Kaz. TS, s.118
- iykemdi** : Kolay, elverişli, uygun, yatkın. Kaz. TS, s.118
- iykemdili** : Bir şeyi yapabilecek kabiliyet, yatkınlık. Kaz. TS, s.118
- iykemsiz** : Zor, uygun değil, yatkın değil, usta değil, Kaz. TS, s.118
- iylanuv** : İnanmak, güvenmek, Kaz. TS, s.118
- iylenuv** : Yoğurulmak Kaz. TS, s.118
- iylev (I)** : Karıncanın yuvası Kaz. TS, s.118
- iylev (II)** : 1. Deriyi tabaklamak. 2. Hamur yoğurmak. 3. Çamur ve diğer benzerlerini karıştırmak Kaz. TS, s.120
- iyälik** : İyelik. KTLS, s.412
- iymek** : Yamuk, eğri Kaz. TS, s.120
- iymektev (I)** : Eğik, kambur Kaz. TS, s.120

- iymektev (II)** : Bir şeyin ucunu eğmek, kanca haline getirmek. Kaz. TS, s.120
- iymendev** : Eğilerek, kamburlaşarak yürümek. Kaz. TS, s.120
- iyمندیرuv** : Çekindirmek, saymasını, korkmasını temin etmek. Kaz. TS, s.120
- iyمنهşek** : Çekingen, korkak. Kaz. TS, s.120
- iyمنهuv** : Çekinmek, korkmak Kaz. TS, s.120
- iyمیytuv** : Bir şeyi eğmek, eğik hale getirmek. Kaz. TS, s.120
- iyمیyuv** : Bir şeyin eğilmesi, eğik, kıvrılmış hale gelmesi. Kaz. TS, s.120
- iyنabatsız** : Utanmaz, arsız, şerefsiz, saygısız, düşüncesiz. Kaz. TS, s.120
- iyنabattu** : Terbiyeli, namuslu, saygılı. Kaz. TS, s.120
- iyنabattılıq** : Terbiyelilik, tertiplilik, namusluluk, saygılılık. Kaz. TS, s.120
- iynasat** : İnsanlık, duygu, namus, utanmak. Kaz. TS, s.120
- iyne –cip** : Ufak tefek eşya. Kaz. TS, s.120
- iyne** : İğne. Kaz. TS, s.120
- iynedey** : İğne kadar. Kaz. TS, s.120
- iynek** : Çizgi, karma karışık, zik zak çizgiler. Kaz. TS, s.121
- iynelik** : İnce uzun ucan haşarat. Kaz. TS, s.120
- iyniş** : Gömleğin arkasına konulan astar. Kaz. TS, s.120
- iyqtav** : 1. Bir şeye omuzla dokunmak. 2. Bir şeyi omuza alarak götürmek, kaldırmak. 3. Sürtüşmek, çekişmek Kaz. TS, s.121
- iyrek – iyrek** : Çizgi, karışık karışık Kaz. TS, s.121
- iyrelendev** : Yerde sürünerek yürüyen bir şeyin kıvrılarak yürümesi, Kaz. TS, s.121
- iyrendetuv** : Yerde sürünerek yürüyen bir şeyi hareketlendirmek. Kaz. TS, s.121
- iyrendev** : Eğri, kıvrık olarak yürümek. Kaz. TS, s.121
- iyretiluv** : Eğrilmek, eğrilerek büyümek Kaz. TS, s.121
- iyriluv** : Bir yere toplanmak Kaz. TS, s.121

- iyrim** : Nehrin daire şeklinde dönerek aktığı en derin yeri, girdap. Kaz. TS, s.122
- iyindiruv** : Kısarak ve sığırın sağılırken huylanarak fazla süt vermemesine sebep olmak. Kaz. TS, s.121
- iyinuv** : Kısarak ve sığırın sağılırken süt vermemesi, Kaz. TS, s.121
- iyt** : 1. İt. 2. Elinden iş gelmeyen adam. Kaz. TS, s.121
- iyt – qus** : 1. İt-kuş. 2. Kurt. Kaz. TS, s.121
- iytarşı** : Yardakçı, birisine yaranmak isteyen kimse. Kaz. TS, s.121
- iytayaq** : Köpeklere yemek vermek için yapılan özel çanaklara verilen isim Kaz. TS, s.121
- iytbalık** : Köpek balığı, Kaz. TS, s.121
- iytcıǵıs** : Güreş esnasında, mücadele ve savaşta beraber olmak, yenişememek. Kaz. TS, s.121
- iytcuva** : Sazlık yerlerde bulunan yabani soğan. Kaz. TS, s.121
- iytelgi** : Ufak kuşlar ve tavşan avlamak için kullanılan kuş adı. Kaz. TS, s.121
- iytermelev** : 1. İttirmek, 2. Dinlendirmek. Kaz. TS, s.121
- iyteruv** : Kaktırmak, ittirmek, bir şeye bulaştırmak. Kaz. TS, s.121
- iytinşektev** : İleriye doğru sıkışarak ilerlemek. Kaz. TS, s.121
- iytinuv** : İleriye doğru hareket etmek, bir şeyler ummak, çaresiz ve haksız olarak ummak ve ilerlemeye çalışmak. Kaz. TS, s.121
- iytkoylek** : Doğan çocuğa ilk giydirilen, dikişi dışa bakan özel gömlek, zıbın. Kaz. TS, s.121
- iytmurin** : Dağlık yerlerde bulunan, dikenli ağaçlar üzerindeki parmak büyüklüğünde kırmızı meyve, böğürtlen, itburnu. Kaz. TS, s.121
- iytpekten** : Hızlı olmayan atı yürütmek için uğraşmak. Kaz. TS, s.121
- iytsiygeek** : Çavsana benzeyen yere yapışık bitki. Kaz. TS, s.121
- iyttenuv** : Cimrileşmek Kaz. TS, s.121
- iyttik** : İtlik, köpeklik. Kaz. TS, s.121
- iyuv** : 1. Bir şeyi eğmek. 2. Kendine veya bir başkasına veya herhangi bir şeye bağlı kalmak. Kaz. TS, s.122
- iyzen** : Acı, kokulu, yumuşak otların bir çeşidi. Kaz. TS, s.118

izyende	: Başını öne doğru eğmek, hafif sallanmak. Kaz. TS, s.118
izyev	: Kafasını önüne doğru eğmek. 2. Bir şeyi başıyla işaret etmek. Kaz. TS, s.118
iz-	: 1. Ezmek. 2. Sömürmek. Tat. TS, s.102
iz	: İz. KTLS, s.412
izêl –	: Ezilmek. Tat. TS, s.103
izêlgen	: Ezilmiş. Tat. TS, s.103
izgi	: Veli. KTLS, s.944
izlap tabıv	: Bulmak. KTLS, s.84
izme	: 1. Ezme 2. Harç, bulamaç. Tat. TS, s.103
izân astı	: Bodrum. KTLS, s.74
izre-	: 1. Ezilmek, cıvıklaşmak. 2. Uyuklamak. Tat. TS, s.103
izret-	: 1. Ezdirmek 2. Mayıştırmak. Tat. TS, s.103
ize-	: İşaret etmek. Tat. TS, s.103
izârläv	: İzlemek. KTLS, s.414
izü (I)	: Ezme. Tat. TS, s.103
izü (II)	: Gömlek ağzı. Tat. TS, s.103
izüçê	: Ezici kimse. Tat. TS, s.103

2.1.4. U Vokali İle Başlayan Kök Ailesi

u sesi: Tabiat sesi, asli sesler ve bazı ses değişiklikleriyle Kıpçak grubunda kelime başı sesi olarak çıkar. Tabiat taklidi olan bu ses bir kelime kök ailesi oluşturmaz. Türkçenin fonetik **dizgesi** dışında çıkarılan bu **u** sesi hafif uzun, vurguludur. Görülen bir olay ya da durum karşısında gayriihtiyari çıkarılan bu ses uzun söylendiğinde **uu** diftong şeklindedir. Bu ses **b, c, d, ğ, f, h, ş, v, y ünsüzlerinin** başına gelerek **hayrete, nida, gösterme ve belirtme** ifadelerinin karşılanmasını sağlar.

u sesi: Arkaik Türkçeden itibaren kullanılan **u** sesi kalın, art, damak ve dar yuvarlaktır. Normal uzunlukta bir sestir. Mesafe, uzaklık, yakınlık, yol kavramları yanında utanmak, ucuz gibi soyut kavramlar da yapan kelimelere kök oluşturur. Ayrıca temel ve ulamak gibi yine uzunluk kavramı içerisinde kelimelerin yanında mesafe ile ilgili uçmak ve yükselmek anlamlarında kelimeler türeten kök vokaldir.

ū sesi: Bu **ū** sesi yine kalın art damak ve yuvarlatır. Ancak söyleyişi normal **ū** sesine göre biraz daha uzundur. Diğer normal **ū** sesi gibi kelime ailesi kökü oluşturan bir vokaldir. **Akıl, ummak gibi soyut kavramların yanında uymak, ustalık, uyumak anlamları ile toz, un** kelimelerinin kavram alanları etrafında kelimeler oluşturmuştur. Kullanım örnekleri aşağıda verilmiştir

o>u: Eski Türkçede kelime başı vokali olarak asli **#o** sesi bulunmasına rağmen değişik sebeplerle daralarak kelime başında **#u** sesi olarak kullanılmaktadır. Bu ses kelime ailesi **oluşturan** kök vokal **u** sesi değildir. Aşağıdaki örneklerde kullanımı görülmektedir.

y>u: Eski Türkçe kelime başında **#y** ünsüzü bulunmasına rağmen zamanla **#y** sesinin zayıflığı gibi bazı sebeplerle düşmesi sonucu **u** sesi kelime başı vokali gibi görülmektedir. Bu **u** sesi kelime **ailesi** oluşturan kök vokal değildir. Bu kullanımın örnekleri aşağıda verilmiştir.

U sesi ile başlayan kelime listesi aşağıda alfabetik sıra ile verilmiştir.

u-	: 1.Ovmak, ovuşturmak. 2. Yıkamak. TTS, s.354
uala-	: Ovalamak TTS, s.354
ualuçan	: Ufalanır, ufalanmaya meyilli. TTS, s.354
ual-	: Ufalanmak. TTS, s.354
uba I	: Tepe, tepecik; kurgan; Tümülüs. BTSV, s.54
uba II	: Yağmur ya da kar sularının açtığı çukur, yarık, oyuk. BTSV, s.54
ubada	: Sözü, şartı yerine getirmek Krgz. TS, s.1257
ubalan-	: Ufalamak, parçalanmak. Krgz. TS, s.1258
ubalık	: Eski mesken yer. TTS, s.354
ubalık	: Tepelik. BTSV, s.54
ubalsık	: Tepecik, küçük tepe. BTSV, s.54
ubaq-şubaq	: Dizi halinde, peş peşe Kaz. TS, s.289
ubaq-şubav	: Birbirinin peşinden gitmek, dizi halinde yürümek. Kaz. TS, s.289
ubat-	: Ufaltmak, ufalamak. Krgz. TS, s.1258
ubatuu	: Ufaltma. Krgz. TS, s.1258
ubay	: İyilik. Merhamet, nezaket. Krgz. TS, s.1258
ubayım	: Korku, endişe, dert. Krgz. TS, s.1259
ubayımda-	: Endişe etmek, merak içinde bulunmak, dert çekmek. Krgz. TS, s.1259
ubayımsız	: 1. Saf, basit. 2. Sakin, endişesiz, gamsız. Krgz. TS, s.1259
ubayımsızlık	: Kaygısızlık, sükûnet. Krgz. TS, s.1259
ubil-	: Yerin çökmesi. TTS, s.354
ubilma	: Çökmüş yer. TTS, s.354
ubır	: 1.Obur. 2. Kötü ruh. TTS, s.354
ubır	: Hortlak. KTLS, s.346
ubır utı	:1.Obur otu.2. Kötü ruh. TTS, s.354
ubırlı	: Cadı. KTLS, s.92
ubırlı	: Kötü ruh. TTS, s.354
ucım	: Güz ekini. TTS, s.365
uç	: Avuç. TTS, s.364

uç (I)	: Uç, sivri uç. Krgz. TS, s.1259
uç- (II)	: Uçmak. Krgz. TS, s.1259
uç	: Kuyruk sokumu. Krgz. TS, s.1259
uçak	: Ocak, ateş. TTS, s.364
uçar	: 1. Ağaçta dalların ayrılma noktası. 2. İhtiyarlar Meclisi. TTS, s.364
uçarlan-	: Bir yerden çok dallanmak, yığılmak. TTS, s.364
uçarlı	: Bir yerden çıkma, çok dallı. TTS, s.364
uçaskalık	: Bölgelik. Krgz. TS, s.1259
uçkas-	: Binleşmek. Krgz. TS, s.1259
uçkuç	: Tayyareci, pilot. Krgz. TS, s.1260
uçkul	: Çabuk uçmaya müsait olan. Hızlı olan. Krgz. TS, s.1260
uçkun	: 1. Kıvılcım, uçkun miting. 2. Hububat savururken bir yana uçan çör çöp. Krgz. TS, s.1260
uçlam	: Bir avuç. TTS, s.364
uçlap	: Avuçlayarak. TTS, s.364
uçma	: Tutam. TTS, s.364
uçma	: Dağın karla örtülmüş olan dik yamacı. Krgz. TS, s.1260
uçmala-	: Tutamlamak. TTS, s.364
uçmoyul	: Efsanevi bir yılanın adıdır. Krgz. TS, s.1260
uçsuz	: Sonsuz. Krgz. TS, s.1260
uçta-	: 1. Ucu sivri kılmak, açmak. 2. Eklemek. Krgz. TS, s.1260
uçtal-	: 1. Ucu sivri kılmak. 2. Eklenmek. Krgz. TS, s.1260
uçtaş	: Uçlarıyla birleşmek. Krgz. TS, s.1260
uçtat-	: Uçlanmak, uç taktırmak. Krgz. TS, s.1260
uçtu	: Sivri ucu bulunan, sivri uçlu. Krgz. TS, s.1260
uçuk	: Dudaklarda çıkan kabarcıklar, uçuk Krgz. TS, s.1261
uçukta-	: Uçuğu tedavi etmek. Krgz. TS, s.1261
uçur(I)	: 1. Vakit, an, fırsat. 2. Mevsim. Krgz. TS, s.1261
uçur-(II)	: Uçurmak. Krgz. TS, s.1261
uçura-	: Karşılama; rast gelmek Krgz. TS, s.1261
uçuraş-	: Karşılaşmak, birbirine rast gelmek. Krgz. TS, s.1261
uçuraşuu	: Rastlama, karşılaşma. Krgz. TS, s.1261
uçurma	: Çatı. Krgz. TS, s.1261

uçurtma	: Yalan dolan, uydurma, olmadık şeyler. Krgz. TS, s.1262
uçuuçu	: Tayyareci, uçucu. Krgz. TS, s.1262
udaalaş-	: Birbirini takip eden. Artsız arasız. Krgz. TS, s.1262
udurğu-	: Çırpınmak, üşüşmek, akın etmek Krgz. TS, s.1262
uf	: Uf. TTS, s.364
ufilda-	:Uf demek. TTS, s.364
uftan-	: Esef etmek, acımak. TTS, s.364
ugalan-	: Ovalanmak. TTS, s.354
ugala-	: Ovalamak, ovalanmak. TTS, s.354
ugıç	: Rende TTS, s.354
ugıl	: Oğul. TTS, s.354
ugız(I)	: Ağız sütü. TTS, s.354
ugız(II)	: Oğuz. TTS, s.354
uglan	: 1. Evlenmemiş erkek. 2. Hassa askeri. TTS, s.354
ugrı	: Hırsız. TTS, s.354
uguçuu	: Dinleyici. Krgz. TS, s.1262
ugul-	: Dinlenmiş Krgz. TS, s.1262.
ugultuu	: 1. Alkollü. 2. Ateşli. Krgz. TS, s.1262
ugumduu	: Kulağa hoş gelen; ahenkli. Krgz. TS, s.1262
ugumduuluk-	: Söz dinleyicilik. Krgz. TS, s.1262
ugumsuz	: Kulağa nahoş gelen Krgz. TS, s.1262
ugut	: Arpa küspesi. Krgz. TS, s.1262
uguu	: 1. İştileni kavrama. 2. Anlama, idrak. Krgz. TS, s.1262
uguz-	: İştirmek, bildirmek. Krgz. TS, s.1263
uğata	: Gayet. KTLS, s.258
uğımdı	: Anlamlı, duygulu. Kaz. TS, s.289
uğımsız	: Anlamsız. Kaz. TS, s.289
uğımtal	: Zeki, akıllı. Kaz. TS, s.289
uğındıruv	: Anlatmak, izah etmek düşündürmek. Kaz. TS, s.289
uğınuv	: Anlamak, düşünmek. Kaz. TS, s.289
uğısuv	: Beraberce anlamak, düşünmek. Kaz. TS, s.289
uğnısuv	: Anlaşmak, birbirini anlayabilmek. Kaz. TS, s.289
uğraacı	: 1. Dişi. 2. Kadın. Krgz. TS, s.1271
uğraşı	: Hanım. Kaz. TS, s.292

uğrula-	: Mükerreren dövmek, birkaç defa vurmak. Krgz. TS, s.1271
uğrun	: Çok. Krgz. TS, s.1271
uğun	: Duygu, .anlam. Kaz. TS, s.289
uğuv	: Anlamak, düşünmek.. Kaz. TS, s.289
uh	: Oh! TTS, s.364
uhandatuv	: Kösele koydurmak. Kaz. TS, s.291
uhıl-da-	: Oh demek. TTS, s.364
uhu	: Oha. TTS, s.366
uhuv	: Ulumak. Kaz. TS, s.291
uıl-	: Ovulmak. TTS, s.364
uıldık	: Balık yumurtasını saçmak. TTS, s.364
uın-	: Avunmak. TTS, s.364
ujar	: Gayret, güç. BTSV, s.2614
ujav	: Kepçe. KTLS, s.466
ujıq	: Uçuk. Kaz. TS, s.294
uk (I)	: Ok. TTS, s.357
uk (II)	: Aynı, bizzat. TTS, s.357
uk-	: Dinlemek, işitmek, duymak Krgz. TS, s.1263
uka	: Sırma. TTS, s.357
ukaçı	: Sırmacı. TTS, s.357
ukala-	: Ovmak, ovalamak, masaj yapmak. Krgz. TS, s.1263
ukalı	: Sırma. TTS, s.357
ukaloo	: Ovalama, ovuşturma. Krgz. TS, s.1263
ukaz	: Kararname. TTS, s.357
ukçı	: Okçu. TTS, s.357
ukı-	: Okumak. TTS, s.357
ukılış	: Okunma, okuma. TTS, s.357
ukılışlı	: Okunaklı. TTS, s.357
ukıl-	: Okunmak. TTS, s.357
ukımış	: Okunmuş olan bilgi. TTS, s.357
ukımışlı	: Bilgili kimse TTS, s.357
ukımışlılık	: Bilgililik. TTS, s.357
ukını bitiriv	: Mezuniyet. KTLS, s.590

ukıtvısı	: Muallim. KTLS, s.600
ukıtu	: Okutma. TTS, s.357
ukıtuçı	: Öğretmen, okutman. TTS, s.357
ukıtuçılık	: Öğretmenlik. TTS, s.357
ukıv ukıtv	: Müfredat program. KTLS, s.618
ukkuluktuu	: 1. Anlaşılır, vazih. 2. Kulağa hoş gelen. Krgz. TS, s.1263
uklau	: Oklava. TTS, s.357
ukmaksan	: İşitmemezlikten gelmek. Krgz. TS, s.1263
ukmaş	: Birbirine yapışık. TTS, s.357
ukmuş	: Acayip haber. Şaşılacak haber. Krgz. TS, s.1263
ukmuştan-	: Hayrete düşmek, şaşmak. Krgz. TS, s.1263
ukmuştant-	: Hayrete düşürmek, şaşmayı mucip olmak. Krgz. TS, s.1263
ukmuştuu	: Meraklı, eğlenceli Krgz. TS, s.1263
ukra	: Hayvan derisinin altında yaşayan parazit. TTS, s.357
ukrala-	: Sırtında parazit kurt peyda olması. TTS, s.357
ukralı	: Kurtlu. TTS, s.357
uksıman	: Ok gibi, ok şeklinde. TTS, s.357
ukşı-	: Kusmak için ıkınmak. TTS, s.357
ukşıt-	:Kusturmak için ıkındırmak. TTS, s.357
ukşıv	: Bulantı. KTLS, s.84
ukta-	: 1. Uyumak. 2. Uyuşmak. Krgz. TS, s.1263
uktat-	: Uyutmak; uykuya yatırmak. Krgz. TS, s.1263
uktay	: Ok gibi çabuk. TTS, s.357
uktur-	: Kafasına sokmak, anlatmak, izah etmek. Krgz. TS, s.1263
uku	: Okuma. TTS, s.357
uku yazu	: Okuma yazma. TTS, s.357
uku-	: Dürtmek. Krgz. TS, s.1263
ukuçı	: 1. Okuyucu. 2. Öğrenci, talebe. TTS, s.357
ukum	: Başparmağın ucuyla bükülmüş şahadet parmağı arasındaki mesafeye muadil olan uzaklık ölçüsü. Krgz. TS, s.1264
ukumçul	: Çok kişiden; eski zamanları, eskiden olup bitenleri iyi bilen. Krgz. TS, s.1264

- ukuruk** : 1. Sürüden bir atı yakalamak için üzerinde ilmikli kemendi olan uzun sıruk. 2. Hayvan kemiklerinden birinin adıdır. Krgz. TS, s.1264
- uku-ukıtu** : Eğitim –öğretim. TTS, s.357
- ukyafrak** : Ok yapraklı bir cins bitki. TTS, s.357
- ul** : 1 Oğul, 2. Halkının menfaatini düşünen kimse. Kaz. TS, s.291
- ul** : O. KTLS, s.656
- ul (I)** : Oğul. TTS, s.358
- ul(II)** : Bildirme eki. TTS, s.358
- ula-** : Ulumak. TTS, s.358
- ula-** : 1. Uçlarıyla bitişirmek, ulamak. 2. Aşılmak. Krgz. TS, s.1264
- ulan** : Dedikodu. Krgz. TS, s.1264
- ulaarıt-** : Uzatmak. Krgz. TS, s.1264
- ulağa(obada)** : Eşik yanındaki yer. Krgz. TS, s.1264
- ulak** : Oluk. TTS, s.358
- ulak** : Oğlak. Krgz. TS, s.1264
- ulaklı** : Oluklu. TTS, s.358
- ulam** : Her zaman, boyuna. Krgz. TS, s.1265
- ulama(I)** : Ekleme. Krgz. TS, s.1265
- ulamal** : Terkipler ve mantıki kaziyeler yapmaya müsait olan adam. Krgz. TS, s.1265
- ulamala-** : 1. Ekleme, ilave etmek, katmak. 2. Şişirmek. Krgz. TS, s.1265
- ulan** : Gençlik çağındaki çocuk. Kaz. TS, s.291
- ulan-asır** : Bol, geniş, pek çok. Kaz. TS, s.291
- ulan-azar** : Zarf. Bağırma-çağırma. Kaz. TS, s.291
- ulan-baytaq** : Geniş, büyük. Kaz. TS, s.291.
- ulandiluu** : Ekli, eklentili. Krgz. TS, s.1265
- ulanış-** : Birbirine takılmış, bağlanmış. Krgz. TS, s.1265
- ulant** : 1. Ekleme. 2. Devam ettirmek. Krgz. TS, s.1265
- ular** : Dağda yaşayan, sesleri karmakarışık çıkan kuş çeşidi. Kaz. TS, s.291

ulasuv	: Ulaşmak, birine yardımcı olmak. Kaz. TS, s.291
ulaştır-	: Uçlarını bitişirmek. Krgz. TS, s.1265.
ulau	: Uluma. TTS, s.358
ul-busız	: Onsuz- bunsuz. TTS, s.358
ulğa-	: Kördüğüm yaparak bağlamak. Krgz. TS, s.1266
ulğay	: Büyümek. Krgz. TS, s.1266
ulğaytılıv	: Büyütülmek. Kaz. TS, s.291
ulğayttıruv	: Büyüttürmek. Kaz. TS, s.291
ulğaytuv	: Büyütmek. Kaz. TS, s.291
ulğayuv	: Büyümek, genişlemek, çoğalmak. Kaz. TS, s.291
ulı	: Ulu, büyük. Kaz. TS, s.291
ulıhı-kişili	: Büyük, küçük, karışık. Kaz. TS, s.291
ulım	: Oğlum. TTS, s.358
ulıq	: İdareci, han, töre. Kaz. TS, s.291
ulıqsa	: Müsaademizin. Kaz. TS, s.291
ulıqsınuv	: Kendisini büyük sanmak, büyüklük kuruntusuna kapılmak. Kaz. TS, s.291
ulıqtıq	: Şeflik, idarecilik, töre ve hanlık. Kaz. TS, s.291
ulıs	: Ulus. Kaz. TS, s.291
ulıtuv	: Ulutmak. Kaz. TS, s.291
ullık	: Oğulluk. TTS, s.358
uloo	: Birleştirme. Krgz. TS, s.1266
ulpa	: Ufak, yumuşak, ince. Kaz. TS, s.291
ulpalanuv	: Yumuşak hale gelmek, toz haline gelmek. Kaz. TS, s.291
ult- azattıq	: Milli istiklal, bağımsızlık. Kaz. TS, s.291
ult	: Millet, dili, vatan bir insan topluluğu. Kaz. TS, s.291
ultabar	: Hayvanın karnı ile işkembesi- arasındaki uzvu. . Kaz. TS, s.291
ultan	: Kösele, ayakkabının tabanı. Kaz. TS, s.291
ultanğ	: Taban. Krgz. TS, s.1266
ultar-	: Dikmek. Krgz. TS, s.1266
ultaraq	: Ayakkabının içine konan keçe, kalıp. Kaz. TS, s.291
ultarma	: Ayakkabının altını tamir etmek. Kaz. TS, s.291
ultaruu	: Dikme. Krgz. TS, s.1266

ultaruv	: Ayakkabı tamir etmek. Kaz. TS, s.291
ultırış	: Celse. KTLS, s.96
ultırtıv	: Dolandırmak. KTLS, s.182
ultşıdıq	: Milliyetçilik. Kaz. TS, s.291
ultşıl	: Milliyetçi. Kaz. TS, s.291
ulttıq	: Milli, ulusal. - Kaz. TS, s.291
ulukta-	: Tazim etmek. Ululamak, saymak. Krgz. TS, s.1266
uluktaş-	: Dava açmak. Krgz. TS, s.1266
ululdayım	: Ebedi (Allahın sıfatıdır) Krgz. TS, s.1266
ulut	: Millet. Krgz. TS, s.1266
ulutçul	: Milliyetçi Krgz. TS, s.1266
uluttaştır-	: Millileştirmek. Krgz. TS, s.1267
uluttaştırıl-	: Millileştirilmek. Krgz. TS, s.1267
ulutun-	: Esef izhar ederek, iç çekmek. Krgz. TS, s.1267
uluu (I)	: On iki senelik hayvan devri takviminde beşinci yılın Çince adıdır. Krgz. TS, s.1267
uluu (I)	: Büyük, ulu Krgz. TS, s.1267
uluv (II)	: Hayvanın uluması. Eski tarihe göre sene adı. Kaz. TS, s.291
uma	: Enenmiş koçun yumurta torbası. Krgz. TS, s.1267
uma	: Erkek hayvanın yumurtası. Kaz. TS, s.291
umaç	: Bir nevi tirit. Krgz. TS, s.1267
umar-cumar	: Karma-karışık, alt-üst olmuş. Kaz. TS, s.291
umarta	: Kovan. KTLS, s.502
umay	: Efsanevi bir kuştur. Krgz. TS, s.1267
umırt-	: 1. Bir alet ile çok kopartmak. 2. Çok yemek. TTS, s.358
umırtka	: Omur. TTS, s.358
umırtka	: Omurga. KTLS, s.660
umırtkalı	: Omurgalı. TTS, s.358
umırtkalık	: Omurgalık. TTS, s.358
umırtkahılar	: Omurgalılar. TTS, s.358
umırtkasız	: Omurgasız. TTS, s.358
umırtkasızlar	: Omurgasızgiller. TTS, s.358
umıt	: Umut Kaz. TS, s.291

umıtşaq	: Unutkan. Kaz. TS, s.291
umıtuv	: Unutmak. Kaz. TS, s.291
umravsa	: Bayan gömleğinin altın ya da para ile süslenmiş geniş kısmı. BTSV, s.2617
umsınuv	: İşaret etmek, teşebbüs etmek, atılır gibi olmak. Kaz. TS, s.291
umsun-	: Umutlarında aldanmak. Krgz. TS, s.1267
umtıldıruv	: Almak ve koşmak için teşebbüs ettirmek, hamlede bulundurmak. Kaz. TS, s.291
umtıltuv	: Teşebbüs ettirmek, hamle yaptırtmak. Kaz. TS, s.291
umtıluv	: Hamle yapmak, teşebbüs etmek. Kaz. TS, s.291
umtıluv	: Almak, ilerlemek, koşmak için hamle yapmak. Kaz. TS, s.291
umtul	: Yeltenmek. İleriye atılmak, hücum etmek. Krgz. TS, s.1267
umtuluş	: İleriye atılış, hamle. Krgz. TS, s.1268
umtuluu	: Hamle. İleriye doğru atılma. Krgz. TS, s.1268
un	: On. TTS, s.358
un	: On. KTLS, s.662
un	: Un Krgz. TS, s.1268
un	: Un. Kaz. TS, s.291
una-	: Tasvip etmek. Muvafakat etmek. Krgz. TS, s.1268
unaa	: İş hayvanı. Krgz. TS, s.1268
unaltı	: On altı. TTS, s.358
unamdı	: Uygun. Kaz. TS, s.291
unamsız	: Uygunsuz. Kaz. TS, s.291
unar	: Onar. TTS, s.358
unarlağan	: Onlarca. BTSV, s.2617
unarlap	: Ona kadar. TTS, s.358
uñarsa	: O vakte kadar, o kadar; bu kadar, çok fazla olmadan. BTSV, s.2618
unasım	: Uygunluk, yakışık olmak. Kaz. TS, s.291
unasımdı	: Münasip, yakışıklı, akla yatkın. Kaz. TS, s.291
unasuv	: Uygun olmak, yakılmak. Kaz. TS, s.291

unatuv	: Uygun bulmak, kabul etmek, beğenmek. Kaz. TS, s.291
unav	: Beğenmek, uygun bulmak.. Kaz. TS, s.291
unbiş	: On beş TTS, s.359
unçuk-	: Ses çıkarmak, seslenmek. Krgz. TS, s.1268
undarsa	: Onlarca. BTSV, s.2617
undırışlı	: Verimli. KTLS, s.946
undürt	: On dört TTS, s.359
ung	: 1. Sağ. 2. İyi, kolay. 3. Yüz (Kumaşta) TTS, s.365
ung- (I)	: 1. İyi mahsul vermek. 2. Onmak. TTS, s.365
ung (II)	: Solmak, rengi atmak. TTS, s.365
ungagay	: Sağ kolu ile işleyen kimse. TTS, s.365
ungay	: Kolay, olumlu. TTS, s.365
ungaydan	: Kolaylıkla. TTS, s.365
ungayınnan	: Münasebetiyle. TTS, s.365
ungayla-	: Kolaylamak, yoluna koymak. TTS, s.365
ungaylan-	: İyileşmek. TTS, s.365
ungaylap	: Kolaylayarak. TTS, s.365
ungaylaş	: Kolay olmak. TTS, s.365
ungaylat-	: İyileştirmek. TTS, s.365
ungaylı	: Elverişli. KTLS, s.212
ungaylı	: Kolay, elverişli. TTS, s.365
ungaylık	: Kolaylık, elverişlilik. TTS, s.365
ungaylılık	: Kolaylılık. TTS, s.365
ungaysız	: Elverişsiz, kolay olmayan. TTS, s.365
ungaysızla-	: Rahatsız etmek. TTS, s.365
ungaysızlan-	: 1. Çekinmek.2. Kolay olmamak. TTS, s.365
ungaysızlık	: Rahatsızlık. TTS, s.365
ungdırış	:1. Toprağın verimi. 2. Ondurma. TTS, s.365
ungdırışlı	: Verimli. TTS, s.365
ungdırışlılık	: Verimlilik. TTS, s.365
ungga	: Sağa. TTS, s.365
unggan(I)	:1. Onmuş. Verimli. 2. Çalışkan TTS, s.365
unggan(II)	: Rengini atmış. TTS, s.365
ungganlık	: Çalışkanlık. TTS, s.365

unğışlı	: 1. Ürün. 2. Başarı. TTS, s.366
unğışsız	: 1. Başarısız. 2. Verimsiz. TTS, s.366
unğışsızlık	: Başarısızlık. 2. Verimsizlik. TTS, s.366
unğlı-sullı	: Sağlı sollu. TTS, s.365
ungmagan	: 1. Onmamış. 2. İş bilmez. TTS, s.365
ungmas	: Onmaz, onulmaz. TTS, s.365
ungnan	: Sağdan. TTS, s.366
ung-sul	: Sağ- sol. TTS, s.366
unğğuçul	: Sokulgan, çevik, atik. Krgz. TS, s.1268
unğğuçuluk	: Sokulganlık, atiklik. Krgz. TS, s.1268
unğğula-	: Baltanın tersiyle vurmak. Krgz. TS, s.1268
unğı	: Kazılmış yer, delik. Kaz. TS, s.292
unğkulda-	: Havlamak Krgz. TS, s.1268
unğkur	: Çukurları çok olan yer. Krgz. TS, s.1268
unğşu-	: Ulumak. Krgz. TS, s.1269
unınçı	: Onuncu. TTS, s.359
unikê	: On iki. TTS, s.359
unkönlêk	: On günlük. TTS, s.359
unlap	: Ona kadar. TTS, s.359
unlata	: On kat fazla. TTS, s.359
unlav	: İstenilen sonuca getirmek. BTSV, s.2618
unlu	: Onlu. TTS, s.359
unlık	: Onluk. TTS, s.359
unnarça	: Onlarca. TTS, s.359
unöç	: On üç. TTS, s.359
unsigêz	: On sekiz. TTS, s.359
untaluv	: Öğütölmek. Kaz. TS, s.292
untaq	: Parça, öğütölmüş parçalar. Kaz. TS, s.292
untav	: Parçalamak, ufak parçalar haline getirmek, öğötmek. Kaz. TS, s.292
unter	: Erbaş, astsubay. BTSV, s.2618
untugız	: On dokuz. TTS, s.359
unut (I)	: Unutma, unutulma Krgz. TS, s.1269
unut (II)	: Unutmak. Krgz. TS, s.1269

unutçaak	: Unutkan, çok unutan. Krgz. TS, s.1269
unutkus	: Unutulmaz. Krgz. TS, s.1269
unutul	: Unutulmak. Krgz. TS, s.1269
unyıllık	: On yıllık. TTS, s.359
upa	: Yumuşak, körpe. BTSV, s.2618
upağay	: Beyaz nilüfer. BTSV, s.108
upçu	: Emzik. Krgz. TS, s.1269
upkın	: Derin çukur, yarık. TTS, s.359
upkın	: Yar, uçurum. BTSV, s.2618
up-uyan	: Yumuşak karakterli, yumuşak. Kaz. TS, s.292
up-uzın	: Upuzun, hayli uzun. Kaz. TS, s.292
uqaqtav	: Bozdurmak, ufaltmak. Kaz. TS, s.288
uqip	: Dikkatlilik, ağırbaşlılık, tertip. Kaz. TS, s.291
uqıptı	: Dikkatli, tertipli. Kaz. TS, s.291
uqıptılıq	: Tertiplilik, dikkatlilik. Kaz. TS, s.291
uqipsiz	: Dikkatsiz, gevşek, tertipsiz. Kaz. TS, s.291
uqıptaluv	: Dikkatli ve her işe ehemmiyet verir hale gelmek. Kaz. TS, s.291.
uqqış	: Çabuk anlayan, çabuk kavrayan, anlayışlı. Kaz. TS, s.290
uqsas	: Benzer. Kaz. TS, s.290
uqsastıq	: Benzerlik. Kaz. TS, s.290
uqsatuv	: 1. Benzetmek. 2. İçe yaratmak, işin kolayını kollamak. Kaz. TS, s.291
uqsav	: Benzemek, benzer olmak. Kaz. TS, s.291
uqtıruv	: Anlatmak, düşündürmek. Kaz. TS, s.291
ur	: 1. Hendek, çukur. 2. Siper. BTSV, s.54
ur	: Vurmak, dövmek Krgz. TS, s.1270
ura (I)	: Köylülerin ihtiyaç fazlası mahsulünü saklamak için yerden kazarak hazırladığı ve hububat koyduğu ambar. Kaz. TS, s.292
ura (II)	: Hemen kaçtı, hemen kovaladı, takip etti. Kaz. TS, s.292
ura-	: Dolaşmak, sarmak, çevrelemek. TTS, s.359
ura	: Zafer narası. TTS, s.359
ura-	: Yuvarlanmak, yıkılmak. Harabe olmak. Krgz. TS, s.1270

uran	: Savaşa davet nidası. Krgz. TS, s.1270
uraandaş-	: Hep birlikte aynı uranı söylemek. Krgz. TS, s.1270
uragiç	: İp, dolama aleti. TTS, s.359
urakçı	: Orakçı. TTS, s.359
ural	: 1. Dolanmak, sarılmak. 2. Dolaşmak, germek. TTS, s.359
uraldır-	: Dolandırmak, sarılmak. TTS, s.359
uralma	: Bir defa sarılma. TTS, s.359
uralmalı	: Sarılma. TTS, s.359
uram	: Sokak, cadde. TTS, s.359
urama	: İp, sarma. TTS, s.360
uramal	: İnhilâl, perişanlık. Krgz. TS, s.1271
uran	: Parola, özlü söz. Kaz. TS, s.292
uran-	: Sarınmak. TTS, s.360
uran	: Uranyum. TTS, s.360
urandav	: Parola çağırmak, milli harekete çağırmak. Kaz. TS, s.292
urandı	: Harabe. Krgz. TS, s.1271
uransıl	: Birlikçi, teşkilatçı, parola çağırıcı. Kaz. TS, s.292
urat-	: Tahrip etmek, yıkmak. Krgz. TS, s.1271
urau	: Dolaşık. TTS, s.360
urda	: Orda. TTS, s.360
urdır-	: Makine ile biçirmek. TTS, s.360
urdur-	: Vurdurmak, vurmaya zorlamak, yahut bırakmak. Krgz. TS, s.1271
urgıç	: Biçme makinesi. TTS, s.360
urgıl-	: Hızla akmak. TTS, s.360
urgıl	: Suda hızlı akıntılı yer. TTS, s.360
urğılyan	: Engebeli, çukurlu, tepecikli yer, tümsekli yer. BTSV, s.54
urğaal	: Gerginlik. Krgz. TS, s.1271
urğaalduu	: Gergin. Krgz. TS, s.1271
urğılav	: Vurmak. Kaz. TS, s.292
urğıv	: Çağıldamak. KTLS, s.110
urğızuv	: Vurdurmak, dövdürmek. Kaz. TS, s.292
urıçı	: Ekin biçici. TTS, s.361
urık-surık	: 1. Orada burada. 2. Az az. TTS, s.361

uriluv	: Vurulmak, dövülmek. Kaz. TS, s.29
urım	: Her tarafa dağılmak, dağınık hale düşmek. Kaz. TS, s.292
urımtal	: Kolay, uygun, stratejik önemi olan. Kaz. TS, s.292
urın	: Mevzi. KTLS, s.586
urın	: Yiğidin nişanlığına gizilce gelerek görüşme âdeti. Kaz. TS, s.292
urın	: 1. Yer, mekân. 2. Görev, vazife. TTS, s.361
urın	: Havadar. KTLS, s.320
urın	: Makam. KTLS, s.554
urınbasar	: Yardımcı, muavin. TTS, s.361
urında	: Görevli, vazifeli. TTS, s.361
urındagı	: İş yerindeki. TTS, s.361
urındık	: Sandalye. TTS, s.361
urındıruv	: Dokundurmak, rahatsız ettirmek. Kaz. TS, s.292
urınhız	: Fuzuli, KTLS, s.252
urınlı	: Yerli, değerli. TTS, s.361
urınlılık	: Yerli olma. TTS, s.361
urınsız	: Yersiz. TTS, s.362
urınşaq	: Bela arayıcı, kavgacı. Kaz. TS, s.292
urınuv	: Vurulmak, rahatsız etmek, bela aramak. Kaz. TS, s.292
urıp-soğuv	: Vurmak, dövmek. Kaz. TS, s.292
urıq	: Tohum. Kaz. TS, s.292
urı-qarı	: Hırsız-soyguncu. Kaz. TS, s.292
urıqtandırıuv	: Tohumlandırmak, cesaretlendirmek. Kaz. TS, s.292
urıqtanuv	: Tohumlanmak, büyüme. Kaz. TS, s.292
urıs	: 1. Harp, savaş. 2. Kavga, dövüş. Kaz. TS, s.292
urısqaq	: Kavgacı, sinirli. Kaz. TS, s.292
urısuv	: 1. Vurmaya, dövmeye yardımcı olmak. 2. Savaşmak, dövüşmek. 3. Münakaşa etmek. Kaz. TS, s.292
urıv	: Hasat. KTLS, s.314
urlanuv	: Çalınmak, çalınmış olmak. Kaz. TS, s.292
urlatuv	: Çaldırtmak. Kaz. TS, s.292
urlau	: Çalmak. TTS, s.360
urlav	: Çalmak. Kaz. TS, s.292

urlav	: Çalmak. KTLS, s.114
urliq	: Hırsızlık. Kaz. TS, s.292
urman	: Korucu. KTLS, s.500
urman	:Orman. TTS, s.360
urmançı	: Ormancı. TTS, s.360
urmançılık	: Ormancılık. TTS, s.360
urman-dala	: Ormanlı bozkır. TTS, s.360
urmanlı	: Ormanlı. TTS, s.360
urmanlık	: Ormanlık. TTS, s.360
urman-tundra	: Ormanlı tundra. TTS, s.360
urnaş-	: Yerleşmek. TTS, s.360
urnaştır-	: Yerleştirmek. TTS, s.360
urpaq	: Evlat, sülale Kaz. TS, s.292
ursuv	: Üzölmek, kızmak, sinirlenerek bir şeyler söylemek. Kaz. TS, s.292
urşiq (I)	: İp eğirmeye yarayan alet. ‘Kaz. TS, s.292
urşiq (II)	: Bacağın bele varan kısmının başı. Kaz. TS, s.292
urşiqtay	: İğ gibi, iğ ağacı gibi. Kaz. TS, s.292
urşqşa	: Soğuk göz, hırsız göz Kaz. TS, s.292
urt (I)	: Ağzın iki tarafındaki et. Kaz. TS, s.292
urt (II)	: Dediğinden dönmeyen inatçı kimse. Kaz. TS, s.292
urt	: Avurt. TTS, s.360
urta	: Vasat. KTLS, s.938
urtaça	: Ortalama. TTS, s.361
urtaçalık	: Ortalama olma hali. TTS, s.361
urtadan	: Sıradan. TTS, s.360
urtaça	: Zuhur. KTLS, s.1020
urtak	: Ortak. TTS, s.360
urtakçı	: Ortakçı. TTS, s.361
urtakçılık	: Ortakçılık. TTS, s.361
urtakka	: Ortaklıkla. TTS, s.361
urtaklaş-	: Ortaklaşma, bölüşme. TTS, s.361
urtaklaşu	: Ortaklaşma, bölüşme. TTS, s.361
urtaklaşuçı	: Ortaklardan biri. TTS, s.361

urtaklık	: Ortaklık. TTS, s.361
urtaktan	: Ortaklaşa olarak. TTS, s.361
urtakul	: Vasat. TTS, s.361
urtalay	: Ortalayarak. TTS, s.361
urtalık	: Ortalık. TTS, s.361
urtançı	: Orta. TTS, s.361
urtasında	: Ortasında. TTS, s.361
urtla-	: Avurtlamak. TTS, s.361
urtlam	: Yudum, lokma. TTS, s.361
urttam	: Bir içim, ağza sığacak kadar. Kaz. TS, s.292
urttav	: Yudumlamak. Kaz. TS, s.292
uru	: Ekin biçme. TTS, s.361
urunbasar	: Muavin. KTLS, s.600
urukçulduk	: Kabile münasebetleri, kabile kavgaları. Krgz. TS, s.1272
uruksat	: Ruhsat, müsaade. Krgz. TS, s.1272
uruktal-	: Türemek, çoğalmak. Krgz. TS, s.1272
uruktaş-	: Kabilelere, soylara ayrılmak. Krgz. TS, s.1272
uruktat-	: Türemek, çoğaltmak. Krgz. TS, s.1272
urum	: Züriyet. Krgz. TS, s.1272
urunt	: Herkesin çarptığı yer. Krgz. TS, s.1273
uruntuu	: Esas. Başlıca. Krgz. TS, s.1273
urunuş	: Çarpışma. Bitişme Krgz. TS, s.1273
uruş	: Dövüş. Kavga, muharebe. Krgz. TS, s.1273
uruşçaak	: Kavgacı, takılğan. Krgz. TS, s.1273
uruşkaktık	: Takılğanlık. Krgz. TS, s.1273
.uruu	: Kabile. Krgz. TS, s.1273
uruuçuluk	: Kabile sistemiyle bağlantılı olan. Krgz. TS, s.1273
uruy	: Kabarık durmak; içeriye doğru çıkık durmak, şişmek, kabarmak. Krgz. TS, s.1273
usak	: Titrek kavak ağacı. TTS, s.362
usaklık	: Kavak. TTS, s.362
usaksar	: Kavak koruluğu. TTS, s.362
usal	: Cadaloz. KTLS, s.92
usal holıklı	: Sert mizaçlı, kötü huylu. TTS, s.362

usal	: Keskin, sıkı. TTS, s.362
usallan-	: Keskinleşmek. TTS, s.362
usallaş-	: Keskin davranmak. TTS, s.362
uşallaşv	: Acımasızlık göstermek. BTSV, s.2619
usallık	: Keskinlik, kötülük, sertlik. TTS, s.362
usal-untagay	: Harami, haydut. TTS, s.362
usaq adam	: Kıskanç kimse, küçük kimse. Kaz. TS, s.292
usaq soz -	: Dedikodu. Kaz. TS, s.292
usaq	: Ufak, küçük, büyük olmayan. Kaz. TS, s.292
usaqsınuv	: Küçük görmek, hor bakmak. Kaz. TS, s.292
usaqталuv	: Ufalanmak. Kaz. TS, s.292
usaqtap ketti	: Lüzumsuz şeyler Kaz. TS, s.292
usaqtav	: Parçalamak, küçültmek. Kaz. TS, s.292
usaq-tuyek	: Ufak-tefek, olur-olmaz, lüzumlu-lüzumsuz. Kaz. TS, s.292
usatıluv	: Ufaltılmak. Kaz. TS, s.292
usatuv	: Bozdurmak, ufalamak. Kaz. TS, s.292
usınıluv	: Sunulmak. Kaz. TS, s.293
usınısuv	: Sunulmasına yardımcı olmak. Kaz. TS, s.293
usınıuv	: Birisine bir şeyi eliyle vermek, sunmak Kaz. TS, s.293
usqın	: Kılık-kıyafet. Kaz. TS, s.293
ustamdı	: Sağlam, ağırbaşlı, tutumlu. Kaz. TS, s.293 Kaz. TS, s.293
ustamdılıq	: Tutumluluk, sağlam ve ağırbaşlılık. Kaz. TS, s.293
ustamsız	: Tutumsuz, gevşek, hafif. Kaz. TS, s.293
ustara	: Ustura. Kaz. TS, s.293
ustartuv	: Bilemek, ustura gibi keskin olmasını sağlamak. Kaz. TS, s.293
ustasuv	: 1.Yakalanmasına, tutulmasına yardımcı olmak. 2. Tutuşmak. 3. Birisiyle münakaşa etmek, mücadeleye girişmek. Kaz. TS, s.293
ustatuv	: Yakalatmak, tutturmak. Kaz. TS, s.293
ustav	: Nizamname. TTS, s.362
uş	: Bilinç, şuur. TTS, s.364
uşak (I)	: Ufak. Krgz. TS, s.1274
uşak (II)	: Dedikodu. Lâf, lakırdı, iftira. Krgz. TS, s.1274

uşakçı	: Dedikoducu, iftiracı. Krgz. TS, s.1274
uşaktoo	: Dedikodu yapma gıyaben çekiftirme. Krgz. TS, s.1275
uşala-	: Ovalamak, ovuşturmak, ovmak. Krgz. TS, s.1275
uçar	: En yüksek noktası, en ucu. Kaz. TS, s.293
uşatuu	: Ufaltma. Krgz. TS, s.1275
uşınuv	: 1.Uygun olmayan bir şeyden iğrenerek uçuklamak. 2. Ters işlerle meşgul olma eğilimi göstermek. Kaz. TS, s.294
uşı-qıyır	: Hudutsuz, uçsuz bucaksız. Kaz. TS, s.294
uşıqtatuv	: Uğuklatmak. Kaz. TS, s.294
uşıqtav	: Eski usulle tedavi etmek. Üfürmek. Kaz. TS, s.294
uşırav	: Rastlamak, karşılaşmak. Kaz. TS, s.294
uşırtuv	: Uçurtmak. Kaz. TS, s.294
uşıruv	: 1. Uçurtmak. 2. Mahsulü oğtlmş sapından temizlemek için rzgra tutmak. Kaz. TS, s.294
uşıq-uşıq	: Uçuk uçuk. Kaz. TS, s.294
uşlı	: şuurlu. TTS, s.364
uşpa	: Büyük bulutlar. Kaz. TS, s.293
uşpaq	: 1. Cennet. 2. Bahtlı, saadet durum. Kaz. TS, s.293
uşqalaq	: Hafif karakterli, sabırsız. Kaz. TS, s.293
uşqalaqtav	: Sabırsızca, uçarak konarak hareket etmek. Kaz. TS, s.293
uşqalaqtıq	: Hafiflik. Kaz. TS, s.293
uşqarı	: 1. Bir şeyin ucuna, dışına doğru. 2. Acele, şişirme. Kaz. TS, s.293
uşqarılıq	: Uğarılıq, dikkat etmemek. Kaz. TS, s.293
uşqat	: Ufak yapraklı bir ağağ turu. Kaz. TS, s.293
uşqın	: Uçkun, kıvılcım. Kaz. TS, s.293
uşqındanuv	: Kıvılcımlanmak. Kaz. TS, s.293
uşqındav	: Kıvılcımlanmak Kaz. TS, s.293
uşqır	: İyi uçan, uçmaya alışan. Kaz. TS, s.293
uşqırlav	: Ucuunu sivrileştirmek. Kaz. TS, s.293
uşqırlıq	: Çabukluk, kuvvet ve beceriklilik. Kaz. TS, s.293
uşqış (I)	: Pilot. Kaz. TS, s.293
uşqış (II)	: Uğabilen kimse. Kaz. TS, s.293
uştaluv	: Ucu sivrileştirilmek. Kaz. TS, s.293

uşastırıv	: Ulaştırmak, birbirine değdirmek. Kaz. TS, s.293
uştasuv	: Ulaşmak, bir-birine yardımcı olmak Kaz. TS, s.293.
uştav	: Ucunu sivri hale getirmek. Kaz. TS, s.293
uşul	: Bu Krgz. TS, s.1275
uşunça	: Bunca. O kadar Krgz. TS, s.1275
uşunçalık	: O kadar, o derece. Krgz. TS, s.1275
uşunday	: Öyle, o gibi. Krgz. TS, s.1275
uşundaylık	: Öylelik. Krgz. TS, s.1275
uşuv(I)	: 1.Uçmak. Kaz. TS, s.293
uşuv(II)	: Üşümek, soğuk olmak. Kaz. TS, s.294
ut (I)	: Işık. KTLS, s.360
ut(II)	: 1. Alev, ateş, yangın.2.Işık. TTS, s.362
ut(III)	: Ot. TTS, s.362
uta-	: Ekini zararlı ottan temizlemek. TTS, s.363
utar	: Derebeyi evi ve çevresi, şato 2. Çevre ağılı. TTS, s.363
utau	: Zararlı ottan temizlemek. TTS, s.363
utauçı	: Tarlanı ottan temizleyici. TTS, s.363
utiuv	: Yutulmak, kaybetmek, kazanamamak. Kaz. TS, s.293
utılav	: Sözü dikkatle seçerek karşısındakini yenmek için konuşmak. Kaz. TS, s.293
utımdı	: Kazançlı, kolaylı. Kaz. TS, s.293
utın	: Odun. TTS, s.363
utınçı	: Oduncu. TTS, s.363
utınlık	: Odunluk. TTS, s.363
utr	: Sıra, uygun an, fırsat. Kaz. TS, s.293
utırğıç	: Tabure, iskemle. TTS, s.363
utırış	: Oturum, toplantı. TTS, s.364
utırış	: Oturuşmak. TTS, s.364
utırışçı	: Oturuma katılan kimse. TTS, s.364
utırlı	: Kazançlı, kolaylı. Kaz. TS, s.293
utırma(I)	: Oturmak. TTS, s.363
utırma(II)	: Su kabının dibinde bulunan su tortusu. TTS, s.364
utırt-	: 1. Oturtmak, 2. Bitki dikmek.3. Hapse sokmak. TTS, s.364
utırtkıç	: Bitki ve ağaç dikme aleti. TTS, s.364

utırtma	: Dikilmiş ağaç. TTS, s.364
utıs	: Kazanç Kaz. TS, s.29
utız	: Otuz. TTS, s.363
utızınçı	: Otuzuncu. TTS, s.363
utızlı	: Otuzlu. TTS, s.363
util'	: Pılı pırtı. TTS, s.363
utkabızgıç	: Çakmak. TTS, s.363
utkoyırık	: Bir cins kızılkuyluklu kuş. TTS, s.363
ut-küz	: Ateş, köz. TTS, s.363
utla-	: Otlamak. TTS, s.363
utlaç	: Ateşli, alevli. TTS, s.363
utlat-	: Otlatmak. TTS, s.363
utlavık	: Çayır. TTS, s.363
utlavık	: Mera. KTLS, s.578
utlı(I)	: Ateşli. TTS, s.363
utlı(II)	: Otlı. TTS, s.363
utlık(I)	: Otluk. TTS, s.363
utlık(II)	: Ateş konulan yer. TTS, s.363
utlı-kızılı	: Ateşli kızılı. TTS, s.363
utopik	: Ütopik. TTS, s.363
utopiye	: Ütopya. TTS, s.363
utqızuv	: Kaybetmek, kazanamamak. Kaz. TS, s.293
utrak	: Yerleşik, yurtlanmış. TTS, s.363
utraklaş-	: Yerleşmek, yurtlanmak. TTS, s.363
utraklık	: Yerleşiklik. TTS, s.363
utraksa	: Oturak, kalça. TTS, s.363
utrau	: Ada. TTS, s.363
utraulık	: Adalık. TTS, s.363
utrau-utrau	: Ada ada. TTS, s.363
ut-su	: Ateş- su TTS, s.363
uttur-	: Yutturmak. Kaybetmek. Krgz. TS, s.1276
utturuş (I)	: Kaybetme, yutturma. Krgz. TS, s.1276
utturuş- (II)	: Hep birlikte kaybetmek. Krgz. TS, s.1276
utturuu	: Kaybetme. Krgz. TS, s.1276

uturda-	: Hareket etmek. Krgz. TS, s.1276
uturu, utur	: Karşıya, karşıda Krgz. TS, s.1276
uturula-	: Karşılaşmak için gitmek, karşılaşmak Krgz. TS, s.1276
utuş I	: Oyunda kazanç. Krgz. TS, s.1276
utuş II	: Hep beraber oyunda kazanmak. Krgz. TS, s.1276
utuu	: Oyunda kazanma. Krgz. TS, s.1276
utuv	: Yutmak, kazanmak. Kaz. TS, s.293
uu (I)	: Ağla kuş avlama. Krgz. TS, s.1277
uu II	: Hayhuy, gürültü-patırtı arbede Krgz. TS, s.1277
uu (III)	: Zehir, Ağu Krgz. TS, s.1276
uuç	: Avuç Krgz. TS, s.1277
uuçta-	: Avuçla almak, avuçlamak. Krgz. TS, s.1277
uuçu	: 1. Avcı. 2. Ağla kuş avlayan. Krgz. TS, s.1277
uuçuluk	: Avcılık. Krgz. TS, s.1277
uuk (I)	: Obanın kubbesinin sııkları. Krgz. TS, s.1277
uuk- (II)	: Zehirlenmek. Krgz. TS, s.1277
uuktur-	: Zehirlenmek. Krgz. TS, s.1277
uula- (I)	: Anlamak. Krgz. TS, s.1277
uula- (II)	: Gürültü ve uğultu yaparak. Krgz. TS, s.1277
uulan-	: Zehirlenmek. Krgz. TS, s.1277
uulandır-	: 1. Zehirlemek. 2. Çürütmek. Krgz. TS, s.1277
uulandıruu	: 1. Zehirleme. 2. Çürütme. Krgz. TS, s.1277
uulant-	: Zehirlemek. Krgz. TS, s.1277
uulda-	: Yüksek sesle ağlayarak, hıçkırarak, endişe ile bağırarak. Krgz. TS, s.1277
uulukturuu	: Zehirletme. Krgz. TS, s.1278
uuluu	: Zehirlenmiş, zehir ihtiva eden, zehirli. Krgz. TS, s.1278
uurçuk	: Dağın bir tarafından, dar şerit gibi uzamış kısmı, burnu. Krgz. TS, s.1278
uurda-	: Çalmak, aşırmaq, hırsızlık etmek. Krgz. TS, s.1278
uurdal-	: Çalınmaq, aşırılmak. Krgz. TS, s.1278
uurdalış	: Çalma, hırsızlık. Krgz. TS, s.1278
uurdan-	: Bir işi gizlice yapmak. Krgz. TS, s.1278
uurdaş-	: Hep beraber çalmak. Krgz. TS, s.1278

uurdat-	: Çaldırmak. Krgz. TS, s.1278
uurdoocu	: Çalıcı, hırsız. Krgz. TS, s.1278
uurdooculuk	: Hırsızlık, çalma. Krgz. TS, s.1278
uurt-	: Yanak. Krgz. TS, s.1278
uurta-	: Kaşıkla yemek (çorba vs. sulu yemeği). Krgz. TS, s.1278
uurtam	: Yudum. Krgz. TS, s.1278
uurtoo	: Kaşıkla yeme. Krgz. TS, s.1278
uurtta-	: Avurttan tutmak. Krgz. TS, s.1278.
uuru	: Hırsız. Krgz. TS, s.1279
uuruluk	: Hırsızlık. Krgz. TS, s.1279
uutçulduk	: Milliyetçilik. Krgz. TS, s.1267
uuz	: Ağız. Krgz. TS, s.1279
uv	: Zehir Kaz. TS, s.288
uva	: Hey! Yerine kullanılan ifadedir. Kaz. TS, s.288
uvanuv	: Ağlamasını durdurmak. Kaz. TS, s.288
uvap (I)	: Vakit. Kaz. TS, s.288
uvaq (II)	: Ufak. Kaz. TS, s.288
uvaqıyğa	: Vaka. Kaz. TS, s.288
uvaqip	: Dikkatli olmak. Kaz. TS, s.288
uvaq-tuyuk	: Ufak-tefek. Kaz. TS, s.288
uvatıluv	: Eğlendirilmek, ağlatılmamak. Kaz. TS, s.288
uvatqızuv	: Ağlamasını durdurtmak. Kaz. TS, s.288
uvatuv (I)	: Ufaltmak, para bozdurmak. Kaz. TS, s.288
uvatuv (II)	:Çocuğu ağlatmadan eğlendirmek. Kaz. TS, s.288
uvav (I)	: Vay! Kaz. TS, s.288
uvav (II)	: Eski Arapça alfabenin bir harfi. Kaz. TS, s.288
uvay	: Hey! Kaz. TS, s.288
uvayım	:Üzüntü, merak, kaygı, düşünce, Kaz. TS, s.288
uvayım-qayğ	: Üzüntü, hasret. Kaz. TS, s.288
uvayımsız	: Gamsız, üzüntü ve düşüncesiz. Kaz. TS, s.288
uvayımşıl	: Evhamcı, kuruntulu, vehimli. Kaz. TS, s.288
uvayımşıldıq	: Evhamcılık, kuruntululuk. Kaz. TS, s.288
uvayımsızdıq	: Gamsızlık, düşünce ve üzüntüsüzlük. Kaz. TS, s.288
uvayırmıdav	: Düşünmek, üzölmek, merak etmek. Kaz. TS, s.288

uvazir	: Vezir. Krgz. TS, s.1279
uvi	: Zehirli. 2. Kinli. Kaz. TS, s.289
uvilcıtuv	: Yetişmesinde ve gzelleşmesinde rolü olmak. Kaz. TS, s.289
uvilcuv	: 1. Meyve ve gllerin olgunluk cağı. 2. Büyüme cağındaki genç kızın güzellik ve gençliğini belirtmek için kullanılan ifade. Kaz. TS, s.289
uvıldıırıqtav	: Dişi balığın suya yumurtalarını saçması. Kaz. TS, s.289
uvıluv	: Soğuk bir şey içmekten veya başka bir uygun gelmeyen yemek yemekten ağzın i tarafının derisinin düşmesi. Kaz. TS, s.289
uvıq	: Keçeden, çadırın üst tarafına konulan uzun ağaç. Kaz. TS, s.289
uvıs	: 1. Avuç. 2. Olcu, bir avuç. Kaz. TS, s.289
uvıstatuv	: Avulatmak. Kaz. TS, s.289
uvısta	: Avulamak. Kaz. TS, s.289
uvıt	: 1. Zehir. 2. Tesir. Kaz. TS, s.289
uvıtsız	: Tesirsiz. Kaz. TS, s.289
uvıttanuv	: Zehirlenmek, tesirli hale gelmek. Kaz. TS, s.289
uvıttav	: Etkilenmek. Kaz. TS, s.289
uvıttı	: Tesirli, güçlü, heybetli. Kaz. TS, s.289
uvız	: 1. Hayvanın ilk sütü. 2. Henüz çok genç, körpe. Kaz. TS, s.289
uvızdı	: Koyuca. Kaz. TS, s.289
uvlağış	: Zehirleyici. Kaz. TS, s.289
uvlandırıuv	: Zehirlendirmek Kaz. TS, s.289.
uvlanuv	: Zehirlenmek. Kaz. TS, s.289
uvlap-şuvlav	: Bağırıp çağırmak, karmakarışık gürültü yapmak. Kaz. TS, s.289
uvlastıruv	: Zehirlettirilmek. Kaz. TS, s.289
uvlasuv	: Zehirlenmesine yardımcı olmak. Kaz. TS, s.289
uvlatuv	: Zehirletmek. Kaz. TS, s.289 Kaz. TS, s.289
uvlav	: Zehirlemek. Kaz. TS, s.289
uvletuv	: Rzgrın esmesini sağlamak. Kaz. TS, s.289

- uvlev** : Rüzgâr esmesi, uv-uv demesi. Kaz. TS, s.289
- uvmacdav** : Buruşturmak. Kaz. TS, s.289
- uvmavdanuv** : Buruşturulmak. Kaz. TS, s.289
- uvqalanuv** : Buruşturulmak. Kaz. TS, s.289
- uvqalatuv** : Buruşturmak. Kaz. TS, s.289
- uvqalav** : Buruşturmak, karıştırmak. Kaz. TS, s.289
- uvşığuv** : 1. Rahatsızlanmak. 2. Bir şeyin giderek büyümesi. Kaz. TS, s.289
- uvşiqtav** : Birisine dua okuyarak emlemek, üfürmek. Kaz. TS, s.289
- uvşiqtiruv** : Hastalanmasına, meselenin büyümesine sebep olmak. Kaz. TS, s.289
- uv-şuv** : Bağırma-çağırma, Kaz. TS, s.289
- uy** : Hülya. KTLS, s.350
- uy** : Mülahaza. KTLS, s.620
- uy-** : Oymak. TTS, s.355
- uy(I)** : Düşünme. TTS, s.355
- uy(II)** : Ova. TTS, s.355
- uy** : On iki senelik hayvan devrî takviminde ikinci yılın adıdır. Krgz. TS, s.1279
- uya** : Yar, iki dağ arasındaki çukur. BTSV, s.55
- uya** : Yuva. Kaz. TS, s.294
- uyal** : Utanmak Krgz. TS, s.1279
- uyala-** : Yuva yapmak. Krgz. TS, s.1279
- uyalan-** : Kendine yuva kurmak. Krgz. TS, s.1279
- uyalandiruv** : Yuvalandırmak. Kaz. TS, s.294
- uyalas** : Aynı yuvadan, aynı anneden. Kaz. TS, s.294
- uyalaş-** : 1. Yuvada, aynı yuvadan olan. 2. Karındaş. Krgz. TS, s.1279
- uyalav** : Yuvalamak. Kaz. TS, s.294
- uyalçaak** : Utangaç, sıkılgan. Krgz. TS, s.1279
- uyalğansı-** : Utanır gibi gözükmek; yalandan utanmak. Krgz. TS, s.1279
- uyalğansuv** : Utanmış gibi davranmak. Kaz. TS, s.294
- uyalı** : Yuvalı, yuvası olan. Kaz. TS, s.294

uyalkı	: Geniş çukurlu yer, oysak. BTSV, s.55
uyalşaq	: Utangaç. 1 Kaz. TS, s.294
uyalşaqtıq	: Utangaçlık. Kaz. TS, s.294
uyalt-	: Utandırmak, terzil etmek Krgz. TS, s.1279
uyaltuv	: Utandırmak. Kaz. TS, s.294
uyaluv	: Utanmak. Kaz. TS, s.294
uyan dıbıs	: Gür sesli değil. Kaz. TS, s.294
uyan-	: Uyanmak. TTS, s.364
uyan	: Yumuşak, gür değil. Kaz. TS, s.294
uyandıq	: Kibarlık, yumuşaklık. Kaz. TS, s.294
uyanmas	: Uykulu. TTS, s.364
uyanuv	: Uyanma. TTS, s.364
uyat boldı -	: Terbiyesizlik oldu. Kaz. TS, s.294
uyat-	: Uyandırmak. TTS, s.364
uyat	: Ayıp. Kaz. TS, s.294
uyat-	: Utanç, ayıp. Krgz. TS, s.1280
uyat-ar	: Ar, ayıp, namus. Kaz. TS, s.294
uyatsınuv	: Ayıp saymak, uygun görmemek. Kaz. TS, s.294
uyatsız	: Hayâsız, utanmaz, yüzüz. Krgz. TS, s.1280
uyatsız	: Utanmaz. Kaz. TS, s.294
uyatsızdan	: Hayâsız olmak, utanmamak. Krgz. TS, s.1280
uyatsızdık	: Haksızlık, utanmazlık. Krgz. TS, s.1280
uyattav	: Ayıplamak. Kaz. TS, s.294
uyattı	: Namuslu, şerefli. Kaz. TS, s.294
uyattuu	: 1. Vicdanlı, utangan. 2. Muhterem. Krgz. TS, s.1280
uyau bul-	: Uyanık olmak. TTS, s.365
uyau	: Uyanık. TTS, s.364
uyaulık	: Uyanıklık, açıkgözlülük. TTS, s.365
uyçan	: Düşünmeye düşkün. TTS, s.356
uyçanlık	: Düşünmeye düşkünlük. TTS, s.356
uyçu	: Sığırtmaç. Krgz. TS, s.1280
uydağı	: Akıldaki TTS, s.355
uydırma	: Blöf. KTLS, s.74
uydırma	: Uydurma. TTS, s.355

uydırmaçı	: Yalancı. TTS, s.355
uygarındı	: Özet, netice, karar. Kaz. TS, s.290
uygıç	: Oyma aleti TTS, s.355
uygır	: Mucit çocuk, zeki TTS, s.355
Uygur	: Uygur TTS, s.355
uyğaktuu	: Ayı pençesi otu ile kaplanmış olan. Krgz. TS, s.1280.
uyğar	: Tahsis etmek, ayırmak. Krgz. TS, s.1280
uyğarıluv	: Karar verilmek, uygun görülmek. Kaz. TS, s.290
uyğarısuu	: Beraberce karar vermek, beraberce uygun görmek. Kaz. TS, s.290
uyğaruu	: Karar vermek, uygun görmek. Kaz. TS, s.290
uyıl-	: Oyulmak. TTS, s.354
uyıldır-	: Oydurmak. TTS, s.354
uyılış	: Oyulma, oyuluş. TTS, s.354
uyılma	: Oyuk TTS, s.354
uyım	: Cemiyet, teşkilat. Kaz. TS, s.290
uyım	: Oyuk, yarık TTS, s.354 TTS, s.354
uyımdastırılıu	: Teşkilatlandırılmak. Kaz. TS, s.290
uyımdastırıuşı	: Uyum sağlatıcı, organize edici, teşkilatçı. Kaz. TS, s.290
uyımdasuu	: Teşkilatlanmak. Kaz. TS, s.290
uyımdıq	: Cemiyete has, cemiyetçilik. Kaz. TS, s.290
uyımşıl	: Cemiyetçi. Kaz. TS, s.290
uyımşıldıq	: Cemiyetçilik. Kaz. TS, s.290
uyımtık	: Oyuk yer. TTS, s.354
uyımtıklı	: Oyuklu. TTS, s.354
uyım-uyım	: Oylum- oylum. TTS, s.354
uyım- kölkê	: Oyunbazlık. TTS, s.354
uyım-	: Oyun. TTS, s.354
uyınlı- çınlı	: Şakalı gerçek. TTS, s.354
uyınsız	: Şaka değil. TTS, s.354
uyıntı	: Oyuntu. TTS, s.354
uyıntık	: Oyulmuş yer. TTS, s.354
uyıq (I)	: Yünden yapılmış kışlık ayakkabı. Kaz. TS, s.290
uyıq(II)	: Koyu çamur, cine çeken kireçli toprak. Kaz. TS, s.290

- uyıstıruv** : 1. Sıkılaştırmak, sıkı hale getirmek. 2. Teşkilatlandırmak. Kaz. TS, s.290
- uyısuu** : 1. Sıkı çıkan saç veya sakalın karışması. 2. Toplanmak, birlik haline gelmek. Kaz. TS, s.290
- uyıtuv** : Sıvı bir şeyi koyu haline getirmek, süttten yoğurt yapmak. Kaz. TS, s.290
- uyiğuv** : Rüzgâr tesiriyle dumanın yükselememesi. Kaz. TS, s.290
- uykalaştır-** : Birini ötekisine uydurmak, birbirine uygun şekle sokmak. Krgz. TS, s.1280
- uykalış-** : Birbirine uymak, uygun gelmek. 2. Kafiyeleşmek. Krgz. TS, s.1280
- uykana** : İnek ahır. Krgz. TS, s.1281
- uykaş- (I)** : 1. Ahenkli ölçülü. 2. Kafiyeli, kafiye. Krgz. TS, s.1281
- uykaş- (II)** : 1. Ahenkli olmak, ölçülü olmak; 2. Kafiyeleşmek Krgz. TS, s.1281
- uykıl** : Çökük yer, çukurlu yer, meyilli yer. BTSV, s.55
- uyku** : Uyku, kuş uykusu. Krgz. TS, s.1281
- uykuçul** : Uykucu. Uykuyu seven Krgz. TS, s.1281
- uykuçulduk** : Uykuculuk. Krgz. TS, s.1281
- uykulu** : Uykulu, Krgz. TS, s.1281
- uykusura-** : Uykuda sayıklamak. Krgz. TS, s.1281
- uykusuroo** : Uykuda sayıklama. Krgz. TS, s.1281
- uyla-** : Düşünmek, tasavvur etmek. TTS, s.355
- uylamaganda** : Düşünmeden. TTS, s.356
- uylamastan** : Düşünmeksizin. TTS, s.356
- uylan-** : Düşünmek, düşünceye dalmak. TTS, s.356
- uylandır-** : Düşündürmek. TTS, s.356
- uylanma** : Uydurma. TTS, s.356
- uylanu** : Düşünme. TTS, s.356
- uylaş-** : Birlikte düşünme. TTS, s.356
- uylau** : Düşünme. TTS, s.356
- uylu** : Düşünceli. TTS, s.356
- uylığısuu** : Toplanarak, toplu halde bulunarak bir tarafa gidememek. Kaz. TS, s.290

uyliqtiruv	: Hiç bir tarafa gidemeyerek toplu halde kararsız kalmasını sağlamak. Kaz. TS, s.290
uymak	: Dikiş yüzük. TTS, s.356
uymaklan-	: Oyuk oyuk olmak. TTS, s.356
uymır	: Oyma ve delme aleti. TTS, s.356
uyna-	: Oynamak. TTS, s.356
uynak	: Oynak. TTS, s.356
uynakla-	: Oynamak, çalkalanmak. TTS, s.356
uynaklat-	: Oynatmak, çalkalatmak. TTS, s.356
uynaklık	: Oynaklık. TTS, s.356
uynal-	: 1. Oynamak. 2. Çekiliş yapmak. TTS, s.356
uynaliş	: Oynama. TTS, s.356
uynap	: Şaka yaparak. TTS, s.356
uynaş	: Fahişe. TTS, s.356
uynat-	: Oynamak. TTS, s.356
uynauçı	: Oynayıcı. TTS, s.356
uypala-	: 1. Karma karış etmek, perişan bir hale koymak 2. Buruşturmak. Krgz. TS, s.1281
uypalan-	: Kırışıp top şekline girmek. Krgz. TS, s.1281
uypalaq	: Karışık-buruşuk, buruşmuş. Kaz. TS, s.290
uypalaqtanuv	: Buruşturulmak. Kaz. TS, s.290
uypalaqtav	: 1. Karışık, buruşuk hale getirmek. 2. Ezmek, cesaretini kırmak. Kaz. TS, s.290
uypı	: Geniş çukurlu yer, oymak. BTVS, s.55
uypalanuv	: Buruşturulmak. Kaz. TS, s.290
uypalav	: Buruşturmak. Kaz. TS, s.290
uypas	: Benzer, aynı. Kaz. TS, s.290
uypastiruv	: 1. Benzer hale getirmek, uygun hale getirmek. 2. Uygun hale getirmek. Kaz. TS, s.290
uypasuv	: Benzemek, uygun hale gelmek, kafiye olmak. Kaz. TS, s.290
uypa-tuyqa	: Karma-karışık. Kaz. TS, s.290
uypav	: 1. Yok etmek, kolayca yok edivermek. 2. Buruşuk hale getirmek. Kaz. TS, s.290

uyqı	: Uyku. Kaz. TS, s.290
uyqıl	: Uykucu. Kaz. TS, s.290
uyqısırav	: Uykuda sayıklamak. Kaz. TS, s.290 Kaz. TS, s.290
uyqı-tuyqı	: Karma-karışık olmak, tertipsiz, saçılmış vaziyette olmak. Kaz. TS, s.290
uysız	: Düşüncesiz. TTS, s.356
uysızlık	: Düşüncesizlik, fikirlik. TTS, s.356
uysu	: Çukur yer, vadi. TTS, s.356
uysuluk	: Çukurluk, vadilik. TTS, s.356
uysuz	: İneksiz, ineği olmayan adam. Krgz. TS, s.1281
uysuzduk	: İneksizlik. Krgz. TS, s.1281
uytqı	: 1. Yoğurt ve benzeri yiyecekler için kullanılan maya. 2. Şii teşkilatının kurucusu. TS, s.290
uytqıtuv	: Sert rüzgâr ve boranın tesiriyle hortumlaşmak. Kaz. TS, s.290
uytquv	: Karın, toz-dumanın ve onlara benzeyen şeyin rüzgârın tesiriyle uçarak hortum şeklini alması. Kaz. TS, s.290
uyun	: Oyun. KTLS, s.668
uyuşturuu	: Teşkilâtlandırma Krgz. TS, s.1283
uyuşturuuçı	: Teşkilâtçı. Krgz. TS, s.1283
uyuşturuuçuluk	: Teşkilâtlandırıcılık. Krgz. TS, s.1283
uyuşul-	: Teşkilâtlanmak, birleşmek. Krgz. TS, s.1283
uyutku	: 1. Yoğurt mayası. 2. Faal, aktif unsur. Krgz. TS, s.1283
uyutkuluu	: Birleşmiş, kaynaşmış. Krgz. TS, s.1283
uyuv	: 1. Tutmak Kaz. TS, s.294
uyzi	: Küçük oyuk, gedik. BTSV, s.56
uz	: Usta. Krgz. TS, s.1283
uza-	: Uzaklaşmak, uzağa gitmek, muvaffak olmak. Krgz. TS, s.1283
uzağıraq	: Bir hayli, çok, uzak. Kaz. TS, s.289
uzak	: Uzun. Krgz. TS, s.1283
uzakta-	: Uzun sürmek.. Krgz. TS, s.1283
uzan-	: Çalışmak, bir zanaatla meşgul olmak. Krgz. TS, s.1283
uzanqıravr	: Gittikçe uzaklaşmak. Kaz. TS, s.290

uzaq(I)	: 1.Uzak, mesafe ölçümü. 2. Zaman ölçümü Kaz. TS, s.290
uzaq(II)	: Bir karga cinsi. Kaz. TS, s.290
uzaq-sure	: Bitmez tükenmez, çok uzayacak. Kaz. TS, s.290
uzar-	: Uzamak. Krgz. TS, s.1284
uzart-	: Uzatmak. Krgz. TS, s.1284
uzartuu-	: Uzatma. Krgz. TS, s.1284
uzartuv	: Uzatmak. Kaz. TS, s.290
uzaruv	: Uzamak, uzun olmak. Kaz. TS, s.290
uzat-	: Uzaklaştırmak, gitmeye müsaade etmek. Krgz. TS, s.1284
uzata	: Boyunca, boyuna, boyuna giden Krgz. TS, s.1284
uzatılı	: 1. Uğrulanılmak. 2. Damadın evine gönderilmek. Kaz. TS, s.290
uzatuuçu	: Geçirici teşyi eden. Krgz. TS, s.1284
uzatuv	: 1.Uzatmak. 2.Kızı evlendirmek, damat evine yollamak. 3. Uğurlamak. Kaz. TS, s.290
uzautuv	: Uzatmak. Kaz. TS, s.290
uzav	: Uzaklaşmak, gittikçe uzağa doğru gitmek, bir şeyin uzaması, çok vakit alması. Kaz. TS, s.290
uzayuv	: Uzanmak. Kaz. TS, s.290
uzda-	: Bir işi ustalıkla, merhametle yapmak. Krgz. TS, s.1284
uzdır-	: 1. Geçirmek. 2. Üstünlüğünü göstermek. TTS, s.355
uzdırış	: At yarışı. TTS, s.355
uzgan	: Geçmiş geride kalmış. TTS, s.355
uzgın	: 1. Geçici. 2.İleri giden. TTS, s.355
uzgınçı	: 1.Gelip geçici.2. Yolda yürüyen. TTS, s.355
uzın-	: Haddini aşmak, sınırdan çıkmak. TTS, s.355
uzın qulaq	: Söylenti, dedikodu, haber. Kaz. TS, s.290
uzın	: Uzun, kısa değil. Kaz. TS, s.290 Kaz.
uzındıq	: Uzunluk, ölçüm. Kaz. TS, s.290
uzındır-	: Haddini aştırmak, sınırdan çıkarmak.
uzınırğa	: Tahmini, aşağı yukarı. Kaz. TS, s.290
uzınnan-uzaq	: Bir şeyin uzunlamasına düşmesi. Kaz. TS, s.290
uzın-sonar	: Etraflıca, öteden beri. Kaz. TS, s.290
uzın-sure	: Uzun süre. Kaz. TS, s.290

uzınşa	: Uzunca. Kaz. TS, s.290
uzış	: 1. Yarış. 2. Geçiş. TTS, s.355
uzış	: Yarış. KTLS, s.970
uzış-	: Yarışmak. TTS, s.355
uzışçı	: Koşuda yarışçı. TTS, s.355
uzışlıy	: Geçerken. TTS, s.355
uzıştan	: Yarışalım demek. TTS, s.355
uzun	: Uzun, uzunluk. Krgz. TS, s.1284
uzunduk	: Uzunluk. Krgz. TS, s.1284

2.1.5. Ü Vokali İle Başlayan Kök Ailesi

ü sesi: Tabiat taklidi ü sesi dışında asli ü ve bazı ses değişiklikleriyle Kıpçak gurubunda kelime başı ünlüsü olarak kullanılmaktadır.

- Tabiat taklidi olan bu ses bir kök ailesi oluşturmaz. Türkçenin fonetik dizgesi dışında çıkarılan bu **ü** sesi hafif uzun, vurguludur. Görülen bir olay ya **a** durum karşısında gayriihtiyari çıkarılan bu ses, uzun söylendiğinde **üü** diftong şeklindedir. Bu ses **ğ, f, l, m, n, v, y** ünsüzleri başına gelerek hayret, nida, gösterme ifadelerinin karşılanmasını sağlar.
- **ü sesi:** Ön damak ince dar yuvarlak bu sesin Arkaik Türkçeden beri kullanıldığı anlaşılmaktadır. Vokal kendisinden sonra gelen **ç, l, m, p, r, s, t, v, z** ünsüzlerini alarak, üst **taraf, çokluk, çoğalma, rakam olan üç ile keskinlik, yitilik** kavramları ve bu kavramların çerçevesinde kelimeler üretir. Kullanımları aşağıda alfabetik sıralama ile verilmiştir.
- **ü sesi:** Ön damak ince dar yuvarlak olan bu sesin diğer normal uzunlukta olan ü sesine göre tınısı daha uzundur. buna uzun **ü** sesi de diyebiliriz. Bu sesin de Arkaik Türkçeden beri kullanıldığı anlaşılmaktadır. Vokal kendisinden sonra gelen **ğ, l, m, r, ş, t, v, y** ünsüzleri alarak, bu ünsüzlerin oluşturduğu kavramlar

çerçevesinde kelimeler yapmaktadır. Kullanım örnekleri aşağıda alfabetik olarak sıralanmıştır.

ü	: Av. KTLS, s.34
überli-jobir	: Kalabalık, çoluk-çocuklu. Kaz. TS, s.
übêş	: Öpme. TTS, s.471
übêş-	: Öpüşmek. TTS, s.471
übiş	: Buse. KTLS, s.86
üç	: Avuç. KTLS, s.34
üç	: Öç, kin. TTS, s.477
üç	: 1. üç (sayı); 2. beş Krgz. TS, s.1285
üçêk-	: Öç duymak. TTS, s.477
üçêkle-	: Öfke ve kin uyandırmak. TTS, s.477
üçêkleş-	: Karşılıklı öfke ve kin uyandırmak. TTS, s.477
üçêktêr-	: Karşılıklı öfke ve kin uyandırtmak. TTS, s.477
üçlê	: Öçlü, kinli. TTS, s.477
üçlet-	: Ölçtürmek. TTS, s.474
üçöö	: Üç kişi, her üçü. Krgz. TS, s.1285.
üçültük	: Hesap sarısında üç yerine giden, geçen. Krgz. TS, s.1285
üçülük	: Üçlük, üç parçadan ibaret olan. Krgz. TS, s.1285
üçün	: İçin Krgz. TS, s.1285
üçünçü	: Üçüncü. Krgz. TS, s.1285
üde	: Anlamak, becermek. KİS, s.
üde-	: Artmak, hızlanmak şiddetlenmek. KTTS, s. 296
üdemli	: Çoğalan, gittikçe artarak bollaşan. Kaz. TS .s .296
üderiuv	: Bir tarafa doğru hep birden yürümek, hareket etmek. Kaz. TS, s.296
üderuv	: Kaçmak, rastgele koşmak. Kaz. TS s.296
üdetpeli	: Hep çoğalan, hep artan, hep büyüyen. Kaz. TS, s.296
üdetuv	: Arttırmak, hızlandırmak, çoğaltmak. Kaz. TS, s.296
üdey tisuv	: Depreşmek. KTLS, s.162
üdireyuv	: Korkmuş veya heyecanlanmış, sinirlenmiş gibi bakmak ve öyle durmak. KTTS, s. 296
üdüröy-	: Karmakarışık olmak Krgz. TS, s.1285

üf	: Of. Krgz. TS, s.1285
ügêt	: Öğüt. TTS, s.471
ügêt- nesihat	: Öğüt, nasihat. TTS, s.471
ügêtle	: Öğütlemek. TTS, s.471
ügetuv	: Ugituv. Kaz. TS, s.
ügêz	: Öküz. TTS, s.471
üg'itiluv	: Öğütölmek, ufak parça haline gelmek. Kaz. TS, s.296
ügi	: Üvey. TTS, s.471
ügilgiş	: Çabuk öğütölen, çabuk parçalanan. KİS, s.
ügilmeli	: Öğütölen, öğütölebilen. Kaz. TS,296
ügiluv	: 1, Öğütölmek, ovulmak. 2. Üzölmek, kaygılanmak. Kaz. TS, s.296
ügind	: Oğulmuş, öğütölmüş, ufak parçalar. Kaz. TS
ügisên-	: Üvey sinmek. TTS, s.471
ügisêt-	: Üvey saymak. TTS, s.471
ügit	: Öğüt. KTTS, s. 696
ügit-	: Nasihat KTTS, s. 696
ügitilgiş	: Çabuk öğütölen. Kaz. TS, s.296
ügituv	: Öğötmek, övmek, parçalamak. Kaz. TS s.
ügiz	: Boğa. KTLS, s.76
üguv	: Bir şeyi ovmak, ovarak yumuşatmak. Kaz. TS, s
ügündü	: Demir tozu, eğınti. Krgz. TS, s.1286
ügüt:	:1.Öğüt, nasihat. 2. Propaganda Krgz. TS, s.1286
ügütçü	: Propagandacı. Krgz. TS, s.1286
ük-	: Övölmek, ufalamak. Krgz. TS, s.1286
ükçe	:Ökçe. TTS, s.473
ükçelê	: Ökçeli. TTS, s.473
ükçesêz	: Ökçesiz. TTS, s.473
ükên-	: Pişman ölmek. TTS, s.473
ükênêç	: Pişmanlık. TTS, s.473
ükêr-	: Böğörmek. TTS, s.473
üki (I)	: Puhu kuşunun tüyü. Kaz. TS, s.297
üki (II)	: Buzu kırarak hazırlanan su alma ve hayvanın su içme yeri. Kaz. TS, s.297

ükilev	: Puhu kuşunun tüyüyle süslemek. Kaz. TS, s.297
ükim	: Hüküm, karar. Kaz. TS, s.297
ükimdev	: Hüküm karar çıkarmak. Kaz. TS, s.297
ükimet	: Hükümet. Kaz. TS, s.297
ükök	: Erzak muhafazası için kullanılan küçük sandık. Krgz. TS, s.1286
üksê-	: Hıçkırmak. TTS, s.473
üksêz	: Öksüz. TTS, s.473
üksêzlêk	: Öksüzlük. TTS, s.473
üksmöy	: Sarkık durmak Krgz. TS, s.1286
üksögöy	: Saçları karmakarışık olan, kıllı, tüylü, saçarı uzamış olan. Krgz. TS, s.1286
üksöngdö-	: 1. saçı kılı birbirine karışmak. 2. kızgınlık ve hırsla atılmak Krgz. TS, s.1286
üktiruv	: Ovutturmak, öğüttürmek. Kaz. TS, s.297
ükü	: 1. Puhu kuşu 2. puhu yahut baykuş tüylerinde süs Krgz. TS, s.1286
ül-	: Ölmek. TTS, s.473
ülan	: Çayır. KTLS, s.120
ülbiretuv	: Yumuşak, güzel ve ince halde bulundurmak. Kaz. TS, s.297
ülbirev	: Yumuşak ve güzel halde olmak. Kaz. TS, s.297
ülbürö-	: Narin, ince tüylü, zarif olma. Krgz. TS, s.1286
ülçe-	: Ölçmek. TTS, s.474
ülçegêç	: Ölçücü alet. TTS, s.474
ülçem	: Ölçüm aleti. TTS, s.474
ülçen-	: Ölçülmek, ölçünmek. TTS, s.474
ülçenêş	: Ölçünüşsek. TTS, s.474
ülçenêşlê	: Ölçünmeli, ölçü. TTS, s.474
ülçeş-	: Karşılıklı ölçüşmek. TTS, s.474
ülçeü	: Ölçme, ölçü aleti. TTS, s.474
ülçeüçê	: Ölçücü. TTS, s.474
ülçeülê	: Ölçülü. TTS, s.474
ülçeüsêz	: Ölçüsüz. TTS, s.474

ölçevêç	: Ölçü kaşığı. TTS, s.474
öldirev	: Elin veya başka bir vücudun derisinin incilmesi, su toplaması. Kaz. TS, s.297
öldiri	: Mutfak eşyalarını koymaya mahsus raf. Kaz. TS, s.297
ölê	: Ölü. TTS, s.473
ölek	: Tek hörgücü olan devenin genç buğrası. Kaz. TS, s.297
ölêk(I)	: Ceset, ölmüş kimse. TTS, s.474
ölêk(II)	: Ölü doku. TTS, s.474
ölêkle-	: Ölü doku hâsıl olmak. TTS, s.474
ölêklê	: Ölü dokulu. TTS, s.474
ölekse	: Leş. TTS, s.474
ölekselêk	: Leş bırakılan yer. TTS, s.474
ölêm	:Ölüm. TTS, s.474
ölêmdar	:Ölüme mahkûm kimse. TTS, s.474
ölemet	:Ölüme yakın. TTS, s.474
ölêmsêz	: Ölümsüz. TTS, s.474
ölêmsêzlêk	: Ölümsüzlük. TTS, s.474
ölêmtêk	: Ölü gömme malzemeleri. TTS, s.474
ölen	: Ot. Otlı yer. TTS, s.474
ölenlêk	: Otluk. TTS, s.474
öler-ölmes	:Ölür ölmez. TTS, s.474
öles	: Hisse, hak, pay. Kaz. TS, s.297
ölestiruv	: Üleştirmek. Kaz. TS, s.297
ölesuv	: Üleşmek. Kaz. TS, s.297
öleştiriluv	: Üleştirilmek. Kaz. TS, s.297
ölet	: Salgın hastalık. TTS, s.475
ölgertuv	: Ulaştırtmak. Kaz. TS, s.297
ölgî	: Örnek, kalıp, görgü, ders. Kaz. TS, s.297
ölgîli	:Görgülü, terbiyeli. Kaz. TS, s.297
ölgiriluv	:Yetiştirilmek, vaktinde bitirilebilmek, vaktinde vardırabilmek. Kaz. TS, s.297
ölgirtuv	:Yetiştirmek, vaktinde hazırlamış veya varmış olmak. Kaz. TS, s.297
ölgülüü	: Numunelik. örneklik Krgz. TS, s.1287

ülgür-	: Yetişmek. Krgz. TS, s.1287
ülik	: Ceset. KTLS, s.98
ülimhiz	: Kalıcı. KTLS, s.428
ülimisli	: Kul. KTLS, s.512
ülken:	: 1. Büyük. 2. Yaşı büyük, tecrübeli. Kaz. TS, s.297
ülken üy	: Apartman. KTLS, s.22
ülkendik	: Büyüklük, ağabeylik. Kaz. TS, s.297
ülkensuv	: Kendini büyük, yaşı büyük saymak. Kaz. TS, s.297
ülkeytiluv	: Büyütölmek. Kaz. TS, s.297
ülkeytiş	: Büyüteç KTLS, s.90
ülkeytkiş	: Büyüteç, bir şeyi büyüten. Kaz. TS, s.297
ülkeytuv	: Büyötmek, genişletmek. Kaz. TS, s.297
ülkeyyuv	: Büyömek. Kaz. TS, s.297
ülmes	: Ölmek. TTS, s.474
ölö	: Avlamak. KTLS, s.34
ölöş	: Hisse, pay, üleş. Krgz. TS, s.1287
ölöştür-	: Üleştırmek, tevzi etmek. Krgz. TS, s.1287
ölpelektev	: İnceltmek, yumuşak hale getirmek. Kaz. TS, s.297
ölpelenuv	: Yumuşak hale gelmek. Kaz. TS, s.297
ölperşek	: Yüreğın, böbreğın etrafındaki ince zar. Kaz. TS, s.297
ölpildek	: Çok yumuşak ve hafif. Kaz. TS, s.297
ölpildetuv	: Yumuşak ve ince hale getirtmek. Kaz. TS, s.297
ölpildev	: Yumuşak ve hafif, çok zarif olmak. Kaz. TS, s.297
ölsäm	: Doz. KTLS, s.186
ölsäv	: Karışlamak. KTLS, s.442
ölük	: 1. Boyunuzun dibini teşkilden kemik. 2. Kamçının pürüzlerini gidermek için kullanılan boynuz safha. Krgz. TS, s.1287
ölöl	: Salyangoz. Krgz. TS, s.1287
ölüröy-	: Bulanmış ve hayat eseri kalmamış olan gözlerle bakmak Krgz. TS, s.1287
öme	: Bir işi birkaç kişi birleşerek bitirmek. Kaz. TS, s.297
ömelev	: Birkaç kişi birleşerek bir şeyi ikmal etmek, yapmak. Kaz. TS, s.297

ümit	: Umut, ümit. Kaz. TS, s.298
ümitker	: Umut eden, bekleyen. Kaz. TS, s.298
ümittendiruv	: Umutlandırmak. Kaz. TS, s.298
ümittenuv	: Umutlanmak. Kaz. TS, s.298
ümitti	: Umutlu. Kaz. TS, s.298
ün	: Ses. Kaz. TS, s.298
ündemev	: Ses çıkarmamak. Kaz. TS, s.298
ündes	: Uygun, benzer. Kaz. TS, s.298
ündestik	: Kafiyelilik, benzerlik. Kaz. TS, s.298
ündesuv	: 1.Konuşmak, temas etmek. 2. Desteklemek. Kaz. TS, s.298
ündetuv	: Söyletmek, konuşturmak. Kaz. TS, s.298
ündev	: Bildiri, açıklama. Kaz. TS, s.298
ündö-	:1.Çağırarak. 2. Bağırıp çağırarak; seslenmek. Krgz. TS, s.1288
ündök	: Çağırış Krgz. TS, s.1288
ündön-	: Ses hususunda benzemek Krgz. TS, s.1288
ündöö	: Çağırış, hitap name, hitabe Krgz. TS, s.1288
ündöştük	:Sesçe benzerlik. Krgz. TS, s.1289
ündü	: Sesli, sedalı, iyi ses veren. Krgz. TS, s.1289
ünem	: İdareli kullanmak, az azdan kullanarak belli bir zamana yetmesini sağlamak. İktisatlı olmak. Kaz. TS, s.298
ünemdetuv	: İktisatlı davrandırmak, idare ettirmek. Kaz. TS, s.298
ünemdev	: Azar-azar kullanarak idare etmek, iktisatlı davranmak, temkinli davranmak. Kaz. TS, s.298
ünemi	: Hep, devamlı, her zaman. Kaz. TS, s.298
üñér	: 1.Yamaç çukuru, dağ yamacı 2. Dağ eteği
üngeç	: Yemek borusu. TTS, s.478
üngge	: Başkalaşmış değişmiş. TTS, s.478
üngger-	: Başkalaşmak, değişmek, geçmek. TTS, s.478
üngildev	: Delik, çukur Kaz. TS, s.298
üngir	: Delik, mağara. Kaz. TS, s.298
üngirletuv	: Mağara haline getirtmek, kazdırmak. Kaz. TS, s.298

üngerlev	: Delik açarak daha da kazmak suretiyle mağara haline getirmek. Kaz. TS, s.298
ünguv	: Bir şeyi çukurlaştırmak, kazmak. Kaz. TS, s.298
ünğküldö-	: Ağızını açmadan boğuk ses çıkarmak. Krgz. TS, s.1289
ünğkür-	: Mağara. Krgz. TS, s.1289
ünğü-	: Bir şeyin içine saklanmak, bir şeyi delmek, delik açmak. Krgz. TS, s.1289
ünğüldö-	: Boğuk ve hazin bir ses vermek Krgz. TS, s.1289
ünğürököy	: Apaçık duran, mağara görünüşünde olan. Krgz. TS, s.1289
ünğüröy-	: Apaçık durmak Krgz. TS, s.1289
ünildiruv	: Dikkatle baktırmak. Kaz. TS, s.298
üniluv	: Dikkatle bakmak, tetkik etmek, etraflıca anlamak istemek. Kaz. TS, s.298
ünirendev	: Aç gözlük etmek. Kaz. TS, s.298
ünireytu	: Uygunsuzca durmasını sağlamak. Kaz. TS, s.298
ünireyuv	: Evin duvarının, herhangi bir yerinin yarılmış, çatlamış olarak açılması. Bir yerin boş ve yakışsız olması. Kaz. TS, s.298
ünsiz-tilsiz	: Ses çıkarmadan, hiç bir şey demeden. Kaz. TS, s.298
ünsü	: Sessiz, iyi ses çıkarmayan, sedasız. Krgz. TS, s.1290
üp (I)	: Ev eşyasının, elbisenin en kıymetli (kısmı, mücevherat. Krgz. TS, s.1290
üp (II)	: Hava sıkıntısı, en küçük rüzgâr bulunmaksızın şiddetli sıcak Krgz. TS, s.1290
üp-	: Öpmek. TTS, s.475
üpçü	: Giyime düğme yerine dikilen şerit. Krgz. TS, s.1290
üpelek	: Kamış ve benzeri bitkilerde bulunan tüy. Kaz. TS, s.298
üpilmalik	: Bir bitki çeşidi. Kaz. TS, s.298
üpkä	: Öfke. KTLS, s.672
üpke(I)	: Akciğer. TTS, s.475
üpke(II)	: Öfke, serzeniş. TTS, s.475
üpkeçêl	: Kindar, kinci. TTS, s.475
üpkele-	: Öfkelenmek. TTS, s.475
üpkelet-	: Öfkelenmek. TTS, s.475

üpkäläv	: Darılmak. KTLS, s.150
üpsüy-	: Sivrilip durmak Krgz. TS, s.1290
üpte	: Çalmak, çalarak toplamak. Kaz. TS, s.298
üpülmalik	: Bir bitkinin adıdır. Krgz. TS, s.1290
ür	:1.Yokuş, bayır. 2. Tepe, tümsek. TTS, s.475
ür- (I)	: Havlamak Krgz. TS, s.1290
ür-(II)	: Örmek. TTS, s.475
ür-(II)	: Kök almak, kök salmak. TTS, s.475
ürbelen	: Dur belen. Kaz. TS, s.298
ürçê-	: Üremek, çoğalmak. TTS, s.476
ürçê(I)	: Üretim. TTS, s.476
ürçê(II)	: Fide. TTS, s.476
ürçêmlê	: Verimli. TTS, s.476
ürçêmlêlêk	: Verimlilik. TTS, s.476
ürçêt-	: Üretmek, çoğaltmak. TTS, s.476
ürçêtkêç	: Üretici, çoğaltıcı. TTS, s.476
ürdek	: Ördek. TTS, s.475
ürdekbörn(I)	: Yayvan gagalı, bir cins memeli hayvan. TTS, s.475
ürdekbörn(II)	:Yayvan ağızlı kerpeten. TTS, s.475
ürdêr-	: Fide çimletmek. TTS, s.475
ürdis (I)	: Hep, her zaman, devamlı olarak. Kaz. TS, s.298
ürdis (II)	: Örf-adet, alışkanlık. Kaz. TS, s.298
üre	: Dik, dimdik. TTS, s.476
üreçe	: Koruyucu file. TTS, s.476
ürêl-(I)	: Tutmak veya almak için el uzatmak. TTS, s.475
ürêl-(II)	: Örülme. TTS, s.475
ürêm	:Örgü. TTS, s.475
ürêntê	: Bitki fidesi, fidan biçimi. TTS, s.475
ürêntêlêk	: Bitki fideliği. TTS, s.475
ürêş	: Otlak, mera. BTSV, s.57
ürey	: Dehşet. KTLS, s.156
üreyli	: Korkulacak kadar. Kaz. TS, s.298
ürgê	:Tümsekteki. TTS, s.475
ürgêlêk	: Bitki fidanı olarak kullanılan kök. TTS, s.475

ürgên	: Fidelik kök TTS, s.475
ürgén	: Ağacın kesilmesinin ardından kalan kökte çıkan filiz. BTSV, s. 121
ürgéndé	: Ağacın kesilmesinin ardından kalan kökte çıkan filiz. BTSV, s. 121
ürgülö-	: Uyuklamak, pinekleme. Krgz. TS, s.1290
ürgülöt-	: Uyuklatmak. Krgz. TS, s.1290
ürgüz-	: Havlatmak, havlamaya mucip olmak. Krgz. TS, s.1291
ürim-butaq	: Akraba, sülale. Kaz. TS, s.299
ürin	: Rüzgârın topladığı şeyler Kaz. TS, s.299
üriv	: Bükme. KTLS, s.88
ürk-	: Ürmek, korkarak bir yana atılmak Krgz. TS, s.1291
ürkeç	: Hörgüç. TTS, s.475
ürkek	: Korkak, tehlike sezmiş gibi hareket etmek. Urkek. Kaz. TS, s.298
ürken	: Ağacın kesilmesinin ardından kökte çıkan filiz. BTSV, s. 121
ürkituv	: Ürkütmek. Kaz. TS, s.298
ürkuv	: Ürmek. Kaz. TS, s.298
ürkün	: Telaş panik kargaşalık Krgz. TS, s.1291
ürkünçök	: Ürkek, korkarak kendisini bir yana atan. Krgz. TS, s.1291
ürküt-	: Ürkütmek Krgz. TS, s.1291
ürle	: Tepeli, tümsekli. TTS, s.475
ürle-	: Yavaş yavaş çıkmak. Yükselmek. TTS, s.475
ürlet-	:1. Yavaş yavaş bindirmek.2.Ateşin alevini arttırmak. TTS, s.475
ürletuv	: Üfletmek, şişirtmek. Kaz. TS, s.298
ürlev	: Üflemek, şişirmek. Kaz. TS, s.298
ürme	: 1. Örgü. 2. Sarmaşık. TTS, s.475
ürmeküç	: Örümcek. TTS, s.475
ürmele-	:1.Sarmaşmak. 2. Rütbe almak. TTS, s.475
ürmelê	: Sarmaşık. TTS, s.475
ürnek	: Örnek. TTS, s.475
ürö-	: İptal etmek Krgz. TS, s.1291

ürön	: Tohum, hububat, tohumluk. Krgz. TS, s.1291
üröndük	: Tohumluk. Krgz. TS, s.1291
üröy	: Ruh. Krgz. TS, s.1292
ürpek	: Dik, gür saç. Kaz. TS, s.298
ürpik	: Kaz. TS, s.298
ürpiyisuv	: Korkmuş, heyecanlanmış vaziyette bulunmak. Kaz. TS, s.298
ürpiytuv	: Dik ve karma-karışık ettirmek. Kaz. TS, s.298
ürpiyuv	:1. Korkmuş, ürkmüş gibi durmak. 2. Saçın karışık ve dik olması. Kaz. TS, s.298
ürpök	: Ürpermiş Krgz. TS, s.1292
ürpökbaş	: Dağ keçisi yavrusunun dişisi. Krgz. TS, s.1292
ürpöngdö-	: Horozlanmış, hiddetlenmiş görünüşte bulunmak. Krgz. TS, s.1292
ürpüy-	: Horozlanmak, hırslanmak, kızmak. Krgz. TS, s.1292
ürselen-	: Ölesiye ıstırap çekmek. TTS, s.475
ürsétme	: Fide. BTSV, s. 121
ürsétmelék	: Fidan. BTSV, s. 121
ürsitiv	: İst ihlal. KTLS, s.400
ürte	: Bir kimseyi öfkelenmek. TTS, s.476
ürtel-	: Çok öfkelenmek. TTS, s.476
ürtelen-	: Ateş gibi öfkelenmek. TTS, s.476
ürtük	: Çul, örtü. Krgz. TS, s.1292
ürtüktö-	: Çulla veya örtü ile örtmek. Krgz. TS, s.1292
üruv (I)	1. Üflemek, ağzıyla hava vermek, şişirmek. 2. Rüzgârın esmesi. Kaz. TS, s.298
üruv (II)	: Ermek, yersiz konuşmak. Kaz. TS, s.298
ürüldö-	: Gümbürdemek, hırlamak, horuldamak. Krgz. TS, s.1292
ürüp	: Örf ve adet. Krgz. TS, s.1292
ürüş	: Havlama. Krgz. TS, s.1292
üs	: Üst. Krgz. TS, s.1292
üs-	: Bitmek, filizlenmek, yeşermek. TTS, s.476
üs	: Kin. KTLS, s.488
üsêm	: Bitme, filizlenme, yeşerme. TTS, s.476

üsêmlêk	: Bitki. TTS, s.476
üsên-	: Övüldüğü için sevinmek. TTS, s.476
üsêndêr-	: Överek ruhlandırmak. TTS, s.476
üsênté	: Filiz, tomurcuk, sürgün. BTSV, s.101
üsêntê	: Filiz. TTS, s.476
üsêş	: Bitme, çoğalma, artma. TTS, s.476
üsik	: Vücudun üşümüş, donmuş olan tarafı. Kaz. TS, s.299
üsimlik	: Bitki, KTLS, s.72
üsinti	: Fidan. KTLS, s.246
üsinuv	: Üşümek, donmak. Kaz. TS, s.299
üsiş baskıstarı	: Merhale. KTLS, s.578
üsiş	: Gelişmek. KTLS, s.264
üsituv	: Üşütmek, dondurmak. Kaz. TS, s.299
üsiiv	: Bitmek, büyümek. KTLS, s.72
üski	: Burgu, matkap. Kaz. TS, s.299
üskiruv	: Soğuk rüzgâr esmesi. Kaz. TS, s.299
üsmêr	: 12-15 yaş arası çocuk, yeni yetme. TTS, s.476
üsmêrçak	: Yeni yetme çağı. TTS, s.476
üst	: Üst Krgz. TS, s.1293
üstel	: Masa, yemek ve yazı masası. Kaz. TS, s.299
üsteluv	: Fazlalaşmak, çoğalmak. Kaz. TS, s.299
üstem	: Hüküm edici, yukarı. Kaz. TS, s.299
üstemdik	: İdareci, hüküm edici. Kaz. TS, s.299
üsteme	: İlave, ek. Kaz. TS, s.299
üstemelev	: Tekrar-tekrar ilave etmek. Kaz. TS, s.299
üstemsuv	: Kendisini yüksek, patron, hükümdar sanmak, öyle göstermek. Kaz. TS, s.299
üstêr-	: Coşturmak, ruhlandırmak. TTS, s.476
üstêrêl-	1.Büyütülmek ,yetiştirilmek. 2.Ruhlandırılmak. TTS, s.476
üstetuv	: İlave ettirmek, eklettirmek. Kaz. TS, s.299
üstev (I)	: ilave etmek, eklemek. Kaz. TS, s.299
üsti	:1.Bir şeyin üzeri, üst tarafı. 2. İnsanın vücudu. 3. Hakkında Kaz. TS, s.299
üstirt (I)	: Dikkatsizce, alelacele. Kaz. TS, s.299

üstirt (II)	: Üst kat. Kaz. TS, s.299
üsti-ustine	:Üstü üstüne, birinin üzerine biri. Kaz. TS, s.299
üstö-	: Katmak, ilave etmek Krgz. TS, s.1293
üstök	: İlâve, üstelik Krgz. TS, s.1293
üstöm	: Üstün, hâkim olan Krgz. TS, s.1293
üstömdük	: Üstünlük, hâkimiyet. Krgz. TS, s.1293
üstömö	: İlâve, zam. Krgz. TS, s.1293
üstömön	: Yüz üstü, yüzükoyun. Krgz. TS, s.1293
üstuv:	: Böyle etmek, böyle yapmak. Kaz. TS, s.299
üstübaş	: Üst baş. Krgz. TS, s.1294
üstümöndö-	: Yüzüstü yatmak. Krgz. TS, s.1293
üstünğkü	: Yukarıdaki, üstteki. Krgz. TS, s.1294
üstürtön	: Üst taraftan, üstünkörü, ciddî olmayarak. Krgz. TS, s.1294
üsuv	: Üşümek, donmak. Kaz. TS, s.299
üş	: His, şuur Krgz. TS, s.1294
üş	: Sayı, üç Kaz. TS, s.299.
üşburış	: Üç köşe Kaz. TS, s.299
üşbuv	: Bu. Kaz. TS, s.299
üşen	: Tembel. TTS, s.477
üşenlêk	: Tembellik. TTS, s.477
üşev	: Üç tane. ‘Kaz. TS, s.299
üşevlev	: Üçlemek. Kaz. TS, s.299
üşin	: İçin KİS, s.159
üşinşi	: Üçüncü. KİS, s159
üşkil	: Ucu sivri, sivrimsi. Kaz. TS, s.299
üşkir	: Sivri. Kaz. TS, s.299
üşkirlenuv	: Sivrileşmek. Kaz. TS, s.299
üşkirletuv	: Sivrileştirmek. Kaz. TS, s.299
üşkirlev	: Bir şeyi sivri hale getirmek. Kaz. TS, s.299
üşkirtuv	: 1. Aksırtmak. 2. Üfürtmek. Kaz. TS, s.299
üşkiruv	: Aksırmak, üfürerek emlemek. Kaz. TS, s.299
üşkü	: Matkap. Krgz. TS, s.1294
üşkür-	: Fırlamak, ıslık çalar gibi ses çıkarmak. Krgz. TS, s.1294
üşkürük	: Fişneme, ısığa benzeyen ses, iç çekiş. Krgz. TS, s.1294

üşkürüktüü	: 1. İççeyken. 2. Kederli, kederlenen. Krgz. TS, s.1294
üşkürün-	: Çekmek. Krgz. TS, s.1294
üşş	: Derin ve ağır iç çekmek sesini taklittir Krgz. TS, s.1294
üşü- (I)	: Burgulamak. Krgz. TS, s.1294
üşü- (II)	: Üşüme, donmak. Krgz. TS, s.1294
üşük	: Soğuk, ayaz Krgz. TS, s.1294
üşünt-	: Öyle yapmak, Krgz. TS, s.1294
üşüt- (I)	: Burgulatmak. Krgz. TS, s.1295
üşüt- (II)	: Üşütmek, dondurmak. Krgz. TS, s.1295
üt-	: 1. Geçmek, aşmak. 2. Satılmak. TTS, s.476
üt kıvığı	: Safra kesesi. KTLS, s.732
ütänık	: Kördüğüm. KTLS, s.506
üt	: Öd. TTS, s.476
ütä tärtiphiz	: Karmakarışık. KTLS, s44
üt	: Dar delik. Krgz. TS, s.1295
üte-	: Yerine getirmek, ödemek. TTS, s.477
üte	: Aşırı, fazla, çok. TTS, s.477
ütêç	: Ödünç, borç. TTS, s.476
üteden üte	: Engelsiz geçme. TTS, s.477
ütel	: Yerine getirilmek, ödenmek. TTS, s.477
ütelêş	: Yerine getirme, başarma. TTS, s.477
üteli	: Tam geçerek. TTS, s.477
ütêm-	: Sürülme, satılma derecesi. TTS, s.476
ütêmlê	: Sürülme. TTS, s.476
ütêmlê tovar	: Sürümlü mal. TTS, s.476
ütêmsêz	: Sürümsüz mal. TTS, s.476
ütên-	: Rica etmek, dilemek. TTS, s.476
ütênêç	: Rica, dilek, yalvarmak. TTS, s.476
ütênülê	: Ricalı, dilekli. TTS, s.476
ütêr-	: Öldürmek. TTS, s.476
ütêrêl-	: Öldürülmek. TTS, s.476
ütêrgêç	: Öldürücü alet. TTS, s.476
ütêrüşê	: Öldürücü katil. TTS, s.476
ütêşli	: Geçerken. TTS, s.476

üteü	: Başarma. TTS, s.477
ütık	: Ütü. Kaz. TS, s.299
ütik	: Ütü. KTLS, s.932
ütiktev	: Ütülemek. . Kaz. TS, s.299
üti-quyı	: İzsiz-tozsuz, hiç belirtisiz. Kaz. TS, s.299
ütir	: Virgül. Kaz. TS, s.299
ütiş	: Geçiş. KTLS, s.260
ütiv	: İntikal. KTLS, s.394
ütkêl	: Dağ geçidi. TTS, s.476
ütken	: Geçmiş. TTS, s.477
ütken	: Keskin sivri. TTS, s.476
ütkendegê	: Geçmişteki. TTS, s.477
ütkeney	: Keskin olmak. TTS, s.477
ütkenle	:Bilemek, sivrileştirmek, keskinleştirmek. TTS, s.477
ütkenlêk	: Keskinlik, sivrilik. TTS, s.477
ütkenlen-	: Bilenmek, sivrilmek, keskinlenmek. TTS, s.477
ütken-sütken	: Gelmiş, geçmiş. TTS, s.477
ütker-	: 1.Geçirmek. 2. Bitirmek. TTS, s.477
ütkêr	: 1. Keskin. 2. Girgin. TTS, s.477
ütkergeç-	: Geçirici. TTS, s.477
ütkêrlêk	: 1. Girginlik. 2. Keskinlik. TTS, s.477
ütkerlen	: Keskinleşmek, girginleşmek. TTS, s.477
ütkêsêz	: Geçitsiz. TTS, s.477
ütkez-	: Delikten geçirmek. TTS, s.477
ütkirläv	: Bilemek. KTLS, s.66
ütkân	: Geçen yıl. KTLS, s.260
ütkâriv	: Kaza. KTLS, s.460
ütle	: 1. Çok yemekten ağzını almak. 2. Yemekten bıkmak. TTS, s.477
ütlet-	: (Yemek) bıktırmak. TTS, s.477
ütlevêk	: Çok yem yemekten kusan hayvan. TTS, s.477
ütmes	:1. Kör, küt, kesmez.2.Satılmaz, geçmez mal. TTS, s.477
ütmeslen-	: Kütleşmek, keskinliği azalmak. TTS, s.477
ütmäs	: Küt. KTLS, s.532

ütük	: Ütü altlığı. TTS, s.477
ütükle-	: Ütülemek. TTS, s.477
ütürdüü	: Örteli Krgz. TS, s.1295
ütürököy	: Çirkin, gösterişsiz. Krgz. TS, s.1295
ütüröngdö-	: Hırslanmak Krgz. TS, s.1295
üv	: Üf. Krgz. TS, s.1295
üy	: 1. Ev. 2. Vatan. KTTS, s. 296
üydek-tuydek	: Grup-grup olarak, toplu-toplu olarak. Kaz. TS, s.296
üydüruv	: Yığdırmak, toplattırmak. Kaz. TS, s.296
üyek	: Havası iyi, bitkisi bol, rahat yaşama imkânı olan bölge. Kaz. TS. s.296
üyeletuv	: Yattığı veya oturduğu yerden kalkamamasını temin etmek. Kaz. TS, s.296
üyelev	: Yattığı veya oturduğu yerinden kalkamamak. Kaz. TS, s.296
üyelmen	: Elindeki bütün servet ve biriktirdiği eşya vs. KTTS, s. 296
üyelmendey	: Pek kocaman, pek büyük. KTTS, s.296
üyelmendi	: Kalabalık, bir hayli. KTTS, s. 296
üyeme	: Tepeleme, çok dolu. Kz. TS, s296
üyeme-cuyeme	: Bir yere grup halinde toplanmak. Kaz. TS, s.296
üyenki	: Bir cins ağaç. KİS, s.296
üyez	: Sığır sineği, büve. KTTS, s. 296
üyezdev	: Sıcak günlerde yilkının sinek ve sıcaklıktan korunmak için gölgelere kaçması ve gölgede durması. Kaz. TS, s.296
üygizuv	: Yığdırmak, toplattırmak. KİS, s.65
üyii-caylı	: Evli-barklı. Kaz. TS, s.296
üyiluv	: Yığılmak, toplanılmak. Kaz. TS, s.296
üyiluv	: Yığılmak, bollaşmak. Kaz. TS, s.296
üyindi	: Yığılmış, tepe haline gelmiş. Kaz. TS, s.296
üyip-toguv	: Yığmak, çoğaltmak. Kaz. TS, s.297
üyirildiruv	: Döndürülmek.. Kaz. TS, s.297
üyiriluv	: Etrafında döndürülmek, sallandırılmak. Kaz. TS, s.297
üyirimdi	: Elverişli, hazmı kolay. Kaz. TS, s.297
üyirlev	: Yakınlaşmak. Kaz. TS, s.297

üyirli	: Toplu, bir yerde. Kaz. TS, s.297
üyirme	: Grup, belli bir iş için toplanarak çalışan kimseler topluluğu. Kaz. TS, s.297
üyirmeşili	: Bölücülük, ayrı-ayrı, gurup gurup olarak çalışmayı, bölünmeyi taraflaşmak. Kaz. TS, s.297 Kaz. TS, s.297
üyirsirev	: Toplumunu, çevresini özlemek. Kaz. TS, s.297
üyiruv	:1. Bir yerde durarak etrafında döndürmek. 2. Yığmak, toplamak. 3. Bir şeyi yukarı kaldırarak sallamak. Kaz. TS, s.297
üyişi	: Evin içi, aileden, aile. Kaz. TS, s.297.
üyitkizuv	: Öyle yaptırmak. Kaz. TS, s.297
üyituv	: Öyle yapmak. Kaz. TS, s.297
üykelenuv	: Sürtünmek. Kaz. TS, s.296
üykelev	: Sürtmek. Kaz. TS, s.296
üykev	: Sürtmek, birbirine sürtmek. Kaz. TS, s.296
üy-kuy	: Ev-bark. Kaz. TS, s.296
üyle	: Şimdi uygun. Benzer, yakışır. Kaz. TS, s.296
üylendiruv	: Evlendirmek. Kaz. TS, s.296
üylenuv	: Evlenmek. Kaz. TS, s.296
üylesti	: Benzerlik, uygunluk. Kaz. TS, s.296
üylestiruv	: Benzetmek, uygun hale getirmek. Kaz. TS, s.296
üylesuv	: Benzemek, uygun düşmek. Kaz. TS, s.296
üylö- (I)	: Üflemek, nefes vermek Krgz. TS, s.1295
üylö- (II)	: Evde yaşamak. Krgz. TS, s.1296
üylön-	: Evlenmek. (aile sahibi olmak) Krgz. TS, s.1296
üylönt-	: Evlendirmek. Krgz. TS, s.1296
üylss	: Benzer, uygun. Kaz. TS, s.296
üylüü	: 1. Obası, evi olan. 2. Evli, aile sahibi. Krgz. TS, s.1296
üymelesuv	: Toplanmak, yığılmak. Kaz. TS, s.296
üymeletuv	: Toplandırmak, yığılmak. Kaz. TS, s.296
üymök	: Küme, ot yığını. Krgz. TS, s.1296
üymökçö	: Küçük ot yığını, küçük tınaz. Krgz. TS, s.1296
üymöktö	: 1.Küme haline koymak. 2. Kuru ot yığını yapmak. Krgz. TS, s.1296

üymölöktö-	: Yığın şeklinde toplanmak. Krgz. TS, s.1296
üymölön-	: Yığılmak, kümelenmek. Krgz. TS, s.1296
üyölö-	: Kümelenmek, yığılışmak Krgz. TS, s.1296
üyör	: 1.Dağdan sel gibi akan çay. 2. İlkbahar buz parçaları akıntısı. Krgz. TS, s.1296
üyörlön	: Sarılmak, kaynamak. Krgz. TS, s.1296
üyözdük	: Kazaya müteallik. Krgz. TS, s.1296
üyrek	: Ördek. Kaz. TS, s.296
üyrenisuv	: Birbirine alışmak, birbirine anlamak. Kaz. TS, s.296
üyrenşikti	: Alışık, alıştığı, bildiği. Kaz. TS, s.296
üyrenuv	: Öğrenmek. Kaz. TS, s.296
üyretiluv	: Öğretilmek. Kaz. TS, s.296
üyretkiş	: Öğretici, öğreten. Kaz. TS, s.296
üyretuv	: 1.Öğretmek, alıştırmak. 2. Binilmeye alışmamış olan hayvanı alıştırmak. 3. Evcilleştirmek. Kaz. TS, s.296
üyron-	: Öğrenmek, talim Krgz. TS, s.1296
üyronçük	: Talebe, öğrenci, müptedi Krgz. TS, s.1296
üyronü	: Alışmak. KTLS, s.16
üyrottü	: Öğretme, talim. Krgz. TS, s.1297
üyrü-	: Devrilmek, dönmek, deveran etmek. Krgz. TS, s.1297
üysi	: Keçeden çadırın ağaç akşamını yapan kimse. Kaz. TS, s.296
üyşik	: Ufacık barınak, kulübe. Kaz. TS, s.296
üytkeni	: Çünkü. Kaz. TS, s.296
üytkezuv	: Üttürmek. Kaz. TS, s.296
üytuv	: Ütmek. Kaz. TS, s.296
üyuv	: Yığmak. Kaz. TS, s.299
üyül-	: Yığın halinde yığılmak yahut toplanmak. Krgz. TS, s.1297
üyür(I)	: At sürüsü. Krgz. TS, s.1297
üyür- (II)	: Evirmek, döndürmek Krgz. TS, s.1297
üyürsök	: Kendi sürüsünden ayrılmayan Krgz. TS, s.1297
üz	: Kabul. KTLS, s.954
üz	: Kendi, öz, can. TTS, s.471
üz	: Kendi. KTLS, s.466

üz üzin ültiriv	: İntihar. KTLS, s.392
üz-	: Koparmak, kesmek Krgz. TS, s.1297
üzagaç	: Ağaç özü. TTS, s.471
üzağas	: Odun. BTSV, s. 121
üzagım	: Oluruna bırakma, otomatik. TTS, s.471
üzagışlı	: Otomatik. TTS, s.471
üzaldına	: Kendi kendine. TTS, s.471
üzallı	: Müstakil, bağımsız. TTS, s.471
üzang	: Şuur, bilinç. TTS, s.471
üzara	: Kendi arasında. TTS, s.471
üzbaş	: Müstakil. TTS, s.471
üzbe	: Zincir ve benzeri şeylerin halkaları. Kaz. TS, s.296
üzbêldêklê	: Kendi bildiğince hareket eden. TTS, s.471
üzbêldêklêlêk	: Kendi bildiğince hareket etme biçimi. TTS, s.471
üzbelev	: Koparmak. Kaz. TS, s.296
üzben	:Hamurdan yapılmış bir çorba çeşidi. KTTS, s. 296
üzbuşatkıç	: Damperli kamyon. TTS, s.471
üzdiguv	: Halsizleşmek, kuvvetsiz hale düşmek. 2. Çok arzulamak, çok istemek. KİS, s.69
üzdik	: Gelen, en öndeki, eşsiz. Kaz. TS, s.296
üzdiksiz	: Devamlı, hep, her zaman, aralıksız. KTTS, s.296
üzdik-sozdıq	:Toplu değil, araları mesafeli, biri önde, biri arkada olmak. KTTS, s. 296
üzdiruv	: Koparmak, üzme. Kaz. TS, s.296
üzdük-	: Şiddetli açlık hissetmek, açlıktan ölüm halinde bulunmak. Krgz. TS, s.1297
üzdüksüz	: Fasılasız, arasız. Krgz. TS, s.1297
üzê	: Kendisi, kendi. TTS, s.472
üzek	: Merkez. TTS, s.473
üzeklen-	: Öz peyda olmak. TTS, s.473
üzekleş-	: Merkezileşmek. TTS, s.473
üzekleştêrêl-	: Merkezileştirmek. TTS, s.473
üzektegê	: Merkezdeki, merkezi. TTS, s.473
üzekteş	: Aynı merkezli. TTS, s.473

üzen	: Vadi, nehir vadisi. TTS, s.473
üzênçe	: Kendince, kendi görüşünce. TTS, s.472
üzênçêlêk	: Özellik, hususiyet. TTS, s.472
üzênçêlêklê	: Özellikli, hususiyetli. TTS, s.472
üzênde	: Kendisinde, kendi yerinde. TTS, s.472
üzênêkê it-	: Kendine mal etmek. TTS, s.472
üzênêkê	: Kendininki. TTS, s.472
üzengi	: Yan yana yürüdüğü, hep beraber olduğu arkadaş. Kaz. TS, s.296
üzengi	: Üzengi. KTTS, s.296
üzengiles	: Yaş, rütbe, derece bakımından aynı ayarda olmak. KTTS, s.296
üzengilesuv	:Yarışlarda önüne de geçmeden, arkada da kalmadan yan yana gitmek. Kaz. TS,
üzênlêk	: Vadilik. TTS, s.473
üzênnen-üze	: Kendi kendine, otomatik. TTS, s.472
üzensu	: Münhat. TTS, s.473
üzge	: Başka, özge. TTS, s.471
üzgeç	: Başkaca. TTS, s.472
üzgelêk	: Başkalık, özgelik. TTS, s.471
üzgelêklê	: Başka türlü olma. TTS, s.471
üzgelen-	: Başkalaşmak. TTS, s.472
üzger-	: Değişmek, başkalaşmak. TTS, s.472
üzgerêş	: Değişim, değişim. TTS, s.472
üzgerêşlê	: Değişim, değişimli. TTS, s.472
üzgerme	: Değişme, değişim. TTS, s.472
üzgermes	: Değişmez. TTS, s.472
üzgert-	: Değiştirmek. TTS, s.472
üzgerüçen	: Değişmeye meyilli. TTS, s.472
üzgerüçenlêk	: Değişmeye meyillilik. TTS, s.472
üzgültük	: Kopan. Krgz. TS, s.1297
üzgültüksüz	: Fasılasız, kesilmeksizin. Krgz. TS, s.1298
üzhereket	: Kendi kendine hareket. TTS, s.473
üzhereketlê	: Kendi kendine hareketli. TTS, s.473

üzidare	: Kendini idare, özerk. TTS, s.472
üziituv	: Şarkıyı çok güzel icra etmek. Kaz. TS, s.296
üzik	: Keçe parçası. KTTS, s. 296
üzik	: Üzülmüş. KTTS, s. 296
üzili	: 1 Ara, fasıla, kesinti. 2. Teneffüs. KTTS, s.296
üziluv	: 1.Koparılmak, üzülmek. 2. Vefat etmek. 3. Bitmek, sonu gelmek Kaz. TS, s.296
üzim	: Bizzat. KTLS, s.72
üzina tartıv	: Celp etmek. KTLS, s.96
üzinsâlik	: Hususiyet. KTLS, s.352
üzinsâllik	: Hassa. KTLS, s.316
üzip-culuv	: Üzerek-kopararak, rastgele, yüzüzce hareket etmekle. Kaz. TS, s.296
üzip-sozuv	: Üzmek-çekmek, oyalamak. KTTS, s.296
üzlê	: Özlü. TTS, s.472
üzlêk	: Nitelik. TTS, s.472
üzlêklê	: Nitelikli, hususiyetli. TTS, s.472
üzlêlêk	: Özlülük. TTS, s.472
üzlen-	: Özlü olmak. TTS, s.472
üzlender-	: Özlendirmek. TTS, s.472
üzleş-	: Benimsemek. TTS, s.472
üzleştêr-	: Kendine mal etmek. TTS, s.472
üzmö	: Bir çeşit yemek. Krgz. TS, s.1298
üzönğgü (I)	: Üzengi Krgz. TS, s.1298
üzönğgü (II)	: Baba. Krgz. TS, s.1298
üzsên-	: Alışmak. TTS, s.473
üzsêndêr-	: Alıştırmak. TTS, s.473
üzsüzlê	: Kendi kararı ile hareket eden. TTS, s.473
üzsüzlêlêk	: Dirençlilik. TTS, s.473
üzsüzlêlen-	: Direnç göstermek. TTS, s.473
üzuv	: 1. Üzmek, ayırmak, koparmak. 2. İş ve hareketi bir müddet için durdurmak, ara vermek. Kaz. TS, s.296
üzük	: Kopmuş, koparılmış. Krgz. TS, s.1298

üzül- (I)	: 1.Kopmak, kesilmek. 2. Ölmek, vefat etmek. Krgz. TS, s.1298
üzül- (II)	: Üzülmek, kesilmek. Krgz. TS, s.1298
üzüllüksüz	: Fasılasız. Krgz. TS, s.1298.
üzüm	: Parça. Krgz. TS, s.1298
üzümdü	: Kırıntı, parça, fıkra. Krgz. TS, s.1298
üzür	: Zevk. Krgz. TS, s.1298
üz-üzên	: Kendi kendini. TTS, s.473
üz-üzêne	: Kendi kendine. TTS, s.473
üzyeşeyêş	: Kendi kendine yaşayış. TTS, s.473

2.1.6. O Vokali İle Başlayan Kök Ailesi

1. **o** sesi tabiat taklidi olarak bulunmaktadır. Tabiat taklidi olan bu ses bir kelime kök ailesi oluşturmaz. Türkçenin fonetik dizgesi dışında çıkarılan bu **o** sesi hafif uzun, vurguludur. Görülen bir olay ya da durum karşısında gayri ihtiyarı çıkarılan bu ses uzun söylendiğinde **oo** diftong şeklindedir. Bu ses **b, c, d, ğ, f, h, ş, v, y** ünsüzlerinin başına gelerek hayret, nida gösterme ve belirtme gösterir, İfadelerin karşılanmasını sağlar.
2. **o sesi**: Art damak kalın yuvarlak bu ses normal uzunluktadır. Ana Türkçeden itibaren bir kelime ailesi kökü olarak kullanılır. **İçi boş, kovuk, oyuk, kokma, kabuk, düzgünlük** kavramları veren kelimeler türetir. Kelime köküne gelen **b/ sesinin >v/,f/,p/,m/,n/** seslerine dönüşümü sebebiyle aynı kavram alanı içerisinde kelimeler türetmiştir.

Bu ses **ok** kelimesinde olduğu gibi ‘ **düz** ‘ kavramı yanında **vurmak, kazımak, nakşetmek, tohum atmak, soy, onaylamak, onarmak, kesmek, biçmek** anlamlarında kelimeler türetir. Tabii **merkez, orta kavramları** da bu **o** sesi ile ilgilidir.

Ayrıca işaret sıfatı **o ve ol> o** şahıs zamiri karşılığında da kullanılmaktadır.

3. Bazı ses değişiklikleri sebebiyle kelime başında bulunan **o** sesi:
  - **#b>o>o** sesi: Türkçede Olga- Bolga²¹ sorunu olarak tartışılan kelime başında **#b** sesi olan **bol-** fiili ile **ol-** fiilinin kelime başı sesi burada

²¹ Zeynep Korkmaz, Türk Dili Üzerine Araştırmalar, C .I , TDK Yay., 629, Ankara,1995

karşımıza çıkmaktadır. Burada Oğuz Grubu dışındaki diğer Türk lehçelerinin genelinde özellikle Kıpçak gurubunda **bol-** fiilinin kullanılmasına rağmen Oğuz grubunda **ol-** fiilinin kullanıldığını görmekteyiz. Bu o sesi normal uzunlukta söylenen **o** sesidir. Ancak kelime ailesi oluşturan kök vokal **o** ile aynı mıdır? Yoksa **bol-** fiilinden gelen bir o mudur? Bu soruya net bir cevap veremiyoruz. Fakat kelime ailesi oluşturan kök vokali normal **o** sesinin türettiği kelimelerin kavram alanı içerisinde düşünmekte zorlanmaktayız.

- **u>o sesi:** Kelime başında asli hali **u** sesi iken ses değişikliği (yuvarlaklaşma) sebebiyle **o** olarak kullanılan bu ses, kelime ailesi oluşturan **o** sesi değildir.

Kıpçak gurubunda kelime başında kullanılan o sesi alfabetik sıra ile aşağıda verilmiştir.

oba (I)	: Yüksek yerlerde, taş-toprak yığılarak yapılan gözetleme kulesi. Kaz. TS, s.208
oba (II)	: Çok bulaşıcı hastalık, illet, veba. Kaz. TS, s. 208
oba (III)	: Kurgan, büyük KTTS, s. 479
obaday	: İri, kocaman, devasa. KTTS, s. 4479
obalı	: Kurganı olan, höyük bulunan yer. KTTS, s.479
obalsı-	: Acımak, üzölmek. KTTS, s. 479
obalsınuv	: Kollamak, acımak. Kaz. TS, s,208
obaşık	: Küçük kurgan tepelik KTTS, s 479
obdul-	: 1. Gövdeyi öne doğru atarak kalkmak. 2. Hiddetle üzerine atılmak. Krgz. TS, s.921
obiğuv	: Alışmak, açgözlülüğe alışmak. Kaz. TS, s. 208
obır	: Obur, doyumsuz. KTTS, s. 479
obır şerikte	: Keçiboynuzu. KİS, s,142
obırlan-	: Oburlaşmak. KTTS, s. 479
obırlık-	: Oburluk, doyumsuzluk. KTTS, s.479
oboço	: 1. Tümsek, tepe, höyük. 2. Bir parça ileride, bir parça uzakta Krgz. TS, s.921
obodoy	: Hırs, doymazlık. Krgz. TS, s.921

obolku	: Evvelki. Krgz. TS, s.921
oboo	: Beygir nezlesi. Krgz. TS, s.921
oburak	: Şöhret. Krgz. TS, s.922
oburaktuu	: Meşhur, tanınmış. Krgz. TS, s.922
obuv	: Yutmak, imha etmek, yok etmek. Kaz. TS, s. 208
ocav	: Kepçe Kaz. TS, s.208. KTTS, s. 480
oç	: Deveye bağırış. Krgz. TS, s.922
oç (II)	: Uç. TTS, s.236
oç- (III)	: Uçmak. TTS, s.236
oça	: Kalça. TTS, s.236
oçar	: Göçmen kuş. TTS, s.236
oçarbalık	: Uçan balık. TTS, s.236
oçık (I)	: Başak kalıntısı. TTS, s.237
oçık (II)	: Sidik damlaması hastalığı. TTS, s.237
oçın-	: Uçmak, coşmak. TTS, s.237
oçındır-	: Coşturmak. TTS, s.237
oçır-	: Uçurmak. TTS, s.237
oçırgıç	: Uçurtma. TTS, s.237
oçırt-	: Uçurtmak. TTS, s.237
oçırtıp	: Uçurtarak. TTS, s.237
oçış	: Uçuş. TTS, s.237
oçkak	: Bitkilerde uçuşan tohum tozu. TTS, s.236
oçkiç	: Uçak. TTS, s.236
oçkılık	: Hıçkırık. TTS, s.236
oçkım	: Kıvılcım. TTS, s.236
oçkınlan-	: Kıvılcımlanmak. TTS, s.236
oçkınlı	: Kıvılcımlı. TTS, s.236
oçoy	: Tümsek şeklinde çıkık Krgz. TS, s.922
oçu	: Uçma. TTS, s.237
oçuçı	: Uçucu. TTS, s.237
odağay (I)	: Kaba, nezaketsiz. Kaz. TS, s. 208
odağay (II)	: Sevinç, üzüntü, hayret bildiren kelimeler. Kaz. TS, s. 208
odağaylanuv	: Kabalaşmak, kenara, köşeye çekilmek. Kaz. TS, s. 208
odağaylav	: Bölünmek, ayrılmak, kenara çekilmek. Kaz. TS, s. 208

odaktık	: Odaklanmış. KİS, s.142
odan	: Boy. KİS, s.142
odan baksa	: Boy üyeleri. KİS, s.142
odan eri	: Boy beyi. KİS, s.142
odaq	: 1. Birlik, beraberlik, cemiyet, 2. Devletler birliği, 3. Halklar birliği, 4. İdealleri gerçekleştirmek için birleşmek. Kaz. TS, s. 208
odaqtas	: 1. Müttelik, bağlaşık. 2. Aynı düşünce ve amacı taşıyan taraflar KTTS, s.480
odaqtasuv	: Halkların, toplulukların, milletlerin birleşmesi. Kaz. TS, s.208
odırayuv	: Ürkümüş, korkmuş, şüphelenmiş gibi bakmak ve hareket etmek. Kaz. TS, s. 208
ofok	: Ufuk, ufuk çizgisi. BTSV, s.40, TTS, s.236
oftan-	: Oflanmak. TTS, s.236
oğaş	: 1. Kenarda, köşede. 2. Yakışksız, tuhaf. Kaz. TS, s.208
oğastık	: Özellik. KİS, s.142
oğdorul-	: 1. Şiddetle ve kudururcasına şahlanmak, dalganın yükselmesi 2. Hızla ileri yürümek Krgz. TS, s.923
oğın orağı -	: Ekin orağı Kaz. TS, s.212
oğo	: Gayet, pek Krgz. TS, s.923
oh!	: Ünlem. Nida. • Kaz. TS, s.214
oho	: Ünlem. Hayret. Kaz. TS, s.214
ohra	: Aşı boyası. TTS, s.236
ohşa-	: Benzemek. TTS, s.236
ohşaş	: Benzer. TTS, s.236
ohşaş-	: Benzetmek. TTS, s.236
ohşaşlandır-	: Benzetmek. TTS, s.236
ohşaşlık	: Benzerlik. TTS, s.236
ohşat-	: Benzetmek. TTS, s.236
ohşatıl-	: Benzetilme. TTS, s.236
oiqılıq	: Kusur, kabahat, eksiklik. Kaz. TS, s. 210
ojavla-	: Kepçeyle almak, kepçeleme. KTTS, s.480
ok (I)	: Onamama, kınam ifade eden bir nidadır; Krgz. TS, s.923

ok (II)	: Dingil, mihver. Krgz. TS, s.923
ok (III)	: Ok, mermi Krgz. TS, s.923
okçontoy	: Ok kabı, sadak. Krgz. TS, s.924
okçun	: Ötede, ötede bulunan, uzak, ırakta bulunan. Krgz. TS, s.924
oko (I)	: Sırma. Krgz. TS, s.924
oko (II)	: Hiçbir zarar olmaz Krgz. TS, s.924
okoro	: Koşum takımlarının imalinde bir çeşit örtme tarzı Krgz. TS, s.924
okşağan	: Emsal. KTLS, s.214
okşar	: Benzer. KTLS, s.60
okşav	: Benzemek. KTLS, s.60
okşo-	: Benzemek Krgz. TS, s.924
okşonğkura-	: Bir parça benzemek; bir dereceye kadar andırmak Krgz. TS, s.924
okşoş (I)	: Benzeyen, misli, aynı. Krgz. TS, s.924
okşoş- (II)	: Birbirine benzemek, birbirine uygun olmak. Krgz. TS, s.924
okşoştuk	: Benzeyiş, müşabehet. Krgz. TS, s.924
okşoştur-	: Benzetmek, benzer hale koymak Krgz. TS, s.925
okşotuu	: Benzetme. Krgz. TS, s.925
okşoy-	: Somurtmak, surat asmak. Krgz. TS, s.925
okşur-	: Fıskırmak. Krgz. TS, s.947
okto (I)	: Düşüm. Krgz. TS, s.925
okto- (II)	: Silâh kurulmak Krgz. TS, s.925
oktoo	: Tüfeği, topu doldurma. Krgz. TS, s.925
oktooluu	: Dolu. Krgz. TS, s.925
oktorul-	: Dalgalanarak akmak. Krgz. TS, s.925
oktos-	: Ani bir dönüş yapmak, birden bire bir yana sıçramak. Krgz. TS, s.925
oku-	: 1. Okumak. 2. Öğrenmek. Krgz. TS, s.925
okumal	: Okumuş olan. Krgz. TS, s.925
okumuştı	: Okumuş (tahsilli), âlim, bilgin. Krgz. TS, s.925
okun-	: Temenni etmek. Krgz. TS, s.925

okura	: Sığır hayvanının derisi altında oestridae denilen sineğin kurdu Krgz. TS, s.926
okuran-	: Yavaşça kişnemek. Krgz. TS, s.926
okuş (I)	: 1. Okuma. 2. Tahsil, öğrenme. Krgz. TS, s.926
okuş- (II)	: 1.Hep birlikte okumak. 2. Hep beraber tahsil etmek. Krgz. TS, s.926
okut-	: 1. Okutmak. 2. Öğretmek Krgz. TS, s.926
okutuu	: Öğretme. Krgz. TS, s.926
okutuuçu	: Öğretmen, muallim. Krgz. TS, s.926
okutuuçuluk	: Öğretmenlik. Krgz. TS, s.926
okuu	: 1. Okuma. 2. Öğrenme Krgz. TS, s.926
okuuçu	: 1. Okuyan, okuyucu. 2. Öğrenci, talebe. Krgz. TS, s.926
ol	: O, şu. Krgz. TS, s.926
olak-	: Fazlaca uzağa gitmek. TTS, s.233
olaktır-	: Çok uzağa göndermek. TTS, s.233
olatay	: Büyük baba. KTLS, s.90
olau	: 1. Atlı araba. 2. Yük ile uzun mesafe gitmek. TTS, s.233
olauçı	: Atlı araba sürücüsü. TTS, s.233
olauçılık	: Atlı araba sürücülüğü. TTS, s.233
olaulap	: Büyük ölçüde. TTS, s.233
olco	: Ganimet. Krgz. TS, s.927
olcolo-	: Ganimet almak, iğtinam etmek. Krgz. TS, s.927
olcoloş	: Ganimete ortaklık eden, ganimetten hisse alan. Krgz. TS, s.927
olçoğoy	: Kocaman, hantal. Krgz. TS, s.927
olçoy-	: Kocaman, sırık gibi uzun olmak. Krgz. TS, s.927
oldokson	: Beceriksiz, biçimsiz, maharetsi. Krgz. TS, s.927
oldoksonduk	:Hantallık, kabalık. Krgz. TS, s.927
olı	: İhtiyar, koca. TTS, s.233
olgay-	: İhtiyarlamak, kocamak. TTS, s.233
ohla-	: Ululamak, hürmet göstermek. TTS, s.233
ohlan-	: Ululanmak. TTS, s.233
ohlarça	: Ulular gibi. TTS, s.233
ohluk	: Ululuk. TTS, s.233

- olimpiyada** : Olimpiyat. Kaz. TS, s. 210
- ollahıy** : Vallahi. Kaz. TS, s. 210
- olobo** : Süt ve yağla doldurulan koyun ciğerinden suda haşlanmak suretiyle yapılan yemek. Krgz. TS, s.927
- oloğoy** : Tek gözlü görünüşünde bulunmak. Krgz. TS, s.927
- olokkad** : Tek gözlü. Krgz. TS, s.927
- olonğ I** : Arka kolan. Krgz. TS, s.927
- olonğdo- (I)** : Arka kolanı sıkıştırmak. Krgz. TS, s.927
- olonğdo- (II)** : 1.Tek gözlü şeklinde bulunmak, tek gözle yan bakmak. 2. Hırslanmak. Krgz. TS, s.927
- olonğdo** : Arka kolanlı. Krgz. TS, s.927
- oloy-** : Yek gözlü olmak Krgz. TS, s.927
- olpı-solpı** : Düzgün değil, kusurları olan. Kaz. TS, s. 210
- olpok** : 1. Şilte, beşiğine serilen ve koyunyünü ile doldurulmuş olan küçük. 2. Eski kötü kaftan. 3. Sık ipekten yapılan ve savaş gömleği yerini tutan bir nevi giyimdir. Krgz. TS, s.928
- olponğ** : Vergi, bağ. Krgz. TS, s.928
- olqı** : 1. Boş, orta, tam dolu değil. 2. Bir şeyin kafi olmaması, layık olmaması. Kaz. TS, s. 210
- olqılanuv** : Azalmış, eksilmiş olmak. Kaz. TS, s. 210
- olqısınuv** : Kâfi, fayız görmemek, eksik, kusurlu saymak. Kaz. TS, s. 210
- oltan** : Taban, ayakkabı altı. TTS, s.233
- oltanlı** : Tabanlı. TTS, s.233
- oltanlık** : Kösele. TTS, s.233
- oltırak** : Ayakkabı tabanlığı. TTS, s.233
- oltur-** :1. Oturmak, yerleşmek. 2. Bulunmak, ikamet etmek. 3. Evde kalmak (gelinlik kız hakkında) 4. Yardımcı fiil sıfatıyla işin sürekliliğini ifade eder. Krgz. TS, s.928
- olturğuç** : İskemle, sandalye. Krgz. TS, s.928
- olturğuz-** : Oturtmak, dikmek, oturmaya zorlamak. Krgz. TS, s.928
- oltuş** : Otuz. Krgz. TS, s.928
- olu-** : Çekip almak, kapıp almak. Krgz. TS, s.928

olug	: 1. Ulu.2. Muhtar. TTS, s.233
olugla-	: Ululuk. TTS, s.233
oluglık	: Ululamak, yüceltmek. TTS, s.233
olurakay	: 1. Tek gözlü, bir gözü kör olan. 2. Yan bakan, kızan. Krgz. TS, s.928
oluray-	: Boynunu uzatarak, gözlerini geniş açarak, yan bakmak. Krgz. TS, s.928
olut	: 1. Yer, mahal, oturulacak yer, sandalye. 2. Dağ yamacı, yar. Krgz. TS, s.929
olutuu	: 1. Çabuk kızan, her şeye takılan. 2. Ciddî, mühim. Krgz. TS, s.929
omaluv	: Gözünü bir noktaya dikip donakalmak. Kaz. TS, s. 210
omaqa	: Ayrıldıkları yere, kendilerinden sonra gelenleri haberdar etmek Kaz. TS, s. 210
omaqasuv	: Aniden düşmek, yıkılmak. Kaz. TS, s. 210
omarta	: Arıkovanı. Kaz. TS, s. 210
ombı	: Yoğun kar yağışı. Kaz. TS, s. 210.
ombılatuv	: Beline kadar batarak yürümesini sağlamak. Kaz. TS, s. 210
ombılav	: Beline kadar batmak, zor yürümek. Kaz. TS, s. 210
omırav	: 1. Göğüs. 2. Mağrur, gururlu. Kaz. TS, s. 210
omırav qalta	: Göğüs cebi. Kaz. TS, s. 210
omırav soq -	: Dediğinden şaşmayan, inatçı. Kaz. TS, s. 210
omıravlav	: Söylenileni kabul etmeden, hep kendi dediğini yaptırmaya, yapmaya çalışmak. Kaz. TS, s. 210
omırluv	: Kırılmak, parçalanmak, yarılmak. Kaz. TS, s. 210
omırsayuv	: Boşluk hissetmek, yeri bomboş durmak. Kaz. TS, s. 210
omırtqa	: Omurga. Kaz. TS, s. 210
omıruv	: Kırmak, parçalamak, yarmak. Kaz. TS, s. 210
omıtılmas	: Unutulmaz. TTS, s.234
omkor-	: İçini dışına çevirmek, alt-üst etmek. Krgz. TS, s.929
omnavlatuv	: Söylenileni kabul ettirmemek. Kaz. TS, s. 210
omoktuu	: Gövdesinin ön kısmı kuvvetli ve yüksek olan at. Krgz. TS, s.929

omtil-	: 1. Hızla gitmek. 2. Heves etmek. 3. Umut etmek. TTS, s.233
omtiliş	: Heves, sevda, arzu. TTS, s.233
omtilişli	: Atılışlı. TTS, s.233
omtilişlilik	: Atılışlılık. TTS, s.233
omtilişsiz	: Atılışsız. TTS, s.233
omur-	: Altüst etmek, yıkmak. Krgz. TS, s.929
omuroo	: Hayvan göğsü. Krgz. TS, s.929
omuroolo-	: 1. Üzerine yürümek, göğüsle itmek, sıkıştırmak. 2. Aşırı hiddetle üzerine atılmak. Krgz. TS, s.930
omuroolot-	: 1. Bindiği hayvanın göğsüyle dayamak. 2. Söverek üzerine saldırmak. Krgz. TS, s.930
on	: 1.Sağ. 2.Yanlışı değil, doğru. Kaz. TS, s.211
on kozi	: Sağ gözü, güvendiği kimse. Kaz. TS, s.211
on	: Sayı. On. Kaz. TS, s. 210
on	: Un. TTS, s.233
on	: On, sayı adı. Krgz. TS, s.930
onaldıruv	: 1. Semirtmek. 2. Düzeltmek, yoluna koymak. Kaz. TS, s.211.
onaltuv	: Düzelmesini sağlamak, yoluna koymak. Kaz. TS, s.211
onaluv	: Semirmek, düzelmek, yoluna girmek. Kaz. TS, s.211
onaşa	: Kalabalıktan uzak, ayrı, kendi başına. Kaz. TS, s.211
onaşalanuv	: Kalabalıktan sıyrılmak, kalabalığın azalması. Kaz. TS, s.211
onaşalav	: Etrafındaki kalabalığı azaltmak, sıyrılmak. Kaz. TS, s.211
onay	: Hafif, kolay. Kaz. TS, s.211
onaylandıruv	: Kolaylaştırmak, hafifletmek. Kaz. TS, s.211
onaylanuv	: Kolaylaşmak, hafiflemek. Kaz. TS, s.211
onaza	: Obur, açgözlü. Kaz. TS, s.211.
onbağan	: Sevimsiz. Kaz. TS, s.211
onçı	: Unçı. TTS, s.234
onçıl	: Ulanmış, tozlanmış bitki. TTS, s.234
onçılık	: Ulanmış, tozlanmışlık. TTS, s.234
onçoğoy	: Biçimsiz bir surette uzun. Krgz. TS, s.930

- ondaluv** : Düzelmış olmak, yoluna, girmek. Kaz. TS, s.211
- onday-munday**: Ufak tefek, şöyle böyle. Kaz. TS, s.211
- onđı** : İyi, doğru, hoş. Kaz. TS, s.211
- onđı-soldı** : Sağlı-sollu. Kaz. TS, s.211
- onđuk** : Onluk Krgz. TS, s.930
- onğ (I)** : 1. Sağ 2. Múnasip, uygun Krgz. TS, s.930
- onğ- (II)** : Muvaffak olmak, muvaffakiyetli olmak, yoluna konulmak. Krgz. TS, s.930
- onğ- (III)** : Solmak, renk atmak. Krgz. TS, s.931
- onğaq** : 1.Çabuk solan. 2. Kararını çabuk değiştiren. Kaz. TS, s.211
- onğçul** : Sağcı. Krgz. TS, s.931
- onğçulduk** : Sağcılık. Krgz. TS, s.931
- onğdo** : 1. Bir işi sağ taraftan, sağ elle ve sol elle yapmak. 2. Düzeltmek, yoluna koymak. Krgz. TS, s.931
- onğdol** : Sakin kalmak, rahat oturmak. Krgz. TS, s.931.
- onğdon-** : Düzelmek, kendine çekidüzen vermek, kendi üzerine olan şeyi düzeltmek. Krgz. TS, s.931
- onğdong** : Tahkik edilmeyen Őaya, tahkik edilmemiş olan haberler. Krgz. TS, s.931
- onğdoo** : Düzeltme, tamir, tamirat. Krgz. TS, s.931
- onğdooçu** : Düzeltici, tamirci. Krgz. TS, s.931
- onğdot-** : Düzelttirmek. Krgz. TS, s.931
- onğdur-** : Muvaffakiyetle, işlerin iyi gitmesine sebep olmak. Krgz. TS, s.931
- onğgok** : Solan, çabuk renk atan. Krgz. TS, s.931
- onğgus** : Solmaz, silinmez. Krgz. TS, s.931
- onğko** : Dik konulan işığın durumu. Krgz. TS, s.931
- onğkogoy** : Uzun ve ince. Krgz. TS, s.931
- onğkorok** : Öne çıkık duran. Krgz. TS, s.931
- onğol-** : Düzelmek, yoluna koymak. Krgz. TS, s.932
- onğoo** : Düzelme, doğrulma. Krgz. TS, s.932
- onğot** : İyi durum. Krgz. TS, s.932
- onğoy** : Kolay kolay başarılabilen. Krgz. TS, s.932

onğoylo-	: Kolaylaşmak. Krgz. TS, s.932
onğoyluk	: Kolaylık yapması. Krgz. TS, s.932
onğoysut-	: Basit, sade, kolay saymak. Krgz. TS, s.932
onğtoy	: Fırsat, müsait ahval. Krgz. TS, s.932
onğtoylo-	: Kolaylaştırmak, kolay yapılabilir hale koymak. Krgz. TS, s.932
onğtoylon-	: Rahatça oturmak. Krgz. TS, s.932
onğtoyluu	: Rahat, kullanışlı, uygun. Yapılması kolay. Krgz. TS, s.932
onğura-	: Kendi kendine konuşmak. Krgz. TS, s.932
onğuray-	: Apaçık durmak. Krgz. TS, s.932
onık	: Torun. TTS, s.234
onıka	: Torun kız. TTS, s.234
onıt-	: Unutmak. TTS, s.234
onıtıl-	: Unutulmak, kendini unutarak davranmak. TTS, s.234
onıtılıp	: Kendini unutarak. TTS, s.234
onıtılmaslık	: Unutulmazlık. TTS, s.234
onıtuçan	: Unutkan. TTS, s.234
onla-	: Unlamak. TTS, s.233
onlata	: Un şeklinde. TTS, s.233
onlu	: Unlu. TTS, s.233
onotolov	: Küllenmek. KTLS, s.528
onqa	: Âşık kemiğinin atıldığında dik gelmesi. Kaz. TS, s.211
onqay	: Sağ tarafın kemiği. Kaz. TS, s.211
onrıdav	: 1.Yerine getirmek, ifa etmek. 2 . İcra etmek. Kaz. TS, s.213
onsyılıq	: Kolaylık, hafiflik. Kaz. TS, s.211
onşıl	: Sağcı, doğrudan yana. Kaz. TS, s.211
onta	: Un tozu. TTS, s.234
ontay	: Bir şeyin kolaylığı Kaz. TS, s.211
ontayi	: Uygun, hazır. Kaz. TS, s.211
ontaylanuv	: Hazırlamak Kaz. TS, s.211
onto-	: İkinmek, inlemek. Krgz. TS, s.933
ontustik	: Güney. Kaz. TS, s.211
onunçu	: Onuncu. Krgz. TS, s.933

onuv(I)	: Bir şeyin rengini solması. Kaz. TS, s.211
onuv(II)	: İlerlemek, kalkınmak, iyi duruma gelmek. Kaz. TS, s.211
oo-	: Ağmak, bir yana sarkmak, bir tarafa yatmak. Krgz. TS, s.933
ooba!	: Evet. Krgz. TS, s.933
ooço	: Perde, siper Krgz. TS, s.933
oodar-	: 1. Devirmek. 2. Çevirmek, tercüme etmek. Krgz. TS, s.933
oodarıl-	: 1.Çevrilmek, devrilmek. 2. Çevrilmek, tercüme edilmek Krgz. TS, s.933
oodarış	: 1. Devirme 2. Atlıların birbirini attan devirmek için yaptıkları müsabaka. Krgz. TS, s.933
oodarış- (I)	: Hep beraber devirmek. Krgz. TS, s.934
oodaruu	: 1. Devirme. 2. Tercüme, çevirme. Krgz. TS, s.934
ooduk	: Yamak, yamak mail, yana sarkmış Krgz. TS, s.934
ooğan tar	: Yüksek makam sahibinin uşağı. TS, s.934
ookam	: Zaman, an, bir müddet sonra. TS, s.934
ookas	: Hasta. TS, s.934
ookastan-	: Hastalanmak. TS, s.934
ookat	: 1. Gıda, rızık, erzak. 2. İyelik. 3. Münasebetler. TS, s.934
ookattan-	: Bolluk içinde yaşamaya başlamak. Krgz. TS, s.935
ookattuu	: Zengin, hali- vakti yerinde olan. Krgz. TS, s.935
ookattuuluk	: Refah, zenginlik. Krgz. TS, s.935
oolak	: Uzaktaki, uzak, uzakta. Krgz. TS, s.935.
oolakta-	: Uzaklaşmak bir yana çekilmek. Krgz. TS, s.935
oolaktat-	: Uzaklaştırmak. Krgz. TS, s.935
oolaş-	: Değişmek, trampa yapmak. Krgz. TS, s.935
oolıştır-	: 1. Değiştirmek, mücadele etmek. 2. Karıştırmak, karma karışık etmek. Krgz. TS, s.935
olcu	: Dalgalanmak, yavaşça sallanmak, ağır ve kurumlu hareketler yapmak. Krgz. TS, s.935
olduk	: 1. İnat etmek, direnmek. 2. Gayri tabii, anormal olmak. Krgz. TS, s.935
oolukma	: İnat, zorbalık, terslik. Krgz. TS, s.936

- oolukmaluu** : İnatçı, delicesine ters, zorba. Krgz. TS, s.936
- ooma** : Yana yatan Krgz. TS, s.936
- oomaçıl** : Kararsız. Krgz. TS, s.936
- oona** : Ağnamak. Krgz. TS, s.936
- oongkura** : Bir parça yana yatma.k Krgz. TS, s.936
- oor** : Güç, zor. Krgz. TS, s.936
- oorçuluk** : Güçlük, zorluk, zahmetler. Krgz. TS, s.936
- oorçun** : Çokluk, bolluk, çok, bol. Krgz. TS, s.937
- oordo-** : Güçleşmek, müşkülâtlı olmak. Krgz. TS, s.937
- oordoluu** : 1. Saraya malik olan. 2. Çok çoluk-çocuk sahibi olan. 3. Taraftarları çok olan kimse. Krgz. TS, s.942
- oorduk** : Ağırılık, sıklet. Krgz. TS, s.937
- oorsok** : Buzağıyı emzirmeye ihtiyaç olmayan. Krgz. TS, s.937
- oorsun-** : Kendisi için ağır, güç olarak saymak. Krgz. TS, s.937
- ooru-** : Hastalanmak (insanlar hakkında) Krgz. TS, s.937
- ooru** : Hastalık Krgz. TS, s.937
- ooruk** : 1. Artçı 2. Ordu çekirdeği, özeği. Krgz. TS, s.937
- oorukan** : Hastane. Krgz. TS, s.937
- oorukçan** : Hastalıklı. Krgz. TS, s.937
- ooruksun-** : Ağrı duymak. Krgz. TS, s.937
- ooruluu** : Hasta, hissetmek. Krgz. TS, s.937
- oorut-** : Ağrı vermek. Krgz. TS, s.937
- oosur-** : Yellenmek. Krgz. TS, s.937
- oosurak** : Sık- sık yellenen kimse. Krgz. TS, s.938
- ooş (I)** : Karşılıklı mübadele, karşılıklı yardım. Krgz. TS, s.938
- ooş- (II)** : Mübadele etmek. Krgz. TS, s.938
- ooşmo** : Değişen, sebatız. Krgz. TS, s.938
- ooştur-** : Bir şeyi diğer bir şeyin yerine koymak. Krgz. TS, s.938
- ooşuu** : Mübadele Krgz. TS, s.938
- ooz** : 1. ağız 2. Bir şeyin çıkacağı delik. 3. Memba. 4. Büyük kapı pervaz. Krgz. TS, s.938
- oozan-** : 1. Söylemek, demek. 2. Ağza almak. Krgz. TS, s.939
- oozandır-** : Ağzına vermek, ağzına sokmak, emdirmek. Krgz. TS, s.939

oozdan-	: Ağız hususunda benzemek. Krgz. TS, s.939
oozdukta-	: Gem vurmak, savaştırmak, zapt etmek. Krgz. TS, s.939
oozeki	: Ağızdan, şifahen, şifahi. Krgz. TS, s.939
op	: Boş, kof, altı boş yer. Kaz. TS, s.211
op(I)	: Nefes, soluk. Krgz. TS, s.939
opıq	: Pişman olmak, üzölmek. Kaz. TS, s.211
opa (I)	: Vefa, sadakat. Kaz. TS, s.211
opa (II)	: Pudra. Kaz. TS, s.211
opalanuv	: Sürönmek. Kaz. TS, s.211
opalav	: Sürmek. Kaz. TS, s.211
opasız	: Vefasız. Kaz. TS, s.211
opırayuv	: Ağızın dişler dököldükten sonraki hali. Kaz. TS, s.211
opırılıuy	: Kırılmak, yıkılmak Kaz. TS, s.211
opır-topır	: Acele, karmakarışık. Kaz. TS, s.211
opıruv	: Kırmak, yıkmak, bozmak. Kaz. TS, s.211
opkolçu-	: Meyus olmak, maneviyatı kırılmış bir durumda bulunmak, can sıkıntısı olmak. Krgz. TS, s.940
opoyt-	: Kabarık, çıkık bir surette koymak. Krgz. TS, s.940.
oppalativ	: Kalın karda yürötmek. Kaz. TS, s.211
oppalav	: Kalın kara batarak yürömek. Kaz. TS, s.211
oppas	: Kalın ve tozlu, Kaz. TS, s.211
oppozitsıya	: Muhalefet. Kaz. TS, s.211
opsolong	: Cesur, mert. Krgz. TS, s.940
opsuz	: Gayet, aşırı, ölçü dışı. Krgz. TS, s.940
opton-	: Muziplik etmek, serkeşlik etmek Krgz. TS, s.941
optuu	: Mazbut, itinalı. Krgz. TS, s.941
opur (I)	: Arbede, karışıklık. Krgz. TS, s.941
opur (II)	: Alt üst etmek, tahrip eylemek, havaya uçürmak, patlamak. Krgz. TS, s.941
opurma	: Namlulu tüfek. Krgz. TS, s.941
opurtalduu	: Çabuk kırılan, nadir. Krgz. TS, s.941
opurul-	: Alt üst edilmek, tahrip olunmak, patlatılmak. Krgz. TS, s.941
oqa	: Sırma, gümüşle, altınla işlenmek. Kaz. TS, s. 209

oqap	: Eğri-büğrü, çukur-tepesi boyler. Kaz. TS, s. 209
oqav	: Ayrı, kendi başına. Kaz. TS, s. 210
oqımısı	: Okumuş, ilim sahibi. Kaz. TS, s. 210
oqıra (I)	: Hava ısınınca sığırın arka derisinde oluşan kurt.
oqıra (II)	: 1. Ağaçlarda bulunan kusur. 2. Göze inen perde veya ak. Kaz. TS, s. 210
oqıttıruv	: Okutturmak. Kaz. TS, s. 210
oqıtuv	: Okutmak. Kaz. TS, s. 210
oqıtuvşı	: Okutucu, öğretmen. Kaz. TS, s. 210
oqpan	: Mağara, tünel, kovuk. Kaz. TS. s. 209
oqsırayuv	: Şapkanın yan durması, eğik giyilmesi. Kaz. TS, s. 210.
oqşantay	: Ok barut konulan çanta. Kaz. TS, s. 210
oqşavlanuv	: Ayrı olmak, kenarda. Kaz. TS, s. 210
oqsıraytuv	: Bir şeyi yanlamasına durdurmak. Kaz. TS, s. 210
oqta-	: Bazı bazı. Kaz. TS, s. 210
oqtaIuv	: 1. Ateşlenmek için, atılmak için hazırlanmak. 2. Bir şeyi söylemek için veya yapmak için hazırlanmak. Kaz. TS. s. 209
oqtav(I)	: Oklava. Kaz. TS, s. 210
oqtav(II)	: 1.Ok veya mermi koyarak atışa hazırlamak. 2. Siper almak. Kaz. TS, s. 210
oqtay	: Ok gibi, dümdüz. Kaz. TS, s. 209
oqtaylanuv	: Hazırlanmak, hazır vaziyette bulunmak. Kaz. TS. s. 209
oqtın-oqtın	: Bazı bazı, ara sıra. Kaz. TS, s. 210.
oqtıq	: 1.Tüfeğin kurşun konulan yeri. 2. Atın ayağını bağlamak için Kaz. TS, s. 210
oquv (I)	: Tahsil yapmak. Kaz. TS, s. 210
oquv(II)	: Okumak, yazılı şeyi okumak. Kaz. TS, s. 210
oquvı	: Okuyucu, talebe. Kaz. TS, s. 210
oquvıhıq	: Okulluk, okul kitapları. Kaz. TS, s. 210
or (I)	: Derin olarak kazılmış yer, hendek, çukur. Kaz. TS, s.211
or (II)	: Çukur, hendek. Krgz. TS, s.941
or-	: Vurmak. TTS, s.234
or	: Kahverengiye kaçan koyu kızıl renk. Kaz. TS, s.211

- ora orman** : Dünya, mülk, servet. Kaz. TS, s.212
- oralğı** : Engel. Kaz. TS, s.212
- oraluv (I)** : Sarılmak, bir şeyin sarılması. Kaz. TS, s.212
- oraluv (II)** : Gittiği yerden geri dönmek. Kaz. TS, s.212
- oram (I)** : Boğum, paket. Kaz. TS, s.212
- oram (II)** : Yatkınlık, alışıklık. Kaz. TS, s.212
- oramal** : Havlu. Kaz. TS, s.212
- oramal** : Başörtüsü. KTLS, s.54
- oramdı** : Yatkın, alışık, bir şeyi yapabilecek kabiliyette. Kaz. TS, s.212
- oramp-şımflanuv:** Etrafını kapatmak, sarınmak. Kaz. TS, s.212
- oranuv** : Sarınmak. Kaz. TS, s.212
- oraq murın** : Orak burun. Kaz. TS, s.212
- oraq** : Orak. Kaz. TS, s.212
- oraşolaq** : Ne işe, ne de söze yaramayan kimse Kaz. TS, s.212.
- orav** : 1.Sarmak. 2. Etrafını sarmak. Kaz. TS, s.212
- oray** : 1.Bir şeyin kolaylığı, uygun anı. Kaz. TS, s.212
- oraylastıruv** : Uygun, olabilecek duruma getirmek. Kaz. TS, s.212
- oraylasuv** : Barışmak, karşılaşmak. Kaz. TS, s.212
- oraylı** : Kolaylı, uygun. Kaz. TS, s.212
- oraza** : Oruç. Kaz. TS, s.212
- orda** : 1.Merkez. 2. Büyük, rahat ev, mesken. Kaz. TS, s.212
- ordalı** : Taraftarı, akrabası çok olan. Kaz. TS, s.212
- ordan** : Madalya. Kaz. TS, s.212
- ordandav** : Yakışsız, tuhaf hareket etmek. Kaz. TS, s.212
- orğıtuv** : Zıplamak, fırlatmak. Kaz. TS, s.212
- orğu-** : 1.Fışkırmak, galeyana getirmek. Krgz. TS, s.942
- orğuv** : Atlamak, fırlamak, zıplamak. Kaz. TS, s.212
- orı** : Ur. TTS, s.235
- or-** : Ekini, otu biçmek Krgz. TS, s.941
- oriatıluv** : Kurulmak, dikilmek, yerleşmek. Kaz. TS, s.212
- orıklı** : Tohumlu. TTS, s.235
- orıklık** : Tohumluk. TTS, s.235
- oriksız** : Tohumsuz. TTS, s.235

oriluv	: Biçilmek. Kaz. TS, s.212.
orın-	: Dokunmak, teğet geçmek. TTS, s.235
orın	: Yer Kaz. TS, s.212
orınbasar	: Yardımcı, muavin, yerine geçebilecek. Kaz. TS, s.213
orındaluv	: Yerine getirilmek.
orındı	: Yerinde, uygun. Kaz. TS, s.213
orınma	: Teğet. TTS, s.235
orınsız	: Yersiz, uygunsuz. Kaz. TS, s.213
orış	: Vurma, vuruş, cenk. TTS, s.235
orış-	: Çıkışmak, kınamak. TTS, s.235
orkoy-	: Kambur şeklinde çıkık durmak Krgz. TS, s.943
orlık	: Tohum, döl. TTS, s.235
orlıkça	: Sert kabuklu tohum. TTS, s.235
orlıkçı	: Tohumcu. TTS, s.235
orlıkçılık	: Tohumculuk. TTS, s.235
orliklan-	: Tohumlanmak, döllenmek. TTS, s.235
orliklandır-	: Tohumlandırmak, döllendirmek. TTS, s.235
orlo-	: Hendek, çukur açmak. Krgz. TS, s.943
orlok	: Çekirdek. KTLS, s.122
orman	: Orman. Kaz. TS, s.212
ormanşı	: Ormancı. Kaz. TS, s.212
ormdıq	: Sandalye, oturak. Kaz. TS, s.213
ormok	: Turp kömürünün bir çeşidi. Krgz. TS, s.943
ormokoy	: Kalın ve biçimsiz burunlu adam. Krgz. TS, s.943
ormon	: Orman. Krgz. TS, s.943
ormonğdo-	: 1. Somurtmak ve susmak. 2. Öne doğru çıkık durmak. Krgz. TS, s.943
ornaiastıruv	: Yerleştirmek. Kaz. TS, s.212
ornalasuv	: 1.Yerleşmek, oturmak. 2. İşe, okula girmek. Kaz. TS, s.212
ornatuv	: 1.Yerleştirmek. 2. Bir şeyi bir yere dikmek. Kaz. TS, s.212
ornav	: Kurmak, yerleşmek. Kaz. TS, s.212
orniğısuv	: Yerleşmek. Kaz. TS, s.212

orniğuv	:1. Bir yere yerleşmek. 2. Endişe ve meraktan kurtulmak. Kaz. TS, s.212
orniqtı	: Belirli, sağlam, devamlı. Kaz. TS, s.212
orno-	: Yerinde pekleşmek, sokulup kalmak Krgz. TS, s.943
ornoştur-	: 1.Yerleştirmek. 2. Bir işe yerleştirmek. Krgz. TS, s.943
ornotuluu	: Dikilmiş; vazedilmiş. Krgz. TS, s.943
orok	: Orak. Krgz. TS, s.943
orokçu	: Ekin biçen, orakçı. Krgz. TS, s.943
orol-	: Dürülmek, sarsılmak, çile şekline konulmak, karma karış olmak. Krgz. TS, s.943
orolmo	: Burmalı, helezonî. Krgz. TS, s.944
orolo	: Her yandan, etrafıca. Krgz. TS, s.944
orolpok	: Kadınların başörtüsü. Krgz. TS, s.944.
orom	: Sargı, dolam, bir şeyin etrafını sarmak veya dolamak için yetişecek miktar. Krgz. TS, s.944
oromol	: Başörtüsü. Krgz. TS, s.944
orompyo	: Tek ayak üzerinde zıplayarak yapılan kovalamaca oyunu, Krgz. TS, s.944
oron-	: Kendi üzerine sarmak, bürünmek Krgz. TS, s.944
orondu	: Sargı. Krgz. TS, s.944
oroo	: Hububat muhafaza etme için çukur, sardun. Krgz. TS, s.944
oroolo-	: Hububatı sarduna gömmek. Krgz. TS, s.944
oroooçu	: 1. Sardun kazıcı. 2. Çiftçi. Krgz. TS, s.944
oropara	: Karşı, karşıda bulunan. Krgz. TS, s.944
oroşon	: Baştanbaşa, hep Krgz. TS, s.944
orov	: Dövmek. KTLS, s.188
oroypo	: Kiriş, yay kirişi. Krgz. TS, s.945
orozo	: Oruç, reze.. Krgz. TS, s.945
orqaf	: Deve hörgücü gibi Kaz. TS, s.212
orqırav	: Yılkının sert kişnemesi. Kaz. TS, s.212
orsoy-	: Öne doğru çıkık durmak. Krgz. TS, s.945
orşuv	: Zıplamak. Kaz. TS, s.212
orta	: 1.Orta. 2. Orta halli. Kaz. TS, s.212

ortalav	: Ortalamak. Kaz. TS, s.212
ortalıq	: 1.Ortalık. 2.Merkez. 3.Başkent. Kaz. TS, s.212
ortan	: Tam ortası. Kaz. TS, s.212
ortanşı	: Ortanca. Kaz. TS, s.212
ortaq	: Ortak. Kaz. TS, s.212
ortaqtas	: Ortaklık. Kaz. TS, s.212
ortaqtastıruv	: Ortaklaştırmak.
ortaqtasuv	: Ortaklaşmak. Kaz. TS, s.212 Kaz. TS, s.212
ortaşa	: Ortaca, orta halli. Kaz. TS, s.212
ortayuv	: Ortalamak, eksilmek. Kaz. TS, s.212
orto	: Orta, orta halli. Krgz. TS, s.945
ortoço	: Ortaca, orta. Krgz. TS, s.945
orto	: Dost, arkadaş. Krgz. TS, s.945
ortoktoş	: Ortak, şerik. Krgz. TS, s.945
ortoktoş-	: Hep beraber iştirak etmek, birleşmek. Krgz. TS, s.946
ortquv	: Fırlamak, atlamak. Kaz. TS, s.212
orum	: Hasat, kaldırma Krgz. TS, s.946
orun	: 1. Yer, mahal 2. Yatak Krgz. TS, s.946
orunda-	: 1. Yerleşmek 2. Yerine getirmek, ifa etmek. Krgz. TS, s.946
orundal-	: Yoluna konulmak, yerine getirilmek, ifa edilmek. Krgz. TS, s.946
orundalış	: Yerine getirilme; başarılıma. Krgz. TS, s.946
orundaluu	: Yerine getirilme, başarılıma. Krgz. TS, s.946
orundaş-	: 1. Yerleşmek. 2. İfa edilmek, yerine getirilmek. Krgz. TS, s.946
orundaştırıuu	: Yerli yerine yerleştirmek. Krgz. TS, s.946
orundat-	: İfa etmek, yerine getirmek, yoluna koymak. Krgz. TS, s.947
orundatıl-	: İfa edilmek. Krgz. TS, s.947
orundatuu	: Yerine yerleştirme. Krgz. TS, s.947
orundoo	: 1. İfa etme, yerine getirme. 2. Yerine yerleştirme. Krgz. TS, s.947
orundu	: Yerinde olan işe yarayan, makul. Krgz. TS, s.947

orunsuz	: Yerinde olmayan. Krgz. TS, s.947
oruntultuu	: Müspet, sağlam. Krgz. TS, s.947
oruş-	: Hep beraber ekin, ot biçmek. Krgz. TS, s.947
oruv	: Örmek, biçmek. Kaz. TS, s.212
os	: Zirve. KTLS, s.1018
osa	: Sağrı. KTLS, s.734
osal	: Zayıf, kötü. Kaz. TS, s.213
osılay	: Böyle. Kaz. TS, s.213
osında	: Zamir. Burada. Kaz. TS, s.213
oskalak	: Kırağı bulutu. BTSV, s.40
oskolok	: Hıçkırık. KTLS, s.336
oşkon	: Dağ sarımsağı, kır sarımsağı. BTSV, s.98
oskon	: Kıvılcım. KTLS, s.482
oskorhaq	: Marulcuk ya da dana kıran otu da denilen bataklık kenarların yetişen bir bitki. BTSV, s.98
oso mayı	: Kuyrukyağı. KTLS, s.524
osok	: Hafif. KTLS, s.300
osol	: Kötü, fena, zayıf, Krgz. TS, s.947
ospadar	: Kabadayı, düşüncesiz. Kaz. TS, s.213
ospaq	: Direk değil, dolaylı yoldan söylenen söz. Kaz. TS, s.213
ospaqtav	: Dolaylı olarak konuşmak. Kaz. TS, s.213
osqıruv	: Atın bir şeyden ürkerek ses çıkarması, 2. Yabancılık çekmek. Kaz. TS, s.213
osraklık	: Rastlantı. KTLS, s.718
osrav	: Buluşmak. KTLS, s.84
osta	: Usta. TTS, s.235
ostabike	: İmamın hanımı. TTS, s.235
osuv	: Kamcı veya uzun ince ağaçla vurmak Kaz. TS, s.213..
oşa-	: Yakışmak. TTS, s.237
oşağan	: Büyük yapraklı, yapışkan ve dikenli bitki. Kaz. TS, s.214
oşaklav	: Gammazlamak. KTLS, s.256
oşaq	: Ocak, Kaz. TS, s.214
oşaq bolğır -	: Sığırlara söylenen beddua. Kaz. TS, s.214

- oşarıluv** : Kalabalığın toplanması, engellenerek birikmesi. Kaz. TS, s.214
- oşarlanuv** : Toplanmak, yığılmak, bir yerde toptu olarak durmak. Kaz. TS, s.214
- oşat-** : Yakıştırmak. TTS, s.237
- oşnot-** : Şen ve sevinçli kılık vermek; tezyin eylemek, süslemek. Krgz. TS, s.948
- oşonço** : O kadar. Krgz. TS, s.948
- oşonçoluk** : O kadar, şu kadar, o miktarda. Krgz. TS, s.948
- oşondo** : O zaman. Krgz. TS, s.948
- oşondon** : Oradan, ondan Krgz. TS, s.948
- oşondoy** : O gibi, bu gibi. Krgz. TS, s.948
- oşonduktan** : Bundan dolayı, onun için, bunun için Krgz. TS, s.948
- oşontüp** : Bu suretle. Krgz. TS, s.948
- oşton-** : 1. Keyifli, neşeli olmak 2. Kırıtmaq. Krgz. TS, s.948
- ot (I)** : 1. Ateş. 2. Aydınlatacak, şeyler. 3. Güç - kuvvet, gayret Kaz. TS, s.213
- ot (II)** : Ot, Kaz. TS, s.213
- ot aldı** : Ateşlendi, tutuştu, Kaz. TS, s.213
- ot bası** : Ocak başı, Kaz. TS, s.213
- ot (I)** : Ateş. Krgz. TS, s.948
- ot (II)** : Ot. Krgz. TS, s.949
- ot saldı** : Ateşledi, Kaz. TS, s.213
- ot-** : Ütmek. TTS, s.235
- otamalı** : İlbaharın başında, olan soğuk. Kaz. TS, s.213
- otan** : Vatan. Kaz. TS, s.213
- otaq** : Ekinlerin, arasında ki yabancı otlar. Kaz. TS, s.213
- otar** : Sömürge. Kaz. TS, s.213
- otarba** : Tren. Kaz. TS, s.213
- otarlav** : Bir memleketi istila etmek, sömürmek. Kaz. TS, s.213
- otasuv (I)** : Ekini yabancı ottan temizleme işine yardımcı olmak. Kaz. TS, s.213
- otasuv(II)** : Birlikte yaşamak. Kaz. TS, s.213

otaşı	: Kırıkçı, kırılan kemikleri yerine getirerek bağlayan kimse. Kaz. TS, s.213
otav	: Otağ, yeni evlenen gençlerin kendi başına aile olarak ayrı çıkarak ev kurmaları. Kaz. TS, s.213
otayuv	: Otu bollaşmak. Kaz. TS, s.213
otgul	: İzin, telafi izni. BTSV, s.3074
otıl-	: Oyunda kaybetmek, yenilgiye uğramak. TTS, s.235
otiruv	: Oturmak. Kaz. TS, s.213
otiş	: Kazanç, ikramiye. TTS, s.236
otişli	: Kazançlı, ikramiyeli. TTS, s.236
otişsiz	: Kazançsız. TTS, s.236
otkoz-	: Otlamak. Krgz. TS, s.949
oto-	: Zararlı otlardan ayıklamak. Krgz. TS, s.949
otooçu	: Ekini zararlı otlardan ayıklayan. Krgz. TS, s.949
otor	: 1. Köyden uzakta bulunan mera, otlak. 2. Uzak ülkeler. 3. Müstemleke. Krgz. TS, s.949
otoş	: Yarar. KTLS, s.968
otot-	: Zararlı otlardan ayıklatmak. Krgz. TS, s.949
otriqşı	: Yerleşik. Kaz. TS, s.213
ottav	: 1. Otlamak. 2. Lüzumsuz bir şeyler konuşmak. Kaz. TS, s.213
ottiğuv	: Hayvan yavrularının sütten kesilip, otlarla beslenmeye başlaması.. Kaz. TS, s.213
ottıq (I)	: Otluk, hayvana yem su verilen özel yer. Kaz. TS, s.213
ottıq (II)	: Ateş yakmak için gerekli şey, kibrit, çakmak gibi. Kaz. TS, s.213
ottır-	: Oyunda kaybetme, yenilme. TTS, s.235
ottırış	: Oyunda yenilme. TTS, s.235
ottırışlı	:Yenişmeli. TTS, s.235
otto-	: Otlamak Krgz. TS, s.949
ottot-	: Otlamak, meraya bırakmak. Krgz. TS, s.949
ottuk	: Çakmak, ottuk taş Krgz. TS, s.949
ottu	: 1. Ateşli, ateşin, yakıcı. 2. Cesur. Krgz. TS, s.949
otuk-	: Otlarla beslenmeye başlamak. Krgz. TS, s.949

otun	: Odun, yakacak. Krgz. TS, s.950
oturuk	: 1. Yerleşip oturlan yer, meskûn mahal. 2. Yerleşik. Krgz. TS, s.950
oturuktariş-	:Yerleşik olmaya sebep olmak; göçebeden yerleşik yapmak. Krgz. TS, s.950
oturuktaş-	: Yerleşip oturmak, yerleşik olmak. Krgz. TS, s.950
oturuktaştırıu	: Göçebeden yerleşik yapma. Krgz. TS, s.950
oturuktaşuu	: Yerleşme. Krgz. TS, s.950
otururtuu	: Yerleşik, mütemekkin. Krgz. TS, s.950
oturuu	: Oturma, yerleşme. Krgz. TS, s.950
otuz	: Otuz. Krgz. TS, s.950
ouıştır-	: Kurmak, tesis etmek, teşkil etmek. TTS, s.231
oy (I)	: Fikir, düşünce. Kaz. TS, s. 209
oy (II)	: 1. Fikir, düşünce, meşgale, kaygı. 2. Karar, mahkeme kararı Krgz. TS, s.950
oy (III)	: Alçak yer, çukur. Krgz. TS, s.950.
oy-(I)	: Oymak, kazmak, hakketmek. Krgz. TS, s.950
oy!	: Nida. Of! Vay! Krgz. TS, s.950
oy (IV)	: Sevinç, üzüntü, hayret bildiren ünlem. Kaz.TS, s. 209
oya	: 1. Yuva. 2. Kök. TTS, s.237
oyaçık	: Yuvacık. TTS, s.237
oyadaş	: Aynı kökten gelen kelimelerin her biri. TTS, s.237
oyal-	: Utanmak. TTS, s.237
oyala-	: Yuvalamak. TTS, s.237
oyalap	: Yuva açmak. TTS, s.237
oyalçan	: Utangaç. TTS, s.237
oyalçanlık	: Utangaçlık. TTS, s.237
oyalı	: Yuva. TTS, s.237
oyalık	: Yuvalık. TTS, s.237
oyalsan	: Çekingen. KTLS, s.122
oyalsanlık	: Hayâ. KTLS, s.324
oyalt-	: Utançlı. TTS, s.237
oyanuv	: 1.Uyanmak. 2. Dirilmek, canlanmak. Kaz. TS, s.214
oy-arman	: Başlıca amaç, maksat, emel, gaye. KTTS, s.481

oyat	: Utanç. TTS, s.237
oyat	: Vicdan. KTLS, s.948K2
oyatlı	: Utançlı. TTS, s.237
oyatlı	: Rezil. KTLS, s.724
oyatsız	: Utanmaz. TTS, s.237
oyatsızlan-	: Utançsızlaşmak. TTS, s.237
oyatsızlık	: Utançsızlık. TTS, s.237
oyatuv	: Uyandırmak. Kaz. TS, s.214
oyav	: Uyanık, uykulu. Kaz. TS, s.214
oyaz (I)	: Rusça idari taksimat. Kaz. TS, s.214
oyaz (II)	: Çukur, çukurca. Kaz. TS, s.214
oyazdav	: 1.Çukur hale getirmek. 2. Zayıflamak. Kaz. TS, s.214
oybay	: Ünlem. Hayret ve üzüntü bildiren ünlem. Kaz. TS, s.209
oybaylatuv	: Bağirtmak. Kaz. TS, s.209
oybaylav	: Bağırmak. Kaz. TS, s. 209
oybayşıl	: Yaygaracı. KTTS, s . 481
oyboy!	: Nida; oy-oy; ay-vay! Krgz. TS, s.950
oyçon	: Düşünceli, içli. Krgz. TS, s.950
oydağıday	: Arzu edildiği, gibi, düşünüldüğü gibi. KTTS, s . 481
oydım	: Çukur, çukurlaşmış yer. Kaz. TS, s.209
oydım-oydım	: Oylum-oylum. Kaz. TS, s. 209
oydımşa	: Gamze, KTTS, s. 481
oydıruv	: Oydurmak. Kaz. TS. s. 209
oyğön-	: Uyanmak. Krgz. TS, s.951
oyğoo	: Uyumayan, uyanık bulunan. Krgz. TS, s.951
oyğor-	: Tasavvur etme, tasarlamak. Krgz. TS, s.951
oyğorundu	: Tasar, zihnen karar. Krgz. TS, s.951
oyğoruu	: Tasavvur, tahmin, fikir, zihnen karar. Krgz. TS, s.951
oyğot-	: Uyandırmak. Krgz. TS, s.951
oyı- (I)	: Süt kesilmek, mayalanmak. TTS, s.231
oyı- (II)	: 1. Uyuşturmak. 2. Süt kestirmek. TTS, s.231
oyık	: Çorap. TTS, s.231
oyıkbaş	: Kısa çorap. TTS, s.231
oyıkçan	: Sadece çorap giyerek. TTS, s.231

oyuluv	: Oyulmak. Kaz. TS. s. 209
oyın	: Oyun. Kaz. TS. s. 209
oyındı	: Oyuntu. Kaz. TS. s. 209
oyıq	: Oyuk. Kaz. TS. s. 209
oyırşa	: Pıhtı. TTS, s.231
oyıs	: Çukurca. Kaz. TS, s. 209
oyıstırv	: Bir tarafa doğru yönelmesini temin etmek. Kaz. TS. s. 209
oyış-	: 1. Pıhtılaşmak.2. Uyuşmak. TTS, s.231
oyışkanlık	: Birleşmelik, teşkil edilmelik. TTS, s.231
oyışma (I)	: Teşkilat, örgüt, kuruluş. TTS, s.231
oyışma (II)	: Toplama, teşkil edilmiş. TTS, s.231
oyıştırma	: Toplama, gruplaştırma. TTS, s.231
oyıt- (I)	: Süt ekşitmek, mayalamak, yoğurt yapmak. TTS, s.231
oyıt- (II)	: 1. Uyuşturmak. 2. Süt kestirmek. TTS, s.231
oyıtkı	: Süt mayası. TTS, s.231
oylağış	: Devamlı düşünce halinde olan, çok düşünen. KTTS, s.482
oylan-	: 1.Düşünüp, taşınmak. 2. Tasalanmak, kaygılanmak KTTS, s.482
oylanıp-tolğan-	: Düşünceye dalmak, düşünüp taşınmak KTTS, s. 482
oylanuv	: Düşünmek. Kaz. TS. s. 209
oylas (I)	: Hemfikir, fıkırdaş. KTTS, s.482
oylas- (II)	: Danışmak, istişare etmek KTTS, s.482
oylasuv	: Beraber düşünmek. Kaz. TS. s. 209
oylatuv	: Düşündürmek. Kaz. TS. s. 209
oylav	: Hatırlamak, düşünmek. Kaz. TS. s. 209
oylı-qırlı	: Girintili-çıkıntılı, eğri büğrü. Kaz. TS. s. 209
oylomo	: Uydurma, mefhum. Krgz. TS, s.951
oylon-	: Düşünceye dalmak, kendini düşünceye kaptırmak Krgz. TS, s.951
oylondur-	: Düşündürmek, düşünceler uyandırmak. Krgz. TS, s.951
oylonul-	: Düşünülmüş olmak, Krgz. TS, s.951
oyloo	: Tefekkür, muhakeme. Krgz. TS, s.952
oymaq	: Yüksük. Kaz. TS. s. 209
oymaqta	:Yüksük kadar, yüksük gibi. Kaz. TS. s. 209

- oymıştav** : Oymalı şekilde nakışlamak, bezemek, süslemek. Kaz. TS. s. 209
- oymo** : 1. Oyulmuş, hak edilmiş. 2. Nakşedilmiş, süslenmiş. Krgz. TS, s.952
- oymoçu** : Oymacı, hakkâk. Krgz. TS, s.952
- oymok** : Yüksük. Krgz. TS, s.952
- oymoktuu** : 1. Yüksüklü. 2. Kadın.
- oymolo-** : Kazımak suretiyle yapılan süslere benzemek. Krgz. TS, s.952
- oymşiq** : Oyuncak. Kaz. TS, s. 209
- oymul** : Oymalı, oymalarla kaplanmış. Krgz. TS, s.952
- oynap-kuluv** : Eğlenmek, oynamak, gülmek. Kaz. TS. s. 209
- oynaq** : Oyun oynanan yer. Kaz. TS. s. 209
- oynaqı** : Şakacı, açıkgöz, hareketli. Kaz. TS. s. 209
- oynaqı koz -** : Kıpırdayan, gülümseyen göz. Kaz. TS. s. 209
- oynaqşıtuv** : Kıpırdatmak, hareket ettirmek, yerinde durdurmamak. Kaz. TS. s. 209
- oynaqşuv** : Bir yerde duramamak devamlı hareket etmek. Kaz. TS. s. 209
- oynaqtatuv** : Oynatmak, koşturmak, zıplatmak. Kaz. TS. s. 209
- oynaqtay** : Oynamak, koşmak, zıplamak. Kaz. TS. s. 209
- oynatuv** : Oynatmak Kaz. TS. s. 209
- oynav** : 1.Oynamak, eğlenmek. 2. Belli bir müzik aletini çalmak. 3.Rol olmak. Kaz. TS, s. 209
- oynokto-** : Zıplamak. Krgz. TS, s.952
- oynol-** : Oynanmak. Krgz. TS, s.952
- oynook** : Sık sık yerinden oynayan. Krgz. TS, s.953
- oynoş(I)** : Maşukça, metres, dost, maşuk. Krgz. TS, s.953
- oynoş- (II)** : 1.Hep beraber oynamak. 2. Aşk ve alâka münasebetlerinde bulunmak. Krgz. TS, s.953
- oynoşul** : Aşk maceralarına temayülü olan, çapkınlık eden. Krgz. TS, s.953
- oyok** : Çorap. KTLS, s.138
- oyoş** : Pıhtı. KTLS, s.704

- oyoşov** : Oluşum. KTLS, s.660
- oypan** : Çukur, vadi. Kaz. TS. s. 209
- oypan-toypan** : Karma-karışık, ne olup bittiği bilinmeyen. . Kaz. TS. s. 209
- oypat** : Denizden yüksekliği 200 metreyi geçmeyen düzlük. Kaz. TS. s. 209
- oypıray** : Ünlem. Bir şeye hayret edince, korkunca çıkarılan ses. Kaz. TS. s. 209
- oypırmav** : Ünlem Kaz. TS. s. 209
- oyqastav** : Bir yerde durmadan devamlı hareket halinde olmak. Kaz. TS, s. 209
- oyqı-soyqı** : Eğri-büğü Kaz. TS, s. 209
- oryan** : Karışıklık. Kaz. TS. s. 209
- oyrandaluv** : Karışıklık çıkmak, kırılmak, dökülmek. Kaz. TS.
- oyran-topır** : Karma-karışık, altı-üst. Kaz. TS. s. 209
- oyron** : 1. Harap, yıkık, viran, yok edilmiş, helâk olmuş. 2. Kuvvetli Krgz. TS, s.953
- oyrondo-** : Tahrip edilmek, imha edilmek, helâk olunmak. Krgz. TS, s.953
- oysılqara** : Dini inanca göre, develerin piri. Kaz. TS. s. 209
- oysıratuv** : Yenik düşürmek, yenilir duruma getirmek. Kaz. TS. s. 209
- oysonğdo-** : Şuh olmak, oynak, canlı, çevik olmak. Krgz. TS, s.953
- oysura-** : Kurumak, tükenmek, iflâs etmek. Krgz. TS, s.953
- oysurat-** : Perişan etmek, fakir düşmesine sebebiyet vermek. Krgz. TS, s.954
- oy-şata** : Dere-tepe. KTTS, s.481
- oyşıl** : Düşünceli. Kaz. TS. s. 209
- oyuk** : 1. Oyuk, oyulmuş. 2. Oyma, çukur. Krgz. TS, s.954
- oyun** : Oyun, eğlence, şaka Krgz. TS, s.954
- oyunçu** : 1.Oyuncu, dans eden. 2. Artist, aktör, cambaz. Krgz. TS, s.954
- oyunçuk** : Oyuncak. Krgz. TS, s.954
- oyunkarak** : Oynak, şakacı, lâtifeci Krgz. TS, s.954
- oyunpoz** : Şen, oyunlar ve eğlenceleri seven kimse. Krgz. TS, s.954

oyuv (I)	: Nakış, işleme, desen. Kaz. TS, s.214
oyuv (II)	: Oymak, oyulmuş hale getirmek, 2. Nakışlamak. Kaz. TS, s.214
oyuvlattıruv	: Nakışla yapmak, desen yapmak. Kaz. TS, s.214
oyuvlatuv	: Nakışlatmak, işleme yaptırmak. Kaz. TS, s.214
oyuvlav	: Nakışlamak. Kaz. TS, s.214
ozak	: Irak. KTLS, s.356
ozak	: Uzak, uzun süre. TTS, s.231
ozakka	: Çok zaman, uzun müddet. TTS, s.231
ozakkaça	: Çok zamana kadar. TTS, s.232
ozakla-	: Çok zaman geçirmek. TTS, s.232
ozaklap	: Çok zaman boyunca. TTS, s.232
ozaklat-	: Çok zaman geçirtmek. TTS, s.232
ozak-ozak	: Çok zamanlar. TTS, s.232
ożanķaş	: Sabun çiçeği. BTSV, s.107
ozat	: Önde giden, çok çalışarak nam kazanan. Kaz. TS, s.208
ozat- (I)	: Geçirmek, uğurlamak. TTS, s.232
ozat- (II)	: İpi uzun hale getirmek. TTS, s.232
ozatkıç	: Dokumada arış ipliklerini geren tahta. TTS, s.232
ozatuçı (I)	: Uğurlayıcı, yol gösterici, kılavuz. TTS, s.232
ozatuçı (II)	: Mekik dokuyucu. TTS, s.232
ozay-	: Uzanmak. TTS, s.231
ozayt-	: Uzatmak, uzun sürmek, boyuna gitmek. TTS, s.231
ozaytma	: Uzatma. TTS, s.231
ozbır	: Zorba, müstebit, zalim. KTTS, s. 480
ozbırlan-	: Zulmetmek, eziyet, işkence etmek. KTTS, s. 480
ozbırlıq	: Sadistlik, kabadayılık. Kaz. TS, s.208
ozbırşı	: Zalim, zorba. KTTS, s. 480
ozbur	: Haris, aç gözlü. Krgz. TS, s.954
ozdıruv	: Öne geçmesini, ilerlemesini sağlamak. Kaz. TS, s. 208
ozğın	: Önde bulunan, öncü. KTTS, s.480
ozğında-	: Başarılı olup, öne çıkmak, ilerlemek. KTTS, s. 480
ozğın	: Öne geçen, öne geçmeye uğraşan. Krgz. TS, s.954
ozın	: Uzun. TTS, s.232

ozınay-	: Uzunlaşmak. TTS, s.232
ozınayak	: 1. Tez, dağılmış haber. 2. Uzun ayaklı. TTS, s.232
ozınayt-	: Uzunlaştırmak. TTS, s.232
ozınborın	: Sivrisinek. TTS, s.232
ozınça	: Uzunca. TTS, s.232
ozınlık	: Uzunluk. TTS, s.232
ozın-ozak	: Çok uzun. TTS, s.232
ozıncı	: İlerlemiş, önde bulunan. KTTS, s. 481
ozıq	: Öndeki, ön saftaki, tanınmış sayılmış. Kaz. TS, s. 280
ozıqtıq-ğı	: Öncülük, ön safta olma. KTTS, s. 481
ozondo-	: 1. Sürekli ağlamak, bağıra bağra ağlamak. 2. Uzatarak ve yüksek sesle bağırarak. Krgz. TS, s.954
ozonlok	: Boylam. KTLS, s.76
ozun-	: Öne atılmak, öne geçme Krgz. TS, s.954
ozuv	: Öne geçmek, ileride olmak, daha çabuk yürümek. Kaz. TS, s. 208

2.7.Ö Vokali İle Başlayan Kök Ailesi

Tabiat taklidi ve asli sesler dışında bazı ses değişiklikleriyle Kıpçak gurubunda kelime başı vokali olarak karşımıza çıkar.

1. **ö sesi:** Tabiat taklidi olan bu ses bir kök ailesi oluşturmaz. Türkçenin fonetik dizgisi dışında çıkarılan bu ses **ö** sesi hafif uzun, vurguludur. Görülen bir olay ya da durum karşısında çıkarılan gayriihtiyari çıkarılan bu ses uzun söylendiğinde **öö** **diftong** şeklindedir. Bu ses **b, f, ğ, h, k, l, ş, v, y** ile bu seslerin metatezleri olarak **r, s** ünsüzlerinin hayret, nida, **gösterme** ve belirtme gösterir. İfadelerin karşılanmasını sağlar.
2. **õ sesi:** Bu sesi yine kalın art damak ve yuvarlatır. Ancak söylenişi normal **o** sesine göre **biraz** daha uzundur. Normal **o** sesine göre biraz daha uzundur. Normal **o** sesi gibi kelime ailesi kökü oluşturan bir vokaldir. **Sıcaklık, yakma,**

ateş kavramları ile oynamak, bir yere bağlı hareket etmek anlamlarında kelimelerin yanında sayı adları oluşturur.

3. **ö sesi:** ö sesi ön damak ince yuvarlak bir sestir. Söyleyişi uzun değildir. Arkaik Türkçeden beri kullanıldığı anlaşılan bu ses kelime ailesi oluşturan kök vokaldir. **Zaman, düşünce, öğrenme, ölçme kavramları** yanında bir araya gelme, ön taraf, yarışma, organ adı gibi kavramları türeten kelimelere kök olan bu vokal, üzerine aldığı anlam ayırt edici ünsüzlerle benzer kavramlar çerçevesinde kelimeler türetir.
4. **Ó:** ó sesi ön damak ince yuvarlak bir sestir. Diğer ö sesine yani normal uzunluktaki ö sesine göre söylenişi biraz daha uzundur. Arkaik Türkçeden beri kullanıldığı anlaşılan bu ses diğer ö sesinden farklı kavram alanında kelime ailesi oluşturan kök sestir. Bu uzun ó sesi daha çok soyut **kavramlar ile ıslaklık, nem, konuşma, yükselme, büyüme** anlamları çerçevesinde kelimeler türetir.
5. **Ses değişmelerinden dolayı kelime başında bulunan ö ünlüsü :** #b>ø>ö; e>ö; k>ø>ö; o>ö; u>ö; ü>ö;v>ø>ö gibi ses değişimleri sebebiyle kelime başı vokali olarak kullanılan bu ö sesi kelime ailesi oluşturan asli kök vokali değildir.

Ö sesi ile Kıpçak gurubunda başlayan kelimeler alfabetik sıra ile aşağıda verilmiştir.

öbök	: 1. Menet, dayangaç, destek, yardım Krgz. TS, s.955
öböktö-	: 1. Dayanmak 2. Başını eğmek 3. Asaya dayanarak, ölünün üzerine eğilmek Krgz. TS, s.955
öbörlökey	: Beyaz nilüfer çiçeğinin çiçek tomurcuğu, çiçek dölütü. BTSV, s.107
öbu	: öpücük. KİS, s. 148
öbülgö	: 1. Ücret 2. Hediye, mükâfat.. Krgz. TS, s.955
öbüş-	: Öpüşmek, birbirini öpmek. Krgz. TS, s.955
öc	: Düşman, Kaz. TS, s. 221
öç	: Üç. TTS, s.469
öç (I)	: Kin, intikam, öç alma Krgz. TS, s.955

öç- (II)	: Sönmek. Krgz. TS, s.955
öçayak	: Saç ayağı. TTS, s.469
öçbarmak	: Üç parmak. TTS, s.469
öçbun	: Üç bilinmeyen. TTS, s.469
öçbunlu	: Üç bilinmeyenli. TTS, s.469
öçên	: İçin. TTS, s.469
öçênçê	: Üçüncü. TTS, s.469
öçênçêden	: Üçüncü olarak. TTS, s.469
öçênçêl	: Jeolojide üçüncü çağ. TTS, s.469
öçênçökên	: Evvelki olarak. TTS, s.469
öçer	: Üçer. TTS, s.469
öçerle	: İçerlemek. TTS, s.469
öçerlep	: Üçer üçer. TTS, s.469
öçerleş-	: Üçerleşmek. TTS, s.470
öçêsê	: Ölünün arkasından yapılan üçüncü gün merasimi. TTS, s.469
öçeü	: Üçü birlikte. TTS, s.470
öçülep	: Üçü birden. TTS, s.470
öçkêl :	: 1. Üçgen. 2. Üçgen örtü. TTS, s.469
öçkêllep	: Üçgen şeklinde. TTS, s.469
öçküşç	: 1. Sönmeyen, sönmez. 2. Silinmeyen, yok edilmeyen. Krgz. TS, s.955
öçle-	: Üçlemek. TTS, s.469
öçlê	: Üçlük, ortada. TTS, s.469
öçlet-	: Üçletmek. TTS, s.469
öçlete	: Üç kat fazla. TTS, s.469
öçmöntöy	: Kinli, kindar, intikamcı.
öçöğdö-	: Atlıların, tembel atı, hızlı yürümeye zorladıkları sırada yaptıklarına benzer hareketler yapmak. Krgz. TS, s.955
öçörlön-	: İnat etmek, aşırı aksilik eylemek. Krgz. TS, s.955
öçöş	: Kin beslemek, hırslanmak, kızmak. Krgz. TS, s.956
öçöştük	: Kin, kindarlık. Krgz. TS, s.956
öçtö-	: Öç almak. Krgz. TS, s.956
öçtü	: İntikamcı, kindar Krgz. TS, s.956

öçük-	: İntikam, kin beslemek. Krgz. TS, s.956
öçürgüs	: 1. Sönmez; 2. Silinmez. Krgz. TS, s.956
öçürüüçü	: Söndürücü. Krgz. TS, s.956
öçyahlı	: Üç taraflı. TTS, s.469
öf, öf-öf	: Üf. üf. TTS, s.469
öfêr	: Üfürtmek. TTS, s.469
ögê-cögê	: Övme konaklama. TTS, s.465
ögey	:1.Üvey. 2. Evlat edinilmiş, evlatlık, 3.Yabancı, başka, yâd, el KTTS, s.500
ögey äke	: Üvey baba. KİS, s.148
ögey kız	: Üvey kız. KİS, s. 148
ögey şeşe	: Üvey anne. KİS, S. 148
ögey ul	: Üvey oğlan. KİS, s. 148
ögeyle	: 1. Yabancı görmek, yadırgamak. 2. Hasret çekmek, özlemek KTTS, s.500
ögeylev	: Yabancı gibi, el gibi. KTTS, s. 500
ögeylik	:1.Üveylik, 2.Yabancılık, 3. Merhametsizlik, gaddarlık KTTS, s. 500
ögeysi	: 1.Yadırgamak, yabancı görmek, 2. Hasret çekmek, özlemek KTTS, s. 500
ögeysinüv	: Üvey sinmek, alışmamak. Kaz. TS, s.215
ögeysitüv	: Üvey sindirmek. Kaz. TS, s.215
ögeysuvşilik	: Yadsıma ve yadırgama durumu. KTTS, s.500
ögeysüv	: Üvey sinmek, pek beğenmemek, iktifa olmamak. Kaz. TS, s.215
ögeyşöp	: Öksürük otu. KİS, s. 148
ögeytik	: Üveylik. Kaz. TS, s.215
ögiz	: 1. Öküz, 2. Dev, devasa. 3. Alık kalın kafalı. KTTS, s. 500
ögiz arba	: Öküz arabası. KTTS, s. 500
ögiz ayan	: Çabuk yürümeyen atın yürüyüşü. Kaz. TS, s. 215
ögiz terisi	: Öküz derisi. KİS, s.148
ögizay	: Büyük tatlı su levreği. KTTS, s. 500
ögizdey	: 1.Öküz gibi. 2. Büyük, kocaman, iri. KTTS, s. 500

ögizje	: Sığırın henüz yaşını doldurmamış erkek yavrusu. Kaz. TS, s. 215
ögizşağala	: Bir tür martı. KTTS, s. 500
ögizşe (I)	: Dana, tosun. KTTS, s.500
ögizşe (II)	: Öküz gibi, öküze benzer. KTTS, s. 500
ögönçörök	: Çoktan değil, daha yakınlarda. Krgz. TS, s.957
ögöy	: Üvey. Krgz. TS, s.956
ögöylö-	: Üvey muamelesi yapmak. Krgz. TS, s.957
ögöylük	: 1. Üveylik. 2. Yabancılık. Krgz. TS, s.957
ögünkü	: Bir müddet, önceki Krgz. TS, s.957
ögünü	: O gün, evvelki gün. Krgz. TS, s.957
ögüz	: Öküz, boğa Krgz. TS, s.957
ögö-	: Egelemek, ege ile bilemek. Krgz. TS, s.956
ögöndü	: Ege altından çıkan maden tozu, talaş.
ögöö	: Ege. Krgz. TS, s.956
ögöölö-	: Egelemek, ege ile bilemek. Krgz. TS, s.956
ök intuv	: Pişman etmek, üzme. Kaz. TS, s. 217
ök	: Sığırları sürürken çıkarılan ses. Kaz. TS, s. 216
ökçö (I)	: Ökçe, topuğun arkası. Krgz. TS, s.957
ökçö- (II)	: (Âşık oynarken) vuracak aşığını alçı. Krgz. TS, s.957
ökê	: Puhu kuşu. TTS, s.466
ökindiruv	: Pişman olmasına, üzülmesine sebep olmak. Kaz. TS, s. 217
ökinisuv	: Beraberce üzölmek, pişman olmak Kaz. TS, s. 217.
ökiniş	: Üzüntü, pişmanlık. Kaz. TS, s. 217
ökinişn	: Üzüntülü, pişman. Kaz. TS, s. 217
ökinuv	: Pişman olmak, üzölmek. Kaz. TS, s. 217
ökirektenuv	: Güç kullanmak, zorbalık etmek. Kaz. TS, s. 217
ökirektev	: Çatmak. KTLS, s.118
ökirendev	: Kaba davranmak Kaz. TS, s. 217
ökirisuv	: Bir kaç kişinin birden bağırması, ağlaması. Kaz. TS, s. 217
ökiruv	: 1 Bağırmaq. 2. Ağlamak. Kaz. TS, s. 217
ökpe – saqpa	: Kavga, münakaşa. Kaz. TS, s. 216
ökpe (I)	: 1.Akciğer Kaz. TS, s. 216

ökpe (II)	: Kırgınlık, küskünlük. Kaz. TS, s. 216
ökpek	: Hızlı esen rüzgârla karışık soğuk. Kaz. TS, s. 216
ökpeletuv	: Küstürmek, kırmak, kızdırmak. Kaz. TS, s. 216
ökpelev	: Küsmek, kırılmak, kızmak. Kaz. TS, s. 216
ökpeli	: Kuskun, kırgın, kızmış vaziyette. Kaz. TS, s. 216
ökpeşil	: Her şeye küsen, kırılan, kızan, alıngan kimse. Kaz. TS, s. 216
öksev	: Öyle olsun diye dilemek. Kaz. TS, s. 216
öksituv	: İçini çektire çektire ağlatmak. Kaz. TS, s. 216.
öksö-	: Yüksek sesle ağlamak. Krgz. TS, s.957
öksuv	: İçini çekerek ağlamak. Kaz. TS, s. 216 Kaz. TS, s. 216
öksü(I)	: Zayıf, kifayetsiz Krgz. TS, s.957
öksü(II)	: Gevşemek, yetişmemek Krgz. TS, s.957
öksük	: Eksiklik, bütçe açığı. Krgz. TS, s.957
öksük	: Eksiklik, bütçe açığı. Krgz. TS, s.958
ökşe	: 1. Ökçe, 2. Ayakkabı ökçesi, topuğu. Kaz. TS, s. 216
ökşeletuv	: Ayakkabıya ökçe yaptırmak. Kaz. TS, s. 216
ökşelev	: 1. Ayakkabıya ökçe yapmak. 2. Peşinden ayrılmadan takip etmek. Kaz. TS, s. 217
ökşeli	: Ökçeli. Kaz. TS, s. 217.
ökşelik	: Ökçelik, ayakkabının ökçe konacak yeri. Kaz. TS, s. 217
öktem	: Hükmedici, emir verici. Kaz. TS, s. 216.
öktemdev (I)	: Sertçe, emir verircesine, hükmedercesine. Kaz. TS, s. 216
öktemdev (II)	: Baskı yapmak, kabadayılık etmek. Kaz. TS, s. 216
öktemdik	: Hüküm edicilik, amirlik. Kaz. TS, s. 216
öktemsınuv	: Kendini amir, idareci sanmak. Kaz. TS, s. 216
öktemsıtuv	: Kendini bir şey sanmasına izin vermek. Kaz. TS, s. 216
öktemşi	: Hükmeden. Kaz. TS, s. 216
öktemşi	: Hükmedici, zorba. Kaz. TS, s. 216
öktemşilik	: Hükmedicilik. Kaz. TS, s. 216
öktev	: Güç kullanarak. Kaz. TS, s. 216
öktö	: Tatmin edilmemiş arzu, tatmin edilmemiş Krgz. TS, s.958
öktöm	: Kuvvetli, cesur. Krgz. TS, s.958
ökün-	: Pişman olmak. Krgz. TS, s.958

ökünüç	: Pişmanlık, teessüf.. Krgz. TS, s.959
ökür-	: Yaygara koparmak Krgz. TS, s.959
ökürönğdö-	: Hızlı koşmak, sekmek. Krgz. TS, s.959
ökürük	: Böğürme, şikâyet, bağıriş, hıçkırma Krgz. TS, s.959
öküt (I)	: Yerine getirilmeyen arzu, pişmanlık. Krgz. TS, s.959
öküt-(II)	: Teşvik etmek. Krgz. TS, s.959
öl	: Yaş,(nemli). Krgz. TS, s.959
ölayat	: Vilayet. Kaz. TS, s. 217
ölcönüü	: Boyut. Krgz. TS, s.959
ölçö-	: Ölçmek, prova yapmak, tartmak. Krgz. TS, s.959
ölçögüç	: Ölçme aygıtı. Krgz. TS, s.959
ölçöm	: Ölçü, ölçek, hacim, miktar. Krgz. TS, s.959
ölçöö	: Ölçme, ölçü. Krgz. TS, s.959
ölçöölü	: Ölçülü, muayyen, göz önünde. Krgz. TS, s.960
öle – olgenşe	: Ömür hayatı boyunca, ölünceye kadar. Kaz. TS, s. 217
ölegzuv	:Yorulmak, halsiz hale gelmek, rengi solmak. Kaz. TS, s. 217
ölekse	: Ölen kimsenin veya hayvanın gömülmemiş cesedi. 2. Elinden bir şey gelmeyen kimse. Kaz. TS, s. 217
ölen	: Şarkı, şiir. Kaz. TS, s. 217
ölen – cır	: Şiirle yazılmış eser. Kaz. TS, s. 217
ölen (II)	: Bir çeşit ot. Kaz. TS, s. 217
ölendetuv	: Şarkı söylemek. Kaz. TS, s. 217
ölêngê	: Dış perde, güneşlik. TTS, s.467
ölenşi	: Şarkıcı, ozan. Kaz. TS, s. 217
ölerlik	: Ölüm vaziyetinde olmak. Kaz. TS, s. 217
ölermen	: 1. İşi bütün gücüyle, bütün gayretiyle yapmak. 2. Cesur, atak, gayretli kimse. Kaz. TS, s. 217
ölermendik	: Cesurluk, fedakârlık. Kaz. TS, s. 217
ölesi	: Ölesi olmak. Kaz. TS, s. 217
öleş-	: Üleşmek, pay vermek. TTS, s.467
ölêş	: Ülüş, pay, hisse. TTS, s.466
ölêşçe	: Biraz, tam değil. TTS, s.467
ölêşçê	: Pay veren, hisse veren. TTS, s.466

öleşçêk	: Küçük pay. TTS, s.467
öleştêr-	: Üleştirmek, pay verdirmek. TTS, s.467
öleşteş-	: Paydaş, hissedar. TTS, s.466
öleşüçê	: Üleşici, pay verici. TTS, s.467
ölevsirev	: 1.Zayıf, halsiz hale gelmek. 2. Olur olmaz vaziyette göze çarpmak. Kaz. TS, s. 217
ölgê	:1. Bir nesnenin şekillenışı. 2.Kısım, parça. 3. Örnek. TTS, s.466
ölgênşe	: Ölüncüye kadar. Kaz. TS, s. 217
ölgêr-	: Yetkin olmak. TTS, s.466
ölgêr	: Yetkin, yetişkin. TTS, s.466
ölgêrêş	: 1. Yetişme şekli. 2. Erişme. TTS, s.466
ölgergen	: Olgun. TTS, s.466
ölgêrgenlêk	: Yetkinlik, olgunluk. TTS, s.466
ölgêrlêk	: Yetkinlik. TTS, s.466
ölgêrlen-	: Yetkinleşmek. TTS, s.466
ölgêrmeüçê	: Bilgi ve öğrenmede zayıf. TTS, s.466
ölgêrter-	: Vaktinde yetiştirmek. TTS, s.466
ölgörgän	: Olgun insan. KTLS, s.660
öli	: Ölü. Kaz. TS, s. 218
öliara	: Eski ay ile yeni ayın arasındaki vakit. Kaz. TS, s. 218
ölik	: Ölü insan, ölü hayvan cesedi. Kaz. TS, s. 218
ölimsek	: Ölümcül. Kaz. TS, s. 218
ölimsirev	: Halsizleşmek. Kaz. TS, s. 218
ölimtik	: 1.Ölünün cesedi. 2. Elinden bir iş gelmeyen kimse. Kaz. TS, s. 218
ölip – oşiv	: Hürmet göstermek, yalvarır gibi hareket etmek. Kaz. TS, s. 218
ölip – taluv	: Çok yorulmak, çok emek sarf etmek. Kaz. TS, s. 218
ölkä	: Vilayet. KTLS, s.948
ölke	: İl, vilayet, ülke. TTS, s.467
ölke	: 1.Ülke. 2. Civar, etraf. Kaz. TS, s. 217
ölkeçê	: Kendi vilayetine düşkün kimse. TTS, s.467
ölkeçêlêk	: Hemşericilik. TTS, s.467

ölkek	: 1. Halsiz, güçsüz. 2. Hafif esen rüzgâr. Kaz. TS, s. 217
ölken	: Ulu, büyük, resmi dereceli. TTS, s.467
ölkenev-	: Büyük olmak. TTS, s.467
ölker	: Ülker yıldız takımı. BTSV, s.41
ölker	: Ülker. TTS, s.467
ölkö	: Ülke, memleket. Krgz. TS, s.960
ölköm	: Bir kökten çıkıp gelişen bitki. BTSV, s.98
ölmeli	: Yaşı gelmiş ihtiyar Kaz. TS, s. 217
ölöğröv	: Pişmek. KTLS, s.708
ölonçö	: Hanende, şarkı söyleyici. Krgz. TS, s.960
ölong	: Şarkı. Krgz. TS, s.960
ölösölüü	: Yarı diri, canlı cenaze. Krgz. TS, s.960
ölöş	: Lokma. KTLS, s.544
ölöş	: Nasip. KTLS, s.640
ölot	: Kırgın, hayvanlara düşen salgın hastalık. Krgz. TS, s.960
ölseveli	: Ölçülü. Kaz. TS, s. 218
ölşem	: Boyut. KTLS, s.78
ölşemdes	: Aynı ağırlık, aynı büyüklük ve benzer halde olmak.
ölşemdestik	: Aynı ayarda olma hali. Kaz. TS, s. 217 Kaz. TS, s. 217
ölşenuv	: Ölçülmek. Kaz. TS, s. 217
ölşep – pişuv	: Ölçüp, biçmek. Kaz. TS, s. 217
ölşetuv	: Ölçtürmek. Kaz. TS, s. 218
ölşev	: Ölçmek. Kaz. TS, s. 218
ölşeviş	: Ölçü, ölçü aleti. Kaz. TS, s. 218
ölşevsiz	: Ölçüsüz. Kaz. TS, s. 218
öltiriluv	: Öldürülmek. Kaz. TS, s. 217 Kaz. TS, s. 217
öltirtuv	: Öldürtmek. Kaz. TS, s. 217
öltiruv	: Öldürmek. Kaz. TS, s. 217
öltür-	: Öldürmek. Krgz. TS, s.960
öltürt-	: Öldürtmek. Krgz. TS, s.961
öltürül-	: Öldürülmek. Krgz. TS, s.961
öltürüş	: Öldürüş, katil. Krgz. TS, s.961
öltürüü	: Öldürme, katil. Krgz. TS, s.961
öltürüüçü	: Öldürücü, katil. Krgz. TS, s.961

öluv	: Ölmek. Kaz. TS, s. 217
ölüm	: Ölüm. Krgz. TS, s.961
ölümsök	: Ölü gibi, dermansız. Krgz. TS, s.961
ölümsürö-	: Yarı ölü durumunda, zayıf, bitap olmak. Krgz. TS, s.961
ölünğkü	: Cansız, zayıf. Krgz. TS, s.961
ölüsöök	: Çalışkan, işe haris. Krgz. TS, s.961
ömä	: İmece. KTLS, s.386
ömböl	: Deniz ya da karadaki büyük çukur, hendek. BTSV, s.41
ömeçê	: Çalışmalara gönüllü katılan kişi. TTS, s.467
ömildiriktuv	: Ata
ömöl-	: Çok olmak. Krgz. TS, s.961
ömöt	: Ümit. KTLS, s.926
ömöthöz	: Kötümser. KTLS, s.508
ön	: Vücut Kaz. TS, s. 218
ön	: 1.Renk, gösteriş, kıyafet. Kaz. TS, s. 218
ön (I)	: Gerçek. TTS, s.467
ön(II)	: İn. TTS, s.467
ön(III)	: Ün, ses. TTS, s.467
öndeluv	: Güzelleşmek, durumunun gelişmesi. . Kaz. TS, s. 219
öndeme	: 1. Slogan. 2. Bağırıp, çağırma. TTS, s.467
öndenuv	: Güzelleşmek, düzelmek. . Kaz. TS, s. 219
öndes	: Rengi, türü bir birine benzeyen. . Kaz. TS, s. 219
öndetuv	:Düzeltilmek, düzgün hale getirtirmek. . Kaz. TS, s. 219
öndeü(I)	: Slogan atmak, kışkırtmak. TTS, s.467
öndeü(II)	: Bağırıp çağırarak davet etme. TTS, s.467
öndeüçê	: Kışkırtıcı. TTS, s.467
öndeülê	: Davetli. TTS, s.467
öndi	: Gösterişli, cesaretli, güzel. . Kaz. TS, s. 219
öndir	: Gencecik, güzel. Kaz. TS, s. 218
öndirdey	: Gencecik, sevimli Kaz. TS, s. 218.
öndiriluv	: İmal etmek. Kaz. TS, s. 218
öndiris	: İmalat sanayi Kaz. TS, s. 218.
öndirşek	: Boğaz. Kaz. TS, s. 218
öndirşektev	: Söylediğinden yanlıştta olsa şaşmamak. Kaz. TS, s. 218

öndirtuv	: İstihsal ettirmek, yaptırmak. Kaz. TS, s. 218
öndiruv	: 1. Bir şeyi yapmak, ortaya çıkarmak, istihsal etmek. 2. Bir işi verimli hale getirmek için gayret etmek. 3. Geri almak, 4. İş anlamak tahakkuk ettirmek. Kaz. TS, s. 218
öndlrgiş	: Verim veren, verimliliği sağlayan kuvvet. Kaz. TS, s. 218
önduv	: Verimli hale gelmek, ilerlemek, düzelmek. Kaz. TS, s. 218.
öndürüş	: Üretim. Krgz. TS, s.962
öndürüştüü	: Üretime ait. Krgz. TS, s.962
öndürüü	: Üretim, icra Krgz. TS, s.962
öne-	: Yakından kabul etmek, gönülden kabul etmek. TTS, s.467
öneboyı	: Hep, devamlı, her zaman. Kaz. TS, s. 218
önegeli	: Terbiyeli, görgülü. Kaz. TS, s. 218
önegesiz	: Terbiyesiz, görgüsüz Kaz. TS, s. 218.
öneştev	: Söze sıra vermeden, yüksekçe sesle konuşmak. Kaz. TS, s. 219
önezdenuv	: Bulaşıklaşmak. Kaz. TS, s. 219
öngêl-	: Yere inmek, düşmek. TTS, s.470
öngeruv	: At, deve, öküz vs. üzerinde oturarak bir şeyi önünde uzunlamasına tutmak. Kaz. TS, s. 219
öng (I)	: Uyanık durum, uykusuzluk zamanı. Krgz. TS, s.962
öng (II)	: Yüz, çehre, beniz. Krgz. TS, s.962
öngdön-	: 1. Benzemek, bir şeyin benzeri olmak 2. Tazeleşmek. Krgz. TS, s.963
öngdönğönsü-	: Bir parça benzemek. Krgz. TS, s.963
öngdöş (I)	: Renkçe birbirine benzeyen, müşabih. Krgz. TS, s.963
öngdöş- (II)	: 1. Yüz tarafıyla yatmak. 2. Birbirine benzemek. Krgz. TS, s.963
öngdüü	: 1. İyi görünüşte olan 2. Benzeyen, misli olan. Krgz. TS, s.963
önggö	: Başka, özge, gayri, geriye kalan, ayrıca. Krgz. TS, s.963
önggöçö	: Bilhassa, hele. Krgz. TS, s.963
önggürö-	: 1. Yüksek sesle böğürmek 2. Feryat etmek. Krgz. TS, s.963

öngkeldikey	: Örnek, mostra, model, kalıp. Krgz. TS, s.963
öngköndö-	: Eğilerek, bükülerek, gizlenerek yürümek. Krgz. TS, s.963
öngköy	: Baştanbaşa, istisnasız, Krgz. TS, s.963
öngü-	: Saklanarak, gizlenerek gitmek veya yanaşmak. Krgz. TS, s.964
öngüt	: 1. Saklanarak yanaşma 2. Hücum etmek için elverişli yer Krgz. TS, s.964
önik	: Verimi bol. Kaz. TS, s. 218
önim	: Verim, istihsal. Kaz. TS, s. 218
önimdi	: Verimli. Kaz. TS, s. 218
önimdilik	: Verimlilik. Kaz. TS, s. 218
önimsiz	: Verimsiz. Kaz. TS, s. 218
önip – osuv	: Çoğalmak, çocuk sahibi olmak. Kaz. TS, s. 218
önir	: 1. Elbisenin on tarafları. 2. Yöre, civar. . Kaz. TS, s. 219
önirlev	: Bir tarafa doğru yönelerek yürümek. . Kaz. TS, s. 219
önkendev	: 1. Hızla gitmek. 2. Kabaca davranarak, sözü kesmek, karışmak. Kaz. TS, s. 219
önkey	: Hep, her zaman. Kaz. TS, s. 219
önkildev	: Koşar adımlarla yürümek. Kaz. TS, s. 219
önkiyuv	: Kocaman vücuduyla her şeye karışmak. . Kaz. TS, s. 219
önmen	: Halsizce, sessizce ve sevimsizce dolaşmak. Kaz. TS, s. 219
önmendev	: Kabaca davranarak bir şeye müdahale etmek. . Kaz. TS, s. 219
önmök	: 1. Mahsul. 2. Netice. Krgz. TS, s.964
önököt	: Adet, alışkanlık. Krgz. TS, s.964
önöktük	: Faaliyet, kampanya Krgz. TS, s.964
öñör	: Mağara. BTSV, s.41
önsiz	: Renksiz, yakışsız, renksiz. Kaz. TS, s. 219
önuv	: 1.Damarlanarak toprak yüzüne çıkmak. 2. Başına baş katılarak çoğalmak. 3. İlerlemek, hal olmak. Kaz. TS, s. 218 Kaz. TS, s. 218
önüktür-	: Büyütmek. Krgz. TS, s.965
önüm	: Büyüme, neşvünema olma. Krgz. TS, s.965

önümdü	: Verimli. Krgz. TS, s.965
önümdüülük	: Verimlilik. Krgz. TS, s.965
öök	: Hayvan derisinin karın kısmı. Krgz. TS, s.966
ööktö-	: Karın derisinden kesilerek çıkarılan sıırım. Krgz. TS, s.966
öönçül	: Alınan. Krgz. TS, s.966
öönö-	: Kenarlarını kırpma. Krgz. TS, s.966
öp-	: Öpmek Krgz. TS, s.966
öpkö	: 1. Akciğer. 2. Küskünlük, öfke. Krgz. TS, s.966
öpkölö-	: Darılmak, küsmek. Krgz. TS, s.967
öpkölük	: Övüngenlik, farfaralık. Krgz. TS, s.967
öpkülö-	: Birkaç defa öpmek. Krgz. TS, s.967
öptür-	: Öptürmek. Krgz. TS, s.967
ör	: 1. Yolun dik tarafı. 2. Tuttuğu yoldan dönmeyen. Cesaretli kimse. Kaz. TS, s. 219
ör I	: 1. Yukarıya çıkmak; 2. Yüksek göğüslü. Krgz. TS, s.967
ör kokirek	: Bir yöneldiği taraftan dönmeyen, hep kendi dediğini doğru sanan kimse. Kaz. TS, s. 219
ör kökirektik	: Caka. KTLS, s.92
ör kökirektiklik	: Çalım. KTLS, s.114
ör (I)	: Üremek, köpek havlamak. TTS, s.467
ör- (II)	: Üfürmek. TTS, s.467
örbituv	: Üretmek, çoğaltmak, bollaştırmak, ilerletmek. Kaz. TS, s. 219
örbuv	: Üremek, çoğalmak, bollaşmak, ilerlemek. Kaz. TS, s. 219
örçü-	: Üremek, gelişmek Krgz. TS, s.967
örçüş	: Büyüme, çoğalma, inkişaf, gelişim. Krgz. TS, s.967
örçüt-	: Çoğaltmak, büyüme Krgz. TS, s.967
örçüü	: Çoğalma, büyüme, artma. Krgz. TS, s.967
ördêr-	: Körüklemek. TTS, s.467
ördêrgêç	: Otomatik körük. TTS, s.467
ördö (I)	: Yukarıya. Krgz. TS, s.967
ördö-(II)	: Yukarıya doğru gitmek. Krgz. TS, s.967
ördök	: Ördek. Krgz. TS, s.968
ördöş	: Dağ ırmağının yatağı, dere. Krgz. TS, s.968

ördöt-	: Yukarıya çıkarmak. Krgz. TS, s.968
öre	: 1.Peynir ve benzeri yiyecekleri kurutmaya yarayan özel yer. 2. İnsanın bilgi derecesi. Kaz. TS, s. 219
örê-	: Kabarmak, yükselmek. TTS, s.467
örê	: Üstündeki ince zar. TTS, s.467
örêk	: Kayısı. TTS, s.467
örekpuv	: Midesi bulanır gibi olmak, kalbi fazla çarpmak. . Kaz. TS, s. 219
örekpuv	: 1. Kalbi çarparak ağzına 2. Heyecanlanmak, hep birden bir şeyler söylemek. . Kaz. TS, s. 219
öreksel	: Akla uygun olmayan, mantıksızca, kabaca. . Kaz. TS, s. 219
örekseldik	: Mantıksızlık, kabalık, uygunsuzluk. . Kaz. TS, s. 219
örêlê-	: İnce zarlı. TTS, s.468
örelev	: 1.Hayvanın bir arka, bir on ön yağını bağlamak. 2. Uzun organla tutmak, bırakmamak. Kaz. TS, s. 219
örelî	: İrice, yüksekçe, büyükçe, bolca. Kaz. TS, s. 219
örem	: Ölmek, ölümcül olmak. Kaz. TS, s. 219
ören	: Kullandığı, etrafında çalıştırdığı kimseler. Kaz. TS, s. 219
ören	: 1. Çok, büyük, eşsiz. 2. Sülale, kuşak. Kaz. TS, s. 219
öreng	: Hortlak. TTS, s.468
örenggê	: Akça ağaç. TTS, s.468
örfelenuv	: Hızlanmak, artmak, güçlenmek. Kaz. TS, s. 220
örfiye	: Tül. TTS, s.468
örgêç	: Körük. TTS, s.467
örgizuv	: Ördürmek. . Kaz. TS, s. 219
örgü-	: Mola etmek, konak etmek. Krgz. TS, s.968
örgüül	: Mola, konak. Krgz. TS, s.968
örîk	: Erik. Kaz. TS, s. 220
örîluv	: Örülme. Kaz. TS, s. 220
örîm – orîm	: 1. Dilim - dilim yırtılan, 2. Vücudunda sağlam yer bırakmadan dövmek. Kaz. TS, s. 220
örîm	: 1. Örgü. 2. Yeni yetişmekte olan genç. Kaz. TS, s. 220
örîmdenuv	: Ayır ayrı örülme. Kaz. TS, s. 220

örimdev	: 1. Dilim dilim etmek. Kaz. TS, s. 220
örimdey	: Söğüt ağacı gibi eğilen çok genç. Kaz. TS, s. 220
örimşi	: Orucu. Kaz. TS, s. 220
öris	: 1. Hayvan otlağı. 2. Kişinin görüş ve bilgi sahası. Kaz. TS, s. 220
öristetiluv	: Otlağa götürülmek, sahasının genişletilmesi. Kaz. TS, s. 220
öristetuv	: Otlağa çıkarmak, sahasını genişletmesine imkân vermek. Kaz. TS, s. 220
öristev	: 1. Yayılmak, otlağa çıkmak, otlamak. 2. ilerleyerek kalkınmak, sahası genişlemek. Kaz. TS, s. 220
örkê- örêk	: Ürmek. TTS, s.468
örke	: Yumuşak ve yumru bacaklı, bir yıl ya da daha fazla yaşayabilen bir bitki. BTSV, s.98
örkeç	: Hörgüç. TTS, s.468
örkenuv	: Hörgüçleşmek, tepe tepe bir yere toplanmak. Kaz. TS, s. 220
örkek	: Ürkek. TTS, s.468
örkeklêk	: Ürkeklik. TTS, s.468
örken	: Çoğalmak, çoluk çocuk sahibi olmak. . Kaz. TS, s. 219
örken	: Bitkinin sapı. Kaz. TS, s. 219
örkendetiluv	: Geliştirilmek. Kaz. TS, s. 219
örkendetu	: İlerletmek, kalkındırmak, geliştirmek. . Kaz. TS, s. 219
örkendev	: Kalkınmak, ilerlemek, gelişmek. . Kaz. TS, s. 220
örkê-	: Ürkütmek. TTS, s.468
örkôç	: 1. Hörgüç. Krgz. TS, s.968
örkôçtön-	: 1. Kamburlaşmak. 2. Tümsekler, dalgalar şeklinde yükselmek Krgz. TS, s.968
örkôndö-	: İnkişaf etmek, gelişmek, terakki etmek. Krgz. TS, s.968
örkôndöl-	: Gelişmek. Krgz. TS, s.968
örkôndöö	: İnkişaf, gelişim, tekâmül. Krgz. TS, s.968
örkôndöt-	: Geliştirmek, inkişaf ettirmek, büyütme. Krgz. TS, s.968
örlêk	: Kiriş, kalas. TTS, s.468

- örlenuv** : 1. İnatlaşmak, sinirlenmek. 2. Tepe tepe olmak, dikleşmek. Kaz. TS, s. 220
- örletuv** : 1. Yükseltmek, yükseğe itmek, ilerletmek. 2. Dike doğru yürümek, yokuşu yıktırmak. Kaz. TS, s. 220
- örlik (I)** : Evin tepesini örtmeden evvel koyulan kalın ağaç. Kaz. TS, s. 220
- örlik (II)** : Diklik, cesaretlilik. Kaz. TS, s. 220
- örme** : Örülerek yapılan. Kaz. TS, s. 220
- örme** : 1. Kilim ve dokumak için iki kazığın arasına çekilen ip. 2. Örümcek ağı. Kaz. TS, s. 220
- örmek** : Dilim dilim ederek yırtmak. Kaz. TS, s. 220
- örmek** : Evin temelini yükseltmek. Kaz. TS, s. 220
- örmekçi** : Örümcek. Kaz. TS, s. 220
- örmelesuv** : Tepesine doğru çıkmaya çalışmak. Kaz. TS, s. 220
- örmeletuv** : Tepesine doğru çıkmaya çalışmasını sağlamak. Kaz. TS, s. 220
- örmelev** : Yapışarak, tutunarak tepeye doğru tırmanmak. Kaz. TS, s. 220
- örmö** : Örme, örülmüş. Krgz. TS, s.969
- örmök** : Kırgız dokuma. Krgz. TS, s.969
- örmökçü** : Çulha. Krgz. TS, s.969
- örmölö-** : Tırmanmak, emeklemek. Krgz. TS, s.969
- örnek** : Örnek numune nakışlamak. Kaz. TS, s. 220
- örnekteluv** : Nakışlamak. Kaz. TS, s. 220
- örnektetuv** : Nakışlatmak. Kaz. TS, s. 220
- örnektev** : Nakışlamak, üzerini işlemek, güzelleştirmek. Kaz. TS, s. 220
- örnekti** : Nakışlı, işlemeli. Kaz. TS, s. 220
- örnök** : Numune, misal. Krgz. TS, s.969
- örnöktüü** : Numunelik, örneklik. Krgz. TS, s.969
- öröölö-** : Ön ayağı arka ayağa bağlamak.. Krgz. TS, s.969
- öröpkü-** : Heyecana gelmek. Krgz. TS, s.969
- öröv** : Havlamak. KTLS, s.322
- öröv** : Üremek. KTLS, s.928

örpe	: Tiftik keçisi tüyü. TTS, s.468
örpek	: Ürpermiş. TTS, s.468
örpey	: Tüyleyi diken diken olmak. TTS, s.468
örşelentuv	: Daha da çoğaltmak, daha da hızlandırmak. Kaz. TS, s. 220
örşelertdlruv	: Hızını artırmasını sağlamak. Kaz. TS, s. 220
örşiguv	: Sinirlenmek, kızmak, asabileşmek. Kaz. TS, s. 220
örşiktiruv	: Sinirlendirmek, kızdırmak. Kaz. TS, s. 220
örşil	: Yöneldiği taraftan dönmeyen, cesaretli. Kaz. TS, s. 220
örşildik	: Diklik, kendi dediği ve kendi bildiğinden başkasını kabul etmemek. Kaz. TS, s. 220
örşituv	: Arttırmak, inatlaştırmak, daha da dikleştirmek. Kaz. TS, s. 220
örşuv	: Belli vaziyetinden ilerlemek, kalkınmak. Kaz. TS, s. 220
ört	: 1. Yangın. 2. Büyük hadise vaka. 3. Dert, üzüntü. Kaz. TS, s. 220
ört-	: Örtmek. TTS, s.468
ört	: Yangın. Krgz. TS, s.970
örtenfi	: Otu ile çalısı yanarak yerine yeşil ot biten yer. Kaz. TS, s. 220
örtenuv	: Yanmak, yangına tutuşmak. Kaz. TS, s. 220
örtetuv	: Yanmak, yakılmak. Kaz. TS, s. 220
örtetuv	: Ateşe verdirmek, yaktırmak, yangın çıkarttırmak. Kaz. TS, s. 220
örtev	: 1. Yakmak, ateşe vermek. 2. Dertlendirmek, üzüntüye boğdurmak. Kaz. TS, s. 220
örtşil	: 1. İtfaiyeci, 2. Harp ve savaş taraftarı. Kaz. TS, s. 220
örttö-	: Kundaklamak, yakmak, yangın çıkarmak Krgz. TS, s.970
örttöl-	: Yakılmak, kundaklanmış olmak. Krgz. TS, s.970
örttön-	: Yanmak, tutuşmak. Krgz. TS, s.970
örttöş-	: Karşılıklı kızışmak. Krgz. TS, s.970
örtü	: Örtme. TTS, s.468
örtülê	: Örtülü. TTS, s.468
örtüsêz	: Örtüsüz. TTS, s.468

öruv (I)	:Yayılmak, dağılmak. Kaz. TS, s. 220
öruv (II)	: 1.Örmek, ipi veya teli Kaz. TS, s. 220
örü-	: Emeklemek Krgz. TS, s.970
örük	: Erik. Krgz. TS, s.970
örüm	: Örme, örüş Krgz. TS, s.970
örümçü	: Örme koşum takımları imal eden saraç. Krgz. TS, s.970
örümdüülük	: Verimlilik Krgz. TS, s.962
örüş	: Avlu yakınındaki otlak, mera. Krgz. TS, s.970
örüştü	: Geniş göğüslü, yüksek. Krgz. TS, s.970
örüü	: İstirahat, konak, mola Krgz. TS, s.970
ös	: 1. Üst taraf, üst, dış yüzey. 2. Sütün yüzeyini kaplayan yağ tabakası. BTSV, s.41
ös	: Üç. KTLS, s.926
ös-	: Büyümek. Krgz. TS, s.971
ös, östê	: Üst, yüzüstü. TTS, s.468
ös-baş	:Üst baş, giyecek. TTS, s.468
ösek – ayan	: Uydurma, dedikodu, Kaz. TS, s. 220
ösek	: Ambar. TTS, s.469
ösek	: Dedikodu. Kaz. TS, s. 220
ösekşi	: Dedikoducu. Kaz. TS, s. 221
ösektev	: Dedikodu yapmak, birisi hakkında dedikodu çıkarmak. Kaz. TS, s. 221
ösinki	: Büyükçe, uzunca, yüksekçe. Kaz. TS, s. 221
ösik	: Uzun, büyük. Kaz. TS, s. 221
ösim	: 1. Elde edilen ilave verim. 2. Hayvan sayısının çoğalması, bir şeyin artması. Kaz. TS, s. 221
ösimdi	: Çabuk çoğalan, çabuk büyüyen, verimli. Kaz. TS, s. 221
ösimdik	: Bitki. KTLS, s.74
ösimqor	: Faizci. Kaz. TS, s. 221
ösimqorlıq	: Faizcilik. Kaz. TS, s. 221
ösimtal	: Büyüyen, çoğalan. Kaz. TS, s. 221
ösip – onuv	: Çoluk çocuk sahibi olmak. Kaz. TS, s. 221
ösip – orbuv	: Genişlemek, çoğalmak. Kaz. TS, s. 221
ösiriluv	: Büyütülmek, yetiştirilmek. Kaz. TS, s. 221

ösiruv	: 1.Büyütmek, yetiştirmek. 2.Arttırmak, çoğaltmak. Kaz. TS, s. 221
ösşat	: İğ, iğ ağacı. BTSV, s.117
öskê	: Üzerindeki, yüzündeki. TTS, s.468
öskelen	: Yüksek, uzun, büyük. Kaz. TS, s. 221
öskiş	: Çabuk büyüyen, çabuk yükselen. Kaz. TS, s. 221
öslêk	: Üstlük, satıh. TTS, s.468
öşlet-	: Köpek kışkırtmak, üşütmek. TTS, s.468
ösmöyöş	: Üçgen. KTLS, s.926
ösök	: Dedikodu. Krgz. TS, s.971
ösön	: Üzeri. KTLS, s.932
ösönsö ay	: Mart. KTLS, s.62
öspirim	: Yeni yetişmekte olan genç. Kaz. TS, s. 221
öspürüm	: Yetişmiş genç. Krgz. TS, s.971
öss, össi	: Köpeği kışkırtma ünlemi. TTS, s.468
öste	: Üstüne, üzerine, boynuna. TTS, s.468
öste-	: Zam yapmak. TTS, s.468
östegê	: Üstteki. TTS, s.468
östel-	: Zam yapılmak. TTS, s.468
östelme	: İlave ek. TTS, s.468
ötsen	: Üstten. TTS, s.469
östên	: Üstün. TTS, s.468
östênde	: Üstünde. TTS, s.468
östêne	: Üstüne. TTS, s.468
östênlêk	: Üstünlük. TTS, s.468
östênlêklê	: Üstünlüklü. TTS, s.468
östênnen	: Üstünden. TTS, s.468
östêr-	: Üstüne saldırtmak. TTS, s.468
östêre-	: Sürümek, sürüklemek. TTS, s.468
östêrel-	: 1. Sürüklenmek. 2. Sürtmek. TTS, s.468
östêrelçêk	: Hovarda, sürtük. TTS, s.468
östeü	: Zam. TTS, s.469
östevenê	: İlave olarak. TTS, s.468
östän östän	: Geçıştirmek. KTLS, s.262

östön	: Doğrudan doğruya nehirden ayrılmış olan sulama kanalı. Krgz. TS, s.971
östöna	: Çaba. KTLS, s.92
östönlök	: Koz. KTLS, s.504
östuv	: Böyle etmek, böyle yapmak. Kaz. TS, s. 221
ösuv	: Büyüme, yeşermek. Konli Kaz. TS, s. 221
ösüm	: Büyüme, yetişme. Krgz. TS, s.971
ösümdük	: Bitki Krgz. TS, s.971
ösüü	: Büyüme, yetişme Krgz. TS, s.971
ösyöz	: Üst yüz. TTS, s.468
öş	: Sığır hayvanına haykırma. Krgz. TS, s.971
öşê	: Üşümek. TTS, s.470
öşeme	: Karlı, yağmurlu, soğuk gün. BTVS, s.41
öşen	: Halsiz düşmek. TTS, s.470
öşençek	: Kumaş ve dokuma çeyiz. TTS, s.470
öşendêgêç	: Çok yorucu, yıpratıcı. TTS, s.470
öşender	: Halsiz düşürmek, yıpratmak. TTS, s.470
öşengenlêk	: Ezilmişlik. Bitkinlik. TTS, s.470
öşêt-	: Üşütmek. TTS, s.470
öşêttêr-	: Üşüttürmek. TTS, s.470
öşiguv	: Düşman olmak, kin beslemek, darılmak. Kaz. TS, s. 222
öşiktiruv	: Düşman etmek, darılmak, kin beslemek. Kaz. TS, s. 222
öşirgiş	: Silgi. Kaz. TS, s. 222
öşiriluv	: Silinmek. Kaz. TS, s. 222
öşirtuv	: Sildirmek. Kaz. TS, s. 222
öşiruv	: 1.Yanan ateşi veya başka bir şeyi söndürmek. 2.Bitirmek, silmek. 3. Öldürmek. Kaz. TS, s. 222
öşlenêş	: Bir biriyle evlenmek. TTS, s.466
öşönt-	: Öyle muamele, hareket etmek. Krgz. TS, s.971
öşör	: Sağanak, birden dökülen yağmur. Krgz. TS, s.971
öşörlö-	: Sağanak şeklinde yağmak. Krgz. TS, s.971
öşpendilik	: Küskünlük, düşmanlık, çekemezlik. Kaz. TS, s. 221
öştestiruv	: Düşmanlaştırmak, düşman etmek. Kaz. TS, s. 222
öştesuv	: Düşman olmak, kırılmak, darılmak. Kaz. TS, s. 222

öştik	: Düşmanlık, dargınlık. Kaz. TS, s. 222
öşuv	: Sönmek, yok olmak, ölmek. Kaz. TS, s. 222
öt (I)	: Od, safra kesesi. Kaz. TS, s. 221
öt (II)	: Bir şeyin soğuk tarafı. Kaz. TS, s. 221
öt (III)	: Çevik, becerikli. Krgz. TS, s.972
öt-	: Ötmek. TTS, s.469
öte	: Bilhassa, pek, çok, daha. Kaz. TS, s. 221
öte mote	: Bilhassa, ehemmiyetle. Kaz. TS, s. 221
ötê	: Ütü. TTS, s.469
ötek	: Ot Kaz. TS, s. 221
ötêk (I)	: Ütülenmiş, biraz yanmış. TTS, s.469
ötek(II)	: Ütülenmiş kıl kokusu. TTS, s.469
ötektetuv	: Ütületmek. Kaz. TS, s. 221
ötektev	: Ütülemek. Kaz. TS, s. 221
ötêl-	: 1.Ütülenmek 2. Biraz yıpranmak. TTS, s.469
ötelen-	: Kendisini parçalarcasına davranmak. TTS, s.469
öteluv	: Ödenmek. Kaz. TS, s. 221
ötêr	: Virgül. TTS, s.469
ötêrgê	: Keski. TTS, s.469
ötesle-	: Tütsülenmek. TTS, s.469.
ötev	: Ödemek, karşılığını vermek. Kaz. TS, s. 221
ötîl	: Dilek, arzu, istek. Kaz. TS, s. 221
ötîluv	: Geçilmek. Kaz. TS, s. 221
ötîmdi	: Çok satılan, surumu olan, para eden. Kaz. TS, s. 221
ötîniş	: Rica, istirham. Kaz. TS, s. 221
ötînişti	: Muhtaç, baskı altında. Kaz. TS, s. 221
ötînuv	: Rica etmek. Kaz. TS, s. 221
ötîrik	: Yalan. Kaz. TS, s. 221
ötîrikşi	: Yalancı. Kaz. TS, s. 221
ötkêç	: Ütüleme aleti. TTS, s.469
ötkel	: 1. Suyun geçit yeri. 2. Dar geçit, dar boğaz. Kaz. TS, s. 221
ötkelek	: Sıkışık, ağır vaziyet. Kaz. TS, s. 221
ötken – ketken	: Gelmiş - geçmiş. Kaz. TS, s. 221

ötkeriluv	: Geçirilmek. Kaz. TS, s. 221
ötkerme	: Altından tren veya vapur geçebilen köprü büyük köprü. Kaz. TS, s. 221
ötkeruv	: 1. Pek çok şey görüp geçiren. 2. Dolaşmak. Kaz. TS, s. 221
ötkinşi	: Kısa, birden yağan ve hemen duran yağmur. Kaz. TS, s. 221
ötkir	: 1. Keskin. 2. Cesaretli, gayretli. Kaz. TS, s. 221
ötkirlenuv	: Bilenmek, keskinleştirilmek. Kaz. TS, s. 221
ötkirlev	: 1. Bilemek, keskinleştirmek. 2. Fikri toparlamak. Kaz. TS, s. 221
ötkizdiriiv	: Geçirttirmek. Kaz. TS, s. 221
ötkizgiş	: Bir şeyi diğerine aktarmaya yarayan. Kaz. TS, s. 221
ötkizisuv	: Geçirilmesine yardımcı olmak. Kaz. TS, s. 221
ötkör-	: Geçirmek edemeye zorlamak yahut bırakmak. Krgz. TS, s.972
ötkörü	: Aşırı, daha iyi. Krgz. TS, s.972
ötkün	: Çabuk geçen yağmur. Krgz. TS, s.972
ötkür	: Keskin bıçak. Krgz. TS, s.972
ötküs, ötküsüz	: Geçilmez. Krgz. TS, s.972
ötmö	: Geçme, içinden geçilen. Krgz. TS, s.972
ötmök	: Nehrin geçilecek yeri, geçit. Krgz. TS, s.973
ötö (I)	: Aşırı, son derecede. Krgz. TS, s.973
ötö- (II)	: Ödemek, yerine getirmek. Krgz. TS, s.973
ötök-	: Dağ eteğindeki çukur. Krgz. TS, s.973
ötökebaş	: Yabani hindiba. BTVS, s.3074
ötöktö-	: Şiddetli akışla akmak. Krgz. TS, s.973
ötöl-	: Ödenmek, yerine getirmek. Krgz. TS, s.973
ötölgö-	: Tazminat, taviz at. Krgz. TS, s.973
ötöö	: Ödeme, yerine getirme. Krgz. TS, s.973
ötööl	: Gececek yol, geçit. Krgz. TS, s.973
ötpös	: 1. Kör. 2. Mütereddin, ödle Krgz. TS, s.973

ötuv	:1. Bir taraftan diğ er tarafa geçmek. 2. Bilenen şeyin keskinleşmesi. 3. Satılmak. 4. Vaktin, zamanın geçmesi. 5. Vefat etmek, ölmek. Kaz. TS, s. 221
ötüçê	: Yakıcı. TTS, s.469
ötük	: Çizme. Krgz. TS, s.973
ötükçü	: Kunduracı. Krgz. TS, s.973
ötükçülük	: Kunduracılık. Krgz. TS, s.973
ötüm	: Cesur, atılgan. Krgz. TS, s.973
ötümdü	: Tesir yapmaya müsait. Sürümlü mal. Krgz. TS, s.973
ötün-	: Rica etmek. Krgz. TS, s.973
ötürük	: Yalan Krgz. TS, s.974
ötüü	: Ölme, ölüm. Krgz. TS, s.974
öy (I)	: Ev. KTLS, s.228
öy (II)	: Hayret, üzüntü, Kaz. TS, s. 216
öy turğayı	: Kanarya. KTLS, s.432
öy-	: Yığmak. TTS, s.466
öyaldı	: Hayat, camlı taraça. TTS, s.466
öydeş	: Aynı evde yaşayan kişilerin her biri. TTS, s.466
öydev	: O hususta konuşmak. Kaz. TS, s. 216
öydoyt	: Bir şeyi fazla şişirerek söyleyene ihtar mahiyetinde kullanılan ifade. Kaz. TS, s. 216
öyêl	: Üst üste yığılma. TTS, s.465
öyêlêş-	: 1. Üst üste yığılaşma.2. Bir yere toplanmak. TTS, s.465
öyêlme	: 1.Yığılma. 2. Yığıntı. TTS, s.465
öyêm-öyêm	: Yığın yığın. TTS, s.465
öyenek	: Zonklama, sara hastalığı. TTS, s.470
öyeneklê	: Zonklamalı, saralı. TTS, s.470
öyenkê	: Bir cins büyük söğüt ağacı. TTS, s.470
öyênké	: Aksöğüt ağacı. BTSV, s.117
öyenkêlêk	: Söğütlük. TTS, s.470
öyênkêlêk	: Aksöğütlük yer, aksöğüt ormanı. BTSV, s.41
öyêr	: Fırıl fırıl döndürmek. TTS, s.465
öyêrêl-	: 1. Fısıldamak. 2.Dönerek bir yere yığılmak. TTS, s.465
öyêrgeç	: Döndürücü. TTS, s.465

öyêrme	: Fırtına, hortum. TTS, s.465
öyêrmelê	: Fırtınalı. TTS, s.465
öyêrmelen-	: Fırtına şeklinde dönmek. TTS, s.465
öyert-	: Fırtına gibi döndürmek. TTS, s.465
öyöz	: Kaza, ilçe. TTS, s.470
öyköm	: Kalabalık. KTLS, s.426
öyle	: Öğle vakti. TTS, s.466
öylêk	: Evlilik. TTS, s.466
öylen-	: Erkekler için evlenmek. TTS, s.466
öylendêr	: Evlendirmek. TTS, s.466
öylengen	: Evli, evlenmiş. TTS, s.466
öyöm	: Yığıntı. TTS, s.465
öyör	: Çete. KTLS, s.126
öyörme	: Girdap. BTSV, s.41
öyörölöv	: Dönmek. KTLS, s.188
öyrege	: Ot yığını içerisinde bırakılan boşluk. TTS, s.466
öyrelêk	: Çorbalık. TTS, s.466
öyren-	: Öğrenmek. TTS, s.466
öyrençêk	: 1. Çırac, Zanaat öğrencisi.2. Öğrenmek için yapılmış. TTS, s.466
öyrençêklêk	: Çıracılık. TTS, s.466
öyrenğêç	: Öğrenmek. TTS, s.466
öyret	:1.Öğretmek. 2. Terbiye etmek. TTS, s.466
öyretêlgen	:1. Öğretilmiş. 2. Terbiye edilmiş. TTS, s.466
öyretme	: Nazariye, öğretici. TTS, s.466
öyretüçê	: 1. Öğretici, 2. Terbiye edici. TTS, s.466
öyüränsik	: Çırac. KTLS, s.130
öyürölme	: Girdap; hortum. BTSV, s.41
öyüröltöv	: Çevirmek. KTLS, s.126
öyüsêz	: Evsiz. TTS, s.466
öytcizu	: Öyle yaptırmak, öyle hareket ettirmek. Kaz. TS, s. 216
öytkeni	: Bağlaç. Çünkü. ' Kaz. TS, s. 216
öytuv	: Öyle davranmak, öyle yapmak. Kaz. TS, s. 216
öyüz	: Öteki kıyı. Krgz. TS, s.974

öyüzgü	: Öteki kıyıda. Öte tarafta bulunan; öte yandaki. Krgz. TS, s.974
öz	: Öz. Kaz. TS, s. 215
öz-	: Ayırmak, koparmak. TTS, s.465
öz indik	: Kendine göre, kendine has, kendine özgü Kaz. TS, s. 216.
öz	: Kendi. Krgz. TS, s.974
özara	: Kendi aralarında, biriyle biri, kendileri. Kaz. TS, s. 215
özdêr-	: 1. Ayırttırmak, koparmak. 2. Üzüntü vermek.
özdi	: Kendi kendilerine, kendi aralarında. Kaz. TS, s. 215
özdiginen	: Kendiliğinden, kendi kendine. Kaz. TS, s. 215
özdik	: Taraflar. Kaz. TS, s. 215
özdöş-	: Özleşmek, benimsemek Krgz. TS, s.974
özdöştürüü	: Özleştirme, benimseme Krgz. TS, s.974
özek (I)	: Akarsuyun pek uzun olmayan kolu. Kaz. TS, s. 215
özek (III)	: 1.Yemek borusu. 2. Duygu, yürek Kaz. TS, s. 215
özêk	: 1. Ayrılmış, kopmuş. 2. Kısım, parça, hisse.3. Hesabı tasfiye edilmiş. TTS, s.465
özek	: Bitkilerin, ağaçların ortasında bulunan iliğe benzeyen nesne (özü) sap. Kaz. TS, s. 215 Kaz. TS, s. 215
özêklê	:Ayrılmış, kesik, kopuk. TTS, s.465
özêklêk	: Ayrılmışlık, kesiklik, kopukluk. TTS, s.465
özêk-özêk	: Kopuk kopuk, ayrı ayrı. TTS, s.466
özekse	: Akmakta olan küçük dere. Kaz. TS, s. 216
özêksêz	: Kopuk olmayan, kopuk yeri olmayan. TTS, s.466
özekte	: Dileği, maksat ve menfaati bir olanlar, ülküdaş. Kaz. TS, s. 216
özekti	: Özlü, anlamlı, esaslı. Kaz. TS, s. 216
özêl-	: 1 Ayrılmak. 2. Üzülmek. TTS, s.466
özelen-	: Üzülmek. TTS, s.466
özêlêp	: Üzüntü ile. TTS, s.466
özêlgenlêk	: Ayrırlılık, kopukluk. TTS, s.466
özêmte	: Eserden parça çıkarma, koparma, alma. TTS, s.466
özen	: Dere, cay. Kaz. TS, s. 216
özengê	: Üzengi. TTS, s.466

özêp	: Üzerek. TTS, s.466
özerem	: Üzgün. TTS, s.466
özêş	:1. Ayırma, parçalama. 2. Hesap kapama. TTS, s.466
özevresuv	: Yemeksiz, gıdasız kalarak halsizleşmek. Kaz. TS, s. 216
özevretuv	:1.Gıdasız bırakarak halsiz düşürmek, 2.. Kendin, acındırmak için yapmacık, harekette bulundurmak. Kaz. TS, s. 216
özevrev	: Yapmacık harekette bulunmak. Kaz. TS, s. 216
özge	: Başka, kişinin kendinden başkası. Kaz. TS, s. 215 Kaz. TS, s. 215
özgêç	: Şar tel, elektrik düğmesi. TTS, s.465
özgele-	: 1. Çok defa ayırmak.2.Parça parça etmek. TTS, s.465
özgelegêç	: Otomatik birleştirici, röle. TTS, s.465
özgelen-	: 1. Çok defa ayrılmak. 2.Üzölmek, kaygı duymak. TTS, s.465
özgelenuv	: Başkalaşmak, ayrı hareket ve tavır takınmak Kaz. TS, s. 215
özgelev	: Başlangıçtaki durumundan değışmek. Kaz. TS, s. 215
özgelik	: Yabancılık, başkalık. Kaz. TS, s. 215
özgerij	: Çabuk değışen, hep değışen. Kaz. TS, s. 215.
özgeriluv	: Değışmiş olmak. Kaz. TS, s. 215
özgeris	: Değışiklik, memleket ve illet hayatına tesir eden değışiklik. Kaz. TS, s. 215
özgertiluv	: Değıştirilmek. Kaz. TS, s. 215
özgertuv	: Değıştirmek. Kaz. TS, s. 215
özgeruv	: Değışmek. Kaz. TS, s. 215
özgeşe	: Başkaca, ayrıca, bilhassa. Kaz. TS, s. 215
özgeşe	: Yabancılaşmak, başka, ayrı olmak. Kaz. TS, s. 215
özgö	: Başka, gayrı; başkalarından mümtaz. Krgz. TS, s.974.
özgölaniv	: Çabalamak. KTLS, s.110
özgör-	: Değışmek. Krgz. TS, s.974
özgörmö	: Değışik, değışen, devamsız Krgz. TS, s.974
özgört-	: Değıştirmek, tadil etmek. Krgz. TS, s.974
özgörtül-	: Değıştirmek; değışime çarpmak. Krgz. TS, s.974

özüörüşü	: İnkılâpçı manasında kullanılıyordu. Krgz. TS, s.975
özüörü	: Değişim, değişiklik. Krgz. TS, s.975
özüöy	:Dedikodu, yalandan itham, iftira. Krgz. TS, s.975
özüörtü	: Değişirme. Krgz. TS, s.975
özüörüş	: Değişme. Krgz. TS, s.975
özimsituv	: Yakın bildiği için nazlandırmak şımartmak. Kaz. TS, s. 216
özimsuv	:Kendinden saymak, kendine en yakın kimse olarak görmek. Kaz. TS, s. 216
özimşildik	: Bencillik.
özünşe	: Kendine göre, kendi düşünce ve tahminine göre. Kaz. TS, s. 216
özlék	: Yeniden hastalanmak. TTS, s.466
özlüksêz	: Durmadan, devamlı. TTS, s.466
özlêksêzlék	: Devamlılık, daimilik. TTS, s.466
özöktöş	: En yakın akraba. Krgz. TS, s.975
özöktüü	: Özlü, ilikli. Krgz. TS, s.975
özölön-	: Feryat etmek, hıçkırarak ağlamak. Krgz. TS, s.975
özön	: Nehrin yatağı, mecra. Krgz. TS, s.975
özöndö-	: Nehir boyunca yürümek, gitmek. Krgz. TS, s.975
özöörü-	: 1. Tam bir gevşeklik durumunda bulunmak. 2. Şiddetli açlık hissetmek Krgz. TS, s.976
özöv	: Feshetmek. KTLS, s.242
özübütöttük	: İş yerini değiştirmek. Krgz. TS, s.976
özümçölük	: İstiklâl. Krgz. TS, s.976
özümçüldük	: Hodbinlik, hodkâmlık. Krgz. TS, s.976
özümdük	: Benimseme Krgz. TS, s.976

SONUÇ

Kıpçak gurubu temsilcisi olarak Tatar, Başkurt, Kazak ve Kırgız Türkçelerine ait kelime başı vokaller sözlüklerden yararlanılarak kelime başında vokalle başlayan kökler tespit edilmeye çalışılmıştır. **a** sesi 1813, **e** sesi 510, **ı** sesi 421, **i** sesi 521, **u** sesi 946, **ü** sesi 624, **o** sesi 801, **ö** sesi 753 olmak üzere 6.389 madde başı ele alınmıştır.

Kıpçak gurubunda kelime başında kök aile olarak kullanılan sesler Oğuz gurubunda kullanılan seslerle aynıdır.

Kıpçak gurubu kelime başı vokallerini dört başlık altında ele alabiliriz.

- Tabiat taklidi olarak çıkarılan ünlem, nida, şaşırma, seslenme gibi kavramlar veren kelime başı vokalleridir. Bunlar Oğuz gurubunda olduğu gibi müstakil kelime kökü olarak belirli kavram alanları çerçevesinde kelimeler türetmezler.

- Normal uzunluktaki vokaller. Bu vokaller **a, e, ı, i, o, u, ö** ve **ü**'dür. Kalın sıradan olan sesler art damak ünlüsü, ince sıradan olanlar ön damak sesleridir. Kelime başında bulunan bu sesler belirli kavram alanları içerisinde anlam ayırt edici seslerin köke gelerek türetmelerde bulunurlar. Bu kelime başı V+ Anlam ayırt edici ünsüz + yapım ekleri sıralaması ile yapılmaktadır.

- Uzun vokaller. Bu sesler normal uzunluktaki seslerle çıkış yerleri aynı olmakla birlikte söylenişte farklılık gösterir. Bu sesler de kelime başında belirli kavram alanları çerçevesinde müstakil kelime aileleri oluştururlar. Normal uzunluktaki ünlülerden farklı anlamlar veren kelime kökleridir. Burada da normal uzunluktaki kelime kökü oluşturan ünlüler gibi kelime başı V+ Anlam ayırt edici ünsüz + yapım ekleri sıralaması ile yapılmaktadır.

- Türk Lehçelerinde Ana Türkçe 'den belki de Arkaik Türkçe dönemi sonrası süreçte art damak seslerinin bir türevi olan ön damak seslerinin gelişmeleriyle kelime kök aileleri de kavram alanları olarak genişleme göstermiştir diyebiliriz. Art damak sesleriyle oluşturulan

kelimelerin sayı olarak ön damak seslerinden fazla olması bunun göstergesidir diye düşünmekteyiz.

- Kıpçak Türkçesinde özellikle tatar Türkçesindeki ses değişiklikleri kısa ünlülerin bulunması, yuvarlak ünlülerin darlaşması dar ünlülerin yuvarlaklaşması gibi değişiklikler kelime kökünde kelime ailesi sayısından bir değişikliğe sebep olamamaktadır. Kelime başı asli sesler dışında kelime kökü ailesi oluşmamaktadır. Sadece aynı kavram alanında türetilen kelimelerin o lehçedeki söylenişi farklılığında karşımıza çıkmaktadır.

- Kelimelerin kavram alanları dikkate alındığında Kıpçak gurubunda a-e sesinin arkaik dönemde A'ya giden bir kavram alanı kökü olması, aynı şekilde o-u sesinin O'ya, ö-ü sesinin de Ö'ye gidişi hissedilmektedir.

- Bu durum ı-i seslerinde daha net görülmektedir. Diğer bir deyişle kelime başı I sesi arkaik dönem sürecini hala yaşamaktadır. Kelime başı ı sesi ile i sesinin ayrı kavram alanları çerçevesinde değil de benzer kavram alanlarında kelimeler türettiği görülmektedir. Sadece lehçeler arasındaki ses değişimleri ve söyleyişten kaynaklanan art ön damak sesleridir. Ayrı kavram alanları türetmezler.

- Art ve ön damak seslerinin dışında alıntı kelimelerde karşımıza çıkan kelime başı ünlüleri değerlendirmede dikkate alınmamıştır.

- Çalışmamızda en dikkat çekici ise Kıpçak gurubu Türk Lehçelerinde kelime başında kapalı è sesinin bulunmamasıdır. Türkçe 'de var olup olmadığı tartışılan kapalı è sesinin Kıpçak gurubu kelime başı ünlüsü olarak kullanılmayışı bu konudaki tartışmalara da ışık tutacaktır.

- Kıpçak gurubu Türk Lehçelerinde kelime başı kök aile olarak kullanılan ünlülerin Oğuz gurubu Türk Lehçelerindeki gibi neredeyse aynı kavram alanları oluşturan kök aileler oluşturması Türk dilinin yapısı hakkındaki bilgilerimizi de yeniden gözden geçirme ihtiyacı olduğunu ortaya koymaktadır.

KAYNAKÇA

- Aksan, Doğan, *Kavram Alanı, Kelime Ailesi İlişkileri ve Türk Yazı Dilinin Eskiliği Üzerine*, TDAY Belleten, Ankara, 1963, ss.253-262.
- Aksan, Doğan, *Her Yönüyle Dil, Ana Çizgileriyle Dilbilim*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1998.
- Aksan, Doğan, *Lengüistik Verilere Göre Türk Yazı Dilinin Yaşı Konusunda Değerlendirmeler*, TDAY Belleten, Ankara, 1989, ss.323-329.
- Aksan, Doğan, *En Eski Türkçenin İzlerinde*, Multilingual Yay., Ankara, 2003.
- Arat , Reşit Rahmet, *Türk Şivelerinin Tasnifi, Makaleler, C. I*, 1987.
- Baskakov, N. A. *Storiko-tipologičeskaya fonologiya tyurskix yazıkov* Moskova: Nauka, 1988, S.15, *Türk Dillerinin Tarihi – Tipolojik Sesbilmi*, (Çev. K.Koç, O.S. Karaca), İstanbul, 2006.
- Buran, Ahmet ,*Karma Diller*, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Sosyal Bilimlere Dergisi, Sayı 13, 2005, ss. 79-87.
- Büyük Türkçe Sözlük*, Türk Dil Kurumları Yayınları, 10. Basım, Ankara, 2005.
- Clauson, Sir G., *Turkish and Mongolian Studies*, London: The Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland, 1962 s.88,34
- Doğan, İsmail, *Türk Dili ve Kompozisyon Bilgileri*, Ordu, 2010
- Doğan, İsmail, *Yeni Türk Dili Ailesi Teorisi*, VIII. Milletlerarası Türkoloji Kongresi, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, 30 Eylül 4 Ekim İstanbul, 2013.
- Eberdes, Evrim Dalyan, *Tatar Türkçesi Atasözleri ile Türkiye Türkçesi Atasözlerinin Karşılaştırmalı İncelenmesi (Fonetik -Morfolojik-Leksik-Sentaks-Semantik)*, Doğu Akdeniz Üniversitesi, 2011
- Eker, Süer, *Kıpçak Grubu Türk Dillerinin Karşılaştırmalı Ses Bilgisi*, Ankara, 1988.
- Kılıç, Filiz , *Aral Hazar Grubu Kıpçak Türk Lehçelerinin Karşılaştırmalı Ses Bilgisi*, .Ankara,1997.

- Emre, Ahmet Cevat, *Türk Lehçelerinin Mukayeseli Grameri* (Fonetik), İstanbul, 1949.
- Ercilasun, Ahmet B., *Türk Dili Tarihi*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2009
- Ercilasun, Ahmet B., *Türk Lehçeleri Grameri*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2007.
- Eren Hasan, *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü*, Ankara ,1999.
- Hacıeminoğlu, Necmettin, *Yapı ve Mana Bakımından Kelime Aileleri*, Ankara, 1989; *Eski Türkçenin Gramer Yapısı ve Örnek Olarak Fiilden İsim Yapan –I Eki*, *Türk Dilinin Mantık Sistemi ve Kelime Aileleri*, Ankara, 1989.
- Hacıeminoğlu, Necmettin, *Yapı ve Mana Bakımından Türk Dilinde Kelime Aileleri*, Ankara,1989, s. 24.
- Hacıeminoğlu, N., *Türk Dilinin Mantık Sistemi ve Kelime Aileleri*, *Türk Kültürü Araştırmaları Dergisi* Cilt: XXVIII S. 1-2, TKAE, 1990, ss.179-196
- Hacıeminoğlu, N., *Türk Dilinin Mantık Sistemi ve Kelime Aileleri* XXVIII, S.1-2, 1990, S.179-196
- Karademir, Serap, *Güneybatı Oğuz Grubu Lehçelerinde Vokal Köklü Kelimelerin Sınıflandırılması*, Yüksek Lisans Tezi, Ordu , 2011
- Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Sözlüğü I*, Kültür Bakanlığı, Ankara,1991
- Kazak Dilinin Etimolojik Sözlüğü*, Almatı, 1966 .
- Kazak Türkçesi Sözlüğü*, Türk Dünyası Araştırmaları Yayınları, İstanbul 1984
- Kazakça İngilizce Sözlük*, Almatı, 2008.
- Kirişcioğlu, Fatih, *Atatürk Dönemine Ait Bazı Belgeler*, Türk Dili, 2001/II, Aralık 2001, Ankara, ss.765-767.
- Koç, Kenan, *Kazak Türkçesi- Türkiye Türkçesi Sözlüğü*, Almatı, 2007.
- Koç, Kenan, *Türkçe Kazakça Sözlük*, Almatı, 2012.
- Korkmaz, Zeynep, *Cumhuriyet Döneminde Türk Dili*, AÜ, DTCF Yayınları, Ankara , 1974, s.65

- Korkmaz, Zeynep, *Türk Dili Üzerine Araştırmalar*, C.1, TDK Yay., 629, Ankara,1995.
- Kurat, Aktes Nimet, *Türk tarihinin Karanlık Devri*, Tarih İncelemeleri Dergisi XXVIII / 2, 2013, 417-428 Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Temmuz, İzmir, 2013, S.420.
- Kvergiç Hermann, *La Psychologie de Quelques éléments des Langues Turques (Türk Dillerindeki Bazı Unsurların Psikolojisi)*, Basılmamış Yayın, Güneş Dil Teorisi Raporları, TDK, 1985.
- Öner, Mustafa, *Bugünkü Kıpçak Türkçesi*, *Türk Dil Kurumu Yayınları*, Ankara ,s.X, 1997.
- Öner, Mustafa, *Başkurtça Söz Varlığı Üzerine Notlar*, Belleten, 2007 .
- Özşahin Murat, *Başkurt Türkçesi Söz Varlığı*, İzmir,2011.
- Rusça –Türkçe Sözlük, Sovetskaya Entsiklopedia Yayınevi, Moskova, 1972.
- Semedli, Elza, *Türk Lehçelerindeki Bir Ses: Kapalı è* , Journal Of Azerbaijani Studies, S.552,534
- Tarama Sözlüğü I-III-V-VI*. Ciltler Türk Dil Kurumu Yayınları 2.Baskı, Ankara, 1988
- Tatarca- Türkçe Sözlük*, Kazan – Moskova, 1997.
- Taymas Abdullah,*Kırgız Sözlüğü I-II*, T.D.K Yayınları, 1994.
- Temir, Ahmet, *Kuzey Türkçesi* , TDEK., C.2,S.216, 1999.
- Tenisev E. R. Vd. *Sravnitel'no –İstoriçeskayagrammatikak tyurskix yazıkov: Fonetika*. Moskova: Nauka, 1984, S.17
- Tuna, Osman Nedim, *Sümer ve Türk Dillerinin Tarihi İlgisi İle Türk Dilinin Yaşı Meselesi*, Ankara, 1997.
- Tuna, Osman ,Nedim, *Türkçenin Sayıca Eş Heceli İkilemelerinden Sıralama Kaideleri ve Tabii Bir Konson Dizisi*, *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*, TDK Yay, Ankara, 1984.
- Yüce, Nuri ,*Türkler (Türk Dili)*, 12. 2. kitap, S. 517

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı :	Yasemin GÜLER
Doğum Yeri ve Tarihi :	10.02.1992 Osmancık
Eğitim Durumu	
Lisans Öğrenimi :	Ordu Üniversitesi/ Fen-Edebiyat Fakültesi/ Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
Yüksek Lisans Öğrenimi :	
Bildiği Yabancı Diller :	
Bilimsel Etkinlikleri :	
İş Deneyimi	
Uygulamalar :	
Projeler:	
Çalıştığı Kurumlar:	
İletişim	
E-Posta Adresi :	y.gulerm@gmail.com
Telefon:	
İş:	
Ev:	
Cep:	
Tarih ve İmza:	

